

Numeri

Toegelicht & toegepast

NUMERI

Toegelicht & toegepast

God wijst Zijn volk de weg

Ger de Koning

Uitgeverij: Johannes Multimedia
e-mail: info@johannes-multimedia.nl
website: www.johannes-multimedia.nl

ISBN: 978-90-5798-365-8 (Paperback)
ISBN: 978-90-5798-394-8 (E-book)
© 2011 Uitgeverij Johannes Multimedia
Omslagontwerp: Eva de Vlaming / Theis-Jan Goudswaard
Lay-out: Jan Noordhoek

Niets uit deze uitgave mag - anders dan voor eigen gebruik - worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Stichting Johannes Multimedia' of de auteur.

Het gebruik van de Herziene Statenvertaling is in dit commentaar toegestaan onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding: De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010. Alle rechten voorbehouden, © Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed - Heerenveen.

Inhoud

Vooraf		15
Tekstgebruik		17
	Afkortingen	17
	Vertalingen	17
	Verwijzingen	17
	Gebruik van het symbool °	18
	Haakjes	19
Het boek Numeri		21
Numeri 1		24
verzen 1-3	Opdracht om te tellen	24
verzen 4-16	Wie bij de telling moeten helpen	26
verzen 17-46	De telling	28
verzen 47-53	De Leviëten	32
vers 54	De opdracht wordt uitgevoerd	32
Numeri 2		33
verzen 1-2	Het kamp moet worden opgeslagen	33
verzen 3-9	Stammen aan de oostzijde	34
verzen 10-16	Stammen aan de zuidzijde	36
vers 17	De stam van Levi	37
verzen 18-24	Stammen aan de westzijde	37
verzen 25-31	Stammen aan de noordzijde	38
verzen 32-34	De opdracht uitgevoerd	39
Numeri 3		40
verzen 1-4	De nakomelingen van Aäron	41
verzen 5-10	De Leviëten zijn een geschenk	42
verzen 11-13	In plaats van de eerstgeborenen	43

Inhoud

verzen 14-20	Opdracht om de Levieten te tellen	44
verzen 21-26	De Gersonieten en hun taak	45
verzen 27-32	De Kahathieten en hun taak	46
verzen 33-37	De Merarieten en hun taak	46
vers 38	Kamp van Mozes en Aäron en zijn zonen	47
verzen 39-51	Verschil in aantal	47

Numeri 4 50

verzen 1-4	Dienst van de Kahathieten	50
verzen 5-6	Bedekking van de ark	51
verzen 7-8	Bedekking van de tafel van de toonbroden	52
verzen 9-10	Bedekking van de kandelaar	53
verzen 11-12	Bedekking van het gouden altaar	54
verzen 13-14	Bedekking van de altaar	55
vers 15	Wat de Kahathieten moeten dragen	55
vers 16	De taak van Eleazar	56
verzen 17-20	De Kahathieten moeten blijven bestaan	57
verzen 21-28	Dienst van de Gersonieten	58
verzen 29-33	Dienst van de Merarieten	59
verzen 34-48	Tellingen per familie en het totaal	60
vers 49	Elk persoonlijk geteld	61

Numeri 5 62

verzen 1-4	De onreine moet weg uit het kamp	62
verzen 5-10	Vergoeding van schuld	63
	Inleiding op de verzen 11-31	65
verzen 11-14	Een vermoeden van ontrouw	65
vers 15	Het spijsoffer voor achterdocht	66
verzen 16-18	Handelingen van de priester	66
verzen 19-22	De priester neemt de vrouw de eed af	68
verzen 23-24	De vrouw drinkt het bittere water	69
verzen 25-26	Het gedenkkoffer van achterdocht	69
verzen 27-28	Als het water gedronken is	70
verzen 29-31	Dit is de wet voor de achterdocht	70

Numeri 6		72
verzen 1-2	De nazireeërgelofte	72
	Inleiding op de verzen 3-7	73
verzen 3-4	Niets van de wijnstok eten	74
vers 5	Lang haar	75
verzen 6-7	Geen dode aanraken	75
verzen 8-12	Vervallen dagen	76
	Inleiding op de verzen 13-21	78
verzen 13-15	Offers na afloop nazireeërschap	78
verzen 16-17	De priester brengt het offer	79
vers 18	Het haar wordt geofferd	80
verzen 19-21	Het offer op de handen van de nazireeër	80
verzen 22-27	De Israëlieten gezegend	81
Numeri 7		83
verzen 1-3	De offergave van de vorsten	83
verzen 4-9	Verdeling van wagens en runderen	84
verzen 10-11	De wijdingsgave van de vorsten	86
verzen 12-83	De wijdingsgave gebracht	87
verzen 84-88	Totalen van de wijdingsgave	92
vers 89	De HEERE spreekt tot Mozes vanaf het verzoendeksel	93
Numeri 8		94
verzen 1-4	De gouden kandelaar	94
verzen 5-15	De wijding van de Levieten	95
verzen 16-18	In plaats van de eerstgeborenen	97
vers 19	Geschonken aan Aäron en zijn zonen	98
verzen 20-22	Wijding van de Levieten	98
verzen 23-26	Diensttijd van de Levieten	99
Numeri 9		101
verzen 1-5	Het tweede Pascha gevierd	101
verzen 6-12	Viering Pascha in de tweede maand	102
vers 13	Schuldige nalatendheid	104
vers 14	Het Pascha voor de vreemdeling	105
verzen 15-23	De wolkkolom	105

Inhoud

Numeri 10		109
verzen 1-10	De zilveren trompetten	109
verzen 11-28	Israël breekt op uit de woestijn Sinai	112
verzen 29-34	Mozes vraagt Hobab hen te leiden	115
verzen 35-36	Opbreken en rusten van de ark	116
Numeri 11		118
verzen 1-3	Het volk klaagt en wordt gestraft	118
verzen 4-9	Voedsel van Egypte en het manna	119
verzen 10-15	Mozes beklagt zich	122
verzen 16-17	Zeventig oudsten en beambten	123
verzen 18-23	Kwakkels beloofd	125
verzen 24-30	De zeventig oudsten profeteren	126
verzen 31-35	Kwakkels en oordeel	129
Numeri 12		131
verzen 1-2	Mirjam en Aäron spreken over Mozes	131
vers 3	Mozes, de zachtmoedigste mens	132
verzen 4-9	De HEERE getuigt van Mozes	132
verzen 10-13	Melaatsheid - belijdenis - voorbede	134
verzen 14-15	Wat er met Mirjam moet gebeuren	135
vers 16	Uit Hazeroth naar de woestijn Paran	136
Numeri 13		137
verzen 1-16	De twaalf verspieters	137
verzen 17-20	Opdracht om het land te verkennen	138
verzen 21-24	Het land verkend	139
verzen 25-33	Verslag van de verkenners	140
Numeri 14		144
verzen 1-4	Reactie van het volk op het verslag	144
vers 5	Reactie van Mozes en Aäron	145
verzen 6-9	Getuigenis van Jozua en Kaleb	145
vers 10	Het volk en de HEERE reageren	146
verzen 11-12	Het voorstel van de HEERE	146

verzen 13-19	Het pleidooi van Mozes	147
verzen 20-35	De HEERE spreekt recht	147
verzen 36-38	Ongeloof geoordeeld, geloof gespaard	151
verzen 39-45	Het volk opnieuw ongehoorzaam	151

Numeri 15 153

verzen 1-12	De vuuroffers	153
verzen 13-16	De vreemdeling en het vuuroffer	156
verzen 17-21	Het hefoffer	157
verzen 22-31	Zonde zonder opzet en met opzet	158
verzen 32-36	De sabbatschender	161
verzen 37-41	De gedenkkwasten	163

Numeri 16 165

verzen 1-3	Opstand leiders tegen Mozes	165
verzen 4-7	Mozes laat de HEERE beslissen	168
verzen 8-11	De aanklacht	168
verzen 12-15	Dathan en Abiram weigeren te komen	169
verzen 16-18	Vuurschalen met reukwerk	170
verzen 19-22	De heerlijkheid van de HEERE verschijnt	170
verzen 23-35	Korach en zijn aanhang geoordeeld	171
verzen 36-40	De koperen vuurschalen	172
verzen 41-50	Oordeel en verzoening	173

Numeri 17 176

verzen 1-7	Twaalf staven vóór de ark	176
verzen 8-9	De staf van Aäron bloeit	176
verzen 10-13	De staf van Aäron bewaard	178

Numeri 18 179

vers 1	Dragen van ongerechtigheid	179
verzen 2-4	De Levieten dienen de priesters	180
verzen 5-7	Een geschenk voor de priester	180
verzen 8-19	De inkomsten van de priesters	181
verzen 20-24	Het erfdeel van de Levieten	184
verzen 25-32	De tienden van de Levieten	185

Inhoud

Numeri 19		187
verzen 1-2	De rode koe zonder enig gebrek	187
verzen 3-5	De koe buiten het kamp	188
vers 6	Cederhout, hysop, karmozijn	189
verzen 7-8	Reiniging	190
verzen 9-10	De as van de koe	191
verzen 11-13	Verontreiniging en ontzondiging	192
verzen 14-22	Diverse vormen van verontreiniging	194
Numeri 20		198
vers 1	De dood van Mirjam	198
verzen 2-6	Nieuwe opstand van het volk	199
verzen 7-13	Mozes slaat de rots	200
verzen 14-21	Edom weigert Israël de doortocht	203
verzen 22-29	De dood van Aäron	204
Numeri 21		207
verzen 1-3	Strijd tegen de Kanaäniet	207
verzen 4-9	De koperen slang	207
verzen 10-20	Naar het veld van Moab	210
verzen 21-30	Strijd tegen Sihon	213
verzen 31-35	Strijd tegen Og	217
Numeri 22		219
vers 1	Israël in de vlakten van Moab	219
verzen 2-7	Balak zendt boden naar Bileam	220
verzen 8-14	Gesprek tussen God en Bileam	222
verzen 15-19	Balak zendt opnieuw boden naar Bileam	223
vers 20	God spreekt weer tot Bileam	224
verzen 21-35	Bileam ontmoet God als tegenstander	224
verzen 36-41	Balak met Bileam naar de Baälshoogten	228
Numeri 23		230
verzen 1-6	Vorbereidingen op de vervloeking	230
verzen 7-10	Eerste zegenspreuk	231

verzen 11-12	Reactie Balak - antwoord Bileam	233
verzen 13-17	Vorbereiding tweede poging	234
verzen 18-24	Tweede zegenspreuk	235
verzen 25-26	Reactie Balak – antwoord Bileam	238
verzen 27-30	Vorbereidingen derde poging	238

Numeri 24 239

verzen 1-2	De Geest van God komt over Bileam	239
verzen 3-9	Derde zegenspreuk	239
verzen 10-14	Reactie Balak – antwoord Bileam	242
verzen 15-24	Vierde zegenspreuk	243
vers 25	Bileam en Balak gaan uit elkaar	246

Numeri 25 247

verzen 1-5	Israël koppelt zich aan Baäl-Peor	247
verzen 6-15	Pinehas ijvert voor de HEERE	250
verzen 16-18	Midianieten als vijanden behandelen	252

Numeri 26 254

verzen 1-4	Opdracht om te tellen	254
verzen 5-11	Ruben geteld	256
verzen 12-14	Simeon geteld	257
verzen 15-18	Gad geteld	257
verzen 19-22	Juda geteld	258
verzen 23-25	Issaschar geteld	258
verzen 26-27	Zebulon geteld	259
verzen 28-34	Manasse geteld	259
verzen 35-37	Efraïm geteld	260
verzen 38-41	Benjamin geteld	260
verzen 42-43	Dan geteld	260
verzen 44-47	Aser geteld	260
verzen 48-50	Naftali geteld	261
vers 51	Alle getelde Israëlieten	261
verzen 52-56	De grootte van het erfdeel	261
verzen 57-62	Levi geteld	262
verzen 63-65	Herinnering aan de eerste telling	263

Numeri 27		264
verzen 1-4	De dochters van Zelafead	264
verzen 5-11	Regeling als iemand geen zoon heeft	265
verzen 12-14	Mozes mag het land zien	266
verzen 15-17	Mozes vraagt om een opvolger	267
verzen 18-23	Jozua volgt Mozes op	268
Numeri 28		270
verzen 1-2	Gebod van de HEERE om Hem offers te brengen	271
verzen 3-8	Het dagelijks brandoffer	272
verzen 9-10	Het brandoffer op de sabbat	273
	Inleiding op de feestoffers	273
verzen 11-15	Offers bij het feest van nieuwe maan	275
verzen 16-25	Offers bij het Pascha	276
verzen 26-31	Offers bij het Wekenfeest	277
Numeri 29		279
verzen 1-6	Offers bij het Feest van het geklank	280
verzen 7-11	Offers op de grote Verzoendag	280
verzen 12-38	Offers op het Loofhuttenfeest	281
verzen 39-40	Bekrchtiging van het voorgaande	284
Numeri 30		286
vers 1	Mozes spreekt tot de stamhoofden	286
vers 2	Gelofte van een man	286
verzen 3-5	Gelofte van een vrouw in haar jeugd	287
verzen 6-8	Gelofte van een verloofde vrouw	288
vers 9	Gelofte van een weduwe of verstoten vrouw	289
verzen 10-15	Gelofte van een getrouwde vrouw	289
vers 16	Samenvatting	290
Numeri 31		291
verzen 1-2	Opdracht wraak te nemen op de Midianieten	291
verzen 3-6	Wie ten strijde moeten trekken	292
verzen 7-12	De strijd en het resultaat daarvan	293

verzen 13-20	Nadere bevelen van Mozes	294
verzen 21-24	Voorschriften voor ontzondiging	295
verzen 25-31	Hoe de buit moet worden verdeeld	296
verzen 32-47	Hoe de buit wordt verdeeld	297
verzen 48-54	De vrijwillige gave van de buit	299

Numeri 32 301

verzen 1-5	Het Overjordanse als bezit	302
verzen 6-15	De verontwaardiging van Mozes	303
verzen 16-19	Beloofte om te helpen in de strijd	304
verzen 20-24	Mozes stemt in met de toezegging	306
verzen 25-27	Bevestiging van de afspraak	307
verzen 28-30	De gemaakte afspraak doorgegeven	307
verzen 31-32	Herhaling van de belofte	307
verzen 33-42	Verdeling van het Overjordanse	308

Numeri 33 309

verzen 1-2	Elke rustplaats wordt genoteerd	309
verzen 3-4	Hoe de start van de reis was	310
verzen 5-49	Plaatsen en voorvallen tijdens de reis	312
verzen 50-56	Hoe het volk in het land kan wonen	316

Numeri 34 319

verzen 1-2	Het erfelijk bezit van Israël	319
verzen 3-5	De zuidgrens van het land	320
vers 6	De westgrens van het land	321
verzen 7-9	De noordgrens van het land	321
verzen 10-12	De oostgrens van het land	322
vers 13	Mozes bevestigt het gebod	322
verzen 14-15	Het erfdeel van de tweeënhalve stam	323
verzen 16-29	Wie het land als erfdeel toewijzen	323

Numeri 35 325

verzen 1-3	Wat de Leviëten van het land krijgen	325
verzen 4-5	Grootte van de weidegrond	326
vers 6	Zes vrijsteden	326

Inhoud

verzen 7-8	Achtenveertig Levietensteden	327
verzen 9-15	Vrijsteden zijn voor de doodslager	327
verzen 16-21	Wanneer de doodslager moet sterven	330
verzen 22-25	De vrijstad als woonplaats	331
verzen 26-29	Alleen veilig in de vrijstad	332
vers 30	Twee getuigen	333
verzen 31-32	Geen losgeld	333
verzen 33-34	Het land mag niet worden ontheiligd	334

Numeri 36 335

verzen 1-4	Kan een stam een erfdeel verliezen?	335
verzen 5-9	Alleen trouwen binnen de eigen stam	336
verzen 10-12	De dochters van Zelafead	338
vers 13	Slotwoord	338

Vooraf

Dit boek is een herziening van de toelichting op het boek *Numeri* die eerder als download op www.oudesporen.nl beschikbaar was. Meerdere redenen hebben geleid tot deze herziening. De aanzet is de behoefte aan deze toelichting in boekvorm. Om dat te verwezenlijken was een ingrijpende verandering in de lay-out noodzakelijk. Voor het plaatsen van de toelichting op internet is het niet nodig met ruimte rekening te houden. Dat moet met een boek wel. Daardoor konden niet alle uitgeschreven tekstverwijzingen van de op internet gepubliceerde toelichting gehandhaafd blijven. Toch is ernaar gestreefd om de tekstverwijzingen die direct bij het onderwerp horen, zoveel mogelijk te citeren. De citaten zijn in tekstvakken geplaatst.

Verder is me bij het opnieuw doorlezen van de toelichting gebleken dat er nog wel wat te verbeteren viel aan taal en stijl. Soms kon de toelichting wat uitvoeriger. Een en ander heeft tot verbetering en in voorkomende gevallen tot uitbreiding van de oorspronkelijke toelichting geleid.

Een extra reden en aansporing voor het herzien van deze toelichting is het gereedkomen van de Herziene Statenvertaling (HSV) in december 2010. Ik heb de bijbeltekst van *Numeri* in deze toelichting opgenomen. Deze vertaling vervangt de door mij eerder gebruikte vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap 1951.

Het doel van deze toelichting is ongewijzigd. Daarom kan ik hier vermelden wat ik heb geschreven in het voorwoord van de eerdere internetpublicatie: 'Deze toelichting op het boek *Numeri* is bedoeld als een hulp bij persoonlijke studie van dit bijbelboek. Ieder die er gebruik van maakt, wordt aangeraden dat te doen op dezelfde wijze als de Joden in Beréa naar de uitleg van het Woord luisterden: "*Zij ontvingen het woord met alle bereidwilligheid, terwijl zij dagelijks de Schriften onderzochten of deze dingen zo waren*" (Hd 17:11).'

Het is mijn verlangen en gebed dat het lezen van deze toelichting de liefde voor Gods Woord groter maakt. Als dat het geval is, zal dat zichtbaar worden in meer trouw en toewijding in het navolgen van de

Vooraf

Heer Jezus. Dat zal zijn tot verheerlijking van de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, *“aan Wie de heerlijkheid en de kracht is tot in alle eeuwigheid! Amen” (1Pt 4:11b).*

Ger de Koning

Middelburg, augustus 2011 (eerdere publicatie: december 2003)

Reageren op de inhoud kan door te bellen naar 0118 638458 of te mailen naar: ger.de.koning@gmail.com.

Tekstgebruik

Afkortingen

Gn	Genesis	Js	Jesaja	Rm	Romeinen
Ex	Exodus	Jr	Jeremia	1Ko	1 Korinthiërs
Lv	Leviticus	Kl	Klaagliederen	2Ko	2 Korinthiërs
Nm	Numeri	Ez	Ezechiël	Gl	Galaten
Dt	Deuteronomium	Dn	Daniël	Ef	Efeziërs
Jz	Jozua	Hs	Hosea	Fp	Filippiërs
Ri	Richteren	Jl	Joël	Ko	Kolossers
Ru	Ruth	Am	Amos	1Th	1 Thessaloniërs
1Sm	1 Samuël	Ob	Obadja	2Th	2 Thessaloniërs
2Sm	2 Samuël	Jn	Jona	1Tm	1 Timotheüs
1Kn	1 Koningen	Mi	Micha	2Tm	2 Timotheüs
2Kn	2 Koningen	Na	Nahum	Tt	Titus
1Kr	1 Kronieken	Hk	Habakuk	Fm	Filemon
2Kr	2 Kronieken	Zf	Zefanja	Hb	Hebreeën
Ea	Ezra	Hg	Haggai	Jk	Jakobus
Ne	Nehemia	Zc	Zacharia	1Pt	1 Petrus
Es	Esther	Ml	Maleachi	2Pt	2 Petrus
Jb	Job	Mt	Mattheüs	1Jh	1 Johannes
Ps	Psalmen	Mk	Markus	2Jh	2 Johannes
Sp	Spreuken	Lk	Lukas	3Jh	3 Johannes
Pr	Prediker	Jh	Johannes	Jd	Judas
Hl	Hooglied	Hd	Handelingen	Op	Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV). Als er gebruik wordt gemaakt van de oorspronkelijke Statenvertaling, wordt dat aangegeven door de afkorting SV. Voor tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament gebruik ik de herziene Voorhoeve-uitgave ook wel Telosvertaling genoemd.

Verwijzingen

Nog een opmerking over de tekstverwijzingen. Tekstverwijzingen worden zoveel mogelijk voluit in tekstblokken geciteerd. In die gevallen is heen en weer bladeren in de Bijbel niet nodig. Dat geldt ook voor de verwijzing naar teksten in het boek *Numeri*. De tekst van *Numeri* staat in dit commentaar. Als in een bepaald gedeelte van het commen-

taar naar meerdere teksten wordt verwezen, is het vanwege de beperkte ruimte niet altijd mogelijk al die teksten te citeren. In die gevallen worden tekstverwijzingen voorafgegaan door “zie”. De lezer kan de aangegeven teksten zelf in de Bijbel opzoeken.

Gebruik van het symbool °

Dit symbool (°) heb ik geplaatst achter enkele woorden in de tekst van de Herziene Statenvertaling. Het betreft woorden die sterk afwijken van de vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG 1951) en de Statenvertaling (SV). Daarover heb ik contact opgenomen met br. Tony Jonathan. Ik heb hem gevraagd naar de betekenis van bepaalde woorden. Zijn antwoorden hebben mij geholpen om een keus te maken voor een bepaalde vertaling.

Hieronder vermeld ik de betekenis van de betreffende woorden. Dat is tegelijk de verklaring voor mijn keus voor een andere vertaling dan die de HSV geeft. Achter het woord dat nu in de HSV wordt gebruikt, vermeld ik de tekst waar dit woord voor het eerst wordt gebruikt.

Het betreft de volgende woorden en de eerste vermelding:

HSV	Betere vertaling of voorkeur
Tent van ontmoeting (<i>Nm 1:1</i>)	Tent der samenkomst
Graanoffer (<i>Nm 4:16</i>)	Spijsoffer
Dankoffer (<i>Nm 6:14</i>)	Vredeoffer
Gemeenschap (<i>Nm 1:2</i>)	Vergadering

Tent van ontmoeting: In het Hebreeuwse ‘ohel mo-ed’ betekent ‘ohel’ ‘tent’ en ‘mo-ed’ ‘bestemde’. Hier betekent het dus: een tent met een speciale bestemming. Wat voor bestemming? Voor een ontmoeting met God. God wil Zijn volk ontmoeten. Daarom ook de vertaling: tent der samenkomst (zowel NBG als SV). ‘Tent van ontmoeting’ is als vertaling niet verkeerd, maar m.i. een onnodige herziening t.a.v. ‘tent der samenkomst’ dat zowel correct is als goed en begrijpelijk Nederlands. Het duidt nog meer specifiek aan waaróm God Zijn volk wil ontmoeten: Hij wil met Zijn volk samenkomen.

Graanoffer: Het Hebreeuwse ‘*mincha*’ wordt vertaald door ‘spijsoffer’ (NBG en SV) of ‘graanoffer’ (HSV). Het woord is waarschijnlijk afgeleid van een woord dat ‘geschenk’ betekent (*1Sm 10:27*). In *Genesis 4:4* wordt dit woord gebruikt voor het offer van Kaïn, maar ook van Abel!
Conclusie: spijsoffer is beter.

Dankoffer: Het Hebreeuwse ‘*shlamim karban*’ betekent letterlijk ‘vredeoffer’. ‘Dankoffer’ is wel een ingeburgerde uitdrukking en hoeft op zich niet veranderd te worden. Maar ‘vredeoffer’ is beter, te meer daar ‘vredeoffer’ volgens *Leviticus 7* bestaat uit drie soorten: loffer, gelofteoffer en vrijwillig offer. De uitdrukking ‘dankoffer’ is dan te beperkt.

Gemeenschap: Het Hebreeuwse ‘*edah*’ betekent ‘vergadering’. Het woord is afgeleid van ‘*ya ad*’ dat betekent: ‘bestemmen’, ‘verloven’ (bestemd om te trouwen). Daarom betekent ‘*edah*’ een gemeenschap met een speciaal, bestemd doel. Dit woord is in 90 procent van de voorkomende gevallen in de Septuaginta (de Griekse vertaling van het Oude Testament, de vertaling van de LXX) vertaald met ‘*synagoge*’. Het is eigenlijk synoniem voor ‘*qahal*’ (LXX ‘*ekkaleo*’) dat ook ‘vergadering’ of ‘gemeente’ betekent. De combinatie ‘*qahal adat*’ wordt dan door SV vertaald als ‘gemeente der vergadering’, terwijl HSV dat dan vertaalt met ‘de verzamelde gemeenschap’. SV verdient de voorkeur.

Haakjes

In de bijbelgedeelten van het Oude Testament worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes [ ]

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de Herziene Statenvertaling cursief staan. Omdat ik in dit boek de hele bijbeltekst cursief weergeef, maak ik gebruik van deze haakjes om deze woorden die cursief in de gedrukte uitgave staan te markeren. Deze

haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

In de bijbelgedeelten van het *Nieuwe Testament* worden drie soorten haakjes gebruikt. Ik citeer wat hierover in het 'Voorwoord' van de Telosvertaling wordt gezegd:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes [ ]

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.

Het boek Numeri

In *Leviticus* zien we een volk van aanbidders rondom een heiligdom in de tegenwoordigheid van God. In *Numeri* zien we een volk in de woestijn in de tegenwoordigheid van vijanden. Het is een volk van strijders om het heiligdom te verdedigen. Dat is ook onze taak: *“Te strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd”* (Jd:3). *“Het geloof”* wil zeggen de geloofsinhoud, dat wat geloofd wordt. Daarbij kunnen we denken aan de waarheden over de Heer Jezus en de gemeente.

Er zijn verschillende soorten strijd, zowel wat betreft het gebied waar gestreden wordt als de aard van de strijd. We zien Israël in strijd in de woestijn, maar ook in het land; we zien Israël een aanvallende strijd voeren, maar ook een verdedigende strijd; we zien ze in een strijd verwickeld waartoe ze worden opgeroepen, maar we zien ze ook in een strijd verwickeld waarin ze door eigen schuld terecht zijn gekomen.

Al deze aspecten van de strijd zien we terug in ons leven als gelovigen. De strijd in de woestijn is die van het dagelijks leven. Daarin kunnen we te maken krijgen met strijd die we moeten ontlopen, maar soms vrijwillig aangaan en een soort strijd die we niet kunnen ontlopen.

Een strijd die we hadden kunnen ontlopen, maar die we onszelf op de hals hebben gehaald, is bijvoorbeeld als we eerst meedoen met de wereld en dan proberen van haar los te komen, of boeken lezen en films bekijken die onze gedachten en gevoelens gevangen nemen. Het kost strijd daarvan vrij te komen. Die strijd hadden we kunnen voorkomen door ons van de wereld afgezonderd te houden. Met het oog op het ontlopen van die strijd leert de Heer Jezus ons te bidden: *“Leid ons niet in verzoeking”* (Mt 6:13).

Er is ook een soort strijd die we niet altijd kunnen ontlopen, bijvoorbeeld als we ons werk doen. Dan komen we met dingen in aanraking die strijd kunnen geven, bijvoorbeeld een vraag om ergens aan mee te doen, waarvan je als christen weet dat je daaraan niet mee kunt doen.

Daarbij merken we vaak dat de vijand ons aanvalt op onze zwakke plek. Die vijand zien we voorgesteld in Amalek (*Dt 25:17-18; zie Ex 17:8-13*).

Denk aan wat Amalek u onderweg aangedaan heeft, toen u uit Egypte wegtrok: hij ontmoette u onderweg en overviel bij u in de achterhoede alle zwakken achter u, terwijl u moe en uitgeput was; en hij vreesde God niet. (Dt 25:17-18)

De strijd in het land moeten de Israëlieten bewust opzoeken en aangaan. Daarover lezen we in het boek *Jozua*. Die strijd spreekt voor ons van het veroveren van de waarheden van de Schrift in verbinding met de geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten die we met name vinden in de *brief aan de Efeziërs*. Tevens moeten we die zegeningen ook verdedigen en ze ons niet laten ontroven. Daarvoor geeft God ons Zijn wapenrusting (*zie Ef 6:10-18*).

Het is ook belangrijk te weten welke strijd we niet moeten strijden en dat is de strijd tegen de zonde in ons. Die strijd wordt ons voorgesteld in *Romeinen 7*. Het is de strijd van de wedergeboren mens om in eigen kracht, de kracht van het vlees, de wet van God te volbrengen. Die strijd verliest de wedergeboren mens altijd. Van die strijd wordt hij pas bevrijd als hij ziet op het volbrachte werk van de Heer Jezus.

Het boek *Numeri* beschrijft de wandel en de dienst van het volk van God tijdens de reis door de woestijn. In *Exodus* lezen we over het ontstaan van het volk dat hier door de woestijn trekt. In *Exodus 15-18* hebben we ook een stukje woestijnreis. Daar is alles nog onder de genade. Na de Sinäi verandert de verhouding van God tot het volk (*zie Ex 19-20*). In *Numeri* zien we hoe God direct straft als het volk overtreedt en faalt, omdat nu de wet de grondslag is van Gods handelen met hen. De vijand is in dit boek dan ook niet zozeer de persoonlijke vijand, maar meer de invloeden die murmureren en opstand enz. teweegbrengen. Het kwaad dringt niet binnen, maar breekt uit naar buiten.

De reis door de woestijn is een geschiedenis van falen. In plaats van een snelle opmars naar Kanaän in de elf dagen die ervoor nodig zijn (*Dt 1:2*), doen ze er veertig jaar over. Dit boek geeft ons de les van de beproeving van de gelovige, waarin zijn falen duidelijk wordt en waarin ook duidelijk wordt hoezeer hij afhankelijk is van de genade van God. De genade van God faalt niet.

Vanaf de Horeb in de richting van het Seirgebergte, tot aan Kades-Barnea, is het elf dagen [reizen]. (Dt 1:2)

God blijft de God van de genade. Hij laat dat zien in de tabernakel, waarin de weg tot Hem wordt uitgetekend. In *Leviticus* staan de priesters en hun dienst op de voorgrond (de naam 'Leviticus' doet geen recht aan het boek). *Numeri* is het boek van de getallen (vandaar de naam). In *Numeri* staat de Levietendienst op de voorgrond.

De woestijnreis is geen onderdeel van Gods raadsbesluiten, maar is een voorbeeld van Zijn wegen met ons. Het laat de geestelijke reis van de gelovige door de wereld – de woestijn – zien waar het vlees wordt beproefd. Alles wat het volk overkomt in de woestijn, zijn lessen voor ons (1Ko 10:6,11). Daar leert het volk zichzelf kennen en daar leert het God kennen (Dt 8:2). We zullen God niet alleen danken voor de verlossing uit Egypte, maar ook voor Zijn verdraagzaamheid van ons in de woestijn, voor al Zijn liefde en zorg, Zijn opvoeding. Dat leren we in de woestijn van het leven.

En deze dingen gebeurden tot voorbeelden voor ons, opdat wij geen begeerte in [het] kwade zouden hebben, zoals zij er begeerte in hadden. (1Ko 10:6)

<Al> deze dingen nu zijn hun overkomen als voorbeelden en zijn beschreven tot waarschuwing voor ons, op wie de einden van de eeuwen zijn gekomen. (1Ko 10:11)

Ook moet u heel de weg in gedachten houden waarop de HEERE, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft, opdat Hij u zou verootmoedigen, [en] u op de proef zou stellen om te weten wat er in uw hart was, of u Zijn geboden in acht zou nemen of niet. (Dt 8:2)

Het boek *Numeri* is geen 'snelle hap' lectuur. Het is niet voor mensen die onwillig zijn om tijd en energie te besteden aan de studie van Gods Woord. Wie echter bereid is zich te verdiepen in dit boek, zal er veel van de Heer Jezus in vinden en rijke lessen voor zijn geloofsleven in ontdekken.

De indeling van het boek:

1. *hoofdstukken 1-10:10*: de legering van het volk en de voorbereidingen voor de reis
  - hoofdstukken 1-2*: de orde
  - hoofdstukken 3-4*: de Levieten afgezonderd
  - hoofdstuk 5*: wat te doen bij ontrouw
  - hoofdstuk 6*: trouw van de enkeling bij algemene ontrouw
  - hoofdstukken 7-10:11*: de hulpmiddelen bij de reis
2. *hoofdstukken 10:11-21:20*: de reis
3. *hoofdstukken 21:21-34:13*: het volk in het veld van Moab

Numeri 1

Het boek begint met tellen en ordenen. Tellen is een bewijs van eigendomsrecht. Het hele geslacht dat hier geteld wordt, komt om in de woestijn onder het oordeel van God (behalve Jozua en Kaleb). Dat betekent dat in Kanaän een nieuw geslacht aankomt. Het geteld zijn voor de hemel, te weten dat onze namen daar zijn opgeschreven, is iets om blij en dankbaar voor te zijn. Maar we moeten niet vergeten dat God belang stelt in al ons doen en laten, de weg die we gaan, de beproevingen en de strijd die we hebben. Ook dat telt Hij.

Opdracht om te tellen | verzen 1-3

1 De HEERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinai, in de tent van ontmoeting^{o1}, op de eerste [dag] van de tweede maand, in het tweede jaar nadat zij uit het land Egypte waren vertrokken: 2 Neem het aantal op van heel de gemeenschap^o van de Israëlieten, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, al wie mannelijk is, hoofd voor hoofd. 3 [Het gaat om] ieder in Israël die met het leger uittrekt, van twintig jaar oud en daarboven. Die moet u tellen, [ingedeeld] naar hun legers, u en Aäron.

Er zijn dertien maanden verlopen sinds de verlossing uit Egypte en er is één maand verlopen sinds de oprichting van de tabernakel (Ex 40:17). Toegepast op ons wil dit zeggen dat er onderwijs is geweest over de

En het gebeurde in de eerste maand, in het tweede jaar, op de eerste [dag] van de maand, dat de tabernakel opgebouwd werd. (Ex 40:17)

verlossing, de gemeente als woonplaats van God en priesterdienst, zoals dat is uitgebeeld in de tabernakel (*Exodus*) en de offerdienst en priesterdienst (*Leviticus*). Nu komt de opdracht tot Mozes "heel de gemeenschap^o van de Israëlieten" te tellen. Het volk wordt gezien in zijn geheel. In beeld is er sprake van geestelijke groei en geestelijke kracht.

---

1 Bij een viertal woorden in de bijbeltekst plaats ik het symbool ^o. Welke woorden dat zijn en waarom ik dat doe, staat op blz. 18 onder 'Gebruik van het symbool ^o'.

De telling moet gebeuren “naar hun geslachten [en] naar hun families ... al wie mannelijk is”. Ieder lid van het volk moet zijn afkomst kennen en weten waar hij thuishoort. Zo moet ook elke gelovige zijn plaats in Christus kennen; hij moet weten dat hij een kind van God is en wat zijn geestelijke familie is, wie zijn broeders en zusters zijn. Het mannelijke spreekt van het in praktijk brengen van wat iemand in positie is.

Het gaat om strijdbare mannen, niet om kinderen of ouden van dagen. De leeftijd van twintig jaar is in veel landen de leeftijd waarop men in militaire dienst moet; zo was het ook in Nederland toen de militaire dienstplicht nog bestond. Eenmaal in dienst, ziet men af van persoonlijke belangen en stelt men zijn tijd en krachten ter beschikking van het land. De effectiviteit van de dienst hangt af van het luisteren naar de superieuren. Wie in dienst is, wordt geacht bevelen zonder tegenspreken op te volgen (Lk 7:8).

Want ook ik ben een mens onder gezag [van anderen] gesteld en heb soldaten onder mij; en ik zeg tot deze: Ga, en hij gaat; en tot een ander: Kom, en hij komt; en tot mijn slaaf: Doe dit, en hij doet het.
(Lk 7:8)

Hoofd voor hoofd worden ze geteld. Hierdoor wordt ieder individueel voor God geplaatst. Tellen laat zien dat het volk voor God maar niet een grote massa is. De enkeling gaat niet in de massa op. Hij kent elke enkeling ervan. Ieder persoonlijk is voor Hem belangrijk. God kan er niet een missen.

Het is een groot goed te weten dat we geteld zijn voor de hemel, dat onze namen daar geregistreerd staan (Lk 10:20b). Maar daarbij moet het niet blijven. De Heer wil

... verblijdt u dat uw namen staan ingeschreven in de hemelen.
(Lk 10:20b)

onze namen ook noteren voor de strijd op aarde. Hoofd voor hoofd worden we geteld, wat betekent dat we ons bewust zullen zijn van de persoonlijke verbinding met de Heer Jezus. Dat te weten is voor iedere christen belangrijk.

Om deze persoonlijke verhouding tot God te kunnen verklaren, om tot de getelden te kunnen behoren, moet de Israëliet twintig jaar oud zijn. Geestelijk toegepast wil dat zeggen dat er een zekere geestelijke rijpheid voor nodig is om als strijder dienst te kunnen doen in het leger van God. Een eindleeftijd wordt niet genoemd. Van een baby in het

geloof wordt niet verwacht dat hij een strijder is. Van een jongeling in het geloof wordt dat wel verwacht (1Jh 2:13-14; vgl. 2Tm 2:3-4).

Mozes en Aäron tellen samen. Samen zijn zij een beeld van de Heer Jezus, Die genoemd wordt: *“De apostel en hogepriester van onze belijdenis”* (Hb 3:1). De Heer Jezus spreekt namens God tot ons en vertegenwoordigt ons bij God. Met Hem hebben wij te doen. We zien in Hem de Koning-Priester (Zc 6:13b). Hij kent de Zijnen. Hij weet wie Hij kan uitzenden.

Allen die hier worden geteld, zullen nooit aan de eigenlijke strijd (die van de verovering

van het land) kunnen beginnen, omdat ze op twee na (Jozua en Kaleb) zullen vallen in de woestijn (Nm 14:29). Zij die aan het eind van dit boek, in *hoofdstuk 26*, worden geteld, vormen een nieuw geslacht. Maar dat stond God bij deze telling niet voor de aandacht. Zoals in de inleiding al opgemerkt, zou de reis naar het land slechts elf dagen hoeven te duren. Dat het uiteindelijk een reis van veertig jaar is geworden, heeft te maken met de ontrouw van het volk.

Toch gebruikt God die tijd om meer van Zichzelf te laten zien dan we hadden geweten bij een korte reis. De rover aan het kruis die zich bekeerde, had maar een heel klein stukje woestijnreis af te leggen. Hij heeft niet de trouw van God leren kennen in alle omstandigheden van het leven. Hij heeft niet zoveel om God voor te aanbidden als iemand die een leven lang de trouw en zorg van God heeft leren kennen tegenover de ontrouw die zo vaak van zijn kant is gebleken.

Wie bij de telling moeten helpen | verzen 4-16

4 Van elke stam moet er een man bij u zijn die hoofd van zijn familie is. 5 Dit zijn de namen van de mannen die bij u moeten staan: van Ruben Elizur, de zoon van Sedeür, 6 van Simeon Selumiël, de zoon van Zurisaddai, 7 van Juda Nahesson, de zoon van Amminadab, 8

Ik schrijf u, vaders, omdat u Hem kent die van [het] begin af is.

Ik schrijf u, jongelingen, omdat u de boze overwonnen hebt.

Ik heb u geschreven, kinderen, omdat u de Vader kent.

Ik heb u geschreven, vaders, omdat u Hem kent die van [het] begin af is.

Ik heb u geschreven, jongelingen, omdat u sterk bent en het woord van God in u blijft en u de boze overwonnen hebt. (1Jh 2:13-14)

Lijd mee verdrukking als een goed soldaat van Christus Jezus. Niemand die als soldaat dient, wikkelt zich in de zorgen van het leven, opdat hij hem behaagt die hem in dienst genomen heeft. (2Tm 2:3-4)

Hij zal Priester zijn op Zijn troon; tussen die Beiden zal vredesberaad plaatsvinden. (Zc 6:13b)

van Issaschar Nethaneël, de zoon van Zuar, 9 van Zebulon Eliab, de zoon van Helon. 10 Van de nakomelingen van Jozef: van Efraïm Elisama, de zoon van Ammihud, van Manasse Gamaliël, de zoon van Pedazur. 11 Van Benjamin Abidan, de zoon van Gideoni, 12 van Dan Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai, 13 van Aser Pagiël, de zoon van Ochran, 14 van Gad Eljasaf, de zoon van Dehuel, 15 van Naftali Ahira, de zoon van Enan. 16 Dat waren afgevaardigden van de gemeenschap°, leiders van de stammen van hun vaderen; zij waren de hoofden van de duizenden van Israël.

Niet alleen de Heer Jezus ziet toe wie als strijder kunnen dienen in Zijn leger, ook de hoofden van de stammen worden erbij betrokken. Dit kunnen we toepassen op de verantwoordelijke of leidende broeders in een plaatselijke gemeente. Zij zien welke jongeren in geestelijke zin twintig jaar en ouder zijn. Zij doen mee aan het tellen door het toezien op de geestelijke ontwikkeling van jongeren. Timotheüs was zo'n door oudere broeders 'getelde'. Hij had "een goed getuigenis van de broeders in Lystra en Iconium" (Hd 16:2).

Namen hebben in de Bijbel hun betekenis. Dat we daar geestelijke lessen uit mogen leren, zien we in *Hebreeën 7:1-3*. Het is wel zaak om daarbij waakzaam te blijven dat we niet in fantasie vervallen. Sommige namen hebben meerdere betekenissen. Om met enige zekerheid de betekenis van een naam te kunnen vaststellen is het aan te raden meerdere bijbelse namenboeken te raadplegen. Als meerdere namenboeken eenzelfde betekenis geven, is het aannemelijk dat dit de juiste betekenis is.

Want deze Melchizédék, koning van Salem, priester van God de Allerhoogste, die Abraham tegemoet ging toen hij van het verslaan van de koningen terugkeerde, en hem zeggende, aan wie ook Abraham een tiende van alles gaf, is in de eerste plaats naar de uitleg [van zijn naam]: koning van [de] gerechtigheid, en vervolgens ook: koning van Salem, dat is koning van [de] vrede, en terwijl hij zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsregister, zonder begin van dagen of einde van leven is, maar op de Zoon van God lijkt, blijft hij priester voor altijd. (Hb 7:1-3)

De namen van de hoofden komen we ook tegen in de *hoofdstukken 2, 7 en 10*. In de meeste van deze namen klinkt de naam van God ('El' betekent 'God') door. Hieruit blijkt dat de Israëlieten tijdens hun verblijf in Egypte hun God niet zijn vergeten. In de namen die ze hun kinderen gaven, hebben ze de herinnering aan God bewaard.

Om toch een betekenis van de namen te geven die m.i. aannemelijk is, geef ik de betekenis door die Grant geeft in zijn 'Numerical Bible'. Het is aan de lezer daarover zelf verder na te denken.

- Hoofd van de familie van Ruben is Elizur 'mijn God is een rots', de zoon van Sedeür 'de Almachtige is een vlam'.
- Hoofd van de familie van Simeon is Selumiël 'in vrede met God', de zoon van Zurisaddai 'mijn rots is de Almachtige'.
- Hoofd van de familie van Juda is Nahesson 'voorspeller', de zoon van Amminadab 'volk van de gewillige Gever'.
- Hoofd van de familie van Issaschar is Nethaneël 'gave van God', de zoon van Zuar 'klein'.
- Hoofd van de familie van Zebulon is Eliab 'mijn God is Vader', de zoon van Helon (te onzekere betekenis).
- Hoofd van de familie van Efraïm is Elisama 'mijn God heeft gehoord', de zoon van Ammihud 'het volk van Majesteit'.
- Hoofd van de familie van Manasse is Gamaliël 'God is een beloner', de zoon van Pedazur 'de rots die verlost'.
- Hoofd van de familie van Benjamin is Abidan 'mijn Vader is rechter', de zoon van Gideoni 'neerhouwer'.
- Hoofd van de familie van Dan is Ahiëzer 'broeder van de hulp', de zoon van Ammisaddai 'het volk van de Almachtige'.
- Hoofd van de familie van Aser is Pagiël 'God heeft mij ontmoet', de zoon van Ochran 'gekweld'.
- Hoofd van de familie van Gad is Eljasaf 'God heeft toegevoegd', de zoon van Dehuël 'door God gekend'.
- Hoofd van de familie van Naftali is Ahira 'broeder van het kwaad', de zoon van Enan 'ziende'.

De telling | verzen 17-46

17 Toen namen Mozes en Aäron deze mannen, die met [hun] namen aangewezen waren, 18 en zij riepen heel de gemeenschap^o bijeen, op de eerste [dag] van de tweede maand. En hoofd voor hoofd lieten zij die twintig jaar oud of daarboven waren, zich naar hun afkomst inschrijven, naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen. 19 Zoals de HEERE Mozes geboden had, telde hij hen in de woestijn Sinai.

20 De zonen van Ruben, de eerstgeborene van Israël, hun afstam-

melingen, waren er, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, hoofd voor hoofd, al wie mannelijk was, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 21 zij die geteld waren uit de stam Ruben: zesenveertigduizend vijfhonderd.

22 Van de zonen van Simeon, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, degenen van hen die geteld waren overeenkomstig het aantal namen, hoofd voor hoofd, al wie mannelijk was, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 23 zij die geteld waren uit de stam Simeon: negenenvijftigduizend driehonderd.

24 Van de zonen van Gad, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 25 zij die geteld waren uit de stam Gad: vijfenveertigduizend zeshonderdvijftig.

26 Van de zonen van Juda, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 27 zij die geteld waren uit de stam Juda: vierenzeventigduizend zeshonderd.

28 Van de zonen van Issaschar, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 29 zij die geteld waren uit de stam Issaschar: vierenvijftigduizend vierhonderd.

30 Van de zonen van Zebulon, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 31 zij die geteld waren uit de stam Zebulon: zevenenvijftigduizend vierhonderd.

32 Van de zonen van Jozef: de zonen van Efraïm, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 33 zij die geteld waren uit de stam Efraïm: veertigduizend vijfhonderd.

34 Van de zonen van Manasse, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het

aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 35 zij die geteld waren uit de stam Manasse: tweeëndertigduizend tweehonderd.

36 Van de zonen van Benjamin, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 37 zij die geteld waren uit de stam Benjamin: vijftendertigduizend vierhonderd.

38 Van de zonen van Dan, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 39 zij die geteld waren uit de stam Dan: tweeënzestigduizend zevenhonderd.

40 Van de zonen van Aser, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 41 zij die geteld waren uit de stam Aser: eenenveertigduizend vijfhonderd.

42 Van de zonen van Naftali, hun afstammelingen, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, overeenkomstig het aantal namen, van twintig jaar oud en daarboven, allen die met het leger uittrokken, 43 zij die geteld waren uit de stam Naftali: drieënvijftigduizend vierhonderd.

44 Dit waren degenen die Mozes telde, samen met Aäron en de leiders van Israëel, twaalf mannen waren er, één man namens zijn familie. 45 Allen van de Israëlieten die geteld waren, allen die met het leger uittrokken in Israëel, naar hun familie, van twintig jaar oud en daarboven; 46 allen die geteld waren, waren zeshonderddrieduizend vijfhonderdvijftig [man].

Wie tot de getelden wil behoren, moet zijn afkomst verklaren (zie vers 18 SV). Verklaren gaat verder dan een innerlijke overtuiging. Iemand die door de Heer in Zijn leger wordt genomen, moet voor anderen getuigenis afleggen van zijn geloof en zich daarvoor niet schamen of daarover in onzekerheid zijn (2Tm 1:8,12). Wie in onzekerheid is

Schaam je dus niet voor het getuigenis van onze Heer, noch voor mij, zijn gevangene, maar lijd verdrukking met het evangelie, naar [de] kracht van God, ... (2Tm 1:8)

Om die reden lijd ik ook deze dingen, maar ik schaam mij niet, want ik weet Wie ik geloofd heb, en ik ben overtuigd dat Hij machtig is mijn [aan Hem] toevertrouwde pand te bewaren tot die dag. (2Tm 1:12)

over zijn behoudenis, worstelt met zichzelf en is niet in staat de strijd met anderen aan te gaan. Dit is overigens geen worsteling of strijd waartoe God oproept. God op Zijn woord geloven maakt een eind aan die worsteling.

Dit verklaren van hun afkomst is nodig vanwege “een grote [groep van] mensen van allerlei herkomst” (Ex 12:38; Nm 11:4) die zich onder hen bevindt. Er zijn mensen meegetrokken uit Egypte die geen Israëliet zijn. Dit kunnen we toepassen op mensen die zich wel bij het gezelschap van christenen hebben gevoegd, maar geen leven uit God hebben. Zij zijn niet in staat om voor God te verklaren dat zij bij Hem horen en kunnen ook geen strijd leveren voor Hem. Dat willen ze ook niet.

Als we de getallen wat leesbaarder maken, ziet de tabel er zo uit:

1	Ruben	46.500
2	Simeon	59.300
3	Gad	45.650
4	Juda	74.600
5	Issaschar	54.400
6	Zebulon	57.400
7	Efraïm	40.500
8	Manasse	32.200
9	Benjamin	35.400
10	Dan	62.700
11	Aser	41.500
12	Naftali	53.400
	Totaal	603.550

Dit getal komt overeen met een eerdere telling, ongeveer negen maanden eerder (zie Ex 38:25-26). Bij die telling moest iedere getelde een halve sikkel zilver betalen als losgeld. Door het zilver werd de Israëliet losgekocht. Daarom is zilver een beeld van de prijs van de verlossing.

De Levieten | verzen 47-53

47 Maar de Levieten uit de stam van hun vaderen werden onder hen niet [mee]geteld, 48 want de HEERE had tot Mozes gesproken: 49 Alleen de stam Levi mag u niet [mee]tellen en hun aantal mag u niet onder de Israëlieten opnemen. 50 Wat u betreft, stel de Levieten aan over de tabernakel van de getuigenis en over alle bijbehorende voorwerpen, ja, over alles wat erbij hoort. Zij moeten de tabernakel en alle bijbehorende voorwerpen dragen. Zij moeten dienen, en zij moeten hun kamp rondom de tabernakel opslaan. 51 En wanneer de tabernakel moet opbreken, dienen de Levieten hem uit elkaar te nemen, en wanneer de tabernakel halt moet houden, dienen de Levieten hem [weer] op te bouwen. En de onbevoegde die te dicht bij komt, moet ter dood gebracht worden.

52 De Israëlieten moeten hun kamp opslaan, ieder bij zijn [eigen] kamp en ieder bij zijn [eigen] vaandel, [ingedeeld] overeenkomstig hun legers, 53 maar de Levieten moeten hun kamp opslaan rondom de tabernakel van de getuigenis; dan zal er geen grote toorn op de gemeenschap^o van de Israëlieten [komen]. Zo moeten de Levieten de voorschriften met betrekking tot de tabernakel van de getuigenis in acht nemen.

De Levieten worden niet tot de strijders gerekend. Zij hebben de zorg voor de tabernakel en legeren zich direct rondom hem. De tabernakel wordt hier “*de tabernakel van de getuigenis*” genoemd. Het gaat om het aspect van het getuigenis naar buiten toe. Dat is ook een aspect van de gemeente, die “*de pilaar en grondslag van de waarheid*” is (1Tm 3:15). De gemeente heeft in de wereld het getuigenis van de waarheid hoog te houden. Dat wekt tegenstand op en vraagt om strijd, verdediging.

De gelovigen zijn priesters, maar ook Levieten en ook strijders. Afhankelijk van zijn bezigheid is de gelovige een priester, een Leviet of een strijder. Hij is als priester bezig als hij in het heiligdom is om God te prijzen. Hij is een Leviet als hij de gemeente dient. Hij is een strijder als hij voor de waarheid opkomt, als die wordt aangevallen.

De opdracht wordt uitgevoerd | vers 54

54 De Israëlieten deden het. Overeenkomstig alles wat de HEERE Mozes geboden had, zo deden zij.

Het volk wordt gekenmerkt door gehoorzaamheid.

Numeri 2

Het kamp moet worden opgeslagen | verzen 1-2

1 De HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron: 2 De Israëlieten moeten hun kamp opslaan, ieder bij zijn vaandel, bij de herkenningstekens [die behoren bij] hun familie; zij moeten op enige afstand hun kamp opslaan rondom de tent van ontmoeting°.

Alles in de strijd draait om de tabernakel die het middelpunt van het leger vormt, hier genoemd “tent der samenkomst” (vgl. Nm 1:50,53). Het getuigenis van God in deze wereld wordt gegeven door de gemeente, vooral als de gemeente samenkomt. Dat is een bijzonder mikpunt van de aanvallen van de vijand. Daarom moet dat beschermd worden. Daarvoor moet elke stam zijn plaats daar rondom innemen. Elke gelovige moet weten wat zijn plaats is met betrekking tot het samenkomen van Gods volk.

Het aanbrengen van de orde in het opslaan van het kamp wijst op het belang van de plaats die iedere stam inneemt. Daarbij moet ieder lid van de stam weten waar die plaats is. Het is niet alleen van belang als een getelde tot het leger te behoren, maar ook te weten wat zijn plaats is met betrekking tot de woonplaats van God. Het leger beschermt de tabernakel.

God geeft elke stam zijn eigen plaats. Zo geeft Hij ook ons een eigen plaats rondom Hemzelf (vgl. 1Ko 12:18). Wij zijn persoonlijk geroepen, Israël per stam. Stammen kunnen niet onderling ruilen. Wie tot een bepaalde stam behoort, kan niet zomaar van stam veranderen. De plaats die God ons geeft in Zijn leger, geeft Hij ons omdat Hij ons daar het best gebruiken kan.

Maar nu heeft God de leden, elk van hen, in het lichaam gesteld zoals Hij heeft gewild. (1Ko 12:18)

Drie stammen zijn telkens op een speciale manier aan elkaar verbonden, onder één vaandel. Zo zijn ook plaatselijke gemeenten door hun ligging op een speciale manier met elkaar verbonden. Tevens moet het oog gehouden worden op het volk als geheel.

Vaandels die in de christenheid zijn gehesen, bewerken geen eenheid, maar verdeeldheid. Er zijn er die een vaandel hijsen met daarop de naam van een mens of de naam van een leerstelling. Allen die het

daarmee eens zijn, verzamelen zich onder dat vaandel. Elk vaandel is een vaandel dat zich onderscheidt van anderen en dat is niet wat God wil. Er is voor God maar één centrum dat Hij heeft gesteld: De Heer Jezus, de ware tabernakel, rondom Wie Hij de verstrooide kinderen van God tot één wil verzamelen. Hij draagt het *“vaandel boven tienduizend”* (HI 5:10).

Gelovigen worden niet geroepen in hun eentje de woestijn door te trekken. God heeft niet slechts enkelingen verlost die allemaal hun eigen gang gaan, maar allen die verlost zijn horen bij elkaar. In het Nieuwe Testament vormen zij samen de gemeente. Ze zijn bij elkaar gebracht in ‘stammen’. Dit kunnen we toepassen op plaatselijke gemeenten.

Maar ook als plaatselijke gemeente staan we niet los van andere plaatselijke gemeenten. Ook mogen we niet vergeten dat we als plaatselijke gemeente slechts een deel van die plaatselijke gemeente vertegenwoordigen als we samenkomen. De plaatselijke gemeente bestaat uit alle ware gelovigen in die plaats, hoewel er zijn die zich afgrenzen door kerkmuren. Toch horen zij erbij. Daaraan behoren we ook te denken wanneer we als gemeente samenkomen.

Het is belangrijk om de eenheid als stam te bewaren en de eenheid met andere stammen in de directe omgeving en de eenheid met alle stammen van het hele volk. Die eenheid mag geen eenheid naar eigen gedachten zijn. Het behoort de eenheid van het hele volk te zijn en niet een sektarische, waarbij alleen gekeken wordt naar de eigen stam of de stammen die onder hetzelfde vaandel horen. Sektarisme is de eenheid kleiner maken dan de eenheid die God zichtbaar wil maken.

Stammen aan de oostzijde | *verzen 3-9*

3 Zij dan die hun kamp opslaan in oostelijke richting, waar [de zon] opkomt, [vallen onder] het vaandel van het kamp van Juda, [ingedeeld] naar hun legers. De leider nu van de nakomelingen van Juda was Nahesson, de zoon van Amminadab. 4 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit vierenzeventigduizend zeshonderd [man].

5 En de stam Issaschar moet naast hem zijn kamp opslaan. De leider nu van de nakomelingen van Issaschar was Nethaneël, de zoon van

Zuar. 6 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit vierenvijftigduizend vierhonderd [man].

7 Dan de stam Zebulon. De leider nu van de nakomelingen van Zebulon was Eliab, de zoon van Helon. 8 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit zevenenvijftigduizend vierhonderd [man].

9 Allen die geteld waren van het kamp van Juda waren honderdzesentachtigduizend vierhonderd [man], [ingedeeld] naar hun legers. Zij moeten als eerste opbreken.

De stammen moeten hun kamp opslaan ten opzichte van de tabernakel naar de windrichtingen. De vier vaandels liggen in vier richtingen vanwaar de invloeden van buiten komen en die het volk van God tegemoet moet treden in de kracht van Hem Die in hun midden woont.

De eerste zijde die wordt genoemd, is de oostzijde. Aan de oostzijde is de ingang van de tabernakel en het is de kant waar de zon opgaat. Deze beide aspecten vinden hun toepassing in het ingaan in het heiligdom en uitzien naar de komst van de Heer Jezus.

Deze aspecten mogen in het samenkomen van de gemeente, van Gods volk, tot uitdrukking komen. De stam Juda gaat voorop. Juda betekent 'lofprijzing'. De geest van lofprijzing is de geest van kracht (2Kr 20:22). Het hoofddoel van het samenkomen van de gemeente is dat God wordt geprezen en aangebeden, dat Hem offers van lof en dank worden gebracht. Dat hoort de uitwerking van elke samenkomst te zijn.

Juist op de tijd dat zij met gejuich en lofzang begonnen, legde de HEERE hinderlagen tegen de Ammonieten, Moab en [de bewoners] van het Seirgebergte die op Juda waren afgekomen, en zij werden verslagen. (2Kr 20:22)

Aan de oostzijde moeten vervolgens nog Issaschar en Zebulon hun kamp opslaan. Samen met Juda zijn zij de vierde, vijfde en zesde zoon die Lea aan Jakob baarde. Vanwege de zonden van Ruben, Simeon en

Levi, de drie oudere broers (zie Gn 49:3-7), wordt Juda de eerste onder zijn broers (Gn 49:8). Hij wordt de koninklijke lijn uit wie de Messias geboren zal worden (Gn 49:10; zie ook Ru 4:18-21). In het

*Juda, jij bent het,
jou zullen je broers loven!
Je hand zal rusten op de nek van je vijanden;
voor jou zullen de zonen van je vader zich neerbuigen.
(Gn 49:8)*

*De scepter zal van Juda niet wijken
en evenmin de heersersstaf van tussen zijn voeten,
totdat Silo komt,
en Hem zullen de volken gehoorzamen. (Gn 49:10)*

geslachtsregister in *Mattheüs 1:1-16* zien we dat Nahesson, de leider van de stam, tot de voorouders van de Heer Jezus wordt gerekend (*Mt 1:4*).

..., en Ram verwekte Aminádab, en Aminádab verwekte Nahesson, en Nahesson verwekte Salmon, ... (*Mt 1:4*)

Stammen aan de zuidzijde | *verzen 10-16*

10 Het vaandel van het kamp van Ruben zal, [ingedeeld] naar hun legers, aan de zuidkant zijn. De leider nu van de nakomelingen van Ruben was Elizur, de zoon van Sedeür. 11 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit zesenvieftigduizend vijfhonderd [man].

12 En de stam Simeon moet naast hem zijn kamp opslaan. De leider nu van de nakomelingen van Simeon was Selumiël, de zoon van Zurisaddai. 13 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit negenenvijftigduizend driehonderd [man].

14 Dan de stam Gad. De leider nu van de nakomelingen van Gad was Eljasaf, de zoon van Rehuel. 15 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit vijfenveertigduizend zeshonderdvijftig [man].

16 Allen die geteld waren van het kamp van Ruben waren honderdeenenvijftigduizend vierhonderdvijftig [man], [ingedeeld] naar hun legers. Zij moeten als tweede opbreken.

De tweede zijde is de zuidzijde. Zuidzijde is letterlijk ‘de rechterzijde’. De rechterkant spreekt in de Schrift van waardigheid van positie. De Heer Jezus is “gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge” (*Hb 1:3; zie ook Hb 8:1; 10:12; 12:2*). In geestelijke zin spreekt dit ervan dat de gelovige die aan de zuidzijde gelegerd is, die positie van de Heer Jezus kent. Die gelovige weet ook dat dit zijn eigen positie is, want hij is in Christus. God heeft de gelovige “mee doen zitten in de hemelse gewesten in Christus Jezus” (*Ef 2:6*).

Ruben is de aanvoerder aan die zijde. Ruben betekent ‘zie, een zoon’. Als de gemeente samenkomt, komen er gelovigen samen die weten dat zij zonen van God zijn en dat ze dat te danken hebben aan de Heer Jezus, dé Zoon, Die hun leven is.

Vervolgens moeten aan de zuidzijde nog Simeon en Gad hun kamp opslaan. Ruben en Simeon zijn de oudste zonen van Lea. Levi wordt

niet geteld. In zijn plaats komt Gad, de eerste zoon van Zilpa, de slavin van Lea.

De stam van Levi | vers 17

17 Daarna moet de tent van ontmoeting° opbreken, [met] het kamp van de Levieten, in het midden van de [andere] kampen. Zoals zij hun kamp opslaan, zo moeten zij opbreken, ieder op zijn [eigen] plaats, bij hun vaandels.

Nadat twee van de vier vaandels zijn opgebroken, volgt het opbreken van de tent der samenkomst. De tent der samenkomst is het centrum van het volk. Daarnaast moet het hele volk zich richten, daarvandaan komen hun marsorders.

Eerst is er sprake van het “kamp opslaan”, dan van “opbreken”, maar beide acties vinden in overeenstemming met elkaar plaats. Er moet worden opgebroken om verder te reizen op dezelfde wijze als het volk hun kamp heeft opgeslagen. Het een staat niet los van het ander. Zowel in de aanbidding en het naderen tot God (daarvoor wordt het kamp opgeslagen) als in de verdediging en bescherming (wat moet gebeuren als er wordt opgebroken om verder te trekken) gaat het om de omgang van God met Zijn volk. In deze activiteiten hebben de Levieten hun eigen specifieke opdracht. Zij worden gezien als onlosmakelijk met die beide diensten verbonden.

Stammen aan de westzijde | verzen 18-24

18 Het vaandel van het kamp van Efraïm moet, [ingedeeld] naar hun legers, aan de westkant [het kamp opslaan]. De leider nu van de nakomelingen van Efraïm was Elisama, de zoon van Ammihud. 19 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit veertigduizend vijfhonderd [man].

20 En de stam Manasse moet naast hem [zijn kamp opslaan]. De leider nu van de nakomelingen van Manasse was Gamaliël, de zoon van Pedazur. 21 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit tweeëndertigduizend tweehonderd [man].

22 Dan de stam Benjamin. De leider nu van de nakomelingen van Benjamin was Abidan, de zoon van Gideoni. 23 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit vijfendertigduizend vierhonderd [man].

24 Allen die geteld waren van het kamp van Efraïm waren honderdachtduizend en honderd [man], [ingedeeld] naar hun legers. Zij moeten als derde opbreken.

De derde zijde is de westzijde. De drie stammen die daar hun kamp hebben, liggen het dichtst bij de ark van de getuigenis. Westzijde is letterlijk 'zijde van de zee'. Dat is de zijde die spreekt van beproevingen en moeilijkheden in het leven van de gelovige. In die beproevingen brengen zij vrucht voor God voort (zie toelichting bij Gn 1:20-23 in 'Genesis, Toegelicht & toegepast'). Het leven in verbinding met de tent der samenkomst kent ook zijn beproevingen. Kennen wij die ook? God wil door die beproevingen vrucht voor Hemzelf bewerken in de samenkomsten.

Efraïm is de aanvoerder van deze groep van drie. Efraïm betekent 'dubbele vruchtbaarheid'. Hij is een passende 'vaandeldrager' voor de westzijde. Met hem moeten ook Manasse en Benjamin aan de westzijde van de tent der samenkomst hun kamp opslaan. Deze drie zijn nakomelingen van Rachel, waarbij we zien dat Jozef wordt vertegenwoordigd door zijn twee zonen.

Deze drie stammen worden ook *Wek Uw macht op voor [de ogen van] Efraïm, Benjamin en Manasse en kom ons verlossen. (Ps 80:3)*

genoemd in *Psalms 80:3*. De psalmist vraagt God om in de laatste dagen van Israëls verdrukking hen te leiden en Zijn kracht te openbaren als in de dagen van Israëls woestijnreis (*Nm 10:35*).

Stammen aan de noordzijde | *verzen 25-31*

25 Het vaandel van het kamp van Dan moet, [ingedeeld] naar hun legers, aan de noordkant [zijn kamp opslaan]. De leider nu van de nakomelingen van Dan was Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai. 26 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit tweënzestigduizend zevenhonderd [man].

27 En de stam Aser moet naast hem zijn kamp opslaan. De leider nu van de nakomelingen van Aser was Pagiël, de zoon van Ochran. 28 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit eenenveertigduizend vijfhonderd [man].

29 Dan de stam Naftali. De leider nu van de nakomelingen van Naftali was Ahira, de zoon van Enan. 30 En zijn leger, namelijk zij die getelden waren, bestond uit drieënvijftigduizend vierhonderd

[man].

31 Alle getelden van het kamp van Dan waren honderdzevenenvijftigduizend zeshonderd [man]. Zij moeten als laatste opbreken, bij hun vaandels.

Het noorden is de donkerste plaats, het verst van de zon verwijderd. Het noorden is letterlijk ‘verberging’. Dit stelt de sombere kant van het getuigenis van God op aarde voor. Het licht van God kan daar niet doordringen. Zo kan het zijn dat door verborgen zonden er geen kracht is om tot eer van God samen te komen. De samenkomsten vinden wel plaats, maar zonder overtuiging, uit pure gewoonte.

De aanvoerder aan deze zijde is Dan. Jakob noemt hem in zijn zegen “een slang” (Gn 49:17), waarmee hij Dan koppelt aan de duivel. De nakomelingen van Dan, de Daniëten, hebben de twijfelachtige eer om als eersten, al vroeg in de geschiedenis van Israël, de afgoderij in te voeren (zie Ri 17-18).

Samen met Aser en Naftali trekken zij als laatste op. Zij zijn alle drie zonen van slavinnen. Dan is de eerste zoon van Bilha, de slavin van Rachel. Aser is de tweede zoon van Zilpa, de slavin van Lea. Naftali is de tweede zoon van Bilha.

De opdracht uitgevoerd | verzen 32-34

32 Dit waren de getelden van de Israëlieten, [ingedeeld] naar hun familie; alle getelden van de kampen, [ingedeeld] naar hun legers, waren zeshonderddrieduizend vijfhonderdvijftig [man]. 33 Maar de Levieten werden onder de Israëlieten niet meegeteld, zoals de HEERE Mozes geboden had. 34 De Israëlieten deden overeenkomstig alles wat de HEERE Mozes geboden had; zo sloegen zij hun kamp op bij hun vaandels, en zo braken zij op, ieder [ingedeeld] naar zijn geslachten [en] naar zijn familie.

Het aantal getelde strijders van hoofdstuk 1 wordt hier herhaald. Het komt overeen met de stammen. Iedere strijder heeft zijn plaats in zijn eigen stam ingenomen. Iedere stam heeft zijn eigen positie ingenomen ten opzichte van de tent der samenkomst onder het vaandel dat door God is aangewezen. Als Bileam deze orde ziet, komt hij tot de uitroep van Numeri 24:5.

Numeri 3

In dit hoofdstuk zien we dat de Levieten naar de gedachten van God worden afgezonderd voor de dienst. Ze zijn een type van de gemeente, of liever van de leden van de gemeente, in hun dienst voor God, zoals de priesters een beeld van de christenen zijn die tot de troon van God naderen voor aanbedding of in voorbede ten behoeve van anderen.

Er zijn drie beginselen die voor ons bij de dienst voor de Heer van belang zijn:

1. we zijn verlost uit Egypte (beeld van de wereld; zie Ex 12);
2. als gevolg daarvan behoren we God toe (1Ko 6:20); *Want u bent voor een prijs gekocht; verheerlijkt dan God in uw lichaam! (1Ko 6:20)*
3. we zijn aan Christus gegeven voor de dienst van de hemelse tabernakel (Nm 3:6).

De Levieten zijn als enige stam uitverkoren om de heilige dingen van de tabernakel te dragen en daarin te dienen. Voor de gemeente wil dat zeggen dat ieder lid, elke gelovige, verantwoordelijk is zijn bijdrage aan het gemeente zijn te leveren. Van alles wat God ons in de gemeente heeft geschonken, heeft Hij ons de verantwoordelijkheid gegeven dat alles door de woestijn heen te dragen en ongeschonden aan het eind te brengen.

Elk kind van God is een Leviet, maar de vraag is wel wie die dienst ook werkelijk uitoefent. Elke Leviet heeft zijn eigen taak. God heeft ons allemaal een genadegave gegeven, maar gebruiken we die ook? Dat is anders dan bij de priesters. Alle zonen van Aäron zijn priesters, daarin is geen onderscheid. Zo komen we op zondagmorgen samen. Alle broeders en zusters verrichten priesterdienst. In het naderen tot God verdwijnt alle onderscheid, want wie en wat zijn wij in Zijn tegenwoordigheid? Als Levieten is er wel onderscheid. Dit onderscheid is door God Zelf aangebracht (1Ko 12:5). Ieder heeft een eigen taak, die anders is dan de taak van de ander.

... er is verscheidenheid van bedieningen, en het is dezelfde Heer; ... (1Ko 12:5)

De nakomelingen van Aäron | verzen 1-4

1 Dit nu zijn de afstammelingen van Aäron en Mozes op de dag dat de HEERE met Mozes sprak op de berg Sinaï. 2 Dit nu zijn de namen van de zonen van Aäron: Nadab, de eerstgeborene; verder Abihu, Eleazar en Ithamar. 3 Dit zijn de namen van de zonen van Aäron, de gezalfde priesters, die gewijd zijn om als priester te dienen. 4 Nadab en Abihu waren voor het aangezicht van de HEERE gestorven, toen zij in de woestijn Sinaï vreemd vuur voor het aangezicht van de HEERE gebracht hadden. En zij hadden geen zonen, zodat Eleazar en Ithamar als priester dienden tijdens [het leven] van hun vader Aäron.

Mozes en Aäron worden samen als de geestelijke vaders van het geslacht van Levi aangeduid, zowel priesters als Levieten. In Mozes komt het aspect van het gezag van het Woord van God naar voren. In Aäron zien we meer het medegevoel met onze zwakheden. Samen zijn zij een beeld van de Heer Jezus in Wie beide aspecten volmaakt verenigd zijn (zie Hb 3:1; zie ook Hb 4:12-16).

Nadab en Abihu hadden geen rekening gehouden met het gezag van het woord dat God gesproken had en waren het heiligdom binnengegaan in de mening dat zij op hun eigen manier tot God konden naderen. Dat is een eigen verzonnen priesterdienst. Een dergelijk priesterschap sterft uit, het houdt voor God geen stand omdat God het niet in stand houdt, er is niets van Hem in aanwezig. Zij hadden geen zonen, geen nageslacht dat hen opvolgde. Hun dood, zo spoedig al na de instelling van het priesterschap, moet een afschrikwekkend voorbeeld zijn en oproepen tot heiligheid bij het uitoefenen van het priesterambt.

Het noemen van hun namen en hun einde maakt duidelijk dat het priesterschap niet verbonden is aan de voornaamheid van de familie, maar aan de soevereine keus van God. Het laat ook zien dat het krijgen van een voorrecht niet automatisch trouw inhoudt, maar dat de mens in staat is zijn voorrecht te verderven.

De overgebleven zonen dienen als priester tijdens het leven van Aäron. Het is goed als jongeren dienen onder het toeziend oog van ouderen. Het moet ook voor Aäron een vreugde zijn geweest in deze twee jongens waardige opvolgers te zien (vgl. 3Jh :4).

Ik heb geen grotere blijdschap dan deze, dat ik hoor dat mijn kinderen in de waarheid wandelen. (3Jh :4)

De Levieten zijn een geschenk | *verzen 5-10*

5 De HEERE sprak tot Mozes: 6 Laat de stam Levi naderbij komen en plaats hem vóór de priester Aäron om hem te dienen. 7 Zij moeten zijn taak en de taak van heel de gemeenschap^o vervullen, vóór de tent van ontmoeting^o, om de dienst van de tabernakel te verrichten. 8 En zij moeten [zorg dragen voor] al de voorwerpen van de tent van ontmoeting^o, en de taak van de Israëlieten vervullen door de dienst van de tabernakel te verrichten. 9 U moet de Levieten aan Aäron en zijn zonen geven. Zij zijn hem volledig gegeven uit de Israëlieten. 10 Maar Aäron en zijn zonen moet u opdragen dat zij hun priester-ambt waarnemen. En de onbevoegde die te dicht bij komt, moet ter dood gebracht worden.

De Levieten worden als stam gegeven aan Aäron en zijn zonen. Zij zijn onderworpen aan Aäron en handelen op aanwijzing van de priester. De Leviet helpt bij het verrichten van priesterdienst. Elke Levieten-dienst in de gemeente heeft tot doel dat de leden van de gemeente door die dienst steeds betere priesters worden. Een betere priester is meer tot eer van God.

Ze worden ook gegeven aan de hele vergadering van Israël. Iedere gelovige is als Leviet, als dienstknecht, alleen verantwoording schuldig aan de Heer (Rm 14:4). Behalve in geval van tucht, als er zonde in de dienstknecht openbaar wordt, want dan moet de gemeente zich ermee bezighouden. Maar het uitoefenen van zijn taak is een zaak alleen tussen de Heer en hem. Niet de broeders en zusters bepalen zijn dienst. Als de zaak gezond is, zullen die er wel mee instemmen.

Wie bent u, dat u andermans huisknecht oordeelt? [Of] hij staat of valt, [gaat] zijn eigen heer [aan]. En hij zal staande gehouden worden, want de Heer is machtig hem staande te houden. (Rm 14:4)

De gaven zijn gegeven aan de gemeente en vinden hun invulling te midden van de gemeente. Daarom heeft de dienstknecht wel degelijk ook met de gemeente te maken. Hij treedt niet op verheven boven de gemeente of los ervan. De gemeente heeft recht op die gave. Hij is een dienstknecht en neemt dus niet een hogere plaats, maar de laagste plaats in. Het is: onderworpen aan de Heer en te midden van de gemeente.

De *verzen 6 en 9* vinden hun tegenhanger voor ons in de woorden van de Heer Jezus tot Zijn Vader: *“Zij waren de uwen en U hebt ze Mij gegeven”*

(Jh 17:6) en tot de Joden: “Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen, en wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen” (Jh 6:37).

De “onbevoegde” is hier iemand die niet tot de familie van Aäron behoort (zie ook vers 38). In Numeri 1:51 betreft het iemand die geen Leviet is. Nadab en Abihu waren wel bevoegd, maar toch gedood omdat zij op eigenzinnige manier naderden.

In plaats van de eerstgeborenen | verzen 11-13

11 De HEERE sprak tot Mozes: 12 En Ik, zie, Ik neem de Levieten uit het midden van de Israëlieten, in plaats van elke eerstgeborene onder de Israëlieten, die de baarmoeder opent. De Levieten zullen Mij toebehoren, 13 want alle eerstgeborenen behoren Mij toe. Op de dag dat Ik alle eerstgeborenen in het land Egypte trof, heb Ik alle eerstgeborenen in Israël, van de mensen tot het vee, voor Mijzelf geheiligd. Zij behoren Mij toe. Ik ben de HEERE.

De Levieten zijn in de plaats van de eerstgeborenen gekomen. De eerstgeborenen behoren op een speciale manier aan de HEERE. Hij herinnert Mozes eraan dat Hij hen heeft geheiligd voor Zichzelf op grond van het bloed van het Lam (zie Ex 12-13). In de eerstgeborenen wordt het hele volk van God vertegenwoordigd. Het recht op de eerstgeborenen is dan ook het recht op het hele volk.

De gemeente wordt genoemd “de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen staan opgeschreven” (Hb 12:23). Daarmee zijn ze het eigendom van God. Dat geeft God het recht te bepalen dat zij een dienst zullen doen aan de gemeente. Leden van de gemeente zijn Gods speciale eigendom en God heeft het recht elk lid van de gemeente een taak te geven. God doet Zijn recht gelden al direct bij de geboorte. Iedere gelovige is vanaf zijn wedergeboorte tot een bepaalde taak voorbestemd (vgl. Gl 1:15; zie ook Hd 9:15; 1Tm 1:18).

Maar toen het God, die mij vanaf [de] schoot van mijn moeder afgezonderd en door zijn genade geroepen heeft, ... (Gl 1:15)

De Leviet begint zijn dienst pas uit te oefenen als hij dertig jaar is geworden. De hele periode tot dertig jaar is voorbereiding op die taak. Dit kunnen we toepassen op een dienst in de gemeente. Voordat iemand een openbare dienst in de gemeente gaat verrichten, zal hij door het lezen en bestuderen van Gods Woord, Gods gedachten ook over zijn dienst beter leren kennen. Dat betekent niet

dat er in die tijd van voorbereiding niets gedaan wordt. Een gelovige kan van de Heer getuigen, zodra hij bekeerd is (Hd 9:20). Ook kan hij in de gemeente de Heer danken voor zijn verlossing.

En terstond predikte hij in de synagogen Jezus, dat Deze de Zoon van God is. (Hd 9:20)

God doet Zijn recht gelden op hen die Hij bevrijdt en alleen door van Hem te zijn kan bevrijding werkelijkheid worden. Door de uitwisseling tussen eerstgeborenen en Levieten zien we de twee fundamentele pilaren waarop de dienst rust:

- de nieuwe geboorte en de reiniging door het bloed van Christus, en
- de verbinding aan en heiliging voor de Heer.

De keus van God van deze stam laat ons Zijn genade zien. Hun stamvader Levi werd gekenmerkt door geweld en wreedheid (Gn 49:5; zie Gn 34:25-31). Maar God verheerlijkt Zichzelf door van eigenwillige en wrede mensen toegewijde gelovigen te maken.

Simeon en Levi zijn broers, hun wapens zijn werktuigen van geweld. (Gn 49:5)

Opdracht om de Levieten te tellen | verzen 14-20

14 De HEERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinaï: 15 Tel de nakomelingen van Levi, [ingedeeld] naar hun families [en] naar hun geslachten; al wie mannelijk is, van één maand oud en daarboven, moet u tellen. 16 En Mozes telde hen op bevel van de HEERE, zoals geboden was. 17 Dit waren de zonen van Levi met hun namen: Gerson, Kahath en Merari.

18 Dit zijn de namen van de zonen van Gerson, [ingedeeld] naar hun geslachten: Libni en Simeï. 19 En de zonen van Kahath, [ingedeeld] naar hun geslachten: Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël. 20 En de zonen van Merari, [ingedeeld] naar hun geslachten: Maheli en Musi. Dit zijn de geslachten van de Levieten, naar hun families.

Ook de Levieten moeten geteld worden. Evenals de eerstgeborenen (vers 40) worden ook de Levieten geteld vanaf één maand oud. Iedere Leviet afzonderlijk is belangrijk voor God en de dienst die verricht moet worden. Zijn taak kan niet door een ander worden waargenomen. In de gemeente is dat ook zo. Het is van groot praktisch belang dat ieder kind van God zijn taak kent die de Heer hem heeft gegeven om te doen.

Het is ook belangrijk dat hij daarbij blijft en zich ook niet bemoeit met wat de Heer een ander te doen geeft. De Heer is hierin soeverein.

De Leviëten nemen allen een verschillende plaats in ten opzichte van de tabernakel. De drie zonen hebben elk een onderscheiden taak. Toepassing: aan de gemeente heeft de Heer Jezus “sommigen gegeven ... als evangelisten, anderen als herders en leraars” (Ef 4:11). Die kunnen we terugzien in de zonen van Levi. Er zijn gelovigen die op een speciale manier over de Heer Jezus kunnen spreken in wat Hij is voor God; anderen kunnen weer op een speciale manier Hem voorstellen in wat Hij is voor de zondaar. Zo heeft ieder zijn eigen gave gekregen om daarmee te dienen.

De Gersonieten en hun taak | verzen 21-26

21 Van Gerson [stamde] het geslacht van de Libnieten en het geslacht van de Simeïeten [af]. Dit zijn de geslachten van de Gersonieten. 22 Het aantal van hen die geteld waren, [betrof] al wie mannelijk waren van één maand oud en daarboven. [Het aantal] van hen die geteld waren, was zeventuizend vijfhonderd.

23 De geslachten van de Gersonieten moeten hun kamp opslaan achter de tabernakel, aan de westkant. 24 De leider nu van de familie van de Gersonieten was Eljasaf, de zoon van Laël.

25 En de taak van de nakomelingen van Gerson in de tent van ontmoeting° was [de zorg voor] de tabernakel en de tent, de dek[kleden] ervan, het gordijn voor de ingang van de tent van ontmoeting°, 26 en de kleden van de voorhof en het gordijn voor de ingang van de voorhof, die rondom de tabernakel en het altaar zijn, met de bijbehorende touwen, [ja,] voor heel de dienst ervan.

De Gersonieten krijgen de zorg voor alle kleden en gordijnen. Kleden en gordijnen spreken van onze praktische openbaring in de wereld, wat de mensen van ons zien. Is in ons praktische leven de Heer Jezus zichtbaar?

De Gersonieten moeten hun kamp opslaan aan de westzijde, de kant van de beproeving. Ons hele leven als Gersonieten mag een getuigenis zijn van Wie de Heer Jezus is. Wie de Heer Jezus voor ons is, wordt het best gezien als we ons in moeilijkheden bevinden. Het zijn van een getuige is het verrichten van een dienst als evangelist.

De Kahathieten en hun taak | verzen 27-32

27 Van Kahath [stammen af] het geslacht van de Amramieten, het geslacht van de Jizharieten, het geslacht van de Hebronieten en het geslacht van de Uzziëlieten. Dit zijn de geslachten van de Kahathieten. 28 Het aantal van al degenen die mannelijk waren van één maand oud en daarboven, was achtduizend zeshonderd; zij vervulden de taak ten behoeve van het heiligdom.

29 De geslachten van de nakomelingen van Kahath moeten hun kamp opslaan terzijde van de tabernakel, aan de zuidkant. 30 De leider nu van de familie van de geslachten van de Kahathieten was Elizafan, de zoon van Uzziël.

31 En hun taak was [de zorg voor] de ark, de tafel, de kandelaar, de altaren en de voorwerpen van het heiligdom, waarmee ze de dienst verrichtten, en het gordijn, ja, [voor] heel de dienst ervan. 32 De leider [die boven] de leiders van Levi [stond] was Eleazar, de zoon van de priester Aäron. Hij had het opzicht over hen die de taak ten behoeve van het heiligdom vervulden.

De Kahathieten krijgen de zorg voor al de voorwerpen die in het heiligdom staan, zowel in het heilige als in het heilige der heiligen. Zij zijn vertrouwd met de tegenwoordigheid van God. Zij kennen, om zo te zeggen, de positie van Gods volk voor God. In alle voorwerpen waarvoor zij de zorg hebben, wordt de heerlijkheid van God in Christus gezien.

Zij moeten hun kamp opslaan aan de zuidkant. Dat is de kant van de waardigheid, van een gekende positie. Het is de taak van de leraar om alle leden van Gods volk zich daarvan bewust te maken.

De Merarieten en hun taak | verzen 33-37

33 Van Merari [stammen af] het geslacht van de Mahelieten en het geslacht van de Musieten. Dit zijn de geslachten van Merari. 34 Het aantal van degenen van hen die geteld waren van al wie mannelijk waren, van één maand oud en daarboven, was zesduizend tweehonderd.

35 De leider nu van de familie van de geslachten van Merari was Zuriël, de zoon van Abichaïl; zij moeten hun kamp opslaan terzijde van de tabernakel, aan de noordkant.

36 En de opgedragen taak van de nakomelingen van Merari was [de zorg voor] de planken van de tabernakel, met zijn dwarsbalken, zijn pilaren, zijn voetstukken, en al zijn voorwerpen, ja, [voor] heel de dienst ervan. 37 Eveneens [voor] de pilaren rond de voorhof, de bijbehorende voetstukken, de bijbehorende pinnen met de bijbehorende touwen.

De Merarieten krijgen de zorg voor de planken en pilaren, voor alles wat de tabernakel overeind en staande moet houden.

Zij moeten hun kamp opslaan aan de noordzijde, de kant van koude, van de aanvallen van de boze om Gods werk te verwoesten. Hun dienst zien we in het werk van de herders, die zich inzetten om de gemeente overeind te houden, zodat ze niet bezwijkt onder de druk van de vijand. Herders zorgen ervoor dat de gelovigen vast aaneengesloten blijven, als de planken van de tabernakel.

Kamp van Mozes en Aäron en zijn zonen | vers 38

38 Zij nu die hun kamp vóór de tabernakel, aan de oostkant, moeten opslaan, [dus] vóór de tent van ontmoeting^o, waar [de zon] opkomt, zijn Mozes, en Aäron met zijn zonen, die de taak ten behoeve van heiligdom vervullen, in naam van de Israëlieten. De onbevoegde die te dicht bij komt, moet ter dood gebracht worden.

Mozes en Aäron moeten hun kamp opslaan aan de oostzijde, bij de ingang van de tabernakel, de kant van de zonsopgang. Deze meest bevoorrechte personen en familie liggen het dichtst bij de woonplaats van God en bij de toegang tot Hem. Dat onderscheid in nabijheid bestaat in de gemeente niet. Elke gelovige is even dicht bij God. Maar er is wel verschil in het genot dat de afzonderlijke leden van de gemeente hebben van de positie die ze op grond van het werk van de Heer Jezus allen zonder onderscheid innemen. Hij die het dichtst bij Christus is, is degene die Hem het best dient en zonder deze nabijheid is het niet mogelijk Hem te dienen.

Vershil in aantal | verzen 39-51

39 Al degenen van de Levieten die geteld waren, die Mozes en Aäron, op bevel van de HEERE, [ingedeeld] naar hun geslachten telden, al wie mannelijk waren van één maand oud en daarboven, waren

tweeëntwintigduizend.

40 De HEERE zei tegen Mozes: Tel alle mannelijke eerstgeborenen onder de Israëlieten, van één maand oud en daarboven; en neem het aantal van hun namen op. 41 En neem voor Mij de Levieten – Ik ben de HEERE – in plaats van alle eerstgeborenen onder de Israëlieten, en het vee van de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder het vee van de Israëlieten.

42 Mozes telde, zoals de HEERE hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de Israëlieten. 43 Het aantal namen van alle mannelijke eerstgeborenen van één maand oud en daarboven, overeenkomstig degenen van hen die geteld waren, was tweeëntwintigduizend tweehonderddrieënzeventig.

44 De HEERE sprak tot Mozes: 45 Neem de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder de Israëlieten, en het vee van de Levieten in plaats van hun vee; de Levieten zullen Mij toebehoren. Ik ben de HEERE. 46 Wat betreft de tweehonderddrieënzeventig eerstgeborenen van de Israëlieten die vrijgekocht moeten worden, die [het getal van] de Levieten te boven gaan, 47 moet u per hoofd vijf sikkels innen. U moet [die] innen, [gerekend] volgens de sikkels van het heiligdom. Die sikkels zijn twintig gera [waard]. 48 En dat geld moet u aan Aäron en aan zijn zonen geven, [als losgeld] voor degenen die vrijgekocht moeten worden van hen die [het getal van de Levieten] te boven gaan. 49 Toen inde Mozes dat losgeld voor hen die [het getal] te boven gingen, van degenen die door de Levieten vrijgekocht waren. 50 Voor de eerstgeborenen van de Israëlieten inde hij dat geld: duizend driehonderdvijfenzestig [sikkels], [gerekend] volgens de sikkels van het heiligdom. 51 En Mozes gaf dat losgeld aan Aäron en aan zijn zonen, op bevel van de HEERE, zoals de HEERE Mozes geboden had.

Voor de derde keer krijgt Mozes de opdracht om te tellen. Het doel van deze telling is om te zien of iedere eerstgeborene wel een Leviet als tegenhanger heeft. De vraag is of ieder die in positie een eerstgeborene is, in de praktijk wel een Leviet is. Verricht iedere gelovige wel zijn taak als Leviet?

Uit de telling van beiden blijkt dat er helaas heel wat minder Levieten dan eerstgeborenen zijn. In de praktijk van de gemeente heeft niet elke gelovige als eerstgeborene een Leviet als tegenhanger. Toch doet God

er Zijn recht op gelden. Hij wil dat zo iemand toch als Leviet gaat dienen. Losgeld is nodig om van een eerstgeborene ook een Leviet te worden. God bepaalt de hoogte van het losgeld. Het losgeld bedraagt tienmaal zoveel als het losgeld dat door een getelde van het volk moet worden betaald (*zie Ex 30:13*).

Het bewustzijn dat ik voor een prijs ben gekocht door het bloed van de Heer Jezus, zal mij ertoe brengen mijn taak als Leviet te volbrengen. Het is mijn verantwoordelijkheid, waarvan het getal vijf spreekt.

Het noemen van het vee in *vers 41* wijst erop dat God Zijn gezag en Zijn rechten doet gelden niet alleen op onszelf, maar ook op alles wat we bezitten.

Numeri 4

Dienst van de Kahathieten | verzen 1-4

1 De HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron: 2 Neem het aantal op van de nakomelingen van Kahath, uit het midden van de nakomelingen van Levi, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, 3 van dertig jaar oud en daarboven, tot vijftig jaar oud, ieder die tot de dienst verplicht is, om het werk in de tent van ontmoeting^o te verrichten. 4 Dit is de dienst van de nakomelingen van Kahath in de tent van ontmoeting^o: [de zorg voor] het allerheiligste.

De eersten van wie de taak nader wordt ingevuld, zijn de nakomelingen van Kahath. Zij hebben de belangrijkste taak: de zorg voor de voorwerpen die in het heilige en het heilige der heiligen staan. Om hun taak te verrichten moeten ze tussen de dertig en vijftig jaar zijn. Voor ons zijn die leeftijden niet letterlijk, maar geestelijk toe te passen. Het is de periode van kracht. De zorg voor de heilige dingen vraagt geestelijke kracht. We moeten de Heer de beste jaren van ons leven geven. We kunnen hier ook de toepassing maken dat er taken in de gemeente zijn die een pas-bekeerde niet kan vervullen (1Tm 3:6).

... – geen pasbekeerde, opdat hij niet, hoogmoedig geworden, in [hetzelfde] oordeel als de duivel valt. (1Tm 3:6)

Er is in verbinding met de dienst van de Levieten ook nog van andere leeftijden sprake. Zo mogen ze al vanaf vijfentwintig jaar bepaalde werkzaamheden verrichten (Nm 8:24). Later, in de tijd van David, mogen ze al op hun twintigste beginnen (zie 1Kr 23:24; Ea 3:8).

Voor het vervoeren van de voorwerpen van de tabernakel moeten deze in 'reiskleding' worden verpakt. Over de voorwerpen komen verschillende kleden:

Verzen	Voorwerp	Eerst	Vervolgens	Ten slotte
5-6	de ark	voorhangsel	deken van zeekoeienhuiden	blauwpurperen kleed
7-8	de tafel	blauwpurperen kleed	scharlakenrood kleed	dekkleed van zeekoeienhuiden

Verzen	Voorwerp	Eerst	Vervolgens	Ten slotte
9-10	de kandelaar	blauwpurperen kleed		dekkleed van zeekoeienhuiden
11-12	het gouden altaar	blauwpurperen kleed		dekkleed van zeekoeienhuiden
13-14	het koperen altaar	roodpurperen kleed		dekkleed van zeekoeienhuiden

Bedekking van de ark | verzen 5-6

5 Bij het opbreken van het kamp moeten Aäron en zijn zonen komen en het voorhangsel ter afscherming losmaken, en daarmee moeten ze de ark van de getuigenis bedekken. 6 Zij moeten er een deken van zeekoeienhuid overheen leggen, en daarover een geheel blauwpurperen kleed uitspreiden en zijn draagbomen aanbrengen.

Voordat de Kahathieten hun taak kunnen verrichten, moeten eerst de priesters in actie komen. Als eerste wordt de zorg voor de ark genoemd. De ark is voor God het belangrijkste. De priesters bedekken de ark met het voorhangsel, daarover leggen ze een deken van zeekoeienhuid en daaroverheen ten slotte een geheel blauwpurperen kleed. Dit laatste kleed wordt gezien als de ark aan de draagstokken door de woestijn wordt gedragen.

In dit alles zien we een mooie geestelijke betekenis voor ons. De ark stelt de Heer Jezus voor als God (goud) en Mens (hout), Die het verzoeningswerk (verzoendeksel) heeft volbracht waarmee Hij aan alle heilige eisen van God heeft voldaan (cherubs). Voordat wij als Kahathieten de waarheid van de Heer Jezus in de woestijn kunnen omdragen, voordat wij die waarheid doorgeven aan anderen, moeten we eerst als priesters daarmee zijn bezig geweest. We moeten eerst een waarheid in aanbidding aan God hebben gebracht, voordat wij daarvan iets aan anderen kunnen laten zien en zo die waarheid doorgeven aan anderen. Pas dan kunnen we een waarheid ons geestelijk eigendom noemen. Het gaat er niet om een waarheid in ons verstand op te nemen, maar met ons hart.

De waarheden van de Heer Jezus en de gemeente kunnen niet open en bloot aan de wereld worden getoond. Dat zou overeenkomen met waar

de Heer Jezus voor waarschuwt: "Geef het heilige niet aan de honden en werpt uw parels niet voor de varkens" (Mt 7:6). Honden en varkens zijn onreine dieren. Die waarheden moeten met een passende bekleding door de wereld heen worden gedragen.

De ark wordt eerst bedekt met het voorhangsel, dat stelt de Heer Jezus in Zijn vlees, Zijn lichaam voor (Hb 10:20). Mensen in de wereld hebben Hem als Mens gezien. Maar ze hebben niets aantrekkelijks in Hem gezien (Jh 53:2-3). Dat wordt voorgesteld in de deken van

..., langs [de] nieuwe en levende weg die Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen, dat is zijn vlees, ... (Hb 10:20)

Want Hij is als een loot opgeschoten voor Zijn aangezicht, als een wortel uit dorre aarde. Gestalte of glorie had Hij niet; als wij Hem aanzagen, was er geen gedaante dat wij Hem begeerd zouden hebben. Hij was veracht, de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, bekend met ziekte, en als [iemand] voor wie men het gezicht verbergt; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. (Jh 53:2-3)

zeekoeienhuid. Deze deken is tevens een bescherming tegen allerlei weersinvloeden, zodat die geen vat zullen krijgen op de ark. Zo was ook de Heer Jezus door niets dat buiten Hem was aan te tasten (Jh 14:30).

Ik zal niet veel meer met u spreken, want de overste van de wereld komt en heeft in Mij helemaal niets; ... (Jh 14:30)

Het buitenste kled is helemaal blauwpurper of hemelsblauw. Alles bij de Heer Jezus sprak van de hemel. Nicodémus sprak namens zijn ongelovige collega's toen hij zei: "Rabbi, wij weten dat u van God bent gekomen" (Jh 3:2). Zijn hemelse afkomst was niet te loochenen. Zo geven wij ons getuigenis aangaande Hem in deze wereld.

Bedekking van de tafel van de toonbroden | verzen 7-8

7 Ook over de tafel van de toon[broden] moeten zij een blauwpurperen kled uitspreiden, en daarop de schotels en de schalen zetten, de kommen en de kannen voor het plengoffer; ook het brood [dat] voortdurend aanwezig [is], moet daarop liggen. 8 Daarna moeten zij een scharlakenrood kled daarover uitspreiden en dat met een dek-kled van zeekoeienhuiden bedekken, en zij moeten zijn draagbomen aanbrengeen.

Vervolgens houden de priesters zich bezig met de tafel van de toonbroden. Eerst komt er een blauwpurperen kled overheen. Daarop worden

het tafelgerei en de toonbroden gelegd. Daarover wordt een scharlaken kleed uitgespreid. Het geheel wordt bedekt met een dekkleed van zeekoeienhuiden. Dan kunnen de draagbomen worden aangebracht om de tafel door de woestijn te dragen tot aan de volgende plaats waar het volk zijn kamp zal opslaan.

Ook de tafel (gemaakt van hout en goud) spreekt van de Heer Jezus, maar dan verbonden met de gemeente die wordt voorgesteld in de twaalf toonbroden. Ook bij de tafel zien we in het blauwpurperen kleed, dat eerst over de tafel wordt gespreid, de hemelse oorsprong van de Heer Jezus. Dat het brood daarop moet worden gelegd, geeft de nauwe verbinding van de gemeente met de Heer Jezus aan. De gemeente is ook hemels van oorsprong. Zoals de tafel de toonbroden door de woestijn draagt, draagt de Heer Jezus Zijn gemeente door de wereld. Hij zorgt er door Zijn gaven aan de gemeente (waarvan de diverse voorwerpen die op de tafel liggen een beeld zijn) voor, dat de orde van de gemeente bewaard blijft. De orde van de gemeente wordt door de omgeving, ook de wereld waargenomen (Ko 2:5).

Want al ben ik ook naar het lichaam afwezig, toch ben ik in de geest bij u en verblijd mij bij het zien van uw orde en de vastheid van uw geloof in Christus. (Ko 2:5)

Met het ontstaan van de gemeente is lijden verbonden. Dat wordt voorgesteld in het scharlakenrode kleed. De Heer Jezus heeft geleden en Zijn bloed gegeven om de gemeente te doen ontstaan (Hd 20:28b). Paulus heeft geleden om de waarheid van de gemeente te verkondigen (Ko 1:24). Wat de wereld ervan ziet, wordt uitgebeeld in het kleed dat over het geheel gespreid wordt, een kleed van zeekoeienhuiden. In het dragen aan de draagbomen van de tafel met de toonbroden door de wereld kunnen we een beeld zien van de verkondiging van de waarheid van Christus en de gemeente. Deze waarheid heeft voor de wereld geen enkele aantrekkelijkheid.

..., om de gemeente van God te hoeden, die Hij Zich heeft verworven door het bloed van zijn eigen [Zoon]. (Hd 20:28b)

Thans verblijd ik mij in mijn lijden voor u en vul in mijn vlees aan wat nog ontbreekt aan de verdrukkingen van Christus voor zijn lichaam, dat is de gemeente, ... (Ko 1:24)

Bedekking van de kandelaar | verzen 9-10

9 Dan moeten zij een blauwpurperen kleed nemen en [daarmee] de kandelaar [die] het licht [draagt], bedekken, en de bijbehorende

lampen, de bijbehorende snuiters, de bijbehorende vuurschalen, en alle olievaatjes waarmee ze daaraan de dienst verrichten. 10 Zij moeten hem ook met alle bijbehorende voorwerpen in een dekkleed van zeekoeienhuiden leggen en [hem] op de draagbaar zetten.

Over de kandelaar moeten twee kleden worden gespreid. De kandelaar geeft licht in het heiligdom. Het heiligdom spreekt van de hemelse gewesten en de voorwerpen in het heiligdom spreken van de hemelse dingen (Hb 9:23). Om hemelse waarheden te kunnen kennen is het licht van de hemel nodig, dat ons wordt gegeven door de Heilige Geest. Dat zien we voorgesteld in de kandelaar die eerst met een blauwpurperen kleed wordt bedekt. Het dekkleed van zeekoeienhuiden is zichtbaar voor de wereld. Dat wijst erop dat het licht dat wij verspreiden en dat hemels van karakter behoort te zijn, voor de wereld niet aantrekkelijk is.

Het was dus nodig dat wel de zinnebeelden van de dingen die in de hemelen zijn hierdoor gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelf door betere slachtoffers dan deze. (Hb 9:23)

Bedekking van het gouden altaar | verzen 11-12

11 En over het gouden altaar moeten zij een blauwpurperen kleed uitspreiden en dat met een dekkleed van zeekoeienhuiden bedekken, en zij moeten zijn draagbomen aanbrengen. 12 Zij moeten verder alle voorwerpen voor de dienst nemen, waarmee zij in het heiligdom de dienst verrichten, en die in een blauwpurperen kleed leggen, en die met een dekkleed van zeekoeienhuiden bedekken en het op de draagbaar zetten.

Over het gouden reukaltaar gaat eerst een blauwpurperen kleed. De gebeden en aanbidding waaraan dit altaar doet denken (Ps 141:2; zie ook Op 8:3), zijn nodig voor de gemeente, opdat zij hun hemels karakter bewaren tijdens de reis door de woestijn. Het dekkleed van zeekoeienhuiden brengt symbolisch tot uitdrukking dat dit soort activiteiten voor de wereld niets aantrekkelijks bezitten. De hemelse waarde ervan is verborgen voor de wereld. Zo is het met alle dienst die in het heiligdom gebeurt: ze is hemels van karakter, verborgen voor de wereld en wat ze ervan ziet is voor haar onaantrekkelijk.

Laat mijn gebed als reukwerk voor Uw aangezicht staan, laat mijn opgeheven handen als het avondoffer zijn. (Ps 141:2)

Bedekking van het koperen altaar | verzen 13-14

13 Zij moeten de as van het altaar verwijderen, en daarover een roodpurperen kleed uitspreiden, 14 en daarop al zijn voorwerpen leggen, waarmee zij de dienst met betrekking tot [het altaar] verrichten: de vuurschalen, de vorken, de scheppen, de sprengbekkens, [kortom] alle voorwerpen voor het altaar; en zij moeten daarover een deken van zeekoeienhuiden uitspreiden, en zijn draagbomen aanbrengen.

Het koperen altaar behoort ook tot de dienst van de Kahathieten, omdat het, net als bij de gouden vaten het geval is, een openbaring van God voorstelt. Dit altaar spreekt van het werk van Christus voor de zondaar, waarin God de zondaar uitnodigt tot Hem te komen.

Het koperen altaar wordt niet bedekt door een blauwpurperen kleed, omdat het niet een hemels karakter tot uitdrukking moet brengen, maar het werk dat op aarde werd verricht. Het roodpurper spreekt van de koninklijke waardigheid van de Heer Jezus. De Heer Jezus zal als Koning regeren op grond van Zijn werk.

Hij is nu door lijden tot heerlijkheid gebracht (Hb 2:9). Deze heerlijkheid zal in het vrederijk voor allen zichtbaar zijn. Het lijden en de heerlijkheid daarna horen bij elkaar (1Pt 1:11). Ook die waarheid heeft voor de wereld geen aantrekkelijkheid. Dat wordt tot uitdrukking gebracht in het buitenste kleed, dat van zeekoeienhuiden.

...; maar wij zien Jezus, die een weinig minder dan [de] engelen gemaakt was vanwege het lijden van de dood met heerlijkheid en eer gekroond, ... (Hb 2:9)

..., terwijl zij navorsten welke of wat voor tijd de Geest van Christus die in hen was, aanduidde, toen Hij tevoren getuigde van het lijden dat over Christus [zou komen] en van de heerlijkheden daarna. (1Pt 1:11)

Alles wat de Kahathieten is toevertrouwd, moeten zij met hun handen dragen, hetzij aan draagbomen, hetzij op een draagbaar (zie de verzen 6,8,10,11,12,14). Niets ervan mag met het zand van de woestijn in aanraking komen.

Wat de Kahathieten moeten dragen | vers 15

15 Als Aäron en zijn zonen bij het opbreken van het kamp het bedekken van het heiligdom en van alle voorwerpen in het heiligdom voltooid hebben, mogen de nakomelingen van Kahath daarna komen om [alles] te dragen; maar zij mogen dat heilige niet aanraken, opdat

zij niet sterven. Dit is wat de nakomelingen van Kahath in de tent van ontmoeting° moeten dragen.

We zien hier nog eens dat God een scherpe scheiding vaststelt tussen de dienst van de priesters en die van de Levieten. De Levieten mogen op straffe van de dood niets van het heilige aanraken. Alleen de priesters mogen “*dat heilige*” aanraken. Als toepassing kan worden gezegd dat niemand moet menen dat hij op grond van zijn gave zich mag bezighouden met de hemelse dingen, terwijl anderen dat recht niet zouden hebben. Wie dat meent, matigt zich iets aan wat niet van God komt. Door deze dwaling is het verwerpelijke onderscheid tussen geestelijken en leken ontstaan.

Het bezig zijn met de heilige dingen is het voorrecht van ieder kind van God. Het uitleggen van de waarheden van Gods Woord is een andere zaak. Dan maakt God gebruik van gaven die Hijzelf door Zijn Geest heeft gegeven.

De taak van Eleazar | *vers 16*

16 Eleazar nu, de zoon van de priester Aäron, heeft het opzicht over de olie voor het licht, het geurige reukwerk, het voortdurende graanoffer° en de zalfolie. [Hij heeft] het opzicht over heel de tabernakel en alles wat zich daarin bevindt, over het heiligdom en de bijbehorende voorwerpen.

Eleazar is de derde zoon van Aäron. Hij staat in verbinding met het land waarheen het volk op reis is. Daar zal hij ook hogepriester zijn in de plaats van zijn vader Aäron. Maar nu al staat hij in een bijzondere relatie tot de Kahathieten en de heilige dingen (*zie ook Nm 3:32*).

Om onze dienst als Kahathieten goed te kunnen verrichten hebben we een hemelse hogepriester nodig. De Heer Jezus is die volmaakte hemelse hogepriester. Hij weet volmaakt hoe alles tot eer van God functioneert. Hij kent de waarde van de olie voor het licht (de kracht van de Heilige Geest die nodig is om de hemelse dingen te leren kennen); Hij kent de waarde voor God van het geurige reukwerk (Hij voegt het toe aan de gebeden van de heiligen, *Op 8:3*); Hij weet hoe het spijsoffer voor God tot een dagelijks welgevallen is

En een andere engel kwam en ging bij het altaar staan met een gouden wierookvat; en hem werden veel reukwerken gegeven, opdat hij [kracht] zou geven aan de gebeden van alle heiligen op het gouden altaar dat vóór de troon was. (Op 8:3)

(de herinnering aan de Heer Jezus in Zijn leven op aarde); Hij kent de waarde van de heilige zalfolie (de Heilige Geest, door Wie alleen de hele dienst aan God voor God aangenaam is).

Alles in de tabernakel staat onder toezicht van Eleazar. Het zou ook niet anders kunnen zijn. In de gemeente is het niet anders. Daar staat alles onder toezicht van de Heer Jezus. Het is Zijn gemeente. Hij weet hoe alles daarin tot eer van God moet functioneren. Als we als ware Kahathieten ons aan Hem onderwerpen, ons Hem ter beschikking stellen, zal onze dienst aangenaam zijn voor God.

De Kahathieten moeten blijven bestaan | verzen 17-20

17 De HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron: 18 U mag uit het midden van de Levieten de stam van de geslachten van de Kahathieten niet laten uitroeien. 19 Maar dit moet u voor hen doen, opdat zij in leven blijven en niet sterven als zij tot het allerheiligste naderen: Aäron en zijn zonen moeten naar binnen gaan en hun [hun taken] opleggen, iedere man zijn dienst en wat hij dragen moet. 20 Zij mogen echter niet naar binnen gaan om het heilige te zien, [al is het maar] een ogenblik, [want] dan zullen zij sterven.

De familie van de Kahathieten moet altijd in stand blijven. Zij moeten “in leven blijven en niet sterven” om hun dienst te verrichten. Hun leven hangt af van de manier waarop ze omgaan met de heilige dingen. Daarom is het van levensbelang dat zij de aanwijzingen van Aäron en zijn zonen nauwgezet opvolgen.

Het spreekt ervan dat gelovigen zich in hun dienst moeten onderwerpen aan de Heer Jezus en dat zij ook steeds hun dienst als priesters in het oog houden. Dienstknechten moeten steeds voor de aandacht hebben dat hun dienst alleen voor God betekenis heeft als die gebeurt in gehoorzaamheid aan de Heer Jezus en geleid wordt door priesterlijke gevoelens. Dat zal ieder duidelijk maken wat hij te doen of te dragen heeft. Wie zijn priesterdienst niet goed uitoefent, zal ook zijn Levieten-dienst niet goed uitoefenen.

Ook wordt weer gewezen op het gevaar voor de Levieten dat zij uitsluitend op grond van het feit dat zij dienstknechten zijn het recht zouden hebben het heilige binnen te gaan. Een dergelijke hoogmoed kan God niet toestaan en zal door Hem met de dood worden bestraft.

Dienst van de Gersonieten | verzen 21-28

21 De HEERE sprak tot Mozes: 22 Neem ook het aantal van de nakomelingen van Gerson op, [ingedeeld] naar hun families [en] naar hun geslachten. 23 Van dertig jaar oud en daarboven, tot vijftig jaar oud, moet u hen tellen, ieder die binnenkomt om nauwgezet dienst te doen, om de dienst in de tent van ontmoeting^o te verrichten. 24 Dit is de dienst van de geslachten van de Gersonieten, bij het dienen en bij het dragen: 25 zij moeten de gordijnen van de tabernakel en de tent van ontmoeting^o dragen; het bijbehorende dekkleed en het dekkleed van zeekoeienhuid dat daaroverheen ligt, en het gordijn voor de ingang van de tent van ontmoeting^o; 26 de kleden van de voorhof, en het gordijn voor de ingang van de poort van de voorhof, die rondom bij de tabernakel en het altaar is; en de bijbehorende touwen, ook alle voorwerpen van de bijbehorende dienst, kortom, alles wat daarvoor verricht wordt, opdat zij kunnen dienen. 27 Heel de dienst van de nakomelingen van de Gersonieten, bij heel hun dragen en bij heel hun dienen, moet gebeuren overeenkomstig het bevel van Aäron en zijn zonen. U moet aan hen [hun] taak bij alles wat zij moeten dragen, opleggen. 28 Dit is de dienst van de geslachten van de nakomelingen van de Gersonieten in de tent van ontmoeting^o, hun taak onder leiding van Ithamar, de zoon van de priester Aäron.

Voor de Gersonieten gelden dezelfde leeftijdsgrenzen als voor de Kathieten. Zij moeten alle gordijnen en kleden van de tent dragen, met de bijbehorende touwen en gereedschap. Hun dienst bestaat uit het ervoor te zorgen dat de gordijnen en kleden op de juiste plaats en op de juiste manier worden afgenomen, vervoerd en weer opgehangen of geplaatst.

De kleden spreken van ons gedrag, onze gewoonten, wat de mensen van ons zien. De Heer geeft dienstknechten die er speciaal op toezien dat gelovigen zich gedragen in overeenstemming met hun positie als behorend bij de gemeente van God. Zij zullen de gelovigen helpen in praktisch opzicht te leven tot eer van de Heer. Hun dienst is erop gericht dat de gelovigen in hun leven de kenmerken van de Heer Jezus vertonen.

De kleden die onder de zorg van de Gersonieten vallen, spreken ook van afzondering. Ze schermen de tabernakel af van de omgeving. Het gaat echter niet alleen om afzondering van, maar ook om afzondering tot en wel tot God. De hele tabernakel is aan God gewijd. Hetzelfde geldt voor de gemeente, die afgezonderd van de wereld behoort te zijn en geheel aan God gewijd.

Dienst van de Merarieten | verzen 29-33

29 Wat betreft de nakomelingen van Merari, die moet u tellen [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families. 30 Van dertig jaar oud en daarboven, tot vijftig jaar oud, moet u hen tellen, ieder die tot de dienst verplicht is, om de dienst in de tent van ontmoeting° te verrichten.

31 Dit is hun taak in het dragen, bij heel hun dienst in de tent van ontmoeting°: de planken van de tabernakel, zijn dwarsbalken, zijn pilaren en zijn voetstukken; 32 ook de pilaren rond de voorhof met hun voetstukken, hun pinnen en hun touwen, [kortom], alle bijbehorende voorwerpen en heel hun dienst. De voorwerpen die zij overeenkomstig hun taak moeten dragen, moet u aan de hand van [hun] namen tellen.

33 Dit is de dienst van de geslachten van de nakomelingen van Merari, bij heel hun dienst in de tent van ontmoeting°, onder leiding van Ithamar, de zoon van de priester Aäron.

Na de dienst van de Gersonieten, die o.a. zorg hebben voor afzondering, volgt de dienst van de Merarieten, die bedacht zijn op eenheid. Voor de Merarieten gelden dezelfde leeftijdsgrenzen als voor de Kaha-thieten en de Gersonieten. Zij hebben de zorg voor de planken en pilaren, die stabiliteit aan het gebouw geven. Planken zijn een beeld van de gelovigen. Dwarsbalken en pilaren zijn een beeld van dienst-knechten die de gelovigen bevestigen in de waarheid (Gl 2:9). Hun onderwijs heeft tot doel dat ze “niet meer onmondigen zijn, heen en weer bewogen en rondgedreven door elke wind van de leer” (Ef 4:14). Zij zorgen ervoor dat de gelovigen vast zijn in hun geloof en samen vast aaneengesloten blij-

..., en toen zij de genade die mij gegeven is, erkenden, gaven Jakobus, Kefas en Johannes, die geacht werden steunpilaren te zijn, mij en Barnabas [de] rechterhand van gemeenschap, opdat wij naar de volken en zij naar de besnedenen [gingen]; ... (Gl 2:9)

ven (Ko 2:5; 1Ko 1:10b). Dan zullen ze in hun leven de dingen leren zien, zoals God ze ziet. Het zal hen ook bewaren voor afdrijven (Hb 2:1).

Want al ben ik ook naar het lichaam afwezig, toch ben ik in de geest bij u en verblijd mij bij het zien van uw orde en de vastheid van uw geloof in Christus. (Ko 2:5)

Tellingen per familie en het totaal | *verzen*
34-48

...; maar dat u vast aaneengesloten bent, één van denken en één van bedoeling. (1Ko 1:10b)

Daarom moeten wij des te sterker ons richten naar wat wij gehoord hebben, opdat wij niet misschien afdrijven. (Hb 2:1)

34 Mozes en Aäron en de leiders van de gemeenschap^o telden de nakomelingen van de Kahathieten, [ingedeeld] naar hun geslachten en naar hun families, 35 van dertig jaar oud en daarboven, tot vijftig jaar oud, ieder die tot de dienst verplicht is, om te dienen in de tent van ontmoeting^o. 36 Zij die van hen geteld waren, [ingedeeld] naar hun geslachten, waren tweeduizend zevenhonderdvijftig. 37 Dit zijn degenen van de geslachten van de Kahathieten die geteld waren, van ieder die in de tent van ontmoeting^o diende, die Mozes telde met Aäron, op bevel van de HEERE, door de dienst van Mozes.

38 Ook zij die van de nakomelingen van Gerson geteld waren, [ingedeeld] naar hun geslachten en naar hun families, 39 van dertig jaar oud en daarboven, tot vijftig jaar oud, ieder die tot de dienst verplicht was om in de tent van ontmoeting^o te dienen, 40 [te weten] zij die van hen geteld waren, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, waren tweeduizend zeshonderddertig. 41 Dit zijn degenen van de geslachten van de nakomelingen van Gerson die geteld waren, van ieder die in de tent van ontmoeting^o diende, die Mozes en Aäron telden, op bevel van de HEERE.

42 En zij die van de geslachten van de nakomelingen van Merari geteld waren, [ingedeeld] naar hun geslachten [en] naar hun families, 43 van dertig jaar oud en daarboven, tot vijftig jaar oud, ieder die tot de dienst verplicht is, om te dienen in de tent van ontmoeting^o, 44 degenen van hen die geteld waren, [ingedeeld] naar hun geslachten, waren drieduizend tweehonderd. 45 Dit zijn degenen van hen die van de geslachten van de nakomelingen van Merari geteld waren, die Mozes en Aäron telden, op bevel van de HEERE, door de dienst van Mozes.

46 Al degenen die geteld waren, die Mozes en Aäron en de leiders

van Israël telden, van de Levieten, [ingedeeld] naar hun geslachten en naar hun families, 47 van dertig jaar oud en daarboven, tot vijftig jaar oud, ieder die binnenkwam om de dienst van het dienen of de dienst van het dragen in de tent van ontmoeting° te verrichten, 48 [te weten] degenen die van hen geteld waren, waren achtduizend vijfhonderdtachtig.

Na de taakverdeling volgen de tellingen per familie en het totaal. Het totaal aantal van tweeëntwintigduizend Levieten vanaf één maand (Nm 3:39) is groot naar verhouding van de afmetingen van de tabernakel. Zij die daadwerkelijk dienst doen, dus tussen de dertig en vijftig jaar zijn, zijn achtduizend vijfhonderdtachtig in getal. Als elke Leviet trouw zijn taak verricht, zal hij zijn werk goed aankunnen, want ze zijn met velen, terwijl het werk dat moet gebeuren naar verhouding gering is.

De Heer heeft ook Zijn dienstknechten ...; want mijn juk is zacht en mijn last is licht. (Mt 11:30)
vandaag geen zware en moeilijk te dragen lasten opgelegd, toen niet en ook nu niet

(Mt 11:30; zie en vgl. Mt. 23:4). Naar de bedoeling van de Heer hoeft geen dienstknecht overbelast te zijn. Met zoveel dienstknechten kan men elkaar op tijd aflossen. Helaas verrichten veel 'Levieten' vandaag hun taak niet (vgl. Ne 3:5). De Heer spreekt er Zelf over dat de oogst wel groot is, maar dat de arbeiders weinig zijn (Mt 9:37). Het gevolg is dat vaak te veel door te weinigen moet gebeuren.

Daarnaast verrichtten de inwoners van Tekoa herstelwerk, maar de vooraanstaanden onder hen zetten hun schouders niet onder de dienst van hun heren. (Ne 3:5)

Toen zei Hij tot zijn discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinig; ... (Mt 9:37)

Elk persoonlijk geteld | vers 49

49 Men telde hen, op bevel van de HEERE, door de dienst van Mozes, iedere man overeenkomstig zijn dienst en overeenkomstig zijn last. Zij zijn degenen van hen die geteld waren, zoals de HEERE Mozes geboden had.

Iedere getelde heeft een eigen taak. Zo heeft ieder lid van de gemeente in het lichaam een eigen functie, die door geen ander lid kan worden overgenomen (1Ko 12:18). Niemand heeft de vrijheid van functie te veranderen of te menen dat hij er niet toe doet (zie 1Ko 12:14-21).

Maar nu heeft God de leden, elk van hen, in het lichaam gesteld zoals Hij heeft gewild. (1Ko 18)

Numeri 5

Alles in het kamp is geordend en geregeld. Wat nu moet gebeuren, is het kamp reinigen van kwaad, opdat God, in Wie alleen hun kracht is, bij hen kan zijn. Het is Gods wijsheid, de wijsheid die van boven is en die in de eerste plaats rein is (Jk 3:17), hiervoor Zijn voorschriften te geven. Verontreiniging is tot Zijn oneer en ontnemt het volk de kracht voor de reis. Elifaz wist dat, hoewel hij zijn uitspraak in Job 22:23 ten onrechte op Job toepaste.

Maar de wijsheid die van boven is, is in de eerste plaats rein, vervolgens vreedzaam, inschikkelijk, gezeglijk, vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig, ongeveinsd. (Jk 3:17)

Als je je bekeert tot de Almachtige, zul je gebouwd worden. Doe het onrecht ver weg van je tent. (Jb 22:23)

Het belang van dit hoofdstuk is, dat het laat zien dat de tegenwoordigheid van de HEERE te midden van Zijn volk nooit verbonden kan worden met kwaad. In *Leviticus* gaat het om de priesters, zij moeten rein zijn om in het heiligdom in de tegenwoordigheid van God hun dienst te kunnen verrichten. Hier gaat het om het volk als het kamp waar de HEERE woont.

Alles wat met zonde verbonden is, moet worden weggedaan. Soms moet daarvoor de persoon worden weggezonden (*verzen 1-4*), soms wordt het kwaad weggedaan door belijdenis en vergoeding (*verzen 5-10*), soms is er alleen verdenking en moet eerst de schuld of onschuld worden vastgesteld, waarna moet worden gehandeld volgens het voorschrift van de HEERE (*verzen 11-31*).

De onreine moet weg uit het kamp | *verzen 1-4*

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Gebied de Israëlieten dat zij elke melaatse, en ieder die een vloeijing heeft, en ieder die onrein is vanwege een dode, uit het kamp wegsturen. 3 Van man tot vrouw moet u wegsturen; u moet hen wegsturen tot buiten het kamp, zodat zij hun [eigen] kampen, waar Ik in hun midden woon, niet verontreinigen. 4 En de Israëlieten deden zo: zij stuurden hen weg, tot buiten het kamp. Zoals de HEERE tot Mozes gesproken had, zo deden de Israëlieten.

De opdracht tot het wegzenden van ieder die onrein is, geldt voor heel Israël. Het hele volk is verantwoordelijk om te handelen met wat niet past bij Gods tegenwoordigheid in hun midden. De verschillende vormen van verontreiniging zijn voor ons niet letterlijk, maar geestelijk van toepassing. Het gaat om beïnvloeding door de wereld, het vlees, de zonde, zaken waarmee God geen gemeenschap kan hebben. Hij heeft die dingen geoordeeld in de Heer Jezus op het kruis. Daarom moeten wij die ook oordelen.

Er worden drie vormen van kwaad genoemd:

- melaatsheid; dat is een beeld van de zonde die naar buiten uitbreekt en niet geoordeeld wordt;
- een vloeïing; dat is een beeld van de zonde die uit iemand voortkomt en naar anderen toevloeit die daardoor ook verontreinigd worden;
- aanraking van een dode; hier komt de zonde niet uit iemand zelf voort, maar is het beeld dat iemand wordt verontreinigd door iets aan te raken wat niet met de levende God in verbinding staat.

De Israëlieten handelen met deze gevallen zoals de HEERE heeft gesproken en hun door Mozes is bekendgemaakt. Zo moeten wij ook handelen naar wat God in Zijn Woord over onreinheid aan ons heeft bekendgemaakt.

De reden van alle tucht is, dat God in het midden van de gemeente woont. Daarom moet alle kwaad verwijderd worden. Dat kan gebeuren in zelfoordeel, dat wil zeggen dat als we gezondigd hebben, we dit voor de Heer belijden en het kwaad in onszelf veroordelen (1Ko 11:28-29). Dat moet gebeuren door de gemeente als er geen zelfoordeel plaatsvindt. Dan moet de gemeente de persoon uit haar midden wegdoen die weigert het kwaad in zijn leven te oordelen en uit zijn leven weg te doen (1Ko 5:13).

*Maar laat men zichzelfbeproeven en zo eten van het brood en drinken van de drinkbeker. Want wie eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, als hij niet het lichaam <van de Heer> onderscheidt.
(1Ko 11:28-29)*

*Doet de boze uit uw midden weg.
(1Ko 5:13)*

Vergoeding van schuld | verzen 5-10

5 De HEERE sprak tot Mozes: 6 Spreek tot de Israëlieten [en zeg]: Wanneer een man of een vrouw [één] van al de zonden van de mens doet, door trouwbreuk te plegen tegen de HEERE, dan is die persoon

schuldig. 7 Zij moeten hun zonde, die zij gedaan hebben, belijden; daarna moet hij van zijn schuld de volle waarde vergoeden en er [bovendien nog] een vijfde [deel] aan toevoegen. Hij moet het geven aan hem tegenover wie hij zich schuldig heeft gemaakt. 8 Maar als die man geen losser heeft om aan hem de schuld te vergoeden, is de schuld die vergoed moet worden aan de HEERE, voor de priester, naast de ram van verzoening waarmee hij voor zichzelf verzoening moet doen. 9 En elk hefoffer van alle heilige [gaven] van de Israëlieten die zij de priester brengen, is voor hem, 10 maar ieders heilige [gaven] blijven van hemzelf. Wat iemand [echter] aan de priester geeft, is voor hem.

De onreinheid van de vorige verzen duidt meer op een toestand van onreinheid, wat toegepast kan worden op *leven* in de zonde. Onrein wordt iemand ook door een keer een zonde te begaan, wat toegepast kan worden op *vallen* in de zonde. Dat is het geval "als iemand door een overtreding overvallen wordt" (Gl 6:1). In dat geval moet belijdenis plaatsvinden. Maar dat niet alleen. Er moet ook een vergoeding gegeven worden aan de benadeelde. Zie de toelichting op het schuldoffer bij *Leviticus 5:14-6:7*.

Het is voor God niet voldoende wanneer alleen de schuld wordt voldaan. Er moet iets extra's worden gegeven aan hem die iets is aangedaan. De Heer Jezus heeft dat volmaakt gedaan. God is oneer aangedaan. De Heer Jezus heeft niet alleen de schuld weggedaan, maar God bovenmate verheerlijkt. Hier vinden we de positieve kant in het handelen met de zonde. Er komt iets uit tevoorschijn wat tot heerlijkheid van God is.

Hier wordt iets toegevoegd aan wat al in *Leviticus 5 en 6* over het schuldoffer is gezegd. Een schuld kan niet onvoldaan blijven. Een onvoldane schuld verstoort de gemeenschap en de vrede in de gemeente. Om dat te voorkomen moet de schuld te allen tijde worden vergoed. Als de schuld niet meer kan worden vergoed, bijvoorbeeld omdat de benadeelde is overleden, dan moet de schuldenaar naar familieleden van de door hem benadeelde persoon. Zijn die er ook niet, dan moet hij met zijn belijdenis en zijn vergoeding naar de priester gaan.

De priester is een beeld van de geestelijke gelovige aan wie een schuldenaar de last van zijn hart kwijt kan, als degene die hij benadeeld heeft

er niet meer is. Dat is geen gemakkelijke taak voor de 'priester'. Zo'n gelovige zal daarvoor dan ook van de Heer en de medegelovigen een speciale waardering krijgen.

Inleiding op de verzen 11-31

De directe betekenis van dit gedeelte stelt het belang van het huwelijk in het volle licht. De geringste verdenking van ontrouw is een aantasting van het huwelijk in de wortel ervan. En de aantasting van het huwelijk treft de samenleving in zijn fundamenten. Daarom moet er duidelijkheid komen over de verhouding in het huwelijk als er vragen rijzen over de trouw. De onzekerheid moet worden weggenomen. God geeft hier de manier aan waarop dat moet gebeuren.

In de ontrouwe vrouw is het beeld te zien van Israël als getuigenis voor God op aarde. Hetzelfde geldt voor de gemeente die nu Gods getuigenis op aarde is. Israël is van God afgeweken door de afgoden te gaan dienen. De gemeente is van God afgeweken door zich met de wereld te verbinden. Beide vormen van ontrouw zijn geestelijke hoererij. In plaats van voor en met God tegen de vijanden te strijden, heeft Gods volk een verbond gesloten met die vijanden.

Er is ook een persoonlijke toepassing te maken ten aanzien van hoe ieders leven is. De vraag moet worden gesteld of ons leven voor de Heer is of voor iets of iemand anders. Het gaat hier om de beoordeling van onze wandel door de woestijn, terwijl God met ons mee door de woestijn trekt.

Een vermoeden van ontrouw | *verzen 11-14*

11 De HEERE sprak tot Mozes: 12 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: [Stel] dat iemands vrouw afgeweken is en zij trouwbreuk tegen [haar man] gepleegd heeft, 13 dat een [andere] man met haar geslapen heeft en er een zaadlozing plaatsgehad heeft, maar dat het voor de ogen van haar man verborgen bleef. Zij wist [het feit] dat zij zich verontreinigde, geheim te houden en er was geen getuige tegen haar; ook was zij niet betrapt. 14 [Als] er echter een geest van achterdocht over [haar man] gekomen is, zodat hij achterdochtig geworden is tegenover zijn vrouw terwijl zij zich verontreinigd heeft, óf [als] er een geest van achterdocht over hem gekomen is, zodat

hij achterdochtig geworden is tegenover zijn vrouw terwijl zij zich niet verontreinigd heeft, ...

Er wordt uitgegaan van de jaloersheid van de man. Dat moeten we hier niet opvatten als een negatieve eigenschap. Deze jaloersheid of achterdocht is een terecht gevoelen dat bij oprechte liefde hoort als het voorwerp van die liefde geen wederliefde toont. Het is zelfs mogelijk dat in plaats van wederliefde ontrouw aanwezig is dat de verwachte liefde naar een ander of iets anders gaat. Dat geval wordt hier als mogelijkheid voorgesteld.

Het spijsoffer voor achterdocht | vers 15

..., 15 dan moet de man zijn vrouw bij de priester brengen en haar offergave voor haar meebrengen: een tiende efa gerstemeel. Hij mag er geen olie op gieten en er geen wierook op leggen, want het is een graanoffer^o voor achterdocht, een graanoffer^o van gedachtenis, dat herinnert aan de ongerechtigheid.

Er kan een vermoeden ontstaan dat er iets niet goed is in de toewijding van een gelovige of van een plaatselijke gemeente. Zij die het welzijn van de gelovigen ter harte gaat, zullen de zaak bij de priester brengen. We kunnen de priester hier zien als een type van de Heer Jezus. Met al onze vermoedens kunnen we naar Hem gaan.

Ook het offer dat wordt meegebracht stelt de Heer Jezus voor: een spijsoffer van gerstemeel. Dit offer is de nederigste soort spijsoffer. Het toont de Heer Jezus in Zijn diepste vernedering op aarde, waarin Hij volkomen trouw is geweest aan Zijn God. Dat werd volmaakt zichtbaar op het kruis, waar Hij tot zonde werd gemaakt. Omdat dit offer herinnert aan de ongerechtigheid, mogen er geen olie en wierook aan worden toegevoegd. God kan geen enkel welgevallen (wierook) hebben aan ongerechtigheid en de Heilige Geest (olie) is er volledig vreemd aan. De Heer is het offer geworden voor onze ontrouw.

Handelingen van de priester | verzen 16-18

16 En de priester zal haar naar voren doen komen en haar voor het aangezicht van de HEERE plaatsen. 17 De priester moet heilig water in een aarden pot nemen en van het stof dat op de vloer van de

tabernakel ligt, moet de priester [wat] nemen en in het water doen. 18 Daarna moet de priester de vrouw voor het aangezicht van de HEERE plaats en het hoofd[haar] van de vrouw losmaken; en hij moet het graanoffer^o van gedachtenis op haar handen leggen, dat is het graanoffer^o voor achterdocht. En in de hand van de priester zal het bittere water zijn, dat de vervloeking meebrengt.

De priester stelt vervolgens de ‘verdachte’ voor het aangezicht van de HEERE. Elke vraag naar onze toewijding kan alleen in Zijn tegenwoordigheid worden beslist en niet door welke kerkelijke commissie dan ook maar.

Dan neemt de priester heilig water, een beeld van het Woord van God (Ef 5:26). Dat water doet hij in een aarden vat. De aarden pot is een beeld van wat de mens van nature is (2Ko 4:7). Ook neemt hij stof van de vloer van de tabernakel. Dit stelt de macht van de dood voor in de tegenwoordigheid van God. De Heer Jezus werd door God gelegd “in het stof van de dood” (Ps 22:16b). Het stof is wat de mens is en

..., opdat Hij haar zou heiligen, haar reinigend door de wassing met water door [het] woord, ... (Ef 5:26)

Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, ... (2Ko 4:7)

wat hij wordt als hij sterft (Gn 3:19).

In het zweet van uw gezicht zult u brood eten, totdat u tot de aardbodem terugkeert, omdat u daaruit genomen bent; want stof bent u en u zult tot stof terugkeren. (Gn 3:19)

Water en stof stellen voor dat

God reinigt (water) door het oordeel (stof).

Vervolgens wordt het haar van de vrouw losgemaakt. Het lange haar van de vrouw is het symbool van toewijding. God verwacht van de vrouw dat zij dit symbool nog steeds draagt (1Ko 11:15). Het wordt hier losgemaakt omdat haar toewijding in het ge- ding is (zie en vgl. Lv 13:45). Verder krijgt zij het

Maar als een vrouw lang haar draagt, is het een eer voor haar, omdat <haar> het lange haar tot een sluier gegeven is. (1Ko 11:15)

spijsoffer voor achterdocht op haar handen. Het wordt hier “graanoffer (beter: spijsoffer) van gedachtenis” genoemd. De gelovige bij wie de toewijding wordt betwijfeld, moet eraan herinnerd worden, het moet hem in gedachtenis worden gebracht, Wie de Heer Jezus is als de volmaakt aan God Toegewijde, Die trouw was tot in de dood.

Ten slotte zien we dat de priester het water, dat door het stof bitter is gemaakt, in zijn hand heeft. Het Woord van God moet die gelovige worden voorgehouden als een Woord dat oordeelt (Hb 4:12). Dan gaat de priester tot de vrouw spreken.

Want het woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel van gewrichten als van merg, en oordeelt [de] gedachten en overleggingen van [het] hart. (Hb 4:12)

De priester neemt de vrouw de eed af | verzen 19-22

19 En de priester moet haar laten zweren, en tegen de vrouw zeggen: Als niemand met u geslapen heeft, en als u, terwijl u uw man toebehoorde, niet bent afgeweken in onreinheid, wees [dan] vrij van dit bittere water dat de vervloeking meebrengt! 20 Maar u, indien u, terwijl u uw man toebehoorde, bent afgeweken, en indien u uzelf hebt verontreinigd en een [andere] man met u de geslachtsdaad verricht heeft, en niet uw [eigen] man, 21 dan moet de priester de vrouw met de eed van de vervloeking laten zweren. De priester moet tegen de vrouw zeggen: De HEERE zal u tot een vervloeking en tot een verwensing stellen, te midden van uw volk, doordat de HEERE uw heup doet invallen en uw buik doet opzwellen. 22 Dit water, dat de vervloeking meebrengt, zal in uw binnenste komen [en uw] buik doen opzwellen, en [uw] heup doen invallen. En de vrouw zal zeggen: Amen, amen!

De priester stelt de vrouw onder een eed. Het water, beeld van het Woord van God, zal de waarheid aangaande haar ontrouw of trouw aan het licht brengen. God zal bij haar ontrouw, als zij van het bittere water gedronken zal hebben, haar buik doen zwellen en haar heup doen invallen.

Het Woord van God zal in geval van heimelijke ontrouw van een gelovige de kenmerken van die ontrouw aan het licht brengen door Zijn Woord. Zulke in het geheim ontrouwe gelovigen dienen niet Christus, maar hun eigen buik, die hun god is (Rm 16:18; zie ook Ep 3:19). Ook zal de toepassing van het Woord in oordeel op hun wandel duidelijk maken dat er geen geestelijke kracht aanwezig is. Zulke ontrouwe gelovigen lopen mank.

Want zulke [mensen] dienen niet onze Heer Christus, maar hun eigen buik; en door vleitaal en lofspraak bedriegen zij de harten van de arge-lozen. (Rm 16:18)

In het “amen, amen” van de vrouw zien we haar medewerking aan het onderzoek (vgl. Dt 27:26). Ze verklaart zich bewust te zijn dat zij in het licht van God geplaatst is. Wie graag toegewijd wil leven, zal van harte bereid zijn dit onderzoek te ondergaan.

Verloekt is wie de woorden van deze wet niet uitvoert door ze te houden! En heel het volk moet zegen: Amen. (Dt 27:26)

De vrouw drinkt het bittere water | verzen 23-24

23 Daarna moet de priester deze vervloekingen op een briefje schrijven, en hij moet het in het bittere water uitwissen. 24 En hij moet de vrouw dat bittere water dat de veroloking meebrengt, laten drinken, zodat het water, dat de veroloking meebrengt, in haar komt [en] tot bitterheid wordt.

Als een teken dat het water van het oordeel reinigt, schrijft de priester de vervloekingen op een briefje en wast ze met het bittere water af. Vervolgens geeft hij de vrouw het bittere water te drinken. Het Woord is bitter als het ons moet onderzoeken met het oog op mogelijke afwijkingen. Dat is geen werk dat blijdschap geeft. Het Woord geeft vreugde als we ons met de Heer Jezus mogen bezighouden, niet als we ons met onszelf en met het oordeel over ons vlees moeten bezighouden (Op 10:9; zie en vgl. Sp 5:4).

En ik ging tot de engel en zei tot hem mij het boekje te geven. En hij zei tot mij: Neem het en eet het op, en het zal uw buik bitter maken, maar in uw mond zal het zoet zijn als honing. (Op 10:9)

Het gedenkoffer van achterdocht | verzen 25-26

25 De priester moet het graanoffer^o van achterdocht uit de hand van de vrouw nemen en dat graanoffer^o voor het aangezicht van de HEERE bewegen en het naar het altaar brengen. 26 De priester moet dan van het graanoffer^o het gedenkoffer ervan nemen, een handvol, en [het] op het altaar in rook laten opgaan; en daarna moet hij de vrouw het water laten drinken.

De toepassing van het Woord kan niet gebeuren los van de Heer Jezus, hier voorgesteld in het spijsoffer van achterdocht of jaloersheid. En de Heer Jezus kan niet los gezien worden van Zijn volle toewijding aan God. Daaraan wil God steeds herinnerd worden. Dat zien we in het

beeld van de priester die een gedenkkoffer of gedachtenisgave als een bijzondere vorm van het spijsoffer op het altaar in rook doet opgaan.

Als het water gedronken is | verzen 27-28

27 Nadat hij haar het water heeft laten drinken, zal het gebeuren, indien zij zich [daadwerkelijk] verontreinigd en tegen haar man trouwbreuk gepleegd heeft, dat het water dat vervloeking meebrengt, in haar zal komen [en] tot bitterheid zal worden. Haar buik zal opzwellen en haar heup invallen, en die vrouw zal te midden van haar volk tot een vervloeking zijn. 28 Echter, indien de vrouw zich niet heeft verontreinigd, maar rein is, dan zal zij vrij zijn, en zij zal vruchtbaar blijven.

Na het drinken van het bittere water zal de waarheid aangaande de trouw of ontrouw duidelijk worden. Het Woord is als de regen die door de grond wordt ingedronken, waarna uit wat de grond voortbrengt, zal blijken met wat voor soort grond we te maken hebben. Het Woord maakt altijd duidelijk of er vrucht voor God is of dat het verwerpelijke vruchten zijn (Hb 6:7-8).

Want [de] grond die de dikwijls daarop komende regen indrinkt en nuttig gewas voortbrengt voor hen ten behoeve van wie hij ook bebouwd wordt, ontvangt zegen van God; maar als hij dorens en distels voortbrengt, is hij verwerpelijk en [del vervloeking nabij, en het einde ervan [leidt] tot verbranding. (Hb 6:7-8)

Als bij het onderzoek blijkt dat zij onschuldig is, heeft dat gevolgen voor haar vruchtbaarheid. Er zal leven uit haar voortkomen. Zo is het bij ieder kind van God dat toegewijd leeft. De vrucht van het leven zal zichtbaar worden.

Dit is de wet voor de achterdocht | verzen 29-31

29 Dit is de wet voor de achterdocht: wanneer een vrouw, terwijl zij haar man toebehoort, afgeweken is en zich heeft verontreinigd, 30 of wanneer een geest van achterdocht over een man komt, en hij achterdochtig wordt tegenover zijn vrouw, dan moet hij de vrouw voor het aangezicht van de HEERE plaatsen, en de priester moet deze hele wet op haar toepassen. 31 En de man zal vrij zijn van ongerechtigheid, maar die vrouw zal haar ongerechtigheid dragen.

Israël en de gemeente zijn beide ontrouw geworden. Ten aanzien van de gemeente in Korinthe schrijft Paulus dat hij over hen jaloers is met

een jaloersheid van God (2Ko 11:2). Hij spreekt hen aan over een afwijken van Christus. Ze zijn niet meer volledig op Hem gericht, ze zijn Hem niet meer volledig toegewijd. De slang, dat is de satan, is er altijd op uit de gevoelens van liefde en toewijding van de gelovigen voor Christus te verkoelen (2Ko 11:3). In sluwheid bederft hij de gedachten, zodat die niet meer Christus als voorwerp hebben, maar andere dingen of personen.

*Want ik ben naijverig over u met een naijver van God; want ik heb u aan één man verloofd om u als een reine maagd voor Christus te stellen.
(2Ko 11:2)*

*Maar ik vrees dat wellicht, zoals de slang Eva verleidde door haar sluwheid, uw gedachten bedorven [en afgeweken] zijn van de eenvoudigheid <en de reinheid> jegens Christus.
(2Ko 11:3)*

De gemeente is als een reine maagd aan Christus verbonden (2Ko 11:2). Maar de gemeente als geheel is niet trouw gebleven. Ze wordt in *Openbaring 17 en 18* als een grote hoer voorgesteld. Wat de uiteindelijke vervulling betreft is het nog niet zover, maar de sporen van ontrouw van de gemeente zijn wel heel diep. Elke ware gelovige en ook elke plaatselijke gemeente zal graag aan het onderzoek meewerken om elke afwijking op te sporen die een verhindering is om Christus volkomen toegewijd uit liefde te dienen. Het oprecht bidden van het gebed van *Psalms 139:23-24* is in dit verband heel belangrijk:

*Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart,
beproof mij en ken mijn gedachten.
Zie of er bij mij een schadelijke weg is
en leid mij op de eeuwige weg.*

Numeri 6

God heeft een speciale stam voor Zichzelf afgezonderd, die van Levi. Maar God handelt niet naar willekeur. In dit hoofdstuk geeft Hij aanwijzingen die het mogelijk maken dat iedere Israëliet die dat wil, zich aan Hem toewijdt.

Na de ontrouw van het volk, voorgesteld in de ontrouwe vrouw van het vorige hoofdstuk, komt hier de andere kant. Hier is iemand die zich persoonlijk volledig en vrijwillig aan de HEERE wil toewijden. Als de toestand zo geworden is als de ontrouwe vrouw, een beeld van de afwijking van het hele volk, gaat God spreken over de enkeling in Zijn volk. Dit zien we ook in *Openbaring 2 en 3*. Na de afwijking van elke gemeente wordt het woord tot de enkeling gericht: *“Wie overwint.”*

Wat in de nazireeër wordt voorgesteld, is een beeld van wat het hele volk voor God had moeten zijn, maar wat het helaas niet is geweest. Israël heeft zich niet afgezonderd voor God. Het is wel waargemaakt door een Godvrezend overblijfsel te midden van het volk. In *Handelingen 2* zien we daar iets van. Te midden van het volk dat de Heer Jezus heeft verworpen, ontstaat een gezelschap, gevormd door de Heilige Geest, dat *“over de grote daden van God”* spreekt (*Hd 2:12*).

De nazireeërgelofte | verzen 1-2

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer een man of een vrouw [een gelofte] aflegt door de gelofte van een nazireeër te doen, om zich aan de HEERE te wijden, ...

Een nazireeër is een afgezonderde. Afzondering is maar niet negatief, is geen doel op zichzelf, maar is een afzondering tot de HEERE. De Heer Jezus was de ware Nazireeër, niet in letterlijke zin, maar in de ware betekenis ervan. Hij heeft wel wijn gedronken, we lezen niet dat Hij lang haar had en Hij heeft doden aangeraakt. Dit toont aan dat toewijding een innerlijke zaak is. De uiterlijke kenmerken behoren daarvan de zichtbare tekenen te zijn. Waar dat niet zo is, is er huichelarij, farizeïsme.

Wie de nazireeërgelofte aflegt (zie en vgl. 2Kr 17:16), doet dat voor een bepaalde tijd. Er zijn ook personen die het voor hun hele leven waren (Simson, Samuël en Johannes de dooper). Als zodanig werden ze al voor hun geboorte bestempeld (zie Ri 13:5,14; 1Sm 1:11; Lk 1:15). Zij waren het in letterlijke zin. In zekere zin waren de Rechabieten ook nazireeërs (zie Jr 35).

Of er veel geweest zijn die zich als nazireeër aan de HEERE hebben gewijd, is niet duidelijk. Mogelijk wordt in Numeri 30:3 op de nazireeërgelofte gedoeld. Ze zijn er wel geweest (Am 2:11-12), mogelijk ook al voordat de wet op het nazireeërschap hier gegeven wordt. (Zie ook *Klaagliederen* 4:7-8 waar voor 'aanzienlijksten' ook 'nazireeërs' kan worden vertaald.) De zaak als zodanig lijkt in elk geval bekend te zijn geweest. Zo wordt Jozef in *Genesis* 49:26 "de nazireeër (uitverkorene) onder zijn broeders" genoemd.

*Uit uw zonen deed Ik profeten opstaan,
uit uw jongemannen nazireeërs.
Is dit niet zo, Israëlieten?
spreekt de HEERE.
Maar u laat de nazireeërs wijn drinken,
en u hebt de profeten geboden: Profeteer niet!
(Am 2:11-12)*

Het lijkt erop dat in het gesprek dat Jakobus en Paulus in Jeruzalem voeren ook op de nazireeërgelofte wordt gedoeld (zie Hd 21:23-26; zie en vgl. ook Hd 18:18).

Dat Paulus zich daarmee inlaat, is niet in overeenstemming met zijn roeping en dienst. De christen is niet onder de wet en moet zich daar ook niet onder plaatsen (Rm 6:14). Het doen van geloftes hoort niet bij zijn positie.

Want [de] zonde zal over u niet heersen; want u bent niet onder [de] wet, maar onder [de] genade. (Rm 6:14)

Inleiding op de verzen 3-7

Als iemand volkomen toegewijd wil zijn, geeft God daarvoor Zijn voorschriften, Zijn normen. Wie de nazireeërgelofte doet, zondert zich af van de wijnstok (die spreekt van vreugde), van zijn rechten als man (wat tot uiting komt in zijn lange haar) en van wat met de dood te maken heeft. Het is hier geen afzondering alleen van wat verontreinigt, maar ook van wat het beste in de natuur is, van wat God daarin gegeven heeft.

Niets van de wijnstok eten | *verzen 3-4*

..., 3 [dan] moet hij zich van wijn en sterkedrank onthouden; azijn uit wijn of azijn uit sterkedrank mag hij niet drinken; verder mag hij helemaal geen druivensap drinken en geen verse of gedroogde druiven eten. 4 Alle dagen van zijn nazireeërschap mag hij niets eten wat van de wijnstok afkomstig is, van de pitten tot en met de velletjes.

Wijn is het beeld van de vreugde van de aarde. Wijn verheugt het hart van God en mensen (Ri 9:13; Ps 104:15). Zo lezen we ook van een drankoffer van wijn, wat spreekt van de vreugde die God in het offer van Zijn Zoon heeft gevonden. Wijn spreekt van wat God gegeven heeft in de natuur. Daarvan doet de nazireeër vrijwillig afstand. De natuur wordt niet veroordeeld, dat zou verkeerd zijn voor de christen. Alles wat God geschapen heeft, is goed en niets ervan is verwerpelijk (1Tm 4:4). Maar er is een weg die hoger is, en God geeft, aan wie die weg wil gaan, zowel de voorwaarden als de kracht daarvoor.

Maar de wijnstok zei tegen hen: Zou ik mijn nieuwe wijn opgeven, die God en mensen vrolijk maakt, en zou ik weggaan om boven de andere bomen te zweven? (Ri 9:13)

...:
wijn, die het hart van de sterveling verblijdt, ... (Ps 104:15)

Want al [het] door God geschapene is goed en niets is verwerpelijk als het met dankzegging wordt genomen, ... (1Tm 4:4)

De christen is niet dood voor de natuur. Juist in brieven waarin de christelijke positie het meest wordt benadrukt (die aan de *Efeziërs* en de *Kolossers*), wordt ook het meest uitvoerig ingegaan op de verplichtingen van de aardse verhoudingen.

De Heer Jezus is nu in de hemel, gescheiden van alles op aarde, ook van de natuurlijke omgang die Hij op aarde met Zijn discipelen had. Met het oog daarop zei Hij, dat Hij niet meer zou drinken van de vrucht van de wijnstok. Hij zal er weer van drinken als Hij terugkomt om het koninkrijk op te richten, waarin Zijn discipelen dan ook met Hem zullen regeren (Mt 26:29). Hij zal niet altijd Nazireeër zijn. Hij zal zeggen:

Eet, vrienden,

drink en word dronken, geliefden. (Hl 5:1b).

Ik zeg u echter, dat Ik van nu aan geenszins zal drinken van deze vrucht van de wijnstok tot op die dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader. (Mt 26:29)

Lang haar | vers 5

5 Alle dagen van de gelofte van zijn nazireeërschap mag geen scheermes over zijn hoofd gaan. Totdat de dagen waarvoor hij zich aan de HEERE gewijd had, voorbij zijn, moet hij heilig zijn [en] de haarlokken van zijn hoofd lang laten groeien.

Het lange haar is voor een man een schande en voor een vrouw een sieraad (1Ko 11:14-15). Zo geldt dat in deze tijd, de tijd van de gemeente. De man vertegenwoordigt het gezag van God op aarde. Daarbij past niet het teken van afhankelijkheid en onderworpenheid.

Als God de nazireeër opdraagt zijn haar te laten groeien, geeft dat ons het beeld dat de plaats van gezag wordt opgegeven om een plaats van volkomen onderworpenheid in te nemen. In de ogen van de mensen is dat geen plaats van eer, maar wel in de ogen van God.

De kracht van Simson lag in het haar van zijn nazireeërschap. De plaats van afhankelijkheid en onderworpenheid is altijd de plaats van kracht. Toen hij zich niet meer in afhankelijk van God gedroeg, maar zich afhankelijk maakte van een vrouw, verloor hij met zijn haar zijn kracht.

Leert ook de natuur zelf u niet, dat als een man lang haar draagt het een oneer voor hem is? Maar als een vrouw lang haar draagt, is het een eer voor haar, omdat <haar> het lange haar tot een sluier gegeven is. (1Ko 11:14-15)

Geen dode aanraken | verzen 6-7

6 Alle dagen van zijn wijding aan de HEERE mag hij niet bij het lichaam van een dode komen. 7 Vanwege zijn vader of vanwege zijn moeder, vanwege zijn broer of vanwege zijn zuster, vanwege hen mag hij zich niet verontreinigen als zij gestorven zijn, want het nazireeërschap van zijn God is op zijn hoofd.

Door aanraking met de dood wordt de nazireeër verontreinigd. De dood is het gevolg en het bewijs van de zonde (Gn 2:17; Rm 6:23). De dood is alles wat niet in verbinding met de levende God staat.

..., maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven. (Gn 2:17)

Want het loon van de zonde is [de] dood; maar de genadegave van God is [het] eeuwige leven in Christus Jezus onze Heer. (Rm 6:23)

De Heer Jezus heeft zich niet als de farizeeën van de doden afgescheiden (farizeeër betekent ‘afgescheidene’). Hij minachtte de ongelovigen niet, Hij at met tollenaars en hoeren. Maar nooit werd Hij door hen verontreinigd. Hij was innerlijk volmaakt van hen gescheiden.

Vervallen dagen | *verzen 8-12*

8 Alle dagen van zijn nazireeërschap is hij heilig voor de HEERE. 9 En wanneer de gestorvene onverwachts, plotseling, in zijn nabijheid sterft, zodat hij het hoofd van zijn nazireeërschap verontreinigt, dan moet hij op de dag van zijn reiniging zijn hoofd scheren; op de zevende dag moet hij het scheren. 10 En op de achtste dag moet hij twee tortelduiven of twee jonge duiven naar de priester brengen, bij de ingang van de tent van ontmoeting°. 11 De priester moet er één als zondoffer en één als brandoffer bereiden, en moet verzoening voor hem doen, omdat hij gezondigd heeft vanwege die dode. Hij moet zijn hoofd op diezelfde dag [weer] heiligen. 12 Daarna moet hij [opnieuw] de dagen van zijn nazireeërschap aan de HEERE wijden; hij moet als schuldoffer een lam van een jaar oud brengen. En de vorige dagen vervallen, omdat zijn nazireeërschap verontreinigd was.

Al komt een nazireeër per ongeluk met de dood in aanraking, dan is hij toch verontreinigd. Wij zouden zeggen dat hij er niets aan kon doen, maar voor God zijn ook onvoorziene omstandigheden geen excuus. Toewijding aan de Heer laat geen enkele inmenging van zelfs de nauwste familiebanden toe (Jh 2:4; zie ook Mt 10:37), wat overigens niet wil zeggen dat we geen verantwoordelijkheden naar onze ouders hebben (Ef 6:1-3; zie en vgl. ook Jh 19:26-27). Zij die geheiligd zijn aan God, moeten altijd waken en oplettend zijn. De norm voor de nazireeër is dezelfde als voor de hogepriester (Lv 21:11).

<En> Jezus zei tot haar: Wat heb Ik met u te doen, vrouw? Mijn uur is nog niet gekomen. (Jh 2:4)

Kinderen, weest jullie ouders gehoorzaam <in [de] Heer>, want dat is terecht. ‘Eer uw vader en uw moeder’, - dit is het eerste gebod met een belofte: ‘opdat het u goed gaat en u lang leeft op de aarde’. (Ef 6:1-3)

Hij mag bij geen enkel lichaam van een dode komen. [Zelfs] met zijn vader en met zijn moeder mag hij zich niet verontreinigen. (Lv 21:11)

Verontreiniging kan ons zomaar gebeuren door onze omgang met de ongelovigen in de wereld. Voor de nazireeër (en voor ieder die zich aan de Heer heeft toegewijd) zijn de gevolgen van een onvoorziene verontreiniging ernstig. De vorige dagen van zijn nazireeërschap vervallen in

zo'n geval. Zijn haar moet worden afgeschoren en er moet een offer worden gebracht.

Het afscheren van het haar is het teken dat de plaats van onderworpenheid is verlaten (zie en vgl. Jr 7:29). Dit gebeurt op de zevende dag. Zeven is het getal van volheid. Er is een volle periode voorbij gegaan, waarin hij zich heeft gerealiseerd wat hij heeft gedaan. Hij is waarachtig verootmoedigd. Het afscheren van het haar is daarvan het uiterlijk bewijs. Tegelijk is dit moment ook de start van het herstel. Er is sprake van een achtste dag. Nadat het haar is afgeschoren, begint het ook weer te groeien (Ri 16:22).

Maar het haar van zijn hoofd begon [weer] te groeien, zoals toen hij geschoren werd. (Ri 16:22)

In het offer van de twee vogels wordt de Heer Jezus afgebeeld als de Mens Die uit de hemel is neergedaald op aarde. De eerste vogel wordt als zondoffer bereid, de tweede als brandoffer. De verontreinigde nazireeër wordt er als het ware eerst aan herinnerd dat de Heer Jezus voor zijn verontreiniging moest sterven. Vervolgens ziet hij Hem in het brandoffer ook als de volmaakt aan God toegewijde Mens, Die in alles God verheerlijkte. Door zo met de Heer Jezus bezig te zijn, vindt verzoening plaats.

Het offer moet worden gebracht "aan de ingang van de tent der samenkomst". Het leven van de nazireeër is wel individueel aan God gewijd, maar zijn gedrag heeft invloed op het samenkomen van God met Zijn volk. Zoals er bij trouw zegen is voor het hele volk, zo wordt er bij ontrouw afbreuk aan die zegen gedaan. Wat gelovigen in hun dagelijks leven doen, is altijd van invloed op de samenkomsten van de gelovigen, hetzij ten goede, hetzij ten kwade.

Na het brengen van de beide vogels als offer mag hij opnieuw beginnen. Er zijn gelovigen die goed zijn begonnen, maar op latere leeftijd falen. Dat falen gebeurt op het ogenblik dat ze in eigen kracht aan het werk gaan en de ware afhankelijk van de Heer vergeten. Ze moeten tot belijdenis komen en zien wat de Heer Jezus voor hen heeft gedaan. Dan gaan ze zich opnieuw toewijden, maar nu in de kracht van het offer, op grond van het werk van de Heer Jezus. Het schuldoffer moet worden gebracht.

Het is een verootmoedigende gedachte dat, in geval van verontreiniging, al het goede van de voorgaande tijd vervalst. Er blijft niets van over dat waarde heeft voor God (vgl. Ez 33:13; Gl 3:4).

Als Ik tegen de rechtvaardige zeg dat hij zeker in leven zal blijven, maar hij op zijn gerechtigheid vertrouwt, en onrecht doet, dan zullen geen van zijn gerechtigheden in herinnering gebracht worden, maar in zijn onrecht, dat hij gedaan heeft, daarin zal hij sterven. (Ez 33:13)

Inleiding op de verzen 13-21

Hebt u tevergeefs zoveel geleden? Als het tenminste ook tevergeefs was! (Gl 3:4)

Als de nazireeër de tijd van zijn nazireeër-schap heeft vol gemaakt, wordt hij naar de tent der samenkomst gebracht om daar zijn offergave aan te bieden. Anderen brengen hem daar. Die anderen hebben hem gezien en weten dat zijn toewijding is volbracht. Bij de tent der samenkomst brengt de nazireeër zijn offergave. Het hele volk heeft met zijn toewijding te maken, heeft er nut van.

Alles in de offergave spreekt van de Heer Jezus. Hiermee brengt hij het besef tot uitdrukking dat hij niet in eigen kracht toegewijd is geweest en gebleven. De Heer Jezus, de volmaakte Nazireeër, heeft hem daarvoor de kracht gegeven.

Offers na afloop nazireeër-schap | verzen 13-15

13 Dit is de wet voor de nazireeër: Op de dag dat de dagen van zijn nazireeër-schap voorbij zijn, moet hij het volgende bij de ingang van de tent van ontmoeting^o brengen: 14 hij moet de HEERE als zijn offergave één lam zonder enig gebrek van een jaar oud als brandoffer aanbieden, één oilam zonder enig gebrek van een jaar oud als zondoffer en een ram zonder enig gebrek als dankoffer^o. 15 Verder een mand met ongezuurd [brood], koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde platte koeken met olie bestreken, en het bijbehorende graanoffer^o en de bijbehorende plengoffers.

Het offer dat hij nu brengt, is vele malen groter dan in het vorige gedeelte. Daar wordt het gebracht als een noodzakelijk offer vanwege zijn verontreiniging. Hier brengt hij een offer, nadat zijn tijd als nazireeër geëindigd is. In zijn toewijding zal hij steeds meer van de Heer Jezus zijn gaan zien. Deze offers zijn het resultaat daarvan. Hij brengt een brandoffer (dat staat hier voorop; bij de vogels staat het zondoffer

voorop), een zondoffer (hij weet dat hij in zichzelf een zondaar is) en een vredeoffer (het offer dat de gemeenschap van Gods volk tot uitdrukking brengt).

Verder brengt hij nog spijsoffers en plengoffers. Ook die spreken van de Heer Jezus. Het spijsoffer stelt Zijn leven op aarde voor, waarin Hij volmaakt geleid werd door de Geest (waarvan de olie een beeld is) en alle werken van de Geest in Hem zichtbaar werden. Het plengoffer spreekt van de vreugde die Hij in Zijn leven op aarde voor God betekende. God vond in Hem een volkomen welgevallen.

De priester brengt het offer | *verzen 16-17*

16 En de priester moet dat voor het aangezicht van de HEERE aanbieden, en moet zijn zondoffer en zijn brandoffer bereiden. 17 Hij moet ook de ram als dankoffer^o voor de HEERE bereiden, met de mand met ongezuurde [broden]; en de priester moet zijn graanoffer^o en plengoffer bereiden.

De nazireeër biedt dit omvangrijke offer aan. De priester maakt alles klaar voor het aangezicht van de HEERE. In de gemeente zijn de nazireeër en de priester dezelfde persoon. Toegewijde gelovigen, nazireeërs, zien veel van de Heer Jezus en deze zelfde gelovigen zullen wat ze van de Heer Jezus zien, als priesters aan God aanbieden. In het brengen van de offers neemt het zondoffer wel de eerste plaats in. Als we mogen naderen met iets van onze dienst, zal het besef dat dit mag gebeuren op grond van het werk van de Heer Jezus als het zondoffer toch de eerste plaats innemen.

Van onze toewijding zullen we zeggen dat het allemaal door Zijn genade werd volbracht. Zijn offer heeft ons de kracht gegeven. Het offer dat wij zullen brengen, spreekt ervan. Als we bij Hem komen, na onze dienst op aarde, zullen we Hem zien als het Lam. We zullen Hem eren omdat Hij ons in staat stelde alles te doen wat tot eer van God was. We zullen Hem eren als het volmaakte brandoffer en spijsoffer en vredeoffer. We zullen Hem eren ook voor wat Hij als het zondoffer is geweest, Hij Die onze zonden droeg.

Het haar wordt geofferd | *vers 18*

18 Dan moet de nazireeër [bij] de ingang van de tent van ontmoeting° het hoofd van zijn nazireeërschap scheren. Hij moet het hoofdhaar van zijn nazireeërschap nemen en op het vuur leggen dat onder het dankoffer° is.

Nadat de priester alles heeft klaargemaakt om te offeren wat de nazireeër als een offergave heeft meegebracht, scheert de nazireeër zijn haar eraf en legt dat op het vuur, onder het vredeoffer. Hierdoor stijgt, samen met de reuk van het vredeoffer, de reuk van zijn haar op tot God. We zien hierin een prachtig beeld dat God tot in eeuwigheid herinnerd wordt aan de toewijding van elke gelovige en dat in directe samenhang met wat Zijn Zoon is als vredeoffer. Door het vredeoffer is er gemeenschap mogelijk geworden tussen de God en Zijn volk en tussen de leden van Gods volk onderling. Een bijzonder aspect in die gemeenschap is de rol die toegewijde gelovigen daarin hebben.

Het haar wordt gelegd op het vuur onder het vredeoffer. Nergens lezen we dat er iets van een mens verbonden wordt met een offer, behalve bij dit haar van de nazireeër. Dat bewijst wel de enorme waarde die God toekent aan wat in toewijding aan Hem wordt gedaan. ‘Al wat gedaan werd uit liefde tot Jezus, houdt zijn waarde en zal blijven bestaan.’

Het offer op de handen van de nazireeër | *verzen 19-21*

19 Daarna moet de priester een gekookt schouder[stuk] van de ram nemen, één ongezuurd brood uit de mand, en één ongezuurde platte koek. Die moet hij in de handen van de nazireeër leggen, nadat hij zich [het haar] van zijn nazireeërschap afgeschoren heeft. 20 En de priester moet die als beweegoffer bewegen voor het aangezicht van de HEERE; het is een heilig [deel] voor de priester, met het borststuk van het beweegoffer en de achterbout van het hefoffer. Pas daarna mag de nazireeër wijn drinken. 21 Dit is de wet voor de nazireeër, die zijn offergave voor zijn nazireeërschap aan de HEERE beloofd heeft, naast datgene waartoe zijn vermogen reikt. Hij moet zo handelen volgens de gelofte die hij gedaan heeft, overeenkomstig de wet van zijn nazireeërschap.

Na het afscheren van zijn haar worden delen van het offer op de handen van de nazireeër gelegd. Dit ziet erop dat de nazireeër alleen door de kracht van de Heer Jezus (uitgebeeld in het schouderstuk van de ram) en het volmaakte voorbeeld van toewijding dat Hij was, de tijd van zijn nazireeërschap tot een goed einde heeft kunnen brengen.

Er is ook een deel voor de priester: het borststuk van het beweegoffer en de achterbout van het hefoffer. Het bewustzijn van de liefde (waarvan het borststuk spreekt) en de kracht (waarvan de achterbout spreekt) van de Heer Jezus in het volbrengen van een tijd van toewijding is geestelijk voedsel voor de priester. Het geeft hem tevens zelf weer de liefde en kracht om zijn priesterdienst te vervullen.

Na het brengen van de offers mag de nazireeër weer wijn drinken. Als onze dienst op aarde voorbij is, zal de ware vreugde door ons worden genoten. De Heer Jezus zegt tot Zijn trouwe dienstknechten: *“Voortreffelijk, goede en trouwe slaaf, over weinig ben je trouw geweest, over veel zal ik je stellen; ga de vreugde van je heer in”* (Mt 25:21,23).

De Israëlieten gezegend | verzen 22-27

22 En de HEERE sprak tot Mozes: 23 Spreek tot Aäron en zijn zonen en zeg: Zo moet u de Israëlieten zegenen, door tegen hen te zeggen:

24 De HEERE zegene u en behoede u!

25 De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig!

26 De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede!

27 Zo moeten zij Mijn Naam op de Israëlieten leggen; en Ik zal hen zegenen.

In de voorgaande hoofdstukken en het voorgaande gedeelte van dit hoofdstuk zien we hoe God

- het volk rondom Zich heeft geplaatst;
- het volk naam voor naam heeft geteld;
- de dienst heeft geordend;
- het kamp heeft gereinigd;
- de ware positie van de toegewijde dienstknecht heeft bepaald.

Alles is nu klaar om het volk te zegenen en Zijn Naam op hen te leggen. De zegen plaatst het volk onder de bescherming, onder de genade en vrede van de HEERE.

Er zijn drie paar zegeningen en een slotzegening, zeven in totaal. De drie paar kunnen we verbinden met de drie Goddelijke personen, zoals Ze genoemd worden in 2 Korinthiërs 13:13: De zegen en bescherming van de Vader, de genade van de Heer Jezus en de innerlijke vrede door de Geest. We ontvangen alles wat God is. Met een volk dat zo gezegend is, wil God Zichzelf verbinden. Voor zo'n volk schaamt Hij Zich niet "Inun God genoemd te worden" (Hb 11:16).

De genade van de Heer Jezus Christus en de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen. (2Ko 13:13)

	Tekst	Toelichting
1	<i>De HEERE zegene u</i>	Gods zegen wordt toegewenst voor alle terreinen van ons leven; vruchtbaarheid en vermeerdering (zie Gn 1:22,28), bovenal in het geestelijk leven.
2	<i>en behoede u!</i>	Bescherming voor gevaren en achteruitgang om het goede te kunnen ontvangen.
3	<i>De HEERE doe zijn aangezicht over u lichten</i>	Wij hebben het licht van Zijn aangezicht nodig. (zie Ps 4:7; 44:4; 90:8)
4	<i>en zij u genadig!</i>	Uitingen van gunst, barmhartigheid, goedheid.
5	<i>de HEERE verheffe zijn aangezicht over u</i>	Door ons genegenheid te laten ervaren, dat we tot Zijn welgevallen zijn.
6	<i>en geve u vrede!</i>	Sjalom: niet alleen afwezigheid van oorlog, maar welvaart, gerechtigheid en welzijn.
7	<i>Mijn Naam op de Israëlieten leggen; en Ik zal hen zegenen.</i>	God verbindt Zijn Naam met Zijn volk en zegent het als geheel.

Het hele volk wordt gezegend op grond van wat de nazireeër heeft gedaan. Op grond van wat de Heer Jezus als de ware Nazireeër heeft gedaan zal deze zegen ook komen tot de hele schepping. In het uitdelen van die zegen is ook de gemeente betrokken (Rm 8:19), wat we kunnen zien in "Aäron en zijn zonen" aan wie de opdracht om te zegenen gegeven wordt.

Want de schepping verwacht reikhalzend de openbaring van de zonen van God. (Rm 8:19)

Numeri 7

In *hoofdstuk 6*, bij de toewijding van de nazireeër, is sprake van vrijwilligheid, maar ook van voorschriften hoe die vrijwilligheid moet gebeuren. In *hoofdstuk 7* hebben we geen voorschriften. Hier gebeurt alles vrijwillig, uit het verlangen God iets te geven voor het heiligdom en de inwijding van het altaar. Alles is uit liefde, het is de reactie van het hart van het volk.

De offergave van de vorsten | *verzen 1-3*

1 Het was op de dag dat Mozes gereed was met het opbouwen van de tabernakel, dat hij die zalfde en die heiligde met alle bijbehorende voorwerpen, samen met het altaar en alle bijbehorende voorwerpen; hij zalfde die en heiligde die. 2 En de leiders van Israël, de hoofden van hun families, boden [offergevaven] aan; zij waren de leiders van de stammen, zij stonden boven hen die geteld waren. 3 Zij brachten hun offergave voor het aangezicht van de HEERE: zes overdekte wagens en twaalf runderen; één wagen per twee leiders en één rund voor ieder afzonderlijk; ze boden die aan vóór de tabernakel.

Waarom gaan we in het eerste vers terug naar de oprichting van de tabernakel die al in *Exodus 40*, een maand eerder dus, was gebeurd? Omdat dit past bij de rangschikking door de Heilige Geest van deze boeken. Wat hier genoemd wordt, past juist in het boek *Numeri*.

Onderstaand overzicht geeft de volgorde van de gebeurtenissen aan tot het begin van de woestijnreis:

Datum (in het 2e jaar)	Gebeurtenis	Tekst
Dag 1, eerste maand	Voltooiing van de tabernakel	<i>Ex 40:2</i>
	Wetten voor de offers	<i>Nm 7:1</i>
	Offers voor het altaar	<i>Nm 7:3</i>
	Instelling van het priesterschap	<i>Lv 8:1</i>
Dag 8, eerste maand	Wijding priesters voltooid	<i>Lv 9:1</i>

Dag 12, eerste maand	Offers voor het altaar voltooid	Nm 7:78
	Wijding Levieten	Nm 8:5
Dag 14, eerste maand	Tweede Pascha	Nm 9:2
Dag 1, tweede maand	Begin telling	Nm 1:1
Dag 14, tweede maand	Pascha voor de onreinen	Nm 9:11
Dag 20, tweede maand	De wolkkolom verheft zich, de reis begint	Nm 10:11

De vorsten zien de oprichting van de tabernakel. Zij beseffen dat God in hun midden komt wonen (het wonen van God heeft de nadruk in *Exodus*) en dat dan de dienst aan Hem kan beginnen (nu het volk in de woestijn is aangekomen). Zij komen met hun gaven op de juiste dag om daarmee de dienst aan Hem in de woestijn te bevorderen. God neemt die gaven aan en bepaalt aan wie welke gaven worden gegeven. De dienst die voor Hem gebeurt, wordt door Hem bestuurd.

Deze gaven hebben te maken met de dienst in de tabernakel, het getuigenis naar buiten toe. De vorsten hebben begrepen dat de Levieten bij het dragen van de tabernakel door de woestijn best hulp kunnen gebruiken. In de tabernakel wordt niet alleen priesterdienst verricht, hij wordt ook rondgedragen door de woestijn. Zo is het ook met de gemeente. We komen samen om God als priesters te dienen, maar het is ook Gods bedoeling dat we alles wat we aan zegeningen hebben ontvangen, in ons getuigenis in de wereld tot uitdrukking brengen.

Ze geven overdekte wagens. Wat we hebben te vervoeren, zijn geen dingen waarmee we te koop lopen. Met z'n tweeën brengen ze één wagen. Dat wijst op het zoeken naar gemeenschap in de dienst met het doel het bevorderen van Gods werk in de gemeente. De vorsten spreken van de voorgangers onder de gelovigen, zij die leiding geven.

Verdeling van wagens en runderen | *verzen 4-9*

4 En de HEERE sprak tot Mozes: 5 Neem ze van hen aan; ze zijn bestemd om de dienst van de tent van ontmoeting^o te verrichten. U moet ze aan de Levieten geven, ieder overeenkomstig zijn dienst. 6 En Mozes nam die wagens en die runderen, en gaf ze aan de Levieten. 7 Twee wagens en vier runderen gaf hij aan de zonen van Gerson,

overeenkomstig hun dienst. 8 En vier wagens en acht runderen gaf hij aan de zonen van Merari, overeenkomstig hun dienst, onder leiding van Ithamar, de zoon van Aäron, de priester. 9 Maar aan de zonen van Kahath gaf hij niets, want de dienst van de heilige dingen was hun [toegewezen]. Zij moesten [die] op de schouders dragen.

Het lijkt erop dat Mozes niet goed weet wat hij met deze gaven moet doen. Het hoorde niet bij alles wat God hem over de tabernakel had laten zien. Maar God geeft aan dat Mozes ze mag aannemen. Ze zijn de vrucht van Godvrezende zielen, van mannen die omgang met God hebben. Wat zij brengen, is het gevolg van geestelijke overwegingen. God kan dat aannemen, omdat het uiteindelijk door Hemzelf in hen door Zijn Geest gewerkt is. Zo wil God ook vandaag in Zijn dienst middelen gebruiken die Hij niet als zodanig in Zijn Woord heeft aangegeven, maar die het resultaat zijn van geestelijk overleg ten aanzien van de dienst in Zijn huis. De gemeente is geen gestolde zaak, maar dynamisch, steeds in beweging. God aanvaardt initiatieven die beantwoorden aan de zorgen van het moment, als die komen in afhankelijkheid van de Geest en in overeenstemming zijn met het Woord.

God bepaalt aan wie de wagens ter beschikking worden gesteld. God gaat niet te werk als mensen die alles eerlijk zouden verdelen. God regelt alles zo, dat geloof en liefde worden beproefd om te aanvaarden dat Hij naar Zijn wijze en soevereine wil handelt. Als we instemmen met Zijn verschillende handelingen, nemen we de plaats van zegen in. Het hart dat zo afgestemd is op Gods handelen, zal zich verheugen in wat hij bij een ander van Christus ziet, terwijl hij het zelf niet bezit. We mogen ons verheugen in wat Hij ons heeft gegeven, maar ook in wat Hij ons heeft onthouden en aan anderen heeft toevertrouwd.

God vertrouwt aan ieder toe wat nodig is voor de dienst. Hij weet wat ieder te dragen heeft en voorziet van de nodige kracht. We kunnen dit toepassen op middelen die het werk van dienstknechten van de Heer gemakkelijker maken (*Tt 3:13; 3Jh :6b*). Zo kunnen we hun, als ze uit een andere plaats komen, bijvoorbeeld logies aanbieden, om vanuit ons huis hun werk in de gemeente te doen. We kunnen hen financieel steunen.

Help ijverig Zenas de wetgeleerde voort, en Apollos, opdat het hun aan niets ontbreekt. (Tt 3:13)

... ; u zult er goed aan doen, als u hen voorthelpt op een wijze God waardig: ... (3Jh :6b)

De Gersonieten krijgen twee wagens en vier runderen. Zij hebben de zorg voor alle kleden. Dat spreekt van het getuigenis naar buiten, het evangelie. De Merarieten krijgen vier wagens en acht runderen. Zij hebben de zorg voor planken en pilaren. Dat spreekt van de zorg voor de gelovigen, de dienst van de herder. We kunnen allemaal meehelpen met de voortgang van evangelie en de zorg voor de gelovigen.

De Kahathieten hebben de zorg voor wat spreekt van de Heer Jezus en Zijn werk. De hulp in de voortgang daarvan neemt God voor Zijn rekening. Menselijke hulpmiddelen, zoals bijvoorbeeld theologische opleidingen, hebben hier geen plaats. De hemelse dingen moeten worden gedragen op de schouders. Zonder iets dat mogelijk op mensen indruk zou kunnen maken, dragen zij hun kostbare schatten door de woestijn.

Hier maakte David een fatale fout. Hij vergat het voorschrift van de HEERE en plaatste de ark op een wagen. Het bleek geen veiliger middel, maar juist een kwetsbaarder middel te zijn: de runderen gleden uit. Uzza moest een reddingsactie met de dood bekopen (2Sm 6:6-7). De Filistijnen hadden de ark ook op een wagen gezet. Maar zij handelden uit onwetendheid (1Sm 6:10-11).

Maar toen zij bij de dorsvloer van Nachon kwamen, strekte Uzza [zijn hand] uit naar de ark van God en greep die, omdat de runderen struikelden. Toen ontbrandde de toorn van de HEERE tegen Uzza, en God strafte hem daar om deze onbedachtzaamheid, en hij stierf daar bij de ark van God. (2Sm 6:6-7)

Zo deden die mannen; zij namen twee zogende koeien en spanden die voor de wagen, maar hun kalveren sloten zij in huis op. Zij zetten de ark van de HEERE op de wagen, evenals het kistje met de gouden muizen en de beeldjes van hun gezwollen. (1Sm 6:10-11)

De wijdingsgave van de vorsten | verzen 10-11

10 En de leiders boden [hun offergave] ter inwijding van het altaar aan, op de dag dat dit werd gezalfd; de leiders boden hun offergave vóór het altaar aan. 11 En de HEERE zei tegen Mozes: Laat telkens één leider per dag zijn offergave aanbieden ter inwijding van het altaar.

Mozes had het altaar ingewijd in *Exodus 40*. Het altaar spreekt van aanbidding. Aan die dienst zijn geen menselijke middelen verbonden. Wij hebben het altaar in geestelijke zin (*Hb 13:10*), de tafel van de Heer. Ook door het volk wordt het altaar ingewijd. Zij laten

Wij hebben een altaar waarvan zij die de tabernakel dienen, geen recht hebben te eten; ... (Hb 13:10)

daarmee hun waardering voor het altaar zien. God verheugt Zich erover dat er ook op aarde mensen zijn die hun waardering voor de Heer Jezus en Zijn werk tonen.

De wijdingsgave gebracht | verzen 12-83

12 Het was Nahesson, de zoon van Amminadab, die op de eerste dag zijn offergave aanbood, voor de stam Juda. 13 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 14 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 15 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 16 één geitenbok als zondoffer. 17 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Nahesson, de zoon van Amminadab.

18 Op de tweede dag bood Nethaneël, de zoon van Zuar, de leider van Issaschar, [zijn offergave] aan. 19 Hij bracht [als] zijn offergave: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 20 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 21 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 22 één geitenbok als zondoffer. 23 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Nethaneël, de zoon van Zuar.

24 Op de derde dag [bood] de leider van de nakomelingen van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon, [zijn offergave aan]. 25 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 26 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 27 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 28 één geitenbok als zondoffer. 29 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was

de offergave van Eliab, de zoon van Helon.

30 Op de vierde dag [bood] de leider van de nakomelingen van Ruben, Elizur, de zoon van Sedeür, [zijn offergave aan]. 31 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 32 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 33 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 34 één geitenbok als zondoffer. 35 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Elizur, de zoon van Sedeür.

36 Op de vijfde dag [bood] de leider van de nakomelingen van Simeon, Selumiël, de zoon van Zurisaddai, [zijn offergave aan]. 37 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 38 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 39 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 40 één geitenbok als zondoffer. 41 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Selumiël, de zoon van Zurisaddai.

42 Op de zesde dag [bood] de leider van de nakomelingen van Gad, Eljasaf, de zoon van Dehuel, [zijn offergave aan]. 43 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 44 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 45 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 46 één geitenbok als zondoffer. 47 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Eljasaf, de zoon van Dehuel.

48 Op de zevende dag [bood] de leider van de nakomelingen van Efraïm, Elisama, de zoon van Ammihud, [zijn offergave aan]. 49 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig

sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 50 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 51 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 52 één geitenbok als zondoffer. 53 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Elisama, de zoon van Ammihud.

54 Op de achtste dag [bood] de leider van de nakomelingen van Manasse, Gamaliël, de zoon van Pedazur, [zijn offergave aan]. 55 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 56 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 57 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 58 één geitenbok als zondoffer. 59 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Gamaliël, de zoon van Pedazur.

60 Op de negende dag [bood] de leider van de nakomelingen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni, [zijn offergave aan]. 61 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 62 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 63 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 64 één geitenbok als zondoffer. 65 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Abidan, de zoon van Gideoni.

66 Op de tiende dag [bood] de leider van de nakomelingen van Dan, Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai, [zijn offergave aan]. 67 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 68 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 69 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 70 één geitenbok als zondoffer. 71 En als dankoffer°: twee runderen,

vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai.

72 Op de elfde dag [bood] de leider van de nakomelingen van Aser, Pagiël, de zoon van Ochran, [zijn offergave aan]. 73 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 74 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 75 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 76 één geitenbok als zondoffer. 77 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Pagiël, de zoon van Ochran.

78 Op de twaalfde dag [bood] de leider van de nakomelingen van Naftali, Ahira, de zoon van Enan, [zijn offergave aan]. 79 Zijn offergave was: één zilveren schotel, waarvan het gewicht honderddertig [sikkel] was; één zilveren sprengbekken van zeventig sikkel, [gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; ze waren beide vol meelbloem gemengd met olie, als graanoffer°. 80 [Verder] één schaal van tien gouden [sikkel], vol reukwerk; 81 één jonge stier – het jong van een rund – één ram, één lam van een jaar oud, als brandoffer; 82 één geitenbok als zondoffer. 83 En als dankoffer°: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf lammeren van een jaar oud. Dit was de offergave van Ahira, de zoon van Enan.

Deze gaven hebben te maken met de dienst aan het altaar, het getuigenis tegenover God in de tabernakel. De grote waardering van God voor de offergaven van de vorsten blijkt uit de opsomming van wat elke vorst afzonderlijk gegeven heeft, hoewel dat een herhaling lijkt van wat een ander heeft gebracht. Herhaling is voor God geen vermoeiende bezigheid. Zo is de telkens herhaalde regel in elk vers van *Psalm 136* (“want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig”) een uiting van Gods goedertierenheid die opgeroepen is door wat in de voorgaande regel vermeld staat (zie *Ps 136*).

Voor God telt wat ieder persoonlijk brengt en voor Hem is dat geen pure herhaling van wat een ander heeft gebracht. Hij zegt niet (en dat moeten wij ook niet zeggen): ‘Dat heeft een ander al gedaan of gezegd.’ God wil het van ieder persoonlijk horen. Ieder krijgt de volle gelegen-

heid zijn offer te brengen en ontvangt daarbij de volle aandacht van God.

Dat allen hetzelfde brengen, ziet op een gemeenschappelijk inzicht. Toch brengt ieder het persoonlijk. Voor God telt niet alleen het totaal, maar ook wat de enkeling brengt. Hij ziet de afzonderlijke gave van elk van de Zijnen, al zullen velen hetzelfde brengen als wat een ander brengt. In de lofprijzing gebruiken we vaak dezelfde woorden, maar God zegt nooit: 'Dat heb ik al eerder gehoord.' God ziet in de lofprijzing van Zijn volk steeds opnieuw het heerlijke werk van Zijn Zoon. En daarover hoort Hij graag (Hb 13:15).

Laten wij <dan> door Hem voortdurend een lofoffer brengen aan God, dat is [de] vrucht van [de] lippen die zijn naam belijden. (Hb 13:15)

In de wijdingsgave zijn elementen die duurzaam zijn, zoals de schalen. Er zijn ook elementen die er na gebruik niet meer zijn, zoals de verschillende offers. Verder is ook het dagelijks aanbieden van belang. Elke dag wordt er een gave aan God aangeboden.

In de gave van de vorsten neemt het vredeoffer een voorname plaats in. Maar eerst bieden zij vaten aan. Die zilveren en gouden vaten spreken van gelovigen die geschikt zijn voor de dienst van het altaar (2Tm 2:20-21). Zij die een plaats van verantwoordelijkheid in de plaatselijke gemeente hebben, kunnen zulke gelovigen bij de Heer brengen. Zij kunnen hen aanbieden in de gebeden. De vaten zijn gevuld met meel en reukwerk. In het leven van zulke gelovigen komt tot uiting wie de Heer Jezus was in Zijn leven op aarde en dat zo'n leven tot een aangename geur voor God is.

In een groot huis nu zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aardn; en sommigen wel tot eer, maar anderen tot oneer. Als dan iemand zich van deze [vaten] reinigt, zal hij een vat zijn tot eer, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, tot alle goed werk toebereid. (2Tm 2:20-21)

Als offers worden brandoffers, een zondoffer en vredeoffers gebracht. Dat laat zien dat de vorsten zicht hebben op het onderscheid van de offers. Vorsten onder de gelovigen kennen de verschillende aspecten van het werk van de Heer Jezus. Dat er verschillende soorten brandoffers zijn, geeft aan dat er verschillende aspecten zijn in wat de Heer Jezus voor God deed.

Er is slechts één dier als zondoffer. Het aspect van de vergeving van de zonden neemt niet de grootste plaats in. Ze zijn meer vervuld van Hem

als brandoffer en nog meer als vredeoffer. Het vredeoffer is het offer dat de gemeenschap tussen God en Zijn volk en tussen de leden van het volk onderling tot uitdrukking brengt.

De volgorde waarin de vorsten hun offergave brengen, te beginnen met Juda en eindigend met Naftali, is dezelfde als de volgorde waarin het opslaan van het kamp van de stammen in *hoofdstuk 2* wordt beschreven.

Totalen van de wijdingsgave | *verzen 84-88*

84 Dit was [de offergave] van de leiders van Israël ter inwijding van het altaar op de dag dat het gezalfd werd: twaalf zilveren schotels, twaalf zilveren sprengbekkens, twaalf gouden schalen. 85 Eén zilveren schotel van honderddertig [sikkel] en één sprengbekken van zeventig; alle zilveren voorwerpen [wogen bij elkaar] tweeduizend vierhonderd [sikkel, gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom. 86 Twaalf gouden schalen vol reukwerk; elke schaal [woog] tien [sikkel, gerekend] volgens de sikkel van het heiligdom; alle gouden schalen [wogen bij elkaar] honderdtwintig [sikkel]. 87 Al het vee voor het brandoffer bestond uit twaalf jonge stieren, twaalf rammen, twaalf lammeren van een jaar oud, met het bijbehorende graanoffer^o; en twaalf geitenbokken als zondoffer. 88 En al het vee voor het dankoffer^o bestond uit vierentwintig jonge stieren, zestig rammen, zestig bokken, zestig lammeren van een jaar oud. Dit was [de offergave] ter inwijding van het altaar, nadat het gezalfd was.

Alles wordt door God opgeteld. Maar het is voor God geen grote hoop: het is de som van de afzonderlijke delen. Na twaalf dagen telt God:

- twaalf zilveren schotels, elk honderddertig sikkel (ca. anderhalve kilogram), gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie;
- twaalf zilveren sprengbekkens, elk zeventig sikkel (ca. achthonderd gram), gevuld met fijn meel, aangemaakt met olie;
- twaalf gouden schalen, elk tien sikkel (ca. honderdtien gram), gevuld met reukwerk;
- twaalf jonge stieren voor het brandoffer met bijbehorend spijsoffer;
- twaalf rammen voor het brandoffer met bijbehorend spijsoffer;
- twaalf eenjarige lammeren voor het brandoffer met bijbehorend spijsoffer;
- twaalf geitenbokken tot een zondoffer;

- vierentwintig jonge stieren als vredeoffer;
- zestig rammen als vredeoffer;
- zestig bokken als vredeoffer;
- zestig eenjarige lammeren als vredeoffer.

Wat moet het voor Hem een vreugde zijn als Hij aan het eind van de zondagmorgen de wijdingsgaven (onze offers van lof en dank) die elk van ons aan Hem heeft gebracht, zo kan optellen.

De HEERE spreekt tot Mozes vanaf het verzoendeksel | vers 89

89 En wanneer Mozes de tent van ontmoeting° binnenging om met Hem te spreken, hoorde hij een stem tot hem spreken van boven het verzoendeksel, dat op de ark van de getuigenis ligt, van tussen de twee cherubs. Zo sprak Hij tot hem.

Mozes gaat de tent der samenkomst binnen om met God te spreken. Mozes is een beeld van de Heer Jezus als de Leraar Die de gedachten van God hoort en bekendmaakt. Dat dit gebeurt na de beschrijving van de vrijwillige offers die de vorsten brachten, is veelzeggend. God maakt dan Zijn gedachten bekend. Hij kan Zijn gedachten pas echt meedelen als we een gewillig hart hebben in de bewondering van de Heer Jezus.

Ondanks alle drukte van zijn leiderschap, of misschien wel juist daarom, vindt en neemt Mozes de tijd om bij de HEERE te zijn, om met Hem te spreken en naar Hem te luisteren. De stilte van het heiligdom is daarvoor de geëigende plaats.

Numeri 8

De gouden kandelaar | verzen 1-4

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot Aäron en zeg tegen hem: Wanneer u de lampen aansteekt, moeten de zeven lampen licht verspreiden in de richting van de voorzijde van de kandelaar. 3 Aäron deed dat: aan de voorzijde van de kandelaar stak hij de lampen ervan aan, zoals de HEERE Mozes geboden had. 4 Dit was de bewerking van de kandelaar: tot zijn schacht was hij van gedreven werk van goud, tot zijn bloesem was het van gedreven werk [van goud]; overeenkomstig de verschijning die de HEERE Mozes getoond had, zo maakte hij de kandelaar.

De beschrijving van de kandelaar is niet verdwaald en op deze plaats terechtgekomen. De Auteur van de Bijbel, de Heilige Geest, heeft deze beschrijving hier met een doel gegeven. Het sluit direct aan op het laatste vers van het vorige hoofdstuk. Daar zien we dat Mozes in de tent der samenkomst gaat om met de HEERE te spreken. Mozes spreekt het Woord van God tot het volk.

Voor de wandel in de woestijn is Gods Woord belangrijk. Daarbij is het doel dat wij zien op de verheerlijkte Heer in de hemel. Maar we kunnen Hem alleen zien in het licht dat de Heilige Geest geeft. Het model voor onze wandel door de woestijn is Christus in de heerlijkheid (Jh 17:19). In het heiligdom zien we Aäron bezig, als een beeld van de Heer Jezus als de hogepriester Die weet wat we nodig hebben op onze reis door de woestijn. Als ons oog op Hem in het heiligdom is gericht, weten onze voeten waar ze in de wereld moeten gaan.

En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd zijn door [de] waarheid. (Jh 17:19)

De lampen van de kandelaar moeten zo worden opgesteld dat het licht ervan op de kandelaar zelf valt. Het licht van de Heilige Geest valt altijd op de Heer Jezus (Jh 16:14). Ieder die licht verspreidt, moet dit uitstralen van en op de Heer, en niet op zichzelf (vgl. Mt 5:16). De Heer Jezus is de kandelaar die de zeven lampen draagt. De gelovigen zijn de lampen door

Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het mijne nemen en het u verkondigen. (Jh 16:14)

Laat zo uw licht schijnen voor het oog van de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader die in de hemelen is, verheerlijken. (Mt 5:16)

wie de Heilige Geest heen schijnt. De gelovigen moeten niet zichzelf voorstellen, maar de Heer Jezus, als zij in het heiligdom voor Gods aangezicht staan; als zij samen spreken over de hemelse dingen, over wat ieder heeft gevonden in zijn onderzoek van de Schriften. De kandelaar draagt de lampen. De gelovigen worden ondersteund door de Heer Jezus.

Door het priesterschap van de Heer Jezus wordt het licht brandend gehouden. Het gaat om de verbinding met Christus in het heiligdom in de tegenwoordigheid van God waarvan alles afhangt. Dit is alleen te zien door de geestelijke gelovige.

De wijding van de Levieten | *verzen 5-15*

5 De HEERE sprak tot Mozes: 6 Neem de Levieten uit het midden van de Israëlieten en reinig hen. 7 Dit moet u met hen doen om hen te reinigen: sprenkel op hen ontzondigingswater; dan moeten zij een scheermes over hun hele lichaam laten gaan, zij moeten hun kleren wassen en zich [zo] reinigen.

8 Daarna moeten zij een jonge stier nemen, het jong van een rund, met het bijbehorende graanoffer° van meelbloem gemengd met olie; en een tweede jonge stier, het jong van een rund, moet u als zondoffer nemen.

9 Vervolgens moet u de Levieten naderbij laten komen, vóór de tent van ontmoeting°; en u moet heel de gemeenschap° van de Israëlieten bijeenroepen. 10 U moet de Levieten voor het aangezicht van de HEERE naderbij laten komen, de Israëlieten moeten hun handen op de Levieten leggen, 11 en Aäron moet uit de Israëlieten de Levieten bewegen als beweegoffer voor het aangezicht van de HEERE; zij zijn bestemd om de dienst van de HEERE te verrichten.

12 Dan moeten de Levieten hun handen op de kop van de jonge stieren leggen; bereid daarna de ene als zondoffer en de andere als brandoffer voor de HEERE, om voor de Levieten verzoening te doen.

13 U moet de Levieten vóór Aäron en vóór zijn zonen plaatsen, en u moet hen als beweegoffer voor de HEERE bewegen.

14 Zo moet u de Levieten uit het midden van de Israëlieten afzonderen, opdat de Levieten Mij toebehoren. 15 En daarna moeten de Levieten binnenkomen om de tent van ontmoeting° te bedienen; u moet hen reinigen en hen als beweegoffer bewegen.

Het zien van Christus in het heiligdom als model van onze wandel, zoals in beeld in de vorige verzen voorgesteld, geeft ons tevens bewaamheid om te dienen. De wijding van de Levieten, van de dienst-knechten, gebeurt naar de reinheid van het heiligdom, want dat is het terrein van hun dienst. Ze zijn een offer van het volk aan de HEERE, en de HEERE geeft hen aan de priesters. Ze kunnen voor God in hun dienst alleen aangenaam zijn in de waarde van het offer dat Christus aan God bracht en het Goddelijk oordeel over de zonde.

Bij de wijding van de Levieten zien we een bijzondere betrokkenheid van het volk, meer dan bij de wijding van de priesters. Priesterdienst is niet in de eerste plaats gericht op de medegelovigen, maar op God. Levietendienst is gericht op elkaar. De dienst van de Levieten is aan de gemeente.

Door een aparte ceremonie worden de Levieten van het volk afgezonderd. Wat met hen gebeurt, is geen beeld van de bekering van de zondaar, maar van het geschikt maken om God te dienen op een Hem welgevallige manier. We zien hier hoe eerst de personen geschikt gemaakt worden, om daarna tot een dienst te komen die God aangenaam is. Wij moeten eerst onszelf aan de Heer geven, pas daarna onze dienst (2Ko 8:5).

En het was niet zoals wij verwachtten, maar zij gaven zichzelf eerst aan de Heer en [daarna] aan ons door [de] wil van God, ... (2Ko 8:5)

De eerste handeling is het besprenkeld worden met ontzondigingswater. De reiniging bestaat niet uit wassen, maar sprenkelen. Sprenkelen is het overdragen van de waarde van dat waarmee wordt gesprenkeld op het voorwerp dat besprenkeld wordt. Door de besprenkeling komt het onder de kracht ervan. We zien dat bij de besprenkeling met bloed. Hier gebeurt de besprenkeling met water. Het ontzondigingswater wordt hier niet gebruikt omdat de Levieten gezondigd zouden hebben. Daarvan is hier geen sprake. Maar er is wel een bijzonder bewustzijn nodig van het werk van de Heer Jezus, waardoor de zonden zijn weggedaan. Het vlees mag geen plaats hebben, niets dat met de zonde te maken heeft.

De tweede handeling is het wegscheren van al het haar van hun lichaam (zie ook Lv 14:8). Het haar spreekt van wat uit de natuurlijke mens voortkomt. Dat moet worden weggeschoren. Het scheermes stelt het oordeel voor, dat wordt voltrokken over het vlees. Hoogmoed bijvoorbeeld is zo'n haargroei die moet worden weggeschoren, geoordeeld.

Vervolgens moeten ze hun kleren wassen. Kleren zien op wat er van de mens openbaar is, hoe hij zich gedraagt, de gewoonten die hij heeft. Het wassen van de kleren wijst erop dat de hele openbaring van de dienstknecht onder de kracht van het Woord komt.

Na hun reiniging kunnen de offers worden gebracht, in dit geval twee jonge stieren. De eerste is bestemd als brandoffer, samen met het bijbehorend spijsoffer; de ander dient tot zondoffer. Zowel het brandoffer als het zondoffer zijn groot. Beide offers stellen de mate van inzicht in het werk van de Heer Jezus voor, op grond waarvan zij hun dienst kunnen vervullen. De vervulling van de dienst gebeurt op het niveau van het inzicht dat de dienstknecht heeft in zowel het brandoffer (wat het werk van de Heer Jezus voor God betekent, de eer die Hij God daardoor heeft gegeven) als in het zondoffer (wat het werk van de Heer Jezus betekent met het oog op het probleem van de zonde).

Het opleggen van de handen door de Israëlieten toont hun eenmaking met de dienst van de Levieten. Alle Israëlieten zijn erbij betrokken, want de Levieten zijn in plaats van de eerstgeborenen van de Israëlieten (*verzen 20-22*). Ook is van belang dat het terrein van hun dienst het volk van God is. Het is van belang dat de gemeente zich kan vereenzelvigen met de dienst van dienstknechten. God betreft het hele volk erbij.

De Levieten worden als een beweegoffer voor Gods aangezicht heen en weer bewogen. God wenst dat Zijn volk Zijn dienstknechten voor Zijn aangezicht brengt. Gods volk moet niet spreken over de zwakheden die elke dienstknecht heeft, maar over dat waarin deze dienstknechten hen doen denken aan de Heer Jezus, het ware beweegoffer. Nadat het volk de Levieten als een beweegoffer heen en weer heeft bewogen, moeten ook de priesters de Levieten heen en weer bewegen. De dienst van elke dienstknecht staat in verbinding met zowel het dagelijks leven van Gods volk als met de priesterdienst.

In plaats van de eerstgeborenen | *verzen 16-18*

16 Want zij zijn gegeven, zij zijn Mij uit het midden van de Israëlieten gegeven; Ik heb hen voor Mijzelf genomen in plaats van alles wat de baarmoeder opent, elke eerstgeborene onder de Israëlieten. 17 Want elke eerstgeborene onder de Israëlieten is van Mij, [elke eerstgeborene] onder de mens en onder het vee; op de dag dat Ik elke

eerstgeborene in het land Egypte trof, heb Ik hen voor Mijzelf geheiligd. 18 Ik nam de Levieten in plaats van elke eerstgeborene onder de Israëlieten.

Na de vereenzelviging van de Israëlieten met de Levieten, tot uitdrukking gebracht door handoplegging, zijn de Levieten aan de HEERE aangeboden. De Levieten moeten doen wat het hele volk had moeten doen. De Levieten vertegenwoordigen het hele volk in hun dienst en hun dienst behoort aan het hele volk. Op deze manier zijn ze het eigendom van de HEERE geworden in plaats van de eerstgeborenen. Dat feit wordt weer in herinnering gebracht om te benadrukken dat zij Gods eigendom zijn krachtens de verlossing die Hij tot stand heeft gebracht.

Geschonken aan Aäron en zijn zonen | vers 19

19 Ik gaf de Levieten als gaven aan Aäron en aan zijn zonen uit het midden van de Israëlieten om de dienst van de Israëlieten in de tent van ontmoeting^o te verrichten, en om voor de Israëlieten verzoening te doen, zodat er geen plaag onder de Israëlieten zal zijn wanneer de Israëlieten tot het heiligdom naderen.

In vers 11 heeft Aäron de Levieten aan de HEERE aangeboden. Nu krijgt hij hen terug van de HEERE. God blijft nooit iemands schuldenaar. Wij kunnen Hem nooit iets geven wat Hij niet veelvoudig zal teruggeven. Wat gegeven wordt, is altijd van mindere waarde dan de persoon aan wie het gegeven wordt. De Levieten staan niet boven de priesters, maar zijn hun dienaren, ze zijn dus hun minderen (Lk 22:27).

Want wie is groter, hij die aanligt of hij die dient? Niet hij die aanligt? Ik echter ben in uw midden als Degene die dient. (Lk 22:27)

Wijding van de Levieten | verzen 20-22

20 En Mozes deed met Aäron en heel de gemeenschap^o van de Israëlieten met de Levieten overeenkomstig alles wat de HEERE Mozes inzake de Levieten geboden had; zo deden de Israëlieten met hen. 21 De Levieten ontzondigden zich en wasten hun kleren, en Aäron bewoog hen als beweegoffer voor het aangezicht van de HEERE; en Aäron deed verzoening voor hen om hen te reinigen. 22 Daarna kwamen de Levieten om hun dienst te verrichten in de tent van ontmoeting^o, onder het toezicht van Aäron en onder het toezicht

van zijn zonen. Zoals de HEERE Mozes gebod inzake de Levieten, zo deden zij met hen.

De Goddelijke instructies worden tot in detail uitgevoerd. Pas als alles wat is voorgeschreven aan hen is gedaan, mogen de Levieten gaan dienen. Voor onze dienst is het ook van het grootste belang dat we precies doen wat ons door de Heer wordt gezegd. Het is belangrijk ons te laten reinigen en door Hem te laten aanwijzen wat Hij wil dat we doen.

Diensttijd van de Levieten | *verzen 23-26*

23 De HEERE sprak tot Mozes: 24 Dit geldt voor de Levieten: vanaf vijftienvintig jaar oud en daarboven is men tot de dienst in de tent van ontmoeting° verplicht. 25 Maar iemand vanaf vijftig jaar oud zal van de dienst ontheven zijn en zal niet meer hoeven te dienen. 26 Wel mag hij zijn broeders in de tent van ontmoeting° bijstaan bij het vervullen van [hun] taak; de dienst [zelf] mag men echter niet [meer] verrichten. Zo moet u inzake de Levieten doen ten aanzien van hun taken.

Er is een beginleeftijd en een eindleeftijd. Dit moet geestelijk worden toegepast. De Levieten mogen pas op dertigjarige leeftijd gaan dienen, maar vanaf vijftienvintig jaar mogen ze al gaan meewerken. Dat ziet op een voorbereidende periode, die nodig is om geoefend te worden (*zie en vgl. Hb 5:14; 1Tm 3:13*). Overhaast aan een dienst voor de Heer beginnen is niet goed.

Een mooi voorbeeld hebben we in het leven van Paulus. Direct na zijn bekering “predikte hij in de synagogen Jezus, dat Deze de Zoon van God is” (*Hd 9:20*). Daarna verblijft hij enige tijd in Arabië (*Gl 1:17*). Later zoekt Barnabas hem op en brengt hem in Antiochië. In die gemeente oefent hij zijn dienst als leraar uit (*zie Hd 11:25-26*). Daar wordt hij, samen met Barnabas, door de Heilige Geest afgezonderd voor een speciaal werk. In de gemeente wordt gevast en gebeden, hun worden de handen opgelegd en ze mogen gaan (*Hd 13:1-3*).

..., en ging ook niet op naar Jeruzalem, tot hen die vóór mij apostelen waren; maar ik ging weg naar Arabië en keerde weer terug naar Damascus. (Gl 1:17)

Er waren nu in Antiochië, in de gemeente die [daar] was, profeten en leraars: Barnabas, Simeon, Niger geheten, Lucius van Cyréne, Manahen, de jeugdviend van Herodes de viervorst, en Saulus. Terwijl zij nu de Heer dienden en vastten, zei de Heilige Geest: Zondert Mij nu Barnabas en Saulus af voor het werk waartoe Ik hen heb geroepen. Toen vastten en baden zij, legden hun de handen op en lieten hen gaan. (Hd 13:1-3)

Er komt ook een tijd dat de dienst in zijn volle zwaarte niet meer gedaan hoeft te worden. Dienstknechten moeten niet menen dat zij onmisbaar zijn. Het werk is het werk van de Heer. Hij houdt het in stand. Maar ook al komt er een eind aan actieve dienst, ze worden niet afgedankt. Er blijft een ondersteunende taak. Het is belangrijk jongeren in hun beginnende dienst advies te geven, hun het nodige 'gereedschap' aan te reiken om hun dienst te vervullen (2Tm 2:2). Ze kunnen de fakkel van het geloof doorgeven. Zo kunnen broeders die na veel reizen door ouderdom aan huis gebonden zijn, anderen met raad bijstaan. Anderen die de samenkomsten niet meer kunnen bezoeken, kunnen ook op andere manieren behulpzaam zijn. Hun gebed en voorbede zijn een onschatbare hulp.

*Jij dan, mijn kind, sterk je in de genade die in Christus Jezus is; en wat je van mij gehoord hebt onder vele getuigen, vertrouw dat toe aan trouwe mensen, die bekwaam zullen zijn ook anderen te leren.
(2Tm 2:1-2)*

Numeri 9

Het tweede Pascha gevierd | *verzen 1-5*

1 De HEERE sprak tot Mozes in de woestijn Sinai, in het tweede jaar nadat zij uit het land Egypte vertrokken waren, in de eerste maand: 2 Laten de Israëlieten het Pascha houden op zijn vastgestelde tijd. 3 Op de veertiende dag in deze maand, tegen het vallen van de avond, moet u het houden, op zijn vastgestelde tijd; u moet het houden volgens alle bijbehorende verordeningen en bepalingen. 4 Mozes zei tegen de Israëlieten dat zij het Pascha moesten houden. 5 Zij hielden het Pascha op de veertiende dag van de eerste maand, tegen het vallen van de avond, in de woestijn Sinai. Overeenkomstig alles wat de HEERE Mozes geboden had, zo deden de Israëlieten.

We hebben hier weer een tijdsaanduiding die een geschiedkundig gedeelte inluit. Op 1-1-02 (de eerste dag van de eerste maand van het tweede jaar) na de uittocht werd de tabernakel opgericht. Vervolgens vinden we wat in *hoofdstuk 7* beschreven staat. Dat loopt dan tot 13-1-02. De dag erna, de veertiende dag, werd het Pascha gevierd.

Het eerste Pascha was in Egypte gevierd. Hier lezen we dus over het tweede Pascha. Pas in *Jozua 5:10* lezen we voor de derde keer over de viering van het Pascha. Zou het in de woestijn niet zijn gevierd? God had de viering ervan als een eeuwige inzetting voor de komende geslachten voorgeschreven (*Ex 12:14*). Toch lezen we in totaal slechts zevenmaal in de Bijbel over een

Terwijl de Israëlieten in Gilgal hun kamp hadden opgeslagen, hielden zij het Pascha op de veertiende dag van die maand, in de avond, op de vlakten van Jericho. (Jz 5:10)

Deze dag moet voor u een gedenk[dag] worden. U moet hem vieren als een feest voor de HEERE. U moet hem vieren als een eeuwige verordening, [al] uw generaties door. (Ex 12:14)

daadwerkelijke viering van het Pascha (zie *Ex 12:11; Nm 9:4; Jz 5:10; 2Kr 30:15; 35:1; Ea 6:19; Lk 22:15*). Het doet denken aan de spaarzame keren dat in de christenheid het gedachtenismaal van de Heer wordt gevierd.

Er is verband tussen het Pascha in *Exodus*, *Numeri* en *Jozua*. In *Exodus* is de viering ervan uniek. Het ziet op het ogenblik dat een mens tot bekering komt, verlost wordt en in de woestijn komt, alles op grond van het bloed. Israël kon Egypte niet verlaten zonder Pascha. Zo is er voor de mens geen weg uit de wereld zonder de dood van Christus. Maar ook daarna wil God dat wij het Paaslam niet vergeten. Tijdens

onze woestijnreis (Numeri) vieren we het daarom elke eerste dag van de week. God wil ook dat wij ons bewust zijn dat wij al onze hemelse zegeningen (Jozua) te danken hebben aan dat Lam. Zo zien we het Paaslam aan het begin van de reis, tijdens de reis en nadat de reis geëindigd is.

Het Pascha is een herinnering aan hun verlossing en een symbool van hun eenheid als volk. Het avondmaal van de Heer kent dezelfde gedachte. Het doet de leden van de gemeente terugdenken aan Hem Die hen verlost – “Doet dit tot mijn gedachtenis” (1Ko 11:21) – en geeft uitdrukking aan het feit dat de leden van de gemeente “*één brood, één lichaam*” zijn (1Ko 10:17). God geeft deze symbolen (het Pascha voor Israël en het avondmaal voor de gemeente) om te voorkomen dat de gedachte aan eenheid en verlossing verloren gaat.

Het Pascha wordt hier voor het eerst als een herinnering gevierd. De verlossing ligt nog vers in het geheugen. Ze hebben de verlossing ervaren. Die ervaring van de verlossing, maar dan als geloofservaring, heeft ieder kind van God. Door het vieren van het avondmaal komt de destijds ervaren verlossing telkens weer krachtig op ons af, we worden er steeds aan herinnerd.

Viering Pascha in de tweede maand | verzen 6-12

6 Nu waren er mensen die vanwege [het aanraken van] het dode lichaam van een mens onrein waren, en op die dag het Pascha niet konden houden. Daarom kwamen zij die dag naar voren, vóór Mozes en vóór Aäron. 7 En die mensen zeiden tegen hem: Wij zijn onrein vanwege [het aanraken van] het dode lichaam van een mens. Waarom zouden wij afgehouden worden om de offergave van de HEERE op zijn vastgestelde tijd in het midden van de Israëlieten aan te bieden? 8 Mozes zei tegen hen: Blijf staan, dan zal ik horen wat de HEERE u gebiedt. 9 Toen sprak de HEERE tot Mozes: 10 Spreek tot de Israëlieten en zeg: Iedereen onder u of onder de generaties na u, wanneer hij onrein is vanwege het aanraken van een dood lichaam of ver onderweg is, moet toch voor de HEERE het Pascha houden. 11 In de tweede maand, op de veertiende dag, tegen het vallen van de avond, moeten zij het houden; met ongezuurde broden, en met bittere kruiden moeten zij het eten. 12 Zij mogen er niets van over laten blijven tot de volgende morgen en mogen er geen been van

---

breken; volgens alle verordeningen voor het Pascha moeten zij het houden.

De omstandigheden van de woestijn veroorzaken soms verhinderingen om het Pascha te vieren. Dat kan zijn in geval van verontreiniging. Het gaat er niet om dat iemand als gelovige ongeschikt is. Van nature is elke gelovige onwaardig, maar we zijn geschikt gemaakt door de Heer Jezus. Door onze wandel kunnen we echter ongeschikt worden en dat zonder het zelf te willen. Het betreft hier niet een bewuste zonde. Het gaat hier om de aanraking van een lijk, misschien per ongeluk of noodzakelijk omdat er iemand begraven moest worden. Het is geen onreinheid die uit hemzelf is voortgekomen.

Dat het niet om een bewuste zonde gaat, blijkt ook wel uit het feit dat zij zelf naar Mozes toegaan. De mannen tonen fijngevoeligheid ten aanzien van het Pascha door aan te geven dat ze door hun aanraking met de dood het nu niet kunnen vieren. Ze stellen zich er ook niet tevreden mee dat ze het dan maar een keer over zouden slaan. Ze gaan met hun probleem naar Mozes. Naar twee kanten zien we hun goede gezindheid en verlangen: ze gaan niet onverschillig aan hun verontreiniging voorbij en ze laten niet onverschillig het Pascha aan zich voorbijgaan.

Mozes doet niet alsof hij het antwoord op hun vraag weet. Het is ware grootheid te zeggen dat je iets niet weet en ermee naar God te gaan in het vertrouwen dat Hij antwoord zal geven. Mozes nadert namens deze mensen tot God om Hem te vragen en legt dit geval aan de HEERE voor. De HEERE geeft antwoord. Dat zien we telkens in *Numeri*. Vraag Hem en Hij zegt wat er moet gebeuren. God voorziet in elke omstandigheid waar het volk niet weet wat het moet doen. God handhaaft altijd Zijn heiligheid. Onreinheid maakt ongeschikt, maar Hij geeft wel een oplossing. Hij voorziet in omstandigheden dat zo iemand wel het Pascha kan vieren.

In Zijn antwoord geeft Hij een uitweg. Ook voegt Hij er nog een geval aan toe dat iemand het Pascha niet heeft kunnen vieren. Dat is in geval iemand vanwege een verre reis niet in staat is het te vieren. Door een verre reis te maken heeft iemand zich verwijderd van de plaats waar de HEERE woont. Dat is wel een eigen keus. Toepassing: als we iemand een aantal weken niet in de samenkomst zien, kan dat erop duiden dat

zo iemand op een verre reis is, dat wil zeggen geestelijk ver is afgedwaald. Daar moeten we zorg aan besteden. We kunnen niemand missen. Ook God hecht er waarde aan dat het Pascha wordt gevierd. Het is Hem niet onverschillig als iemand het avondmaal, het gedachtenismaal van de Heer, niet viert.

Schuldige nalatendheid | vers 13

13 Maar de man die rein is en niet onderweg is, en die nalaat om het Pascha te houden, die persoon moet van zijn volksgenoten worden afgesneden. Hij heeft immers de offergave van de HEERE niet op zijn vastgestelde tijd aangeboden; die persoon moet zijn zonde dragen.

De uitweg die de HEERE geeft, is dat het Pascha in de tweede maand mag worden gevierd. Daarin voorziet Hij in Zijn genade. Maar als de betrokkene daar ook geen gebruik van maakt, moet hij worden uitgeroeid. Dan is er sprake van opzet. Een toepassing kan zijn dat we tegen iemand die meerdere keren zonder reden geen avondmaal viert, zeggen dat hij niet meer het avondmaal kan vieren, voordat hij tot inkeer komt.

In geestelijke zin verkeren wij allemaal in omstandigheden van de tweede maand. Sommigen zijn gekomen uit kerkelijke systemen waar de dood zijn beslag heeft gekregen, anderen zijn van een 'verre reis' thuisgekomen. In elke plaatselijke gemeente komt slechts een klein deel samen van de hele gemeente. Velen bevinden zich nog op een plaats in de christenheid waar de dood heerst; velen zijn ook nog op een 'verre reis'. Maar God geeft nog die gelegenheid, zoals in de dagen van Hizkia (zie 2Kr 30:31). We lezen van die dagen: *"Een groot deel van het volk ... hadden zich niet gereinigd. Toch aten zij het Pascha, maar niet zoals het voorgeschreven was. Hizkia bad echter voor hen en zei: Laat de HEERE, die goed is, verzoening doen voor hem die heel zijn hart erop gericht heeft om God de HEERE, de God van zijn vaders, te zoeken, al was dat niet volgens de reinheid die past bij het heiligdom. En de HEERE verhoorde Hizkia en genas het volk"* (2Kr 30:18-20).

Deze regeling wil niet zeggen dat God Zijn maatstaven verlaagt. Dat doet Hij nooit. We mogen niet soepeler worden in de beoordeling van wie wel en wie niet aan het avondmaal mogen deelnemen. Wat gold

voor de eerste maand, geldt ook in de tweede maand. Nooit mag zwakheid in het getuigenis de maatstaven veranderen. Maar God houdt wel rekening met de omstandigheden en dat moeten wij ook doen.

Het Pascha voor de vreemdeling | vers 14

14 En wanneer er een vreemdeling bij u verblijft, moet [ook] hij het Pascha voor de HEERE houden. Volgens de verordening van het Pascha en de bepaling ervan, zo moet hij het houden. Voor u geldt één verordening, zowel voor de vreemdeling als voor de ingezetene van het land.

De vreemdeling die bij de Israëlieten woont, is ook verplicht het Pascha voor de HEERE te houden. Het betreft dan wel een vreemdeling die door zich te laten besnijden deel is gaan uitmaken van Gods volk (Ex 12:48-49; zie en vgl. Ea 6:19-21).

Als er nu een vreemdeling bij u verblijft en [als die] voor de HEERE het Pascha wil houden, laat dan al wie mannelijk is bij hem, besneden worden. Dan mag hij naar voren komen om het [Pascha] te houden, en zal hij zijn als een ingezetene van het land. Niemand echter die onbesneden is, mag ervan eten. Eén wet is er voor de ingezetene en voor de vreemdeling die te midden van u verblijft. (Ex 12:48-49)

De wolkkolom | verzen 15-23

15 Op de dag dat de tabernakel werd opgebouwd, bedekte de wolk de tabernakel, de tent van de getuigenis; en 's avonds was hij op de tabernakel als een verschijning van vuur, tot de [volgende] morgen.

16 Zo was het voortdurend: de wolk bedekte hem en 's nachts was hij [als] een verschijning van vuur.

17 Maar als de wolk opgeheven werd van boven de tent, braken de Israëlieten daarna op; en op de plaats waar de wolk bleef rusten, daar sloegen de Israëlieten hun kamp op. 18 Op het bevel van de HEERE braken de Israëlieten op, en op het bevel van de HEERE sloegen zij hun kamp op. Alle dagen waarop de wolk op de tabernakel bleef rusten, bleven zij in hun kamp. 19 Als de wolk vele dagen boven de tabernakel bleef staan, namen de Israëlieten de voorschriften van de HEERE in acht en braken zij niet op. 20 Als het gebeurde dat de wolk maar weinig dagen op de tabernakel was, bleven zij op het bevel van de HEERE in hun kamp, en op het bevel van de HEERE braken zij op. 21 En als het gebeurde dat de wolk er vanaf de avond tot de [volgende] morgen was, wanneer de wolk 's morgens opgeheven

werd, dan braken zij op; overdag of 's nachts, als de wolk opgeheven werd, braken zij op. 22 Of als de wolk twee dagen of een maand, of [vele] dagen [lang] op de tabernakel bleef rusten, bleven de Israëlieten in hun kamp en braken zij niet op; maar als hij opgeheven werd, braken zij op.

23 Op het bevel van de HEERE sloegen zij hun kamp op en op het bevel van de HEERE braken zij op. Zij namen de voorschriften van de HEERE in acht, op het bevel van de HEERE, door de dienst van Mozes.

De voorzieningen die God tot hiertoe heeft gegeven, hebben betrekking op de opstelling en de heiligheid van het kamp. Nu komen de voorzieningen voor de reis zelf. Het zijn er twee: de wolkkolom en de zilveren trompetten. Beide middelen tonen aan dat het volk volstrekt afhankelijk is van God bij het trekken door de woestijn. De wolkkolom was er "voortdurend" (*vers 16*). Wat een bijzondere zorg van God! Naar het bijzondere voorrecht van de leiding van God door de wolkkolom wordt meerdere keren in de geschiedenis van Israël teruggewezen (*Ps 105:39; Ne 9:19b*).

Hij spreidde een wolk uit om [hen] te bedekken en [gaf] vuur om de nacht te verlichten. (Ps 105:39)

De wolkkolom week overdag niet van boven hen om hen te leiden op de weg, [en ook] de vuurkolom 's nachts [niet] om voor hen de weg te verlichten waarop zij zouden gaan. (Ne 9:19b)

Bij de wolkkolom kunnen we denken aan de leiding van de Heilige Geest in het leven van de gelovige om hem aanwijzingen te geven voor zijn gaan door de woestijn van dit leven. Het persoonlijke aspect staat echter niet voorop. De wolkkolom is hier namelijk de bedekking van de tabernakel die hier "de tent van de getuigenis" wordt genoemd. God heeft ons een getuigenis toevertrouwd. Hij wil een getuigenis van Zichzelf door ons aan de wereld geven. Daarvoor is de Heilige Geest in de gemeente komen wonen.

De eerste keer dat de wolkkolom de weg wijst, is na de verlossing uit Egypte (*zie Ex 13:21*) om hen naar de Rode Zee te voeren. Het is een beeld van de leiding van de Heilige Geest die na de verlossing Zijn volk gaat leiden. De tweede keer zien we de wolkkolom als deze plaatsneemt aan de ingang van de tent der samenkomst die door Mozes buiten het kamp was opgericht (*zie Ex 33:9*).

Het optrekken en rusten van de wolkkolom wordt hier uitvoerig beschreven. Aan het optrekken en rusten van de wolkkolom is de hele weg van het volk verbonden. Zoals de wolkkolom aangeeft, moet het volk handelen. Het volk als geheel moet zich ernaar richten, niet alleen maar de enkeling. Ook als plaatselijke gemeenten moeten we niet onze eigen weg plannen, maar onze weg overgeven aan de leiding van de Heilige Geest.

God wil elk plaatselijk getuigenis van de gemeente laten trekken door de woestijn. Elke oefening in een gemeente hangt samen met het letten op de wolk. Bij vragen over het toelaten van iemand aan het avondmaal of in geval van het wegdoen van de zonde uit het midden van de gemeente of welke vorm van zorg dan ook, moeten we letten op de leiding van de Heilige Geest.

Ook in de nacht is de wolk er om onze wandel te bepalen. In de nacht ziet de wolk eruit als een vuur. Alles wordt kinderlijk eenvoudig voorgesteld. Het is de zekere weg van zegen voor het getuigenis. Alles moet gebeuren op *“het bevel van de HEERE”* (vers 18 [2x], vers 20 [2x], vers 23 [3x]), een bevel dat tot uitdrukking wordt gebracht in de bewegingen van de wolkkolom.

Het volk kan een zekere weg gaan als ze letten op de wolk en handelen naar wat die doet. Omdat het volk nooit weet wanneer de wolk zal stilhouden of voorwaarts zal gaan, is het noodzakelijk er voortdurend naar te kijken. Voor elke stap zijn we afhankelijk van de leiding van de Heilige Geest. In actie te komen zonder Zijn leiding brengt alleen ellende voort, evenals het blijven waar we zijn, terwijl de Geest ons aanspoort een bepaald werk te gaan doen of een bepaalde beslissing te nemen.

Het letten op de leiding van de Heilige Geest is ook van belang bij besprekingen tussen broeders met een bepaalde verantwoordelijkheid in de gemeente. Het gaat daarbij niet om zakelijk ingestelde broeders, om wie het best kan praten, maar of er werkelijke afhankelijkheid is van de Heilige Geest in een geest van gebed. Niet alleen een zaak moet duidelijk zijn, maar ook het tijdstip van handelen. Er gaat geen tijd verloren als wij wachten op Gods tijd. Om op de juiste wijze en op de juiste tijd te handelen is het nodig steeds naar boven te kijken. Ons

handelen en het tijdstip waarop moeten niet worden ingegeven door wat we om ons heen zien in bijvoorbeeld het bedrijfsleven.

We moeten de Heer gelegenheid geven om ons te leiden. Hij wil ons leiden door Zijn oog. Hij kan ons ook leiden door toom en bit (Ps 32:8-9). In het laatste geval houdt Hij ons in bedwang, zodat

*Ik onderwijs u en leer u de weg die u moet gaan;
ik geef raad, mijn oog is op u.
Wees niet als een paard,
als een muildier, dat geen verstand heeft.
Zijn bek houdt men in toom met bit en toom;
dan kan hij u niet te na komen. (Ps 32:8-9)*

we niet de verkeerde weg inslaan. In het eerste geval is er gemeenschap met Hem in het gaan van de goede weg. We moeten dan ook niet vragen of de Heer ons wil tegenhouden als we verkeerd dreigen te gaan, maar ons toevertrouwen aan Hem en vragen naar Zijn wil. Dan zullen we niet eerder handelen dan wanneer we zeker weten dat iets Zijn wil is.

Numeri 10

De zilveren trompetten | verzen 1-10

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Maak voor u twee zilveren trompetten; van gedreven werk moet u ze maken. Ze dienen u tot het samenroepen van de gemeenschap^o en tot het opbreken van de kampen. 3 Als zij daarop blazen, moet heel de gemeenschap^o zich bij u verzamelen, bij de ingang van de tent van ontmoeting^o. 4 Als zij er echter maar op één blazen, moeten de leiders, de hoofden van de duizenden van Israël, zich bij u verzamelen.

5 Als u met een onderbroken klank blaast, moeten de kampen die aan de oostkant hun kamp opgeslagen hebben, opbreken. 6 Als u voor de tweede keer met een onderbroken klank blaast, moeten de kampen die aan de zuidkant hun kamp opgeslagen hebben, opbreken; van rustplaats tot rustplaats moeten ze met een onderbroken klank blazen. 7 Bij het bijeenroepen van de gemeente moet u echter [wel] blazen, maar geen onderbroken klank laten horen. 8 En de zonen van Aäron, de priesters, moeten op die trompetten blazen. Het zal voor u tot een eeuwige verordening zijn, [al] uw generaties door.

9 Wanneer u dan in uw land ten strijde trekt tegen de tegenstander die u benauwt, moet u met die trompetten een onderbroken klank laten horen. Dan zal aan u gedacht worden voor het aangezicht van de HEERE, uw God, en u zult van uw vijanden verlost worden.

10 En op de dag van uw blijdschap, op uw feestdagen en aan het begin van uw maanden moet u ook op de trompetten blazen, bij uw brandoffers en bij uw dankoffers^o. Ze dienen u tot gedachtenis voor het aangezicht van uw God. Ik ben de HEERE, uw God.

Er is, naast de wolkkolom, nog een middel waardoor God Zijn volk wil leiden: twee zilveren trompetten. Trompetten zijn niet, zoals de wolkkolom, om naar te kijken, maar om naar te luisteren. De wolkkolom is zichtbaar, de trompetten zijn hoorbaar. De trompetten zijn de stem van de HEERE Die tot hen spreekt. Ze stellen het Woord van God voor, waarin Hij Zijn wil nadrukkelijk bekendmaakt.

Het zijn “zilveren” trompetten. Het is, om zo te zeggen, een stem van zilver. De stem van God, Zijn Woord, is niet zomaar een stem. Het zilver spreekt van de prijs die voor de verzoening is betaald. De stem

van de Heer Jezus is de stem van onze Verlosser. Het zijn trompetten van "gedreven" zilver, dat wil zeggen dat dit zilver geslagen is. Dat doet eraan denken dat Hij Die spreekt, de goede Herder is Die voor ons werd geslagen (Zc 13:7a).

*Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder
en tegen de Man Die Mijn Metgezel is,
spreekt de HEERE van de legermachten.
Sla die Herder ... (Zc 13:7)*

De trompetten, het Woord, worden hoofdzakelijk gebruikt voor twee redenen:

- als de vergadering moet worden samengeroepen (*zie en vgl. Js 27:13; Jl 2:15*)
- als de kampen moeten opbreken.

In de voorgaande negen hoofdstukken gaat het vooral om Gods aanwezigheid bij Zijn volk. In *hoofdstuk 10* en verder gaat het vooral om de reis. Beide aspecten worden als het ware in de twee trompetten gezien, waarvan we de beschrijving tussen de twee genoemde gedeelten hebben.

Ze worden geblazen door de priesters, niet door de Levieten. Niet de broeders die met het Woord dienen (Levieten), maar gelovigen die gewend zijn gemeenschap met God in het heiligdom te hebben, die Zijn gedachten kennen en weten wat passend is voor Hem, laten Zijn gedachten horen. Dat is niet alleen in de samenkomsten, maar in het leven van elke dag. Zulke gelovigen verstaan snel wat God wil. Zij zijn in staat om Zijn wil, Zijn Woord, aan anderen door te geven en zo de richting te bepalen waarheen het getuigenis zich moet bewegen.

We komen samen omdat Gods Woord ons daartoe aanmoedigt (Hb 10:25). De HEERE nodigt Zijn volk uit om in Zijn tegenwoordigheid te komen "bij de ingang van de tent der samenkomst" (vers 3). Het samenkomen

...; en laten wij onze eigen bijeenkomst niet verzuimen, zoals sommigen gewoon zijn, maar [elkaar] vermanen en dat zoveel te meer naarmate u de dag ziet naderen. (Hb 10:25)

mag geen kwestie van sleur zijn, maar op uitnodiging van Hem Die ons heeft gekocht met de prijs van Zijn bloed. Als we de Heer Jezus horen zeggen: "Doet dit tot Mijn gedachtenis" (1Ko 11:24), dan kómen we toch? Als we ons voorbereiden op de samenkomst, als we vooraf priesterlijke oefeningen hebben, komen we anders dan alleen uit gewoonte. Zo gaan we ook naar de samenkomst om naar het Woord te luisteren en samen te bidden. De Heer is daar op dezelfde wijze en even Persoonlijk als op

de zondagmorgen. Als we als gemeente samenkomen, is Hij daar in het midden (Mt 18:20). *Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden. (Mt 18:20)*

Een stoot op één trompet (vers 4) klinkt half zo hard als op twee trompetten. Maar de geoefende oren van de leiders nemen die stoot waar. Broeders en zusters met een hart voor het hele volk van God in verbinding met de belangen van de Heer, hebben als het ware aan een half woord van de Heer genoeg om te gehoorzamen aan wat Hij zegt. Bij allerlei moeilijkheden weten zij wat de Heer wil, waar anderen dat niet weten, of helemaal geen problemen zien.

Als het alarmsignaal wordt geblazen, moet het kamp opbreken (vers 5). Dus niet alleen het optrekken van de wolkkolom is bepalend. Het is niet voldoende zich alleen te laten leiden door de Heilige Geest. De maatstaf is het Woord van God. Nooit zal de Heilige Geest iets bewerken wat in strijd is met het Woord van God. Zo zal een zuster nooit kunnen zeggen dat de Heilige Geest haar duidelijk heeft gemaakt een woord door te geven in de gemeente. Het Woord gebiedt vrouwen namelijk te zwijgen in de gemeente (1Ko 14:34). Maar een zuster die een zorg bekendmaakt over een situatie in de gemeente kan wel degelijk een trompetblazer zijn. *Laten de vrouwen zwijgen in de gemeenten; want het is hun niet geoorloofd te spreken, maar laten zij onderdanig zijn, zoals ook de wet zegt. (1Ko 14:34)*

Zij die aan de oostzijde leven, horen het eerst de trompet. De oostzijde spreekt van het uitzien naar de komst van de Heer (de opgaande Zon). Zij die de Heer verwachten, herkennen het snelst Zijn stem. Daarna volgen zij die aan de zuidzijde zijn. Dat zijn zij die hun positie in Christus kennen. Voor de west- en noordzijde is er geen trompetstoot. Zij liggen om zo te zeggen buiten het bereik van het Woord, maar zij volgen eenvoudig het voorbeeld van de andere stammen. Daaraan is niet veel geestelijke oefening verbonden.

De verzen 9-10 spreken over de situatie in het land, met name bij strijd (zie Jl 2:1; 2Kr 13:12) en feest (zie Lv 23:24; Ps 81:3; 2Kr 29:27). In beide gevallen brengt het blazen van de trompet het volk in gedachtenis bij God. Als het Woord wordt gebracht, luisteren niet alleen de medegelovigen, maar ook God. De broeders en zusters moeten gewaarschuwd worden

als er gevaar dreigt of als er iets te vieren is. Maar God is er ook bij betrokken. Hij wil bij alles wat Zijn volk aangaat, betrokken worden.

Saul liet de bazuin alleen maar blazen opdat de Hebreëen het zouden horen (1Sm 13:3), maar hij vergat dat het erom ging dat God het hoorde. Al zouden alle gelovigen het horen, maar God niet, wat voor effect zou het dan nog hebben? Met Jonathan

Jonathan versloeg het garnizoen van de Filistijnen dat in Geba [lag], en de Filistijnen hoorden [dat]. Daarom liet Saul in het hele land op de bazuin blazen, [met de boodschap]: Laat de Hebreëen het horen! (1Sm 13:3)

begon de overwinning, omdat hij op God vertrouwde. We leren hier dat we onze nood niet aan elkaar moeten klagen of steun moeten zoeken bij elkaar, maar dat we God erbij moeten betrekken. Dan is de overwinning zeker.

We hoeven nooit voor de aanvallen van de vijand te vrezen. In plaats van bang te worden moeten we een getrouw getuigenis laten horen van Wie God is (2Tm 1:7-8). God geeft de belofte dat Hij met Zijn kracht ons terzijde zal staan en voor ons zal strijden. Dat is Zijn antwoord op ons getuigenis.

Want God heeft ons niet gegeven een geest van bangheid, maar van kracht, liefde en bezonnenheid. Schaam je dus niet voor het getuigenis van onze Heer, noch voor mij, zijn gevangene, maar lijd verdrukking met het evangelie, naar [de] kracht van God, ... (2Tm 1:7-8)

Ook als er feesten te vieren zijn vanwege de zegen die Hij heeft gegeven, moeten de trompetten worden geblazen om Hem hun vreugde te laten horen. We mogen met elkaar onze vreugde delen, maar vooral ook met Hem.

Israël breekt op uit de woestijn Sinai | *verzen 11-28*

11 Het gebeurde in het tweede jaar, in de tweede maand, op de twintigste van de maand, dat de wolk opgeheven werd van de tabernakel van de getuigenis. 12 De Israëlieten braken op, [en trokken] van rustplaats tot rustplaats, uit de woestijn Sinai; en de wolk bleef rusten in de woestijn Paran. 13 Voor het eerst braken zij op, op bevel van de HEERE, door de dienst van Mozes.

14 Als eerste brak het vaandel van het kamp van de nakomelingen van Juda op, ingedeeld naar hun legers; en Nahesson, de zoon van Amminadab, had de leiding over zijn leger. 15 Nethaneël nu, de zoon van Zuar, had de leiding over het leger van de stam van de nakome-

lingen van Issaschar. 16 Eliab nu, de zoon van Helon, had de leiding over het leger van de stam van de nakomelingen van Zebulon.

17 Toen werd de tabernakel afgebroken, en de nakomelingen van Gerson en de nakomelingen van Merari, de dragers van de tabernakel, braken op.

18 En het vaandel van het leger van Ruben brak op, [ingedeeld] naar hun legers; en Elizur, de zoon van Sedeür [had de leiding] over zijn leger. 19 Selumiël nu, de zoon van Zurisaddai, [had de leiding] over het leger van de stam van de nakomelingen van Simeon. 20 Eljasaf nu, de zoon van Dehuel, [had de leiding] over het leger van de stam van de nakomelingen van Gad.

21 En de Kahathieten, de dragers van [voorwerpen] van het heiligdom, braken op. Men bouwde de tabernakel op, voordat [de Kahathieten] aankwamen.

22 Daarna brak het vaandel van het leger van de nakomelingen van Efraïm op, [ingedeeld] naar hun legers; en Elisama, de zoon van Ammihud, [had de leiding] over zijn leger. 23 Gamaliël nu, de zoon van Pedazur, [had de leiding] over het leger van de stam van de nakomelingen van Manasse. 24 Abidan nu, de zoon van Gideoni, [had de leiding] over het leger van de stam van de nakomelingen van Benjamin.

25 Daarna brak het vaandel van het leger van de nakomelingen van Dan op, [ingedeeld] naar hun legers, als achterhoede van alle kampen; en Ahiëzer, de zoon van Ammisaddai, [had de leiding] over zijn leger. 26 Pagiël nu, de zoon van Ochran, [had de leiding] over het leger van de stam van de nakomelingen van Aser. 27 Ahira nu, de zoon van Enan, [had de leiding] over het leger van de stam van de nakomelingen van Naftali.

28 Dit was de [volgorde van] het opbreken van de Israëlieten, [ingedeeld] naar hun legers, als zij opbraken.

In vers 11 begint de eigenlijke woestijnreis. Gods volk gaat geschiedenis schrijven. Het gaat laten zien wat er in hun hart is. Het is hún geschiedenis. Dit stuk woestijnreis is anders dan het eerste stuk, vlak na hun verlossing, van Egypte naar Sinai. Toen handelde God in genade. Inmiddels heeft het volk om de wet gevraagd en die ook gekregen. Dat is nu de basis van Gods handelen, hoewel ook Zijn genade telkens zichtbaar wordt.

In de geschiedenis van het volk Israël zien we ook de geschiedenis van de christenheid. In beide gevallen is het een geschiedenis van falen en dat terwijl God zoveel zegeningen heeft gegeven. Het hart van de mens wordt volledig openbaar in de omstandigheden van het leven. Het hoogtepunt of beter dieptepunt van het falen vinden we in de *“tegenspreking van Korach”* in hoofdstuk 16. Judas haalt die geschiedenis aan om er de ondergang van het christendom mee te illustreren (Jd :11).

Wee hun, omdat zij de weg van Kaïn gegaan zijn en voor loon zich aan de dwaling van Bileam overgegeven hebben en in de tegenspreking van Korach omgekomen zijn. (Jd :11)

Nadat het volk bijna een jaar bij de Sinai is geweest (vgl. Ex 19:1 met Nm 10:11), vindt God dat het tijd wordt om op te trekken (Dt 1:6-7a). Het volk trekt op, op de wijze zoals God in hoofdstuk 2 heeft gezegd. Ze trekken op van de woestijn Sinai om in een andere woestijn, de woestijn Paran hun kamp op te slaan. Zolang we op aarde zijn, trekken wij van woestijn naar woestijn.

In de derde maand, op dezelfde dag dat de Israëlieten uit het land Egypte waren vertrokken, kwamen zij in de woestijn Sinai. (Ex 19:1)

De HEERE, onze God, heeft tot ons gesproken bij de Horeb: U bent lang genoeg bij deze berg gebleven. Keer om, breek op en ga naar het bergland van de Amorieten en naar al hun burenen, ... (Dt 1:6-7a)

Toch is er in het optrekken een verschil met wat daarover in hoofdstuk 2 is gezegd. Daar is gezegd dat de tabernakel in het midden moet optrekken. Maar hier zien we dat al direct na het opbreken van de eerste drie stammen de Gersonieten en Merarieten beginnen met het afbreken van de tabernakel. Dan volgen de volgende drie stammen. Vervolgens doen de Kahathieten hun werk. Zij dragen de ark en de andere voorwerpen van het heiligdom. De ark vormt het centrum van de optocht, zoals God had gezegd. Ten slotte breken de andere stammen in de voorgeschreven volgorde op.

De volgorde is:

- 1 het eerste vaandel (Juda, Issaschar, Zebulon);
- 2 een deel van de Levieten (de nakomelingen van Gerson en Merari) met de tabernakel;
- 3 het tweede vaandel (Ruben, Simeon, Gad);
- 4 de rest van de Levieten (de Kahathieten) met het heiligdom;
- 5 het derde vaandel (Efraïm, Manasse, Benjamin);
- 6 het vierde vaandel (Dan, Aser, Naftali).

Iedere stam wordt geleid door dezelfde vorst die ook heeft geholpen bij de telling in *hoofdstuk 1:4-16* en met zijn offer is gekomen in *hoofdstuk 7*. Het derde vaandel (Efraïm, Manasse en Benjamin) volgt onmiddellijk op de ark, waardoor deze stammen daar het directe zicht op hebben.

Mogelijk dat *Wek Uw macht op voor [de ogen van] Efraïm, Benjamin en Manasse Psalm 80:3 naar en kom ons verlossen. (Ps 80:3)*
dit gedeelte verwijst.

Het is de wijsheid van God die dit zo bestuurt. Als het volk weer hun kamp moet opslaan, kunnen de Gersonieten en Merarieten alvast hun werk doen. En na het opslaan van het kamp door het tweede vaandel zijn zij zover klaar dat de Kahathieten de voorwerpen in de tabernakel kunnen plaatsen.

Mozes vraagt Hobab hen te leiden | *verzen 29-34*

29 Mozes zei tegen Hobab, de zoon van Rehuël, de Midianiet, de schoonvader van Mozes: Wij trekken naar de plaats waarvan de HEERE gezegd heeft: Ik zal u die geven. Ga met ons mee, en wij zullen je weldoen, want de HEERE heeft over Israël het goede gesproken. 30 Maar hij zei tegen hem: Ik ga niet mee; ik ga naar mijn land en naar mijn familiekring terug.

31 [Mozes] zei: Verlaat ons toch niet, want omdat jij weet hoe wij ons kamp in de woestijn moeten opslaan, kun je ons tot ogen zijn.

32 En het zal gebeuren, als je met ons meegaat, en dat goede waarmee de HEERE ons zal weldoen, [gekomen] zal zijn, dat wij [ook] jou weldoen zullen.

33 Zo trokken zij drie dagreizen van de berg van de HEERE vandaan. En de ark van het verbond van de HEERE trok drie dagreizen voor hen uit, om een rustplaats voor hen te zoeken. 34 De wolk van de HEERE was overdag boven hen, wanneer zij uit het kamp opbraken.

Mozes wil een man die niet tot het volk behoort, bewegen met het volk op te trekken. Maar een man van de wereld heeft daar geen zin in. Mozes had het daarbij moeten laten. Hij dringt er echter bij Hobab op aan mee te gaan. Dat is geen goede zaak. God had in alles voorzien om het volk te leiden. Een beroep doen op Hobab was misplaatst. Mozes lijkt hier meer vertrouwen te stellen in een zichtbare en tastbare gids dan de onzichtbare God (*zie Jr 17:5-7*). Speelden familiebetrekkingen

misschien een rol? Hobab was immers zijn zwager. Zulke situaties komen vaker voor, zoals bijvoorbeeld ook bij Barnabas die zijn neef wilde meenemen (zie Hd 15:37; Ko 4:10).

De HEERE maakt duidelijk wie de leiding heeft. De ark, die in het midden hoort, neemt de leiding. Het volk beschermt niet langer de ark, maar de ark beschermt nu het volk. De ark, God, verlaat de plaats die Hij in het midden van de Zijnen in het kamp had ingenomen om daar als het ware door hen verzorgd te worden. Hij wordt nu hun Dienstknecht, Die voor hen uitgaat om voor hen een rustplaats te zoeken in de eindeloze woestijn. In dit handelen van de HEERE ligt ook de bemoediging voor ieder die een nieuwe, onbekende weg moet gaan. De Heer kent de weg wel en gaat voorop. Hij is de goede Herder Die voor Zijn schapen uitgaat (Jh 10:4).

Wanneer hij al zijn eigen [schapen] heeft uitgedreven, gaat hij voor hen uit; en de schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen. (Jh 10:4)

De HEERE kan niet toestaan dat Zijn volk geleid zou worden door een ongelovig en ongeïnteresseerd man als Hobab. Als wij ontrouw worden, neemt de HEERE het heft in handen. God zal altijd de eer van Zijn Zoon, van Wie de ark een beeld is, hoog houden.

Opbreken en rusten van de ark | verzen 35-36

- 35 En het was bij het opbreken van de ark dat Mozes zei:
Sta op, HEERE,
laat Uw vijanden [overal] verspreid worden
en hen die U haten, van Uw aangezicht vluchten!
- 36 En als ze rustte, zei hij:
Keer terug, HEERE,
[tot] de tienduizenden van de duizenden van Israël!

Mozes heeft de les geleerd. Hij stemt in met Gods handelen en doet een beroep op Hem Zijn volk te beschermen tegen hun vijanden, het voor Zijn volk op te nemen tegen hun vijanden. Hij roept om een vloek over de vijanden en om een zegen voor het volk.

Mozes spreekt over "Uw vijanden". De vijanden van het volk zijn in wezen die van God. Als we onze vijanden in het licht van God plaatsen, verdwijnt de angst voor hen. Onze strijd wordt dan de strijd van God. In het geloof ziet Mozes de overwinning. Hij ziet dat het resultaat van

de strijd rust voor het volk betekent. Het brengt hem tot de vraag: “*Keer terug, HEERE*”, opdat het volk zal dienen als een rustplaats voor God Zelf.

Numeri 11

In dit hoofdstuk wordt onze aandacht gevestigd op het gedrag van de Israëlieten in de woestijn. Helaas is het een geschiedenis van voortdurende ontrouw en opstand. Maar het is ook een geschiedenis van de lankmoedigheid en genade van God. Het is een uitermate verootmoedigend beeld dat we te zien krijgen, maar ook heel leerzaam.

Het volk klaagt en wordt gestraft | verzen 1-3

1 En het gebeurde, toen het volk zich beklaagde, [dat] het kwaad was in de oren van de HEERE, want de HEERE hoorde het, zodat Zijn toorn ontbrandde. En het vuur van de HEERE brandde onder hen en verteerde, aan de rand van het kamp. 2 Toen riep het volk tot Mozes, en Mozes bad tot de HEERE, en het vuur doofde. 3 Daarom gaf hij die plaats de naam Tabera, omdat [daar] het vuur van de HEERE tegen hen gebrand had.

De eerst beschreven gebeurtenissen van de woestijnreis zijn niet die van een volk dat dankbaar en blij op weg gaat naar het beloofde land. Daarvoor had God hun wel alle reden gegeven. In de hoofdstukken 1-10 heeft Hij hun Zijn aanwijzingen en middelen gegeven als voorbereidingen op de reis door de woestijn. God heeft in alles voorzien, Hij leidt hen. De reis zou niet lang duren, slechts elf dagen (Dt 1:2). Al in hoofdstuk 13 komen ze aan bij de grens van het land.

Vanaf de Horeb in de richting van het Seirgebergte, tot aan Kades-Barnea, is het elf dagen [reizen]. (Dt 1:2)

Maar we vernemen niets over hun blijdschap. Nog maar drie dagen zijn ze onderweg of ze beginnen al te klagen. Dat is het eerste wat we lezen. Het volk is, zoals de noot in de Darby-vertaling aangeeft, “als mensen die zich beklagen over het kwaad”. Dat wil zeggen dat ze zich gedragen als mensen die zuchten en kreunen over een ongeluk dat hen is overkomen.

Er is een algemeen gevoel van ontevredenheid ontstaan. Ze klagen over iets dat ze niet met name kunnen noemen, en dat na zoveel goedheid van God. Ze zijn gewoon niet tevreden met wat God hun heeft gegeven. Het kan niet anders of ze tonen hun misnoegen over de moeiten en ontberingen die naar hun gevoel de woestijnreis oplevert.

Zo is het ook gegaan in de christelijke bedeling. Zie bijvoorbeeld de *eerste brief aan de Korinthiërs*. In die brief lezen we over de laksheid die in de gemeente heerste. Daar is het niet zozeer het gevolg van ontevredenheid, maar meer van hun opgeblazenheid, hun trots op al hun gaven. Maar de oorsprong is gelijk. Ze denken niet aan de Gever, maar aan zichzelf. Daar ontbrandt als het ware ook het vuur van de Heer wat we zien aan de vele zwakken en zieken die er zijn en ook aan de niet weinigen die zijn ontslapen (1Ko 11:30).

Daarom zijn er onder u vele zwakken en zieken en nogal velen zijn ontslapen. (1Ko 11:30)

Het vuur van Gods oordeel begint aan de rand van het kamp. Zij die het verst van Gods centrum verwijderd zijn, vallen het eerst onder Gods straffende hand. Gelukkig voor het volk is er een voorbidder. Op grond van de voorbede van Mozes komt er een eind aan het oordeel, waarvan het vuur spreekt. Er wordt in de gemeente wel geklaagd en gezeurd over de toestanden die er kunnen heersen, maar waar wordt geholpen het kwaad weg te doen door voorbede?

Er zou nooit een 21e eeuw zijn geweest voor de christenheid als er geen ware Mozes zou zijn Die tot God roept. Door de voorbede van de Heer Jezus (Rm 8:34; Hb 7:25) is de brand van Gods toorn afgewend. Elke zegen, elke opwekking is het gevolg van die voorbede.

Christus <Jezus> is het die gestorven is, ja nog meer, die opgewekt is, die ook aan Gods rechterhand is, die ook voor ons bidt. (Rm 8:34)

Daarom kan Hij ook volledig behouden wie door Hem tot God naderen, daar Hij altijd leeft om voor hen tussenbeide te treden. (Hb 7:25)

Voedsel van Egypte en het manna | verzen 4-9

4 Het samenraapsel [van vreemdelingen] dat in hun midden verkeerde, werd met gulzigheid bevangen; daarom jammerden ook de Israëlieten opnieuw en zeiden: Wie zal ons vlees te eten geven? 5 Wij denken terug aan de vis die wij in Egypte voor niets aten, aan de komkommers, de watermeloenen, de prei, de uien en de knoflook. 6 Maar nu droogt onze ziel uit, er is helemaal niets dan dit manna voor onze ogen!

7 Het manna leek op korianderzaad en de kleur ervan leek op de kleur van balsemhars. 8 Het volk liep [overal] rond, verzamelde [het], en maalde het met handmolens, of stampte het fijn met een stamper. Dan kookte men het in een pot en maakte er koeken van. De smaak

ervan leek op de smaak van baksel in olie. 9 Telkens wanneer de dauw 's nachts op het kamp neerdaalde, daalde [ook] het manna daarop neer.

De zojuist uitgeoefende toorn van de HEERE heeft geen blijvende vrees voor Hem in het hart van het volk bewerkt. Is er in de *verzen 1-3* sprake van een algemeen gevoel van onbehagen, nu wordt een concreet kwaad genoemd dat ontstaat bij het "samenraapsel [van vreemdelingen]". Dit "samenraapsel" bestaat uit mensen die met het volk zijn opgetrokken uit Egypte (Ex 12:38a). Ze behoren niet tot hen die een hoop voor zich hebben. Zij verlangen niet naar het beloofde land. Ze leven alleen voor het hier en nu en niet voor de toekomst. De geschiedenis van de christenheid kent veel naamchristenen, mensen die alleen de naam 'christen' droegen en dragen, dus zonder leven uit God.

Ook trok een grote [groep] van mensen van allerlei herkomst met hen mee, ... (Ex 12:38a)

Met hun negatieve houding besmetten zij het hele volk van God. Zo krijgen naamchristenen altijd de vleselijke christenen aan hun kant. Mensen die zich bij Gods volk hebben gevoegd, alleen vanwege de prettige gevoelens die dat oplevert, zijn nooit echt los gekomen van de wereld. Als het christelijk leven toch niet oplevert wat ze ervan hebben verwacht, gaan ze, in beeld, terugverlangen naar Egypte. Voor het gemak denken ze dan niet aan de zware slavernij, maar aan de genoegelijke kanten ervan. De onaangename dingen worden weggeduwd.

In *Exodus* horen we het volk alleen jammeren over de zware dienst. Na een kort verblijf in de woestijn zijn ze dat vergeten en is hun enige gedachte aan het voedsel van Egypte (*verzen 5-6*). Dat voedsel bestond uit zes pittige, gekruide soorten. Het was pikant van smaak, maar zonder voedingswaarde. Ook zorgen ze voor een slechte adem. Het is een treffend beeld van wat de wereld biedt: tijdschriften, films, muziek, die aantrekkelijk zijn voor het vlees, maar de ziel geen voldoening geven. Tevens is een gevolg van het nuttigen van dit voedsel dat er een slechte geur om ons heen hangt; ons karakter wordt erdoor verdorven. Daar tegenover staat het voedsel van het land. Dat bestaat uit zeven voedzame en smakelijke soorten (*Dt 8:8*). Het gebruik van dat voedsel zal ons een gedrag en uitstraling geven waarin de Heer Jezus wordt gezien.

...; een land met tarwe en gerst, wijnstokken, vijgenbomen en granaatappels; een land met olierijke olijfbomen en honing; ... (Dt 8:8)

De geestelijke, hemelse zegeningen waarmee God de gelovige heeft gezegend (Ef 1:3) vervagen, als we ons tekortgedaan voelen ten opzichte van de weelde waarin de mensen van deze wereld soms baden. Maar de werkelijke reden is dat we het voedsel dat God geeft, het manna, verachten.

Het manna is een beeld van de Heer Jezus als het brood dat uit de hemel is neergedaald (Jh 6:48-51). Hij is ons voedsel. We voeden ons met Hem als we over Hem lezen in de evangeliën, als we denken aan de wijze waarop Hij op aarde Zijn wegging, de gezindheid waarin Hij alles deed, de woorden die Hij sprak, de daden die Hij deed, de gevoelens die Hij had. Dit voedsel is het voedsel van de eeuwigheid. Als

Ik ben het brood van het leven. Uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn en zijn gestorven. Dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt, opdat men daarvan eet en niet sterft. Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald; als iemand van dit brood eet, zal hij leven tot in eeuwigheid. En het brood dat Ik zal geven, is mijn vlees <dat Ik zal geven> voor het leven van de wereld. (Jh 6:48-51)

we nu niet aan Hem genoeg hebben, hoe zal dat dan in de eeuwigheid moeten? In de hemel hebben we niets en niemand anders dan Hij.

Het enige verschil tussen nu en straks is dat we straks het vlees niet meer hebben. De Heer Jezus is en blijft Dezelfde, maar het vlees verlangt naar de dingen van de wereld. We willen het plezierige van de wereld, maar niet het oordeel. Als de wereld ons weer aantrekt, komt dat omdat we de Heer Jezus als het ware manna verachten, dat we vinden dat Hij ons niet genoeg te bieden heeft. Het hart kent dan niet meer de kracht van de woorden die de Heiland eens sprak: *“Wie tot Mij komt, zal nooit meer honger hebben”* (Jh 6:35).

De beschrijving van het manna gebeurt in termen van vergelijking (vers 7; zie ook Ex 16:14,31). Het wordt vergeleken met korianderzaad en met balsemhars of (meer waarschijnlijk) de bedólah, een edelsteen. Het geeft de kenmerken van het leven van de Heer Jezus. Dat is als het korianderzaad: wit, volmaakt rein en volkomen evenwichtig. Wie Hem zag en er oog voor had, zag in Hem *“een uitverkoren, kostbare hoeksteen”* (1Pt 2:6).

Het volk handelt met het manna op een manier die God niet had bevolen (vers 8). Het is ermee als met het op smaak brengen van de Bijbel. Dat herkennen we in het maken van bijbelvertalingen met het doel om

die verkoopbaar te maken. De waarheden van de Schrift worden op een populaire manier vertaald of zelfs verfilmd en dan aan het publiek aangeboden. Maar het is allemaal omdat de mensen de ongemengde waarheid van de Heer Jezus niet (meer) kunnen verdragen. Ze zoeken iets wat hun goed ligt (2Tm 4:3).

Want er zal een tijd zijn dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar naar hun eigen begeerten voor zichzelf leraars zullen verzamelen, om zich het gehoor te laten strelen; ... (2Tm 4:3)

Er is nog wel de smaak van olie, een beeld van de Heilige Geest. Het wordt nog wel gebracht als iets dat over God spreekt. De Heilige Geest wil het soms ook gebruiken om er mensen door te overtuigen dat ze met God te maken hebben. Dat “de smaak ervan was als van een honingkoek” (Ex 16:31), wordt er hier niet bij vermeld. De zoetigheid van de omgang met de Heer Jezus die we genieten als we het Woord van God lezen (Ez 3:3) is er niet in aanwezig.

Hij zei tegen mij: Mensenkind, geef uw buik te eten, vul uw binnenste met deze rol, die Ik u geef. Toen at ik en hij werd in mijn mond als honing zo zoet. (Ez 3:3)

Het manna wordt verbonden met de dauw (vers 9; zie ook Ex 16:14). Dauw is een verkwikking. Manna verkwikt de ziel. God zorgt voor het voedsel, terwijl het volk slaapt. Zijn zorg is er dag en nacht. Als ze opstaan kunnen ze wat God heeft klaargelegd, tot zich nemen. Het manna is het dagelijkse getuigenis van Gods dagelijkse zorg.

Mozes beklagt zich | verzen 10-15

10 Toen hoorde Mozes het volk jammeren, geslacht na geslacht, ieder voor de ingang van zijn tent. En de toorn van de HEERE ontbrandde hevige; ook in de ogen van Mozes was het kwalijk. 11 En Mozes zei tegen de HEERE: Waarom hebt U Uw dienaar kwaad gedaan en waarom heb ik geen genade gevonden in Uw ogen, dat U de last van heel dit volk op mij legt? 12 Ben ik [soms] zwanger geweest van heel dit volk? Of heb ik het gebaard, zodat U tegen mij zou kunnen zeggen: Draag het in uw schoot, zoals een verzorger een zuigeling draagt, naar het land dat U hun vaders gezwoven hebt? 13 Waar zou ik vlees vandaan moeten halen om al dit volk te geven? Want zij jammeren tegen mij: Geef ons vlees, zodat wij kunnen eten! 14 Ik alleen kan al dit volk niet dragen, want het is mij te zwaar. 15 En

als U mij zo wilt behandelen, dood mij dan toch meteen, als ik genade in Uw ogen gevonden heb, en laat mij mijn onheil niet aanzien!

Het gejammer is algemeen. Mozes is verontwaardigd over de houding van het volk tegenover de gave van God in het manna. Hij beklagt zich over het volk bij de HEERE. Het wordt hem allemaal te veel. In zijn woorden klinkt door dat hij meent dat *hij* voor vlees moet zorgen of dat *hij* het volk moet dragen. Hij is vergeten dat niet *hij* voor vlees moet zorgen of het volk moet dragen, maar dat *God* dat doet (Ex 19:4; Dt 1:31). God verwacht die dingen ook niet van hem.

U hebt zelf gezien wat Ik met de Egyptenaren gedaan heb en [hoe] Ik u op arendsoleugels gedragen en u bij Mij gebracht heb. (Ex 19:4)

..., en in de woestijn, waar u gezien hebt dat de HEERE, uw God, u gedragen heeft, zoals een man zijn zoon draagt, op heel de weg die u gegaan bent, totdat u op deze plaats gekomen bent. (Dt 1:31)

Als de Heer ons de taak opdraagt om leiding te geven te midden van het volk, kunnen we soms ook het gevoel krijgen dat we hier bij Mozes waarnemen. Ook wij kunnen denken dat wij het hele getuigenis van God op onze schouders moeten dragen. Dan worden we net als Mozes. We nemen dan iets op ons wat God ons niet heeft opgelegd. We mogen alles aan Hem toevertrouwen. Hij zal Zelf Zijn volk veilig aan het eind brengen. Het is goed de nood van het volk te voelen en tegelijk te beseffen dat God die nood kent, nog veel beter dan wij. Dat mag ons uitdrijven tot gebed.

Zeventig oudsten en beambten | verzen 16-17

16 De HEERE zei tegen Mozes: Verzamel voor Mij zeventig mannen uit de oudsten van Israël, van wie u weet dat zij de oudsten van het volk zijn en de beambten ervan. U moet hen bij de tent van ontmoeting° brengen en zij moeten daar bij u gaan staan. 17 Dan zal Ik neerdalen en daar met u spreken. En van de Geest Die op u is, zal Ik [een deel] afzonderen en op hen leggen. Zij zullen samen met u de last van dit volk dragen, zodat u die niet zelf alleen hoeft te dragen.

Mozes moet zeventig mannen samenbrengen. Ze worden “oudsten” en “beambten” genoemd. Het zijn twee namen voor dezelfde personen. Bij het gebruik van het woord “oudsten” ligt de nadruk erop dat het om ervaren, levenswijze mensen gaat; het ziet meer op de persoon. Bij het gebruik van het woord “beambten” of “opzieners” staat meer de taak die

ze verrichten op de voorgrond. In het Nieuwe Testament zijn oudsten en opziëners ook twee namen voor dezelfde persoon (zie Hd 20:17,28; Tt 1:5,7).

Van de Geest die op Mozes is, zal de HEERE een deel afzonderen en op de oudsten leggen. Sommigen zien hier dat van de geest van Mozes (er is dan geen sprake van de Geest van God, maar de eigen geest van Mozes) een deel wordt weggenomen en op anderen wordt gelegd. De les is dan, dat als wij falen, God soms een bijzonder voorrecht in een bepaalde taak van ons wegneemt, om die taak met anderen te delen. Daardoor kunnen we een deel van ons loon verliezen. De taak die Mozes van de HEERE heeft gekregen, gaat zijn krachten niet te boven, want de HEERE legt geen ondraaglijke last op. Hij geeft met de opdracht ook de kracht.

Als het gaat om de Geest van God Die op Mozes is, (zoals de HSV laat veronderstellen door 'Geest' met een hoofdletter te schrijven) ligt de betekenis anders. Mozes kan niets verliezen "*van de Geest*" Die op hem is, terwijl God wel van dezelfde Geest ook aan anderen kan geven. Het is ermee als met een brandend stuk hout. Als dat brandende stuk hout een ander stuk hout aansteekt, verliest het niets van het eigen vuur, terwijl het het vuur vermenigvuldigt. Zo werkt het ook met de Geest van God. Als wij meer Zijn werk in anderen aanwakkeren, zal daardoor nooit de volle maat van de Geest die wij hebben ontvangen (zie Jh 3:34b), verminderen.

De zeventig oudsten zijn door hun leeftijd en ervaring geschikt om van de taak van Mozes over te nemen. Nu worden ze door de Geest bekwaam gemaakt om hun taak ook uit te voeren. Opmerkelijk is dat van de Geest van Mozes wordt gegeven aan maar liefst zeventig oudsten. Dat laat iets zien van de omvang van de taak van Mozes. Zijn taak is zo omvangrijk dat die over niet minder dan zeventig anderen moet worden gedeeld.

De aanleiding van deze verdeling van de Geest ligt in de voorgaande verzen. Daar beklagt Mozes zich er bij de HEERE over dat hij niet in staat is alleen de last van dit hele volk te dragen. Het kan zijn dat dit een verwijtbaar geklaag is, met als resultaat het verlies van een bepaalde geestelijke kracht die dan naar anderen gaat. Het is echter ook mogelijk dat het laat zien hoezeer Mozes een vertrouwelijke omgang

met de HEERE heeft. Het gevolg daarvan is dat er niet een vermindering van de Geest plaatsvindt, maar juist een vermeerdering. God had Mozes in staat kunnen stellen om het helemaal alleen te doen. Hij doet het echter anders en wel op een manier dat het een manifestatie van de Geest wordt in zeventig anderen.

Het zal het verlangen zijn van ieder die de Geest in zijn leven laat werken, dat diezelfde Geest ook in het leven van anderen zal gaan werken. Zoals alle zeventig oudsten van de Geest krijgen, zo kunnen ook alle gelovigen van Gods Geest krijgen. Elke gelovige bezit de Geest wel inwonend, maar niet in elke gelovige krijgt de Geest van God de ruimte om te werken. In een wat ander verband, maar met dezelfde gedachte, spoort Paulus tegen Timotheüs *“de genadegave van God”* die in hem is *“aan te wakkeren”* (2Tm 1:6). Aanwakkeren heeft met vuur te maken. De vermaning: *“Weest vurig van geest”* (Rm 12:11) sluit hierbij aan.

Bij het ontstaan van de gemeente zien we dat tongen als van vuur zich verdeelden en zich op ieder van de vergaderde gelovigen zette (zie Hd 2:3). Hier zien we hoe de Geest zowel het hele huis als de individuele gelovige vervult. Deze verdeling vermindert de Geest niet, maar hierdoor wordt juist voor anderen zichtbaar dat de enkeling ermee vervuld is. Dat zien we ook bij de zeventig oudsten als ze gaan profeteren (Nm 11:25). De les voor ons is, dat wij als het ware moeten gaan ‘vlammen’, waardoor anderen worden aangestoken.

Kwakkels beloofd | *verzen 18-23*

18 En tegen het volk moet u zeggen: Heilig u tegen morgen, en u zult vlees eten. U hebt immers ten aanhoren van de HEERE gejammerd: Wie zal ons vlees te eten geven? We hadden het zo goed in Egypte! Daarom zal de HEERE u vlees geven, en u zult eten. 19 U zult [het] niet één dag eten, geen twee dagen, geen vijf dagen, geen tien dagen, en geen twintig dagen, 20 [maar] tot een volle maand, totdat het u de neus uit komt en u ervan walgt. Want u hebt de HEERE, Die in uw midden is, verworpen, en hebt voor Zijn aangezicht gejammerd: Waarom zijn wij eigenlijk uit Egypte vertrokken? 21 En Mozes zei: Dit volk, in het midden waarvan ik verkeer, bestaat uit zeshonderdduizend [man] te voet, en Ú zegt: Ik zal hun vlees geven en zij zullen er een volle maand van eten! 22 Kunnen dan voor hen [zo veel stuks] kleinvee en runderen geslacht worden, dat het

voor hen genoeg zal zijn? Kunnen soms al de vissen in de zee voor hen verzameld worden, dat het voor hen genoeg zal zijn?

23 Maar de HEERE zei tegen Mozes: Is de hand van de HEERE te kort? Nu zult u zien of Mijn woord werkelijkheid voor u zal worden, of niet.

God gaat vlees geven. Maar Hij doet dat op een wijze waardoor het volk ten volle het verschrikkelijke van wat het heeft gevraagd, zal ervaren. Wanneer wij erop staan dat God ons geeft wat Hij niet voor ons heeft bedoeld, kan Hij ons ten slotte geven wat we van Hem eisen, maar met gevolgen die rampzalig zijn. Het volk moet de dwaasheid van hun begeerte aan den lijve ondervinden. De kwakkels zijn in *Exodus 16* een zegen. Daar dienen ze als een voorbereiding op het manna. Hier zullen de kwakkels komen als een vloek.

Mozes denkt nog steeds dat hij het middelpunt van het volk is. Hij meent nog steeds dat hij het volk vlees moet geven (*verzen 13,21-22*). Soms zijn we hardleers, net als ook de discipelen waren (*zie Mk 8:4*). We moeten Mozes maar niet te hard vallen. Hij had te maken met een hardnekkig volk. De HEERE stelt hem een geloofsvraag en belooft hem tevens dat Hij waarmaakt wat Hij heeft toegezegd.

De zeventig oudsten profeteren | *verzen 24-30*

24 Mozes ging naar buiten en sprak de woorden van de HEERE tot het volk. En hij verzamelde zeventig mannen uit de oudsten van het volk en stelde hen op rondom de tent. 25 Toen daalde de HEERE neer in de wolk en sprak tot hem, en Hij zonderde [een deel] af van de Geest Die op hem was, en droeg [dat] over op de zeventig mannen, die oudsten. En het gebeurde, toen de Geest op hen rustte, dat zij profeteerden, maar daarna niet meer.

26 Twee mannen echter waren in het kamp achtergebleven. De naam van de ene was Eldad, en de naam van de andere Medad. De Geest rustte op hen – zij behoorden namelijk tot de aangeschrevenen, maar waren niet naar de tent vertrokken – en zij profeteerden in het kamp.

27 Een jongen liep snel weg en vertelde [het] aan Mozes, en zei: Eldad en Medad profeteren in het kamp. 28 Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, een van zijn uitgekozen [jongeren], antwoordde en zei: Mijn heer Mozes, belet het hun! 29 Maar Mozes zei tegen hem: Zet u zich voor mij in? Och, of allen van het volk van de

*HEERE profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf! 30
Daarna trok Mozes zich in het kamp terug, hij en de oudsten van
Israël.*

Voordat de kwakkels komen, vergadert Mozes eerst de zeventig oudsten. De HEERE neemt een deel van zijn geest en legt die op de oudsten. We lezen dat de Geest "op hen rustte". Dat geeft prachtig aan dat de Geest rust bij hen vindt. Het is zoals de Geest Die als een duif op de Heer Jezus neerdaalt en dan op Hem blijft (zie Jh 1:33b). Als de Geest rust bij ons vindt, kunnen we met elkaar de dingen van God gaan delen. Door de Geest Die op hen rust, gaan de oudsten profeteren. Dat doen zij tijdelijk. Profetie is de toepassing van het Woord op hart en geweten (1Ko 14:3).

*Maar wie profeteert, spreekt voor
mensen tot opbouw, vermaning
en vertroosting. (1Ko 14:3)*

Twee van de zeventig zijn achtergebleven in het kamp. Er is een bijzondere leiding van Gods voorzienigheid in te zien, dat deze twee afwezig zijn, want zo blijkt het dat het inderdaad de Geest van God is, door Wie deze oudsten gedreven worden. Dus niet Mozes heeft hun die Geest gegeven, maar God zelf. Misschien dat deze twee, zo is wel verondersteld, te bescheiden zijn geweest om aan de oproep van Mozes gehoor te geven. Toch geeft God hun Zijn Geest en dringt Hij hen ertoe te profeteren. Dat zij in Gods gunst staan, kunnen we mogelijk afleiden uit het feit dat God ons van hen, en van hen alleen, hun namen bekendmaakt. Hij weet volkomen te waarderen wat voor Hem wordt gedaan, ook al gebeurt het in het kamp en niet bij de tent der samenkomst.

Hoewel ze niet aanwezig zijn waar ze moeten zijn, profeteren ze toch. Een jongeman meldt dat aan Mozes. Jozua hoort het bericht hierover en vindt dat de twee mannen moeten ophouden met profeteren. Naar zijn mening zijn zij daartoe niet bevoegd omdat ze niet op de juiste plaats zijn, bij de tent waar de HEERE in de wolk aanwezig is. Maar Mozes heeft de les geleerd. Hij verhindert het niet. De Heer Jezus wilde Zijn discipelen die les ook leren (zie Mk 9:38-41). Paulus had van de Heer Jezus geleerd en toonde een gezindheid gelijk aan die van Mozes (zie Fp 1:15-18).

Mozes erkent dat God hen gebruikt op die plaats en dat zij daar tot zegen voor anderen zijn. Het is altijd goed te erkennen dat God soe-

rein blijft in het uitdelen van Zijn Geest. De namen van de twee worden met nadruk vermeld. Eldad betekent 'God heeft liefgehad' en Medad betekent 'geliefde'. In deze namen vinden we dus een ontplooiing van liefde en dat op een plek waar ze eigenlijk niet moesten zijn. Het is een openbaring van liefde die vaak ontbreekt bij hen die, mogelijk terecht, zeggen dat zij op de juiste plaats zijn, namelijk die plaats waar de Heer Jezus in het midden is (zie Mt 18:20). Zo'n openbaring van liefde dient tot beschaming van allen die wel veel over liefde kunnen zeggen, maar daar in de praktijk niet naar handelen.

Als wij erin falen om de waarheid van Gods Woord over het samenkomen van de gelovigen in liefde vast te houden (Ef 4:15), zal God anderen gebruiken die mogelijk

..., maar terwijl wij de waarheid vasthouden in liefde, in alles opgroeien tot Hem die het hoofd is, Christus, ... (Ef 4:15)

minder inzicht hebben. De Heer zegt: "Wie niet tegen ons is, is voor ons" (Mk 9:40). Dat moet ons onderwijs geven over onze beoordeling van wat anderen voor de Heer doen. Het verbiedt ons een streep te zetten door activiteiten alleen omdat ze niet 'van ons' uitgaan.

Uit de reactie van Mozes op het voorstel van Jozua blijkt dat hij niet zijn eigen eer zoekt, maar die van de HEERE en dat hij het welzijn van het volk op het oog heeft. In de gemeente mag er ook het verlangen zijn dat "allen, één voor één, profeteren, opdat allen leren en allen vertroost worden" (1Ko 14:31). Dit sluit een eenmansbediening uit. Het is belangrijk dit verlangen te hebben en anderen ertoe aan te zetten zich te laten gebruiken voor deze dienst. Jaloersheid moet hierbij geoordeeld worden. Niemand mag zich aanmatigen als enige tot deze dienst bekwaam of bevoegd te zijn. Niemand moet ook menen dat alles wat in hem opkomt, ook per se naar voren gebracht moet worden, want "[de] geesten van [de] profeten zijn aan [de] profeten onderworpen" (1Ko 14:32).

Profeteren is spreken "voor mensen [tot] opbouw, vermaning en vertroosting" (1Ko 14:3). De vraag is in hoever het verlangen onder ons aanwezig is en in hoever de vrijheid ertoe aanwezig is. Is onze relatie met de Heer Jezus om jaloers op te worden, zoals bij Mozes? Profeteren is dat spreken wat nodig is met het oog op de toestand van Gods volk of van een enkele ziel op dat moment. Als we afhankelijk zijn van de Heer en we hebben de wens om de Zijnen te dienen, zal Hij de woorden geven die nodig zijn.

De verzuchting van Mozes: "Och, of allen van het volk van de HEERE profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gaf!" zal in de toekomst werkelijkheid worden. De profeet Joël spreekt daarover in zijn profetie:

*Daarna zal het geschieden
dat Ik Mijn Geest zal uitstorten op alle vlees:
uw zonen en uw dochters zullen profeteren,
uw ouderen zullen dromen dromen,
uw jongemannen zullen visioenen zien.
Ja, zelfs op de dienaren en op de dienaressen
zal Ik in die dagen Mijn Geest uitstorten. (Jl 2:28-29)*

De wens van Mozes is bij Joël een belofte van de HEERE geworden: zonen en dochters zullen profeteren. Hiervoor is wel een door de Geest bezield leven nodig. Alleen daardoor is men ontvankelijk voor Goddelijke openbaringen. Dat zal het geval zijn bij allen die het vredelijk zullen binnengaan. Profeteren is het spreken uit de tegenwoordigheid van God met kennis van zijn wil. God zal aan de ouden zijn wil door dromen bekendmaken en aan jongelingen door gezichten.

In het Oude Testament zien we dat de Geest niet algemeen gebruik maakt van ieder lid van het volk. Hij verricht Zijn werk vooral door middel van koningen, priesters en profeten. In de toekomst zal dat anders zijn. Dan ontvangen alle lagen van het volk, zelfs slaven en slavinnen deze gave. Er zal geen onderscheid zijn naar geslacht, leeftijd (voor God bestaat er geen generatiekloof) of maatschappelijke status. De ouden, bij wie de kracht afneemt of zelfs weg is, zowel als de jongen, die nog weinig of geen ervaring hebben in de dingen van God, zullen van God openbaringen krijgen in dromen en gezichten.

Kwakkels en oordeel | *verzen 31-35*

31 Toen stak er van [de kant van] de HEERE een wind op en voerde kwakkels aan vanaf de zee, en verspreidde ze boven het kamp, ongeveer een dagreis naar de ene kant en een dagreis naar de andere kant, rondom het kamp, ongeveer twee el [hoog] boven het aardoppervlak. 32 En het volk stond op, die hele dag en die hele nacht, en heel de volgende dag, en men verzamelde de kwakkels. Wie het minst had, had tien homer verzameld, en men spreidde ze wijd voor zich uit, rondom het kamp. 33 Het vlees zat nog tussen hun tanden, voordat het gekauwd was, of de toorn van de HEERE ontbrandde

tegen het volk, en de HEERE bracht het volk een zeer grote slag toe. 34 Daarom gaf men die plaats de naam Kibroth-Taäva, want daar hadden zij het volk dat zo gulzig geweest was, begraven. 35 Van Kibroth-Taäva trok het volk verder naar Hazeroth, en zij bleven in Hazeroth.

Er komt een overweldigende massa vlees (zie Ps 78:26-31). Dat zou hen tot beschaming moeten bewegen. Ze hadden eraan getwijfeld of God het kon. Nu krijgen ze het. Maar in plaats van dat het hen op God werpt, werpen zij zich op het vlees. Het brengt hen niet tot God in verootmoediging, maar tot een openbaring van hun lusten, het bewijs dat hun god de buik is (zie Fp 3:19).

Dan is Gods geduld met hen op. Ook in algemene zin zal er een eind aan Gods verdraagzaamheid komen. Zijn toorn ontbrandt. Velen worden neergeveld. Het opschrift op hun grafsteen luidt: "Het gulzige volk." Hoe zal het opschrift op onze grafsteen luiden? Hoe zullen de mensen zich ons herinneren?

In *Exodus 16* is de les dat gelovigen moeten leren zich van dag tot dag te voeden met het manna, een beeld van de Heer Jezus in Zijn leven op aarde. Maar het eten van het manna kan pas gebeuren nadat men zich heeft gevoed met het vlees van de Heer Jezus, oftewel Zijn dood. Het gevolg van dit eten is het deel krijgen aan de zegen van het eeuwige leven (Jh 6:53-54). Daarvan zijn de kwakkels in *Exodus 16* een beeld.

Jezus dan zei tot hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: tenzij u het vlees van de Zoon des mensen eet en zijn bloed drinkt, hebt u geen leven in uzelf. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem opwekken op de laatste dag. (Jh 6:53-54)

Hier in *Numeri 11* zijn de kwakkels ook een beeld van diezelfde dood van de Heer Jezus. Maar het gevolg hier is oordeel. De dood van Christus is een zegen als we ons met Hem voeden om bevrijd te worden van onze zonden. De dood van Christus is een vloek voor hen die van Hem walgen. Hij is het door Wie God het aardrijk zal oordelen (*Hd 17:31*; zie ook *Jh 5:27*; *Op 20:11*).

..., omdat Hij een dag heeft bepaald, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen door een man die Hij [daartoe] heeft bestemd, waarvan Hij aan allen zekerheid heeft gegeven door Hem uit [de] doden op te wekken. (Hd 17:31)

Na het gebeuren met de kwakkels trekt het volk op naar Hazeroth.

Numeri 12

Mirjam en Aäron spreken over Mozes | verzen 1-2

1 Mirjam, en [ook] Aäron, spraken over Mozes vanwege de Cusjitische vrouw die hij genomen had, want hij had een Cusjitische vrouw genomen. 2 Zij zeiden: Heeft de HEERE alleen maar door Mozes gesproken? Heeft Hij ook niet door ons gesproken? En de HEERE hoorde het.

De ontevredenheid van het volk vanwege de ontberingen van de woestijnreis gelden meer God dan Mozes. Maar nu moet ook Mozes het ontgelden. En het is nu niet zozeer het volk dat in opstand komt, maar het zijn de leiders. Het kwaad van ontevredenheid dat onder het volk heerst, tast ook de leiders aan.

Mirjam en Aäron ergeren zich aan het feit dat Mozes een Cusjitische (of Ethiopische) vrouw (mogelijk wordt Zippora bedoeld) heeft. Dat hun broer een heidense vrouw heeft genomen, is hun een doorn in het oog. Zij kunnen het niet verdragen dat genade aan de heidenen wordt bewezen. In de gelijkenis van de wijngaard die de Heer Jezus later vertelt, blijkt dat eenzelfde gezindheid van onverdraagzaamheid tegenover het bewijzen van genade aan de heidenen de Joden beheerste (Lk 20:16). Nog weer later zien we dat er bij het volk niets is veranderd. Als Paulus erover spreekt dat de genade naar de heidenen gaat, worden de Joden woest (Hd 22:21-22).

Hij zal komen en deze landlieden ombrengen en de wijngaard aan anderen geven. Toen zij nu dit hoorden, zeiden zij: Dat nooit! (Lk 20:16)

En Hij zei tot mij: Ga, want Ik zal je ver weg naar [de] volken zenden. Zij nu hoorden hem aan tot dit woord toe en zij verhieven hun stem en zeiden: Weg van de aarde met zo iemand; want hij behoort niet te [blijven] leven! (Hd 22:21-22)

Aäron als persoon toont weer zijn slappe karakter. Toen het volk het gouden kalf wilde, gaf hij toe (zie Ex 32:1-2). Nu zijn zus, die het initiatief lijkt te nemen, hem iets over Mozes influistert, geeft hij opnieuw toe en volgt haar in haar opstand tegen Mozes.

De opmerking van Mirjam en Aäron dat God niet alleen door Mozes heeft gesproken, is waar. Mirjam wordt “*de profetes*” genoemd (Ex 15:20) en Aäron is de hogepriester. Beiden hebben ze een plaats als verbinding tussen God en het volk. Samen met Mozes bekleden ze een belangrijke

positie, die hun door God is gegeven (Mi 6:4). Maar dat mag geen reden zijn zich op die positie te verheffen of jaloers te zijn op wat de Heer een

Ik heb u immers uit het land Egypte geleid, u verlost uit het slavenhuis. Ik heb Mozes, Aäron en Mirjam vóór u uit gezonden. (Mi 6:4)

ander heeft gegeven. Zij geven aan dat ze gelijk willen zijn aan Mozes. Door het hebben van een heidense vrouw heeft hij zijn rechten verspeeld, vinden zij, of in elk geval staan zij op hetzelfde niveau als Mozes, vinden zij.

Misschien heeft Mirjam haar opmerkingen niet hardop gezegd, maar slechts bij Aäron in het oor gefluisterd. Maar “de HEERE hoorde het”. Onze meest vertrouwelijke opmerkingen hebben een Toehoorder in de hemel.

Mozes, de zachtmoedigste mens | vers 3

3 Maar de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen die op de aardbodem waren.

Dit getuigenis dat de Geest van God over Mozes geeft, maakt de aantijging van Mirjam en Aäron des te erger. Iemand die zijn rechten opeist, roept misschien jaloersheid op. Maar het opeisen van rechten is bij Mozes volledig afwezig. Mozes neemt het recht niet in eigen hand. Hij komt niet voor zichzelf op. Dat zou in strijd zijn met zijn zachtmoedigheid. Hoe hoger iemands positie te midden van zijn medemensen is, des te moeilijker is het voor het natuurlijk hart om aanvallen op zijn persoon zonder reactie over zich te laten komen. Mozes ontsteekt in toorn als de eer van de Heer wordt aangetast. Als het echter om hemzelf gaat, geeft hij zijn zaak over aan de Heer. Daarin is hij een beeld van de Heer Jezus en een voorbeeld voor ons (1Pt 2:21-23).

Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor u geleden en u een voorbeeld nagelaten heeft, omdat u zijn voetstappen navolgt; Hij ‘die geen zonde heeft gedaan en geen bedrog werd in zijn mond gevonden’, die als Hij uitgescholden werd, niet terugschold, als Hij leed, niet dreigde, maar [Zich] overgaf aan Hem die rechtvaardig oordeelt; ... (1Pt 2:21-23)

De HEERE getuigt van Mozes | verzen 4-9

4 Meteen zei de HEERE tegen Mozes, en tegen Aäron, en tegen Mirjam: U met zijn drieën, vertrek naar de tent van ontmoeting°. En zij vertrokken met z’n drieën daarnaartoe. 5 Toen daalde de HEERE neer in de wolkkolom en ging bij de ingang van de tent

staan. Hij riep Aäron en Mirjam, en zij kwamen beiden naar voren.

6 Hij zei:

Luister toch naar Mijn woorden!

*Als [iemand] onder u een profeet is,
maak Ik, de HEERE Mij door een visioen aan hem bekend,
spreek Ik met hem door een droom.*

7 *Maar zo [doe Ik] niet tegenover Mijn dienaar Mozes,
die in Mijn hele huis trouw is,*

8 *met hem spreek Ik van mond tot mond, ja, zichtbaar, en niet in raadsels.*

Hij aanschouwt de gestalte van de HEERE.

*Waarom dan bent u niet bevreesd geweest
om over Mijn dienaar, over Mozes, te spreken?*

9 *Zo ontbrandde de toorn van de HEERE tegen hen, en Hij ging weg.*

God neemt het voor Mozes op. Het valt op dat de HEERE onmiddellijk in actie komt. Hij beveelt de kwaadsprekers samen met Mozes naar de tent der samenkomst te gaan. Daar moet de zaak bezien worden. Zonde in het midden van de gemeente moet ook in de gemeente worden behandeld.

De HEERE daalt neer en gaat vertellen wat voor bijzondere profeet Mozes is. Hij is niet zomaar een profeet. God spreekt over de trouw van Mozes in Zijn huis. Hij is hierin een beeld van de Heer Jezus, met ook een verschil. Mozes is trouw in Gods huis, maar hij is daarin een knecht: *“Mozes was wel trouw in heel zijn huis als dienaar”* (Hb 3:5). Van de Heer Jezus lezen we echter dat Hij trouw is als *“Zoon over Zijn huis”* (Hb 3:6). De Heilige Geest duidt hier in beeld aan hoe uniek de plaats van de Heer Jezus is in wat nu Gods huis is: de gemeente.

God spreekt rechtstreeks met Mozes (Ex 33:11a; Dt 34:10). Zo nauw staat Mozes met God in verbinding. God spreekt niet over de zwakheden die ook een man als Mozes heeft. Dat doet God niet als Hij iemand verdedigt. We zien dat later ook als Hij Bileam dwingt het volk te zegenen, terwijl die het volk wilde vervloeken (Nm 22-24).

*De HEERE sprak tot Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals een man met zijn vriend spreekt.
(Ex 33:11a)*

En er is in Israël geen profeet meer opgestaan zoals Mozes, die de HEERE kende van aangezicht tot aangezicht, ... (Dt 34:10)

Melaatsheid – belijdenis – voorbede | *verzen 10-13*

10 De wolk week van boven de tent, en zie, Mirjam was melaats, [wit] als sneeuw. Toen keerde Aäron zich om naar Mirjam, en zie, zij was melaats. 11 Daarom zei Aäron tegen Mozes: Met uw toestemming, mijn heer, leg toch niet op ons de zonde waarmee wij dwaas gehandeld hebben en die wij begaan hebben. 12 Laat zij toch niet zijn als een dood[geborene], van wie, als hij uit het lichaam van zijn moeder komt, de helft van zijn lichaam al verteerd is! 13 Toen riep Mozes tot de HEERE: O God, genees haar toch!

Mirjam wordt melaats. Haar naam wordt in *vers 1* het eerst genoemd. Zoals gezegd lijkt het erop dat zij de aanstichtster is. Melaatsheid volgt als profeet en priester zich verheffen tot de plaats die alleen Mozes toekomt. God wil erkend worden in Zijn soevereine genade, dat Hij hun, die er geen recht op hebben, laat delen in de zegeningen van Christus.

De melaatsheid van Mirjam is een treffend beeld van Gods oordeel over de opstand van Israël tegen het betonen van genade aan de heidenen, voorgesteld in de vrouw van Mozes. Israël had Gods soevereiniteit moeten erkennen. Dat deden ze niet en daarom werden ze in hun karakter van getuigen of profeten met melaatsheid geslagen.

De toepassing voor de gemeente is, dat waar een mens of een ambt zich de plaats van Christus aanmatig, het oordeel van God komt. Daar verdwijnt ook het beginsel van genade. Bij wie zich een plaats aanmatig die hem niet toekomt, breekt melaatsheid uit. Mogelijk zat de jaloezheid er allang bij Mirjam, voordat die hier tot uitbarsting komt. De wil van het vlees wordt openbaar. God maakt op Zijn tijd duidelijk waar melaatsheid aanwezig is.

In de beelden van de Bijbel is de vrouw een beeld van een bepaalde toestand en de man is een beeld van de praktijk. De toestand van Mirjam is die van melaatsheid. Gelukkig is daar ook de praktijk van belijdenis in Aäron en wel direct nadat de melaatsheid is uitgebroken. Aäron neemt onmiddellijk zijn juiste plaats als middelaar weer in en spreekt in alle ootmoed tot Mozes. Uit zijn woorden blijkt een radicale belijdenis.

De eerste woorden die we in deze geschiedenis van Mozes horen zijn die van een voorbidder. Hij wordt een middelaar. Hierin zien we zijn ware grootheid. Van enige rancune blijkt niets.

Wat er met Mirjam moet gebeuren | *verzen 14-15*

14 De HEERE zei tegen Mozes: Stel dat haar vader haar verachtelijk in haar gezicht had gespuwd, zou zij niet zeven dagen te schande worden? Laat haar zeven dagen buiten het kamp gesloten worden, en daarna [weer] opgenomen worden. 15 Zo werd Mirjam zeven dagen buiten het kamp gesloten. Het volk brak niet op, totdat Mirjam [weer in hun midden] opgenomen was.

De voorbede van Mozes krijgt antwoord. De HEERE gebruikt het voorbeeld uit het dagelijks leven om zijn uitspraak te illustreren. Als een vader zijn dochter in het gezicht spuwt, geeft hij daarmee zijn ongenoegen over haar handelwijze te kennen. Deze vernedering door haar vader moet haar overtuigen van het schandelijke van haar gedrag. Zeven dagen zal zij zich uit schaamte voor haar familie verbergen (het getal zeven wijst op een volkomen periode).

Er is na de belijdenis niet een directe genezing. Mirjam moet eerst nog zeven dagen buiten het kamp verblijven. Er moet een volledig herstel plaatsvinden en daarvoor is een volkomen periode (voorgesteld door het getal zeven) nodig. Kwaad kan zo ernstig zijn dat toch de straf moet worden uitgeoefend, hoewel de vergeving al heeft plaatsgevonden. Dat zal het geval zijn als het openlijk getuigenis van de Heer schade is toegebracht.

Bij de uitoefening van de straf is het hele volk betrokken. Ze kunnen niet verder trekken. Er is geen kracht als een bepaald kwaad openbaar wordt. De hele gemeente moet geoeffend worden en tot reinheid komen (*vgl. 2Ko 7:11*). Verbrokenheid van geest is van belang bij het uitoefenen van tucht.

Want zie, juist doordat u bedroefd bent geworden in overeenstemming met God, wat een bereidwilligheid heeft het bij u bewerkt, ja zelfs verontschuldiging, zelfs verontwaardiging, zelfs vrees, zelfs vurig verlangen, zelfs ijver, zelfs bestraffing. In alles hebt u bewezen zelf rein te zijn in deze zaak. (2Ko 7:11)

Deze geschiedenis laat zien hoe zwaar God het opneemt als wij van een broeder of zuster kwaadspreken, zeker als het gaat om iemand die een dienst voor de Heer doet (*vgl. 1Tm*

5:19). Zelfs als het om echte feiten gaat, is dit soort spreken niets anders dan een vorm van jaloersheid.

Neem tegen een oudste geen beschuldiging aan, tenzij onder twee of drie getuigen. (1Tm 5:19)

Uit Hazeroth naar de woestijn Paran | vers 16

16 Maar daarna brak het volk op van Hazeroth, en zij sloegen hun kamp op in de woestijn Paran.

Het volk breekt op als de tucht over Mirjam zijn volle uitwerking heeft gehad. De volgende plaats waar zij hun kamp opslaan, is in de woestijn Paran. Ze zijn nu vlak bij het land.

Numeri 13

In *hoofdstuk 11* zien we bij het volk van God een verlangen om naar Egypte terug te keren. Iemand die terugverlangt naar de wereld (waarvan Egypte een beeld is), bewijst dat hij het ware karakter van de wereld niet kent. Nu komt een nieuw probleem naar voren: hoe denkt het volk over het land. Het zal blijken dat ze, zoals ze Egypte niet kennen, zo ook het beloofde land niet kennen. Ze zijn net zo ongelovig ten aanzien van de heerlijkheid die voor hen ligt, dat is van het land Kanaän, als zij het zijn ten aanzien van Egypte dat ze hebben verlaten. Hetzelfde geldt ten aanzien van de woestijn waar ze doorheen trekken.

Het kenmerk van Israël is dat ze meer vrezen voor de vijanden dan voor de HEERE. Dat is er de oorzaak van dat, als ze aan Egypte terugdenken, ze alleen denken aan de aangename dingen van dat land. Daar stellen ze de onaangenaamheden van de woestijn tegenover. Daarom verlangen ze terug naar Egypte. Nu ze voor het beloofde land staan, is het andersom. Ze zien op tegen de moeilijkheden die de verovering van het land met zich meebrengt en willen het niet gaan veroveren. Zo verachten ze de zegeningen ervan die de HEERE aan hen heeft voorgesteld. Ze zien de zegeningen niet, zijn die vergeten, omdat ze zich blindstaren op de moeite die het zal kosten die zegeningen in bezit te nemen.

De twaalf verspieters | *verzen 1-16*

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Stuur mannen voor u uit om het land Kanaän te verkennen, dat Ik aan de Israëlieten geven zal; u moet één man per stam van zijn vaderen sturen, elk een leider onder hen.

3 Mozes stuurde hen uit de woestijn Paran, op bevel van de HEERE. Al die mannen waren hoofden van de Israëlieten.

4 Dit nu zijn hun namen: uit de stam Ruben: Sammua, de zoon van Zakkur. 5 Uit de stam Simeon: Safat, de zoon van Hori. 6 Uit de stam Juda: Kaleb, de zoon van Jefunne. 7 Uit de stam Issaschar: Jigeal, de zoon van Jozef. 8 Uit de stam Efraïm: Hosea, de zoon van Nun. 9 Uit de stam Benjamin: Palti, de zoon van Rafu. 10 Uit de stam Zebulon: Gaddiël, de zoon van Sodi. 11 Uit de stam Jozef, voor de stam Manasse: Gaddi, de zoon van Susi. 12 Uit de stam Dan:

Ammiël, de zoon van Gemalli. 13 Uit de stam Aser: Sethur, de zoon van Michaël. 14 Uit de stam Naftali: Nachbi, de zoon van Wofsi. 15 Uit de stam Gad: Guel, de zoon van Machi. 16 Dit zijn de namen van de mannen die Mozes stuurde om het land te verkennen. En Mozes noemde Hosea, de zoon van Nun, Jozua.

In Deuteronomium 1 staat dat het volk zelf vraagt om verkenneren te sturen (Dt 1:22). God geeft ze hier hun zin. Hij kent hun verlangens. Ze willen het gaan verkennen om het te vergelijken met hun eigen krachten. God beveelt hun in overeenstemming met hun verlangens, opdat ze de resultaten ervan zullen ervaren. Het is ermee als met het aanstellen van een koning in Israël. De HEERE geeft de opdracht aan Samuel om een koning aan te stellen, maar dat is omdat het volk een koning wilde (1Sm 8:22a).

Toen kwam u allen naar voren, naar mij toe, en zei: Laten wij mannen voor ons uit sturen, die het land voor ons verkennen en ons verslag uitbrengen langs welke weg wij het moeten intrekken en bij welke steden wij zullen komen. (Dt 1:22)

De HEERE zei tegen Samuel: Luister naar hun stem en stel een koning over hen aan. (1Sm 8:22a)

De naamsverandering van Hosea door Mozes is veelzeggend. Hosea betekent 'heil' of 'verlossing', Jozua betekent 'de HEERE is verlossing'. Mozes geeft hiermee aan wat de HEERE zal gaan doen en dat de kracht van het volk in Hem te vinden is. Hij zal die verandering van naam luid en duidelijk hebben uitgesproken als een bemoediging voor het volk. Deze naamsverandering laat ook de speciale band zien die bestaat tussen Mozes en Jozua, tussen een oude man Gods en een jonge man Gods.

Opdracht om het land te verkennen | verzen 17-20

17 Mozes stuurde hen om het land Kanaän te verkennen, en hij zei tegen hen: Ga hier het Zuiderland in, en ga dan het bergland in, 18 en bekijk het land, hoe het is, en het volk dat er woont, of het sterk is of zwak, of het gering [in aantal] is of talrijk. 19 En [kijk] hoe het land is waarin het [volk] woont, of het goed is of slecht, en hoe de steden zijn waarin het woont, of [het] in [tenten]kampen [woont] of in vestingen. 20 [Kijk] ook hoe de grond is, of die vruchtbaar is of schraal, [en] of er bomen zijn of niet. Vat moed en neem [wat] van de vruchten van het land mee. Die dagen waren namelijk [juist] de dagen van de eerste vruchten van de druiven.

God had ze alles al verteld, zowel over de zegen als over de vijanden die er wonen. Maar ze denken er niet aan dat God ook gezegd had: 'Ik geef u het land.' Dan is het toch niet nodig te gaan kijken wat voor land het is, of het goed of slecht is, en hoe sterk de vijand is? Toch is er moed nodig om het land te verspieden. Het is immers vijandig terrein. Voor de eerste keer klinkt in de Bijbel de aansporing: "*Vat moed.*"

Het erfdeel dat wij, christenen, samen met de Heer Jezus zullen ontvangen, is "*alles wat in de hemelen en op de aarde is*" (Ef 1:10). Daarvoor zijn we verlost. Aan die verlossing hebben wij niets kunnen doen. Zo is het ook met de erfenis. Wij hoeven die erfenis niet te verspieden of we wel sterk genoeg zijn. Wij hebben geen kracht, net zo min als wij dat voor de verlossing hadden. God heeft ons verlost en geeft ons de erfenis.

Het land verkend | verzen 21-24

21 Zij gingen op weg en verkenden het land, van de woestijn Zin tot Rehob, bij Lebo-Hamath. 22 Zij gingen het Zuiderland in en kwamen tot aan Hebron, en daar [woonden] Ahiman, Sesai en Talmi, nakomelingen van Enak. Hebron nu was zeven jaar eerder gebouwd dan Zoan in Egypte. 23 Daarna kwamen zij aan in het dal Eskol en sneden daar een rank af met één tros druiven, die zij met zijn tweeën aan een draagstok moesten dragen. Ook [namen] zij wat granaatappels en wat vijgen [mee]. 24 Die plaats noemde men het dal Eskol vanwege de tros die de Israëlieten daar afgesneden hadden.

De verkenners komen in Hebron, dat betekent 'gemeenschap', wat erop wijst dat de zegen wordt genoten in gemeenschap met anderen. In Hebron is ook de vijand. Die zal trachten te verhinderen dat we gemeenschap genieten met anderen en bovenal met God en de Heer Jezus.

In de betekenis van de namen zien we de aard van de vijanden die ons willen beroven van de zegen van het land. Enak betekent 'lang van hals', wat ziet op trots, hoogmoed. Zij denken alleen aan zichzelf. Zulke mensen weten heel goed hoe ze ons van onze zegeningen kunnen afhouden. Zij zullen op de dwaasheid van ons geloof wijzen. Het zijn niet alleen anderen die zo zijn, we moeten er oog voor hebben dat in ieder van ons een 'Enakiet' schuilgaat.

In de namen van de drie kinderen van Enak komen de kenmerken van de trots tot uiting. Ahiman betekent 'wie is mijn broer'. Hierin herkennen we het individualisme, waarin het denken aan zichzelf versterkt tot uiting komt. Sesai betekent 'vrij'. Dat geeft aan dat men zich niet aan enig gezag onderwerpt, maar zich vrij waant om te doen wat men zelf voor goed houdt. Talmai betekent 'vermetel' of 'onbeschaamd'. Hierin wordt het aspect van aanmatiging zichtbaar. Als wij deze 'kinderen' van de trots niet uitschakelen, maar in ons leven de kans geven zich te laten gelden, zijn de zegeningen voor ons verloren.

De druiventros spreekt van blijdschap, vreugde. Blijdschap is het gevolg van gemeenschap (1Jh 1:3-4). Blijdschap en gemeenschap horen bij elkaar. Wie zich bezighoudt met de hemelse zegeningen samen met anderen (er waren twee mannen nodig om de tros te dragen), wordt blij.

...; wat wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij ook u, opdat ook u met ons gemeenschap hebt. En onze gemeenschap nu is met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus. En deze dingen schrijven wij <u>, opdat onze blijdschap volkomen is. (1Jh 1:3-4)

Hebron is zeven jaar eerder dan Zoan gebouwd. Dit is niet alleen maar een chronologisch bedoelde opmerking. Er is een belangrijke geestelijke betekenis aan verbonden. Zoan was in die tijd de hoofdstad van Egypte. Er woonden veel wijzen. Zoan staat voor alles wat Egypte voorstelt, zowel in wijsheid als in de genieting van de zonde. Egypte is, zoals we al vaker hebben gezien, een beeld van de wereld. Zouden we daarnaar terugverlangen? Laten we dan bedenken dat Hebron veel ouder is.

Het christendom en de dingen die wij erin hebben ontvangen zijn veel ouder dan ons verblijf in de wereld. De zegeningen van de hemel dateren van voor alle tijden (Ef 1:4). Daarbij valt de wereld in het niet, die slechts latere en tijdelijke genietingen kent. Is de keus dan nog moeilijk als we moeten kiezen tussen Zoan in Egypte of Hebron in het beloofde land?

..., zoals Hij ons in Hem heeft uitverkoren vóór [de] grondlegging van [de] wereld, ... (Ef 1:4)

Verslag van de verkenners | *verzen 25-33*

25 Daarna keerden zij terug van het verkennen van het land, na verloop van veertig dagen. 26 Zij gingen op weg en kwamen bij Mozes en bij Aäron, en bij heel de gemeenschap^o van de Israëlieten,

*in de woestijn Paran, bij Kades. En zij brachten aan hen en heel de
gemeenschap° verslag uit en toonden hun de vruchten van het land.*

*27 Zij vertelden [het Mozes] en zeiden: Wij zijn in dat land gekomen
waarheen u ons gestuurd hebt, en werkelijk, het vloeit over van melk
en honing, en dit is zijn vrucht. 28 Het volk echter dat in dat land
woont, is sterk, de steden zijn versterkt [en] heel groot, en ook hebben
wij daar nakomelingen van Enak gezien. 29 In het Zuiderland woont
Amalek, in het bergland [wonen] de Hethieten, de Jebusieten en de
Amorieten, aan de zee en aan de oever van de Jordaan wonen de
Kanaänieten.*

*30 Toen bracht Kaleb het volk tegenover Mozes tot bedaren, en zei:
Laten wij vrijmoedig optrekken, wij zullen het [land] in bezit nemen,
want wij zullen het zeker overheersen.*

*31 Maar de mannen die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij
kunnen tegen dat volk niet optrekken, want het is sterker dan wij.*

*32 En zij lieten een kwaad gerucht uitgaan bij de Israëlieten over het
land dat zij verkend hadden, door te zeggen: Het land waar wij
doorgetrokken zijn om het te verkennen, is een land dat zijn inwo-
ners verslindt, en heel het volk dat wij in het midden daarvan gezien
hebben, [bestaat uit] mannen van grote lengte. 33 Wij hebben er ook
reuzen gezien, nakomelingen van Enak, [afkomstig] van de reuzen.
Wij waren in onze [eigen] ogen als sprinkhanen, en zo waren wij ook
in hun ogen.*

De twaalf verkenners vertrekken. Als ze vertrekken, is er nog geen verschil tussen hen waar te nemen. Pas na veertig dagen wordt een verschil duidelijk. Het getal veertig is het getal van beproeving (*zie o.a. Gn 7:17; Ex 24:18; 1Sm 17:16; 1Kn 19:8; Jn 3:4; Mk 1:13; Hd 1:3*). Beproeving van het geloof maakt openbaar hoe het met het geloof zit. Dat blijkt ook bij de twaalf verkenners. Ze hebben allemaal hetzelfde gezien, maar slechts twee hebben gekeken met de ogen van God. Een van die twee is Kaleb. De naam Kaleb betekent ‘van ganser harte’. Hij is die naam waard. Kaleb heeft zich met een ongedeeld, een volkomen toegewijd hart aan de HEERE en Zijn zaak gegeven. Voor hem is de straf die straks komt geen afstel van het ingaan in het land, maar uitstel.

De tien andere mannen die het land verkend hebben, hebben dezelfde zegeningen genoten als Kaleb, maar zij hebben het land nooit in bezit genomen. Zij zijn als de mensen van wie we in de *brief aan de Hebreëen*

lezen dat ze de gaven van het land hebben gesmaakt, maar verloren zijn gegaan (Hb 6:4-6a). Hoewel de tien een ongelovig hart hebben, kunnen ze niet ontkennen dat het land overvloedig *“van melk en honing”*.

‘Melk’ is gezonde voeding die we als baby van onze moeder krijgen. Als gelovigen worden we opgeroepen naar het Woord te verlangen, zoals een baby verlangt naar de melk van zijn moeder (1Pt 2:2). ‘Honing’ is een beeld van de natuurlijke betrekkingen tussen de leden van Gods volk en spreekt van de zoetheid van de broederlijke liefde. We vinden in de melk en de honing dus de zegen van de verticale en horizontale verhoudingen.

De tien verkenners geven een juiste beschrijving. Ze hebben geen andere dingen gezien dan God al vanaf het begin heeft gezegd (zie Ex 3:8).

Maar ze laten hun verslag volgen door een inperkend *“echter”* (vers 28) en verleggen zo de nadruk naar de vijanden. Toch had God hun ook van die vijanden verteld en niet alleen van de zegen. Al aan Abraham heeft Hij verteld dat zijn nageslacht op weg zou gaan naar een land waarin vijanden zijn (zie Gn 15:18-21).

En aan Mozes heeft Hij beloofd – en Mozes had dat weer aan het volk voorgehouden – dat Hij de vijanden uit het land zou verdrijven (zie Ex 23:27-31).

Maar als een mens vergeet wat God heeft gezegd, gaat hij de dingen anders zien. Zo voelen de tien zichzelf als sprinkhanen in hun eigen ogen, omdat ze God uit het oog verloren zijn.

De indruk die het ongeloof overdraagt, brengt beroering onder het volk. Kaleb weet precies waarover de anderen het hebben. Hij stelt de zaak niet anders voor en kleineert de gevaren niet. Hij is niet ongevoelig voor de gevaren, maar hij is een man van geloof in wat God heeft gezegd. Dat maakt het verschil. Met een rustig vertrouwen in de macht van God getuigt hij van de zekerheid van de overwinning en brengt hij het volk tot bedaren.

Want het is onmogelijk hen die eens verlicht zijn geweest en van de hemelse gave geproofd hebben en deelgenoten van [de] Heilige Geest geworden zijn, en [het] goede woord van God en [de] krachten van [de] toekomstige eeuw geproofd hebben en afgevallen zijn, nog eens te vernieuwen tot bekering, ... (Hb 6:4-6a)

Verlangt als pasgeboren kinderen naar de redelijke, onvervalste melk, opdat u daardoor opgroeit tot behoudenis; ... (1Pt 2:2)

Dan verspreiden de mannen die met hem opgetrokken waren een kwaad gerucht van het land. Uitvoerig schilderen ze de onmogelijkheid om het land in bezit te nemen. Een poging daartoe ondernemen staat gelijk aan zelfmoord. Deze wijze van redeneren kunnen we geestelijk toepassen. We redeneren zo, als we bijvoorbeeld anderen zeggen dat het doen van bijbelstudie eigenlijk onzinnig is, dat het zich bezighouden met de zegeningen van Gods land een vermoeiende bezigheid is die alleen maar problemen oplevert. Dan stellen we het hemelse land voor als een gebied waar geen leven mogelijk is. We mogen ons wel afvragen, hoe wij spreken over het leven met de Heer en het kennis nemen van wat Hij ons aan geestelijke zegeningen heeft gegeven.

Numeri 14

Reactie van het volk op het verslag | verzen 1-4

1 Toen begon heel de gemeenschap° [luid te weklagen] en bleef het volk in die nacht luid jammeren. 2 Al de Israëlieten morden tegen Mozes en tegen Aäron. Heel de gemeenschap° zei tegen hen: Waren wij maar in het land Egypte of in deze woestijn gestorven! Waren wij maar gestorven! 3 Waarom brengt de HEERE ons dan naar dit land, zodat wij door het zwaard vallen, en onze vrouwen en onze kleine kinderen tot prooi worden [van de vijand]? Zou het niet beter voor ons zijn naar Egypte terug te keren? 4 En zij zeiden tegen elkaar: Laten wij een hoofd aanstellen en naar Egypte terugkeren!

Het hele volk komt in opstand tegen Mozes en Aäron. Ze jammeren luid. Het is echter geen gejammer omdat ze berouw hebben, maar van ongelof. Ze jammeren “in die nacht”, waarmee niet alleen de duisternis om hen heen wordt aangegeven, maar symbolisch ook de duisternis van hun ongelof. In hun ongelof beschuldigen ze God ervan dat Hij er de oorzaak van is dat hun vrouwen en kinderen door het zwaard zullen sterven. Dat is een goddeloze bewering, die voortkomt uit een opstandig hart.

Ze spreken duidelijk uit dat ze terug willen naar Egypte. Over deze dwaasheid schaamt later Nehemia zich nog (Ne 9:17a). Wat ze hier willen, zal de HEERE als een straf aankondigen bij ongehoorzaamheid (Dt 28:68a). Ze geven zelfs aan dat ze liever in de woestijn zouden sterven dan dat ze het land ingaan dat God voor hen heeft uitgezocht. Ze willen een andere leider en verwerpen daarmee Mozes, de hun door God gegeven leider. Profetisch ziet dat vooruit op de verwerping van de Heer Jezus en de keuze van het volk voor de antichrist (Jh 5:43).

Zij hebben geweigerd te luisteren en zij hebben niet gedacht aan Uw wonderen die U bij hen had gedaan. Zij zijn halsstarrig geweest en in hun opstandigheid hebben zij een hoofd aangesteld om terug te keren naar hun slavernij. (Ne 9:17a)

De HEERE zal u in schepen naar Egypte laten terugkeren, over de weg waarvan ik u gezegd heb: Die zult u nooit meer zien. (Dt 28:68a)

Ik ben gekomen in de naam van mijn Vader en u neemt Mij niet aan; als een ander komt in zijn eigen naam, die zult u aannemen. (Jh 5:43)

Reactie van Mozes en Aäron | vers 5

5 Toen wierpen Mozes en Aäron zich met hun gezicht [ter aarde], voor heel de verzamelde gemeenschap^o van de Israëlieten.

Bij deze nieuwe openbaring van opstand en ongeloof vallen Mozes en Aäron in verslagenheid op de grond. Zij doen dit voor het aangezicht van het volk, niet zozeer voor het aangezicht van de HEERE. Zo laten ze zien dat ze als het ware kapot zijn van de gezindheid van het volk. De houding van Mozes en Aäron drukt hun ootmoed uit. Het lijkt op een smeekbede aan het volk om toch eindelijk eens in geloof verder te gaan. Maar hun houding maakt geen indruk op het volk.

Getuigenis van Jozua en Kaleb | verzen 6-9

6 En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, [twee] van hen die het land verkend hadden, scheurden hun kleren, 7 en zeiden tegen heel de gemeenschap^o van de Israëlieten: Het land waar wij doorgetrokken zijn om het te verkennen, is een bijzonder goed land. 8 Als de HEERE ons genegen is, zal Hij ons in dat land brengen en zal Hij het ons geven, een land dat overvloedig van melk en honing. 9 Alleen, kom tegen de HEERE niet in opstand, en u, wees niet bevreesd voor de bevolking van het land, want zij zijn ons tot voedsel, hun schaduw is van hen geweken, en de HEERE is met ons. Wees niet bevreesd voor hen!

Ook Kaleb en Jozua laten zien hoezeer zij verdriet hebben over de reactie van het volk. Ze scheuren hun kleren, wat altijd een teken van rouw en verslagenheid is. Vervolgens herhalen ze wat ze de vorige dag hebben gezegd. Hun visie op het land en waartoe God in staat is, is niet veranderd. Zij spreken de taal van het geloof en wijzen erop waartoe God in staat is. Te midden van zoveel ongeloof straalt het geloof van de enkelingen des te helderder.

Door het "zij zijn ons tot voedsel" stellen Jozua en Kaleb voor dat het volk zich meer met de vijanden zal voeden, dan dat het met hen zal hoeven te vechten. Het onderwerpen van de vijand zal gemakkelijk zijn en voordeel opleveren. Ze hoeven er dus niet tegenop te zien. Met "hun schaduw is van hen geweken" wordt zoveel gezegd als dat zij zonder bescherming zijn. Voeg daarbij dat de HEERE met Zijn volk is, wat is er dan nog te vrezen?

Het volk en de HEERE reageren | vers 10

10 Toen zei heel de gemeenschap° dat men hen met stenen moest stenigen. Maar de heerlijkheid van de HEERE verscheen in de tent van ontmoeting°, voor al de Israëlieten.

De opstandigheid van het volk tegen de HEERE is de enige reden waardoor zij het land niet zullen binnengaan. Niemand wordt van Kanaän buitengesloten, behalve zij die zichzelf ervan buitensluiten, zij die er niet in willen gaan. De taal van het geloof van Kaleb en Jozua slaat niet aan. Een volk dat niet wil geloven, wordt niet overtuigd door de krachtigste argumenten. De taal van het geloof van Kaleb en Jozua stelt het ongeloof van het volk in het ware licht. Het volk spreekt er zelfs over de trouwe getuigen te stenigen. Dat is altijd de reactie van het ongeloofige volk op de getuigen van God geweest (Mt 23:37a; Hd 7:51,59; zie ook Op 11:7,10).

Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en hen stenigt die tot u zijn gezonden, ... (Mt 23:37a)

Hardnekkigen en onbesnedenen van harten en oren, u weerstaat altijd de Heilige Geest, zoals uw vaders, zo ook u. ... En zij stenigden Stéfanus, die [de Heer] aanriep en zei: Heer Jezus, ontvang mijn geest. (Hd 7:51,59)

Dan verschijnt de heerlijkheid van de HEERE. Dat gebeurt viermaal in dit boek (Nm 14:10; 16:19,42; 20:6) en steeds in, menselijk gesproken, uitzichtloze situaties. In deze gevallen bevestigt God Zijn absolute rechten.

Het voorstel van de HEERE | verzen 11-12

11 En de HEERE zei tegen Mozes: Hoelang zal dit volk Mij [nog] verwerpen? En hoelang zullen zij niet in Mij geloven, ondanks al de tekenen die Ik in het midden van hen gedaan heb? 12 Ik zal het met de pest treffen en Ik zal het verstoten, en Ik zal u tot een groter en machtiger volk maken dan dit is.

God is niet van plan het volk te verteren. Hij wil gebeden zijn. Daartoe daagt Hij als het ware Mozes uit. Hij kent het hart van Mozes. Voor Hem is het niet nodig om openbaar te maken wat erin is, maar Hij wil dat wij ervan leren. Hij stelt Mozes voor hem tot een nieuw volk te maken. Dat heeft Hij ook al in *Exodus 32:10* voorgesteld naar aanleiding van het gebeuren rondom het gouden kalf (zie en vgl. ook Gn 12:2).

Nu dan, laat Mij begaan, zodat Mijn toorn tegen hen ontbrandt en Ik hen vernietig. Dan zal Ik ú tot een groot volk maken. (Ex 32:10)

Het pleidooi van Mozes | *verzen 13-19*

13 Maar Mozes zei tegen de HEERE: Dan zullen de Egyptenaren het horen; immers, U hebt door Uw kracht dit volk uit hun midden geleid. 14 Zij zullen [het] zeggen tegen de inwoners van dit land, [die] gehoord hebben dat U, HEERE, in het midden van dit volk bent, dat U oog in oog gezien wordt, HEERE, en dat Uw wolk boven hen staat, en dat U overdag in een wolkkolom voor hen uit gaat en 's nachts in een vuurkolom. 15 Zou U dit volk als één man doden, dan zullen de volken die bij geruchte van U gehoord hebben, zeggen: 16 Omdat de HEERE dit volk niet in het land kon brengen dat Hij hun gezworen had, daarom heeft Hij hen in de woestijn afgeslacht.

17 Nu dan, laat toch de kracht van de Heere groot worden, zoals U gesproken hebt: 18 De HEERE is geduldig en rijk aan goedertierenheid, Hij vergeeft de ongerechtigheid en de overtreding, Hij houdt [de schuldige] zeker niet voor onschuldig en vergeldt de ongerechtigheid van de vaders aan de kinderen, tot in het derde en het vierde [geslacht]. 19 Vergeef toch de ongerechtigheid van dit volk, overeenkomstig de grootheid van Uw goedertierenheid, en zoals U dit volk overgeven hebt, vanaf Egypte tot hier toe.

Uit de reactie van Mozes op het voorstel van de HEERE blijkt dat zijn hart gelijk gestemd is met dat van de HEERE. Hij pleit voor het volk. Mozes denkt niet aan zichzelf, hij denkt alleen aan Gods heerlijkheid en het welzijn van het volk. Wat zouden de Egyptenaren wel niet zeggen? En had de HEERE al niet zo vaak Zijn goedheid en vergeving getoond vanaf hun verlossing uit Egypte? Had Hij geen beloften aan het volk verbonden? Gods beloften en daden zijn de grond voor zijn pleidooi. Mozes doet een beroep op wat de HEERE van Zichzelf heeft gezegd (zie Ex 34:6-7).

Dat is ook voor ons de grond om te bidden voor Gods volk. Hoe langer we God kennen, hoe meer reden we hebben Hem te herinneren aan Zijn Wezen dat Hij heeft getoond na onze bekering in Zijn genadige en barmhartige bemoeienis met ons.

De HEERE spreekt recht | *verzen 20-35*

20 De HEERE zei: Op uw woord heb Ik hun vergeven. 21 Echter, [zo waar] Ik leef, de hele aarde zal met de heerlijkheid van de HEERE

vervuld worden! 22 Want al de mannen die Mijn heerlijkheid gezien hebben en Mijn tekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan heb, en die Mij nu al tien keer op de proef gesteld hebben en niet naar Mijn stem hebben geluisterd, 23 zij zullen het land dat Ik hun vaders gezwoeren heb, niet zien! Ja, geen van allen die Mij verworpen hebben, zullen het zien! 24 Maar Mijn dienaar Kaleb, omdat in hem een andere geest was en hij erin volhard heeft Mij na [te volgen], hem zal Ik brengen in het land waar hij geweest is, en zijn nageslacht zal het in bezit nemen. 25 De Amalekieten en de Kanaänieten wonen in het dal. Keer morgen om en trek verder de woestijn in, in de richting van de Schelfzee.

26 Daarna sprak de HEERE tot Mozes en tot Aäron: 27 Hoelang zal [Ik nog] bij deze boosaardige gemeenschap° blijven, die tegen Mij mort? Ik heb het gemor van de Israëlieten gehoord, waarmee zij tegen Mij morren. 28 Zeg tegen hen: [Zo waar] Ik leef, spreekt de HEERE, voorwaar, Ik zal met u doen zoals u ten aanhoren van Mij gesproken hebt. 29 In deze woestijn zullen uw dode lichamen vallen, [te weten] allen van u die geteld zijn, naar hun volledige aantal, van twintig jaar oud en daarboven, [u] die tegen Mij gemord hebt. 30 U zult beslist niet in dat land komen waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik u daarin zou laten wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun. 31 Uw kleine kinderen, van wie u zei: Zij zullen tot prooi worden [van de vijand]! hen zal Ik erin brengen; zij zullen dat land, dat u verworpen hebt, leren kennen.

32 Maar wat u betreft, uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen. 33 Uw kinderen zullen veertig jaar in deze woestijn rondzwerfen, en zij zullen uw hoerereien dragen, totdat uw dode lichamen in deze woestijn vergaan zijn. 34 Overeenkomstig het aantal dagen dat u dat land verkend hebt, veertig dagen, voor elke dag een jaar, zult u uw ongerechtigheden dragen, veertig jaar [lang], en u zult van Mij tegenstand ondervinden. 35 Ík, de HEERE, heb gesproken: Voorwaar, Ik zal dit doen met heel deze boosaardige gemeenschap°, die tegen Mij samenspant. Zij zullen in deze woestijn omkomen, ja, zij zullen er sterven!

God laat Zich verbidden en vergeeft. Dat betekent niet dat Hij het kwaad ongestraft laat, maar dat hij het oordeel uitstelt. Hij spaart het volk en verteert het niet terstond. Hij zal het kwaad straffen in het

vervolg van de woestijnreis. *Veertig jaar heb Ik gewalgd van [dit] geslacht; Ik heb gezegd: Zij zijn een volk met een dwalend hart, en zij kennen Mijn wegen niet. Daarom heb Ik in Mijn toorn gezworen: Mijn rust zullen zij nooit binnengaan! (Ps 95:10-11)*. De lichamen van alle opstandelingen zullen vallen in de woestijn.

De eerstvolgende opdracht om op te breken zal niet zijn om voort te gaan op weg naar het beloofde land, maar om terug te gaan in de richting van de Schelfzee. Ze wilden terug naar Egypte (*vers 3*)? Dan mogen ze die kant uit. Ze wilden in de woestijn sterven (*vers 2*)? Ze zullen in de woestijn sterven. Hun lichamen zullen niet, zoals wel dat van Jozef, in het beloofde land begraven worden (*zie Gn 50:25; Ex 13:19; Jz 24:32*), omdat zij dat land hebben versmaad.

Alleen Kaleb en Jozua zullen in het land komen. De HEERE noemt Kaleb "*mijn dienaar Kaleb*". Hij is een beeld van de trouwe Dienaar, de Heer Jezus. Dat blijkt ook uit de volgende karakterschets: bij hem was "*een andere geest*" dan bij de ongelovigen. Kaleb liet zijn geest niet beïnvloeden door wat hij had gezien, maar door wat de HEERE had gezegd. Door die "*andere geest*" in hem, werd naar buiten zichtbaar dat hij "*volhard heeft*" de HEERE "*na te volgen*" (*vers 24; zie ook Nm 32:12; Dt 1:35-36; Jz 14:8-9,14*).

In enkele woorden wordt hier een portret van een gelovige van de oude dag gegeven, waarvan te wensen is dat we daaraan een voorbeeld nemen. Gehoorzaamheid aan de Heer en een zich niet laten beïnvloeden door de menselijke geest die in de christenheid heerst, zijn de voorwaarden om de Heer volkomen te kunnen volgen.

Ook de kinderen van onder de twintig jaar zullen het land ingaan. Zij zijn een nieuw geslacht. Het oude geslacht is vol van Egypte. Ze zijn wel in de woestijn, maar hun hart is nog helemaal in Egypte. De kinderen kennen eigenlijk alleen de woestijn, niet Egypte. God neemt die kinderen voor Zijn rekening.

Dat is ook een grote bemoediging voor ouders die zorg hebben over hun kinderen vanwege de tijd waarin ze leven. Er komt steeds meer openlijke opstand tegen God en Zijn Woord. Er is nauwelijks iets christelijks meer aanwezig in het eens zo christelijke Nederland. Maar God heeft voor elke generatie een begaanbare weg. Die weg is in Zijn Woord te vinden. Als de kinderen daarin lezen en het ter harte nemen,

zullen ze hun eigen ervaringen met een onveranderlijke God opdoen, Die alle omstandigheden kent en erboven staat.

Gods volk moet veertig jaar zwerven in de woestijn. Dit zien we terug in de tweeduizend jaar van de christenheid. De goeden lijden daarin met de kwaden. Kaleb en Jozua (en ook de kinderen) moeten evengoed veertig jaar meesjokken door de woestijn.

Zij moeten veertig jaar wachten voor ze het land kunnen binnengaan. Die veertig jaar zal God gebruiken om hen te leren wie ze zelf zijn en Wie Hij is (Dt 8:2). Ze zullen geloofservaringen opdoen en onderscheid leren maken tussen wat wel en wat niet

van God is. Maar dwars door alles heen zullen ze steeds het beeld voor ogen hebben gehouden van de indrukken die ze als verkenners van het land hebben opgedaan. Wat ze al geproefd en genoten hebben van de vrucht van het land, zal hun kracht hebben gegeven door te gaan. Ze zullen daarmee de kinderen hebben bemoedigd om vol te houden.

Het volk is een volk van zwervers geworden. Eerst waren ze pelgrims, doortrekkers op reis naar het beloofde land. Nu zijn ze zwervers, zonder vast doel omdolend in de woestijn. Dat is hun straf, omdat zij "het kostelijke land" dat God hun wilde geven, hebben versmaad (Ps 106:24). Versmaden wat God geeft, is in feite het versmiden van God Zelf.

Over de veertig jaar in de woestijn weten we weinig. Slechts enkele gebeurtenissen worden ons in de Schrift vermeld, maar die zijn dan ook kenmerkend voor hun hele verblijf in de woestijn. Ze zijn opgeschreven opdat wij daaruit lering zullen trekken (1Ko 10:5-11).

De kinderen moeten ook leren dat hetzelfde wat in de harten van de ouders is, ook

Ook moet u heel de weg in gedachten houden waarop de HEERE, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft, opdat Hij u zou verootmoedigen, [en] u op de proef zou stellen om te weten wat er in uw hart was, of u Zijn geboden in acht zou nemen of niet. (Dt 8:2)

Zij versmaadden het begerenswaardige land, zij geloofden Zijn woord niet, ... (Ps 106:24)

Maar in de meesten van hen had God geen welgevallen, want zij zijn neergeveld in de woestijn. en deze dingen gebeurden tot voorbeelden voor ons, opdat wij geen begeerte in [het] kwade zouden hebben, zoals zij er begeerte in hadden. Wordt ook geen afgodendienaars zoals sommigen van hen, zoals geschreven staat: 'Het volk ging zitten om te eten en te drinken, en zij stonden op om te spelen'. Laten wij ook niet hoereren, zoals sommigen van hen hoereerden, en er vielen er op één dag drieëntwintigduizend. Laten wij ook Christus niet verzoeken, zoals sommigen van hen [Hem] verzochten en door de slangen omkwamen. Moppert ook niet, zoals sommigen van hen mopperden en door de verdorver omkwamen. <A> deze dingen nu zijn hun overkomen als voorbeelden en zijn beschreven tot waarschuwing voor ons, op wie de einden van de eeuwen zijn gekomen. (1Ko 10:5-11)

in hun eigen harten is. Zij komen niet in het land omdat ze beter dan hun ouders zijn. Als ik iets van de hemelse zegeningen mag kennen en genieten is dat niet omdat ik ook maar iets beter ben dan een ander die deze zegeningen niet kent.

Ongeloof geoordeeld, geloof gespaard | *verzen 36-38*

36 En de mannen die Mozes uitgestuurd had om het land te verkennen, en die, teruggekeerd, heel de gemeenschap^o tegen hem hadden doen morren door over het land een kwaad gerucht te laten uitgaan, 37 die mannen, die over dat land een kwaad gerucht hadden laten uitgaan, stierven ten gevolge van een plaag, voor het aangezicht van de HEERE. 38 Maar van de mannen die eropuit gegaan waren om het land te verkennen, bleven Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, in leven.

De tien verkenners mochten geen natuurlijke dood sterven. God verdraagt veel van christenen, maar soms brengt Hij een direct oordeel (*zie Hd 5:5,10*). Waar Gods getuigenis bijzondere smaad wordt aangedaan, komt het oordeel van God direct, ongeacht of het om Israëlieten of om de gemeente gaat. Zij zondigden zelf en deden ook anderen zondigen. Ze zondigden zelf door een kwaad gerucht te verspreiden. Anderen geloofden dit kwaad gerucht en zondigden daardoor ook. Ook de aard van de zonde was erg. Zij stelden de dienst van God voor als een hopeloze zaak en stelden Hem tot een leugenaar.

Mogelijk stonden de twaalf verkenners bij elkaar, te midden van het volk. Dan doodt de HEERE door een plaag de tien ongelovige verkenners. Jozua en Kaleb blijven in leven. Dat moet de Israëlieten veel gezegd hebben. Deze twee mannen bleven staan waar een heel volk viel.

Het volk opnieuw ongehoorzaam | *verzen 39-45*

39 Mozes sprak deze woorden tot al de Israëlieten. Toen treurde het volk zeer. 40 Zij stonden 's morgens vroeg op en klommen naar de top van de berg [en] zeiden: Zie, [hier] zijn wij, wij zullen op weg gaan naar de plaats waarvan de HEERE gesproken heeft, want wij hebben gezondigd.

41 Maar Mozes zei: Waarom overtreedt u zo het bevel van de

HEERE? Want dat zal niet voorspoedig verlopen. 42 Ga niet op weg, want de HEERE zal niet in uw midden zijn, zodat u niet door uw vijanden verslagen wordt. 43 Want de Amalekieten en de Kanaänieten staan daar vóór u, en u zult door het zwaard vallen, want omdat u zich van achter de HEERE afgekeerd hebt, zal de HEERE niet met u zijn.

44 Toch probeerden zij overmoedig naar de top van de berg te klimmen, maar de ark van het verbond van de HEERE en Mozes weken niet uit het midden van het kamp. 45 Toen kwamen de Amalekieten en de Kanaänieten, die in dat bergland woonden, naar beneden en versloegen hen, en zij verpletterden hen, tot Horma toe.

In tegenspraak met wat Mozes zegt, gaan ze nu wel, zoals ze eerst in tegenspraak met wat God had gezegd, hadden geweigerd te gaan. Ook handelen ze in strijd met wat de HEERE in *vers 25* heeft bevolen, waar Hij heeft gezegd dat het volk weer de woestijn in moet trekken. Telkens weer gaan ze voorbij aan Gods woorden, of ze nu in zegen of in oordeel zijn gesproken.

Ook naar Mozes, die hen waarschuwt niet te gaan, luisteren ze niet. Ze laten zich door niemand zeggen. Eigenwillig trekken ze op: zonder God, zonder de ark van het verbond en zonder Mozes. Bij werkelijk berouw hadden ze zich gebogen onder Gods oordeel. Maar daarvan is geen sprake. Ze hebben slechts spijt vanwege de gevolgen van hun daden. Daarom proberen ze hun eerste zonde, die van bangheid, goed te maken door er een tweede zonde, die van vermetel zelfvertrouwen, aan toe te voegen. Maar God verbindt Zijn Naam nooit aan ongehoorzaamheid.

Christenen die in eigen kracht zich de dingen van God willen toe-eigenen, worden een prooi voor de macht van de vijand. Dat zien we hier bij wat de Israëlieten doen. Zoals de vijanden waren in hun ogen, toen ze ernaar keken zonder God erbij te betrekken, zo ervaren ze de werkelijkheid van hun macht, omdat ze zonder God optrokken. Het volk lijdt een zware nederlaag.

Numeri 15

De vuuroffers | verzen 1-12

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer u komt in het land dat Ik u als uw woongebied geef, 3 en u een vuuroffer voor de HEERE bereidt, een brandoffer of slachtoffer als inlossing van een gelofte, of een vrijwillige gave, of om op uw feestdagen de HEERE een aangename geur te bereiden, van de runderen of van het kleinvee, 4 dan zal hij, die zijn offergave aan de HEERE aanbiedt, een graanoffer^o van een tiende [efa] meelbloem, gemengd met een kwart hin olie, aanbieden. 5 En wijn als plengoffer, een kwart hin per lam, moet u bij het brandoffer of het slachtoffer doen.

6 En bij een ram moet u een graanoffer^o doen van twee tiende [efa] meelbloem, gemengd met olie, een derde hin; 7 en als plengoffer moet u een derde hin wijn aanbieden, [als] een aangename geur voor de HEERE.

8 En wanneer u een jong van een rund bereidt als brandoffer of slachtoffer als inlossing van een gelofte, of als dankoffer^o voor de HEERE, 9 dan moet men bij het jong van het rund een graanoffer^o aanbieden van drie tiende [efa] meelbloem, gemengd met een halve hin olie; 10 en als plengoffer moet u een halve hin wijn aanbieden, [als] vuuroffer, een aangename geur voor de HEERE.

11 Zo moet gedaan worden voor elk rund, of voor elke ram, of voor het kleinvee onder de schapen of onder de geiten. 12 Overeenkomstig het aantal dat u bereidt, moet u voor elk [dier] doen, overeenkomstig hun aantal.

Hoofdstuk 15 vormt een groot contrast met de twee voorgaande hoofdstukken en met het volgende hoofdstuk. Daarin zien we gebeurtenissen die vol zijn van ongelof en opstand van de kant van Gods volk. Maar in dit hoofdstuk lijkt het of God dat even allemaal vergeet. Hij begint met: “Wanneer u komt in het land”, woorden die helemaal los staan van de actuele situatie waarin het volk zich bevindt.

De HEERE spreekt over het ingaan van het volk in het land alsof er niets is gebeurd. Hij spreekt dan ook niet tot het ongelovige volk, waarvan de lichamen zullen vallen in de woestijn, maar tot een trouw overblijf-

sel, zoals Kaleb en Jozua. Zij stellen, samen met de kinderen onder de twintig jaar, een overblijfsel voor “naar [de] verkiezing van [de] genade” (Rm 11:5). Waar God het hele volk zal oordelen en slechts een overblijfsel het land zal bereiken, zijn de bemoedigende woorden van dit hoofdstuk juist voor dit overblijfsel bedoeld.

Hieruit blijkt dat de zonde van de mens de raadsbesluiten van God nooit teniet kan doen. God zal Zijn plannen altijd aan een overblijfsel vervullen. God is niet in verlegenheid gebracht door de zonde van de mens. De grote massa komt om in de woestijn, het overblijfsel krijgt de zegen. Dat overblijfsel brengt Hij in de rust van Zijn raad, die van eeuwigheid in Zijn hart was, ongestoord door alles wat er in de christenheid gebeurt.

God maakt, niet in het minst geschokt door het ongeloof en de opstand van Zijn volk, bekend wat Hij van plan is te gaan doen. Dit handelen van God te kennen is ook voor ons een troost te midden van zoveel afval. De verwijzing naar het ingaan in het land op dit moment (nu het volk zojuist heeft geweigerd het in bezit te nemen) is een duidelijke bemoediging voor het geloof en een verzekering van de onfeilbare genade van God.

Voor dit handelen heeft God dan ook een vaste grondslag. Die heeft Hij in het werk van de Heer Jezus. Met Hem wil Hij Zijn volk, en de getrouwen in het bijzonder, bezighouden. Het offer van de Heer Jezus staat in de *verzen 1-16* dan ook centraal. De offers die hier worden beschreven zijn allemaal offers tot een aangename geur. God wil onze harten bezighouden met het heerlijkste wat Zijn volk in het land zal doen: Hem offers brengen. Daarvoor wil Hij dat wij indringen in Zijn gedachten en daarvoor laat Hij ons die offers zien en leert Hij ons lessen.

Over de offers zelf is al veel in *Leviticus* verteld. Waar hier de nadruk op ligt, is op de begeleidende offers. Bij de drie verschillende soorten brandoffers of vredeoffers moet steeds een spijsoffer, een drankoffer en een hoeveelheid olie worden gebracht. Naar de grootte van het brandoffer of vredeoffer wordt ook de hoeveelheid voor het spijsoffer, drankoffer en de olie bepaald.

Het eerste offer dat iemand kan brengen, is een lam (*vers 5*), vervolgens kan iemand ook een ram (*vers 6*) brengen en ten slotte kan iemand als grootste offer een rund brengen (*vers 9*). De offers gaan hier van klein

naar groot. In *Leviticus* is het andersom. Daar begint God met het grootste. Maar in *Numeri* gaat het om onze praktijk, hoe wij steeds meer indringen in de waarde van het offer, dat wij daarin groeien:

- bij het lam hoort een spijsoffer van een tiende efa fijn meel, een kwart hin olie en kwart hin wijn,
- bij de ram hoort een spijsoffer van twee tiende efa fijn meel, een derde hin olie en een derde hin wijn,
- bij het rund hoort een spijsoffer van drie tiende efa fijn meel, een halve hin olie en een halve hin wijn.

God wil dat Zijn volk nooit vergeet dat bij bloedige offers deze niet-bloedige offers horen. Dat wil voor ons zeggen dat wij het werk van de Heer Jezus aan het kruis nooit los mogen zien van Zijn leven als Mens op aarde, waarvan het spijsoffer spreekt. Dat wil God ons juist in *Numeri* leren. We moeten er steeds aan denken dat het werk van Zijn Zoon op het kruis de afsluiting was van een volmaakt leven op aarde. Het maakt voor God alles uit dat het Die volmaakte Mens was Die Zijn voetstappen richtte naar het kruis. Hij is dat fijne meelbloem, alles was volmaakt gelijkmatig, er was geen enkele oneffenheid.

De olie moet met de meel worden vermengd. Het spreekt ervan hoe de Heilige Geest volkomen gemengd was met het leven van de Heer Jezus. Hij deed alles door de kracht van de Heilige Geest. Hij sprak en handelde alleen door Hem. Dat moeten wij ook leren in onze wandel door de woestijn. Hoe meer we van de Heer Jezus in Zijn offer zien, hoe groter ons inzicht wordt in Zijn werk op het kruis, des te meer zal de Heilige Geest ook in ons leven kunnen werken.

Hetzelfde kan worden gezegd van de wijn. De wijn wordt uitgegoten, geplengd, vandaar de naam 'plengoffer'. Wijn is een beeld van de vreugde. Het plengoffer doet denken aan de vreugde waarmee de Heer Jezus Zich heeft overgegeven. God wil dat we ook dat gedenken.

Paulus heeft daar iets van gevoeld. Hij wilde een drankoffer zijn. Hij wilde door zijn dood God een extra aanleiding geven om Zich te verheugen bij de vreugde die Hij al genoot door het offer van de Filippiërs (*Fp 2:17*). Het was ook voor Paulus een vreugde als hij eraan dacht dat hij zijn hele leven had gegeven om anderen, waaronder de Filip-

Maar ook al word ik als een drankoffer uitgegoten over de offerande en bediening van uw geloof, dan verblijd ik mij, en ik verblijd mij met u allen. (Fp 2:17)

piërs, als een offer aan God aan te bieden (vgl. Rm 15:16). De apostel ziet heel hun geloof en dienstbetoon als een offer aan God. Zij stelden hun lichamen “tot een levende offerande” (Rm 12:1). Dat vormde voor hem het hoofdoffer. Hun geloof is actief in het offeren van zichzelf en het dienen van God en anderen. Dat vindt Paulus groter dan zijn leven. Zijn martelaarsdood zou daar als een veel kleiner drankoffer over uitgegoten worden (2Tm 4:6).

..., dat ik dienaar van Christus Jezus zou zijn voor de volken, om het evangelie van God priesterlijk te bedienen, opdat de offerande van de volken welgevallig zou zijn, geheiligd door [de] Heilige Geest. (Rm 15:16)

Want ik word al als een drankoffer uitgegoten en de tijd van mijn heengaan is aangebroken. (2Tm 4:6)

Hoe groter het offer is dat we brengen, dat wil zeggen hoe groter ons inzicht is in het werk dat de Heer Jezus op het kruis verrichtte, hoe groter zal ook ons plengoffer zijn. Dan zullen wij niet met verdrietige gezichten rondlopen, maar met Zijn vreugde en Zijn gezindheid in onze harten. Zijn wij alleen onder de indruk van de goddeloosheid van het volk? Of zien we op de heerlijkheid van de Heer Jezus? Dat is wat God ons met *hoofdstuk 15* wil leren. Hij wil ons optrekken tot het niveau van Zijn gedachten. Dan gaan we niet ten onder aan de smart van het verval, maar gaan we op in de vreugde van het werk van de Heer Jezus, waarvan het drankoffer spreekt.

De vreemdeling en het vuuroffer | verzen 13-16

13 Elke ingezetene [van het land] moet deze dingen zo doen om een vuuroffer, een aangename geur voor de HEERE, aan te bieden. 14 En wanneer er een vreemdeling bij u verblijft of in uw midden is, [al] uw generaties door, moet hij een vuuroffer, een aangename geur voor de HEERE, offeren. Net zoals u doet, zo moet [ook] hij doen. 15 [U], gemeente, voor u en voor de vreemdeling die [bij u] verblijft, geldt één verordening, een eeuwige verordening, [al] uw generaties door: net zoals u, zo moet [ook] de vreemdeling voor het aangezicht van de HEERE zijn. 16 Eén wet en één bepaling geldt voor u en voor de vreemdeling die bij u verblijft.

Als alles zo wordt betrokken op de Heer Jezus, verdwijnt voor God het verschil tussen Jood en heiden. Vandaar dat we in deze verzen lezen dat voor een vreemdeling hetzelfde geldt als voor de geboren Israëliet. Ook de vreemdeling heeft het voorrecht zulke vuuroffers te brengen.

Dat betekent niet alleen dat hij hetzelfde moet doen als de Israëliet, maar dat hij voor de HEERE dezelfde positie als de Israëliet inneemt.

De plaats die de heiden hier naast de Israëliet krijgt (*vers 15b*), is uniek in het Oude Testament. Altijd wordt het onderscheid gehandhaafd. En als er zegen voor de heidenen zou zijn, dan zou dat zijn door middel van Israël, dus niet op voet van gelijkheid. Hoe kan het dan dat dit hier staat? Omdat, zoals gezegd, God hier denkt aan het offer van de Heer Jezus. Waar Hij naar voren komt, kan er in Gods handelen met de mens geen verschil zijn. Jood en heiden hebben evenzeer gezondigd (*Rm 3:23b*); beiden zijn ze daarom van dezelfde genade afhankelijk (*Rm 10:11-12; 11:32*). Op grond van het werk van de Heer Jezus kan God met Jood en heiden op dezelfde grondslag handelen.

Want allen hebben gezondigd en komen te kort aan de heerlijkheid van God, ... (Rm 3:23)

Want de Schrift zegt: 'Ieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden'. Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek, want dezelfde Heer van allen is rijk jegens allen die Hem aanroepen: ... (Rm 10:11-12)

Want God heeft allen onder [het] ongelooft besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen. (Rm 11:32)

Het hefoffer | *verzen 17-21*

17 De HEERE sprak tot Mozes: 18 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Als u gekomen bent in het land waarheen Ik u breng, 19 en het gebeurt dat u van het brood van het land eet, dan moet u de HEERE een hefoffer brengen. 20 U moet van de eerstelingen van uw deeg een koek als hefoffer brengen. U moet dat, net als het hefoffer, van de dorsvloer brengen. 21 U moet van de eerstelingen van uw deeg de HEERE een hefoffer geven, [al] uw generaties door.

Opnieuw spreekt God over het feit dat ze in het land zullen komen. Dat is opnieuw een troost voor de Kalebs in het volk. Er volgt een nieuwe inzetting. Als ze in het land komen, mogen ze eten van wat het land opbrengt. Maar God wil daar ook Zijn deel van hebben. Dat kunnen ze Hem geven in de vorm van een hefoffer. Het hefoffer is een offer dat op en neer wordt bewogen voor het aangezicht van de HEERE. Hier is het een koek, bereid van de vrucht van het land.

Om het gerst tot meel en het meel tot een koek te maken, moet de Israëliet er actief mee aan de slag. Dat geldt ook in geestelijk opzicht. Er moet een werk in ons hart gebeuren, we moeten er in ons hart mee bezig zijn, willen we God iets kunnen aanbieden van de Heer Jezus. Bij

elke bewerking ervan wil God het eerst Zijn deel krijgen. God wil dat we eraan denken dat Hij het is Die ons het voedsel geeft dat we mogen genieten. In het hefoffer laten we Hem er als het ware van meegenieten en wel als Eerste.

Het hefoffer van het land spreekt van de Heer Jezus zoals Hij nu is in de hemel. God wil dat we indringen in wat de Heer Jezus nu is. Alles wat we genieten van de Heer Jezus in onze geestelijke groei in het kennen van Hem zoals Hij in de hemel is, daarvan wil God van ons een hefoffer krijgen. We tillen het omhoog, naar Hem, om Hem te laten meegenieten van wat wij van de Heer Jezus hebben genoten. In *Ezechiël 44:30* wordt een bijzondere zegen verbonden aan het geven van eerstelingen.

Ook het beste van alle eerstelingen van alles, en elk hefoffer van alles, van al uw heffoffers, zullen voor de priesters bestemd zijn. Ook het beste van uw deeg moet u aan de priester geven om een zegen op uw huis te doen rusten. (Ez 44:30)

Het gaat hier niet om bijzondere gelegenheden, zoals de feesten van de HEERE, maar juist om het gewone leven van alle dag. God wenst de eerstelingen te ontvangen van wat wij in onze dagelijkse omgang met Hem als geestelijk voedsel genieten. Hij wenst dus dat wij Hem als Eerste deelgenoot maken van wat wij hebben genoten. Pas daarna kunnen wij wat we van de Heer Jezus hebben gezien weer doorgeven aan anderen. Dat kan gebeuren bijvoorbeeld in een gesprek, een bijbelbespreking of lezing.

Zonde zonder opzet en met opzet | *verzen 22-31*

22 En wanneer u zonder opzet gezondigd hebt, en niet al deze geboden gedaan hebt, die de HEERE tot Mozes gesproken heeft 23 – alles wat de HEERE u door de dienst van Mozes geboden heeft, vanaf de dag dat de HEERE het geboden heeft en daarna, [al] uw generaties door – 24 wanneer het zal zijn dat iets zonder opzet gedaan is, iets wat voor de ogen van de gemeenschap° [verborgen was], dan moet heel de gemeenschap° volgens de bepaling één jonge stier, het jong van een rund, als brandoffer bereiden, als een aangename geur voor de HEERE, met het bijbehorende graanoffer° en het bijbehorende plengoffer, en één geitenbok als zondoffer. 25 Dan moet de priester verzoening doen voor heel de gemeenschap° van de Israëlieten, en het zal hun vergeven worden, want het was zonder opzet. Zij hebben

zelf hun offergave gebracht, een vuuroffer voor de HEERE, en hun zondoffer, voor het aangezicht van de HEERE, vanwege hun [zonde] zonder opzet. 26 Dan zal het heel de gemeenschap^o van de Israëlieten vergeven worden, en [ook] de vreemdeling die in hun midden verblijft, want het is heel het volk zonder opzet [overkomen].

27 Als nu één persoon zonder opzet gezondigd heeft, moet hij een geit van een jaar oud als zondoffer aanbieden. 28 Dan moet de priester verzoening doen voor die persoon die zonder opzet [gezonderd heeft], met een onopzettelijke zonde, voor het aangezicht van de HEERE, om verzoening voor hem te doen, en het zal hem vergeven worden. 29 Voor de ingezetene onder de Israëlieten, en voor de vreemdeling die in hun midden verblijft: één wet geldt voor u, voor hem die zonder opzet [zonde] doet.

30 Maar de persoon die iets met opgeheven hand doet, van de ingezetenen of van de vreemdelingen, die lastert de HEERE: die persoon moet uit het midden van zijn volk uitgeroeid worden, 31 want hij heeft het woord van de HEERE veracht en Zijn gebod verbroken. Die persoon moet beslist uitgeroeid worden, zijn ongerechtigheid is op hem.

Er is nog een aspect in verbinding met het land dat de HEERE hier aan Zijn volk voorhoudt. Dat betreft de overtredingen waarin het volk ook in het land zal kunnen vallen. De HEERE stelt niet alleen de zegen voor, Hij stelt ook het falen voor. We zien dat in de brieven die spreken over de hemelse zegeningen. Daarin is ook sprake van falen. Dat gebeurt als we niet waardig wandelen, dat wil zeggen niet in overeenstemming met onze positie.

Het gaat om onoplettendheid, een zonde zonder er erg in te hebben. God veronderstelt niet dat wij opzettelijk zondigen. Iemand die zondigt, weet dat vaak wel, maar heeft dan niet de kracht de zonde te weerstaan. Toch zal hij, terwijl hij zondigt, tegelijk de zonde haten die weer macht over hem heeft gekregen. Hoe de gelovige tegenover deze onopzettelijke, voor hem zelf verborgen zonde staat, wordt mooi weergegeven door *Psalms* 19:13.

*Wie zou [al zijn] afdwalingen opmerken?
Reinig mij van verborgen [afdwalingen].
(Ps 19:13)*

In *Leviticus* is ook sprake van onopzettelijk zondigen door de hele vergadering en het offer dat daarvoor moet worden gebracht (zie *Lv*

4:13-21). Daar gaat het om iets doen dat volgens de geboden van de HEERE niet gedaan moet worden, terwijl het hier gaat om iets niet doen dat volgens de geboden van de HEERE wel gedaan moet worden. Uitgangspunt blijft dat het onopzettelijk gebeurt.

De verloochening door Petrus van de Heer is een voorbeeld van een onopzettelijke zonde. Petrus is door zijn zelfvertrouwen gekomen op een plaats waar hij zichzelf niet meer in de hand heeft. Door mensen-vrees komt hij tot laffe uitspraken over zijn verhouding tot de Heer Jezus. Maar hij is daardoor geen tegenstander van de Heer Jezus geworden. Even later komt hij tot diep berouw (zie Lk 22:56-62; vgl. 1Tm 1:13).

Met opzettelijk zondigen, dat is zondigen "met opgeheven hand" (verzen 30-31), wordt opstand tegen God bedoeld, bewust tegen God ingaan, met moedwil. Daarvoor is geen vergeving (Hb 10:26). Iemand die een dergelijke houding tegenover God aanneemt, is niet te zwak om de zonde te

weerstaan, maar geeft heel bewust aan de zonde toe. Hij beseft wat hij doet, kent de gevolgen, maar er is niets dat hem kan tegenhouden.

In *Leviticus 4*, waar de onopzettelijke zonde uitvoerig wordt behandeld, wordt alleen gesproken over een zondoffer. Maar hier wordt ook gesproken over een brandoffer, dat ook nog eens groter is dan het zondoffer. Dat komt omdat het hier gaat om een zonde in het land. Daar te zijn geeft een grotere verantwoordelijkheid. Als we daar zondigen, hebben we ook de zegeningen in gevaar gebracht. Daarom is hier sprake van een brandoffer, om als het ware er opnieuw aan te herinneren dat onze zegeningen het gevolg zijn van het werk van de Heer Jezus voor God.

Er worden in dit gedeelte twee gevallen voorgesteld waarin gezondigd wordt: door de gemeente (verzen 22-26) en door de enkeling (verzen 27-29). We kunnen dat verbinden met de zegeningen, want die zijn er ook in deze twee vormen: er zijn gemeenschappelijke zegeningen voor de gemeente als geheel (zie Ef3) en er zijn persoonlijke zegeningen voor elke gelovige afzonderlijk (zie Ef 1:3-8). Waar zonde zijn intrede doet, ver-

..., mij die vroeger een lasteraar, een vervolger en een smader was; maar mij is barmhartigheid bewezen, omdat ik het onwetend heb gedaan, in ongelooft; ... (1Tm 1:13)

Want als wij moedwillig zondigen nadat wij de kennis van de waarheid ontvangen hebben, blijft er geen slachtoffer voor [de] zonden meer over, ... (Hb 10:26)

dwijnt het genot van de zegen, zowel voor het geheel als voor het individu.

De sabbatschender | verzen 32-36

32 Toen de Israëlieten in de woestijn waren, troffen zij een man aan die hout sprokkelde op de sabbatdag. 33 En zij die hem aantroffen terwijl hij hout sprokkelde, brachten hem naar Mozes en naar Aäron, en naar heel de gemeenschap°. 34 Zij namen hem in hechtenis, want er was [nog] geen beslissing genomen wat met hem gedaan moest worden. 35 Toen zei de HEERE tegen Mozes: Die man moet zeker gedood worden. Heel de gemeenschap° moet hem met stenen stenigen buiten het kamp. 36 Toen bracht heel de gemeenschap° hem weg tot buiten het kamp, en zij stenigden hem met stenen, zodat hij stierf, zoals de HEERE Mozes geboden had.

In deze verzen krijgen we een voorbeeld van een zonde met opgeheven hand (*vers 30*), door iemand die het woord van de HEERE verachtte (*vers 31*). De sabbat schenden betekent de rust van God schenden. De sabbat is door God aan de mens tot zegen gegeven. Door de zonde van de mens werd het een gebod. Toch blijft de bedoeling van God met de sabbat dat de mens op die dag mag delen in Zijn rust, dat hij dan niet hoeft te werken.

De sabbat hoort bij de eerste schepping. Later heeft God de sabbat opgenomen in Zijn wet die Hij aan Zijn volk gaf. Gelovigen van de gemeente zijn “*een nieuwe schepping*” (*Gl 6:15*) en “*niet onder [de] wet, maar onder [de] genade*” (*Rm 6:14*). In letterlijke zin geldt de sabbat dan ook niet voor hen. Waar zij van mogen genieten is de sabbatsrust in geestelijke zin. Zij mogen genieten van de ‘sabbatsrust’ van God die Hij heeft gevonden in het volbrachte werk van Zijn Zoon. God rust in Zijn Zoon.

Die rust wordt vertreden als we toch werken van het vlees voortbrengen. De zondag is niet de sabbat. Door van de zondag een verkapte sabbat te maken is die dag in de christenheid een dag van geboden en verboden geworden. Juist de mensen die de eerste dag van de week als sabbat houden, zijn sabbatschenders, want zij menen door werken van de wet (zoals het houden van de ‘sabbat’) God aangenaam te zijn. Dan sta je niet op de grondslag van de genade. Rusten in de rust van God wil zeggen staan in de genade. De zondag als sabbat houden is voor

velen geen vreugde, maar een last, omdat niets mag. Dan wordt de verkapte sabbat een juk.

De sabbatschender verzamelde dode takken. Dat is een beeld van het verrichten van dode werken. Dat zijn werken waarin geen leven uit God zit. Dode werken zijn werken die uit ons godsdienstige vlees voortkomen (Hb 9:14). Boze werken komen voort uit ons verdorven vlees (Ko 1:21). Dode werken hoeven niet boos te zijn. Maar als ze voortkomen uit een onwedergeboren hart of geschieden in het kader van een vleselijke religie zijn ze dood. Tegenover de dode werken staat het dienen van de levende God.

Dode werken zijn werken die het product zijn van een schepsel dat in Gods oog dood is (Ef 2:1). Zij ontspringen niet uit de bron van alle ware leven, dat is God Zelf. Dat soort werken zijn brandhout, alleen goed voor het vuur. Dit herkennen we in allen die zich stellen op de grondslag van werken van de wet. Zij stellen zich onder de vloek (Gl 3:10).

De man mocht geen vuur maken op de sabbat (Ex 35:3). Vuur geeft licht en warmte.

God wil dat we eraan denken dat dat alleen te vinden is in Jezus Christus en niet bij iets wat een mens presteert. Het aangezicht van Mozes dat glansde van de heerlijkheid van God (zie Ex 34:35), doet denken aan de lichtglans die in Christus te zien is (zie 2Ko 4:4-6). Dat is het enige licht dat gezien mag worden en niet het vuur door mensen gemaakt. Het aangezicht van Jezus Christus straalt, niet wat wij presteren.

De sabbat spreekt van Gods rust. Daarin wil Hij de mens laten delen. Deze man stoorde zich daar niet aan. Hij ging hout rapen, werken doen, om zich bij het vuur daarvan te warmen. Het is een beeld van het wandelen in het licht van eigen vuur, eigen ervaring, eigen meningen, eigen resultaten. Het wijst op het verzamelen van godsdienstige ver-

..., hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door [de] eeuwige Geest Zichzelf vlekkeloos aan God heeft geofferd, ons geweten reinigen van dode werken, om [de] levende God te dienen. (Hb 9:14)

En u, die er vroeger vreemd aan was en vijandig gezind was door uw boze werken, heeft Hij echter nu verzoend ... (Ko 1:21)

En u [heeft God opgewekt], toen u dood was in uw overtredingen en zonden, ... (Ef 2:1)

Want allen die op grond van werken van [de] wet zijn, zijn onder [de] vloek; want er staat geschreven: 'Verloekt is ieder die niet volhardt in alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen'. (Gl 3:10)

U mag op de sabbatdag in geen van uw woongebieden vuur aansteken. (Ex 35:3)

richtingen, maar het is dood hout, het zijn dode werken. Wie zich daaraan willens en wetens overgeeft, sterft zonder barmhartigheid.

De man wordt in bewaring gesteld. Dan wordt God geraadpleegd. Dat is belangrijk. De gemeente mag alleen straf uitoefenen die in overeenstemming is met de overtreding. God bepaalt de strafmaat. Er zijn gevallen van tucht waarbij de gemeente niet goed weet wat er moet gebeuren. Dan kan het nodig zijn dat iemand 'in hechtenis wordt genomen', wat we kunnen toepassen door iemand te zeggen dat hij voorlopig niet deelneemt aan het avondmaal, tot de Heer duidelijk maakt wat er moet gebeuren. Het is in dat soort gevallen beter te wachten en de plaats van een onwetende in te nemen, terwijl we in die tijd van onwetendheid erop vertrouwen dat de Heer hoort en voor ons zorgt.

In dit geval luidt Gods oordeel: stenigen. De stenen worden door de hele gemeente gegooid. De toepassing voor de gemeente van God in deze tijd is het wegdoen van de boze uit het midden van de gemeente (zie 1Ko 5:13). Dat is ook een zaak van het geheel.

De gedenkkwasten | verzen 37-41

37 De HEERE sprak tot Mozes: 38 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen dat zij voor zichzelf, [al] hun generaties door, kwastjes moeten maken aan de hoeken van hun kleren. Aan de kwastjes aan de hoek moeten zij een blauwpurperen draad bevestigen. 39 Die zal voor u aan de kwastjes zitten, opdat u, wanneer u hem ziet, aan al de geboden van de HEERE denkt en die doet, zodat u niet uw [eigen] hart en uw [eigen] ogen zult onderzoeken, waar u als in hoererij achteraan gaat; 40 opdat u aan al Mijn geboden denkt en die doet, en heilig bent voor uw God. 41 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte geleid heeft, om u tot een God te zijn. Ik ben de HEERE, uw God.

Mogelijk geeft God het bevel tot het maken en dragen van deze kwastjes naar aanleiding van de geschiedenis met de sabbatschender. Wat hier staat, is een samenvatting van het voorgaande. Het volk wordt met het land beziggehouden. Dat moet nu elke stap die ze in de woestijn zetten kenmerken. De blauwpurperen draad herinnert aan de hemel. Hemelse beginselen moeten de kleinste bijzonderheden in ons leven bepalen,

zelfs die bijzonderheden die het dichtst bij de aarde zijn. Dan zullen we het kwade, waardoor we Gods oordeel over ons brengen, vermijden.

Gedenkkwastjes of franje zitten aan de hoeken van de kleren, onderaan (zie ook Dt 22:12). De afmetingen worden er niet bij gegeven. De farizeeën maakten ze groot. Zij wilden daarmee aan iedereen laten zien hoezeer zij zich aan Gods gebod hielden. De Heer Jezus bestraft hen, omdat zij alleen uiterlijk te koop liepen met hun vroomheid, maar innerlijk er ver vandaan waren (Mt 23:5).

Al hun werken nu doen zij om door de mensen gezien te worden; want zij maken hun gebedsriemen breed en hun kwasten groot; ... (Mt 23:5)

De blauwpurperen draad zien we ook bij de voorhoofdplaat van de hogepriester (zie Ex 28:35-37). Die plaat is met een blauwpurperen draad aan zijn voorhoofd bevestigd. Op die plaat staat: "DE HEILIGHEID VAN DE HEERE." Daarmee brengt hij het volk in gedachtenis bij God. Het hoofd is in de richting van God. De zomen met de blauwe draad zijn bij de aarde. Zij herinneren aan de wandel in de woestijn. Het één is niet te scheiden van het ander.

De hemelsblauwe draad doet ons denken aan de opdracht: "Zoekt dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand" (Ko 3:1). Als ze naar de kwastjes kijken, worden ze aan de geboden herinnerd. Dan zullen ze ervoor bewaard worden hun hart (gevoelens en genegenheden) en hun ogen (wat ze zien) achterna te gaan. Er is niets wat ons beter in staat stelt te wandelen op aarde dan het bewustzijn dat we van de hemel zijn.

De reden van dit alles is dat de HEERE hen uit Egypte heeft geleid en dat Hij hun God is. Hij is "de HEERE, uw God". Alles is met Hem verbonden, Hij is het centrum van alles.

Voor ons, die uit de wereld verlost zijn (Gl 1:4), zijn alle zegeningen verbonden met en samengevat in Hem Die in de hemel is.

..., die Zichzelf heeft gegeven voor onze zonden, opdat Hij ons zou trekken uit de tegenwoordige boze eeuw, naar de wil van onze God en Vader, ... (Gl 1:4)

Numeri 16

Opstand leiders tegen Mozes | verzen 1-3

1 Korach nu, de zoon van Jizhar, zoon van Kahath, zoon van Levi, nam zowel Dathan en Abiram, zonen van Eliab, als On, de zoon van Peleth, nakomelingen van Ruben, [met zich] mee. 2 Zij kwamen in opstand tegen Mozes, samen met tweehonderdvijftig mannen uit de Israëlieten, leiders van de gemeenschap°, afgevaardigden naar de vergadering, mannen van naam. 3 Zij kwamen vanwege Mozes en vanwege Aäron bijeen, en zeiden tegen hen: U [trekt] te veel naar u [toe], want heel de gemeenschap°, allen zijn zij heilig, en de HEERE is in hun midden. Waarom verheft u zich dan boven de gemeente van de HEERE?

Dit hoofdstuk vormt een dieptepunt in de geschiedenis van de woestijnreis van Israël. Kan het nog erger na wat we in de voorgaande hoofdstukken hebben gezien: het terug verlangen naar Egypte, de verachting van het manna en de weigering om het beloofde land in te gaan? Ja, dat zien we in dit hoofdstuk.

Waarschijnlijk speelde deze opstand zich af tegen het eind van de woestijnreis. Als we dat toepassen op het eind van de christelijke bedeling, de tijd waarin wij nu leven, dan kunnen we twee lessen leren. De eerste is dat na alle ontrouw en verval die in het christelijk getuigenis zijn voorgekomen, het ergste nog moet komen. De volledige afval van wat de naam 'christelijk' draagt, zal alles in de schaduw stellen wat al aan boosheid openbaar is geworden in de christenheid. Het dieptepunt is het loochenen van de Vader en de Zoon (1Jh 2:22).

Wie is de leugenaar dan hij die loochent dat Jezus de Christus is? Deze is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent. (1Jh 2:22)

De tweede les is dat als een volk toch het land, de hemel zal binnengaan, dat niet is gegrond op de trouw van het volk, maar op de trouw van de hogepriester. De waarde van het hogepriesterschap van de Heer Jezus wordt aangegeven aan het slot van dit hoofdstuk en in de daarop volgende hoofdstukken. De bloeiende staf van Aäron die we in het volgende hoofdstuk (Nm 17) zien, is daarvan een sprekend symbool.

Het bewijs dat deze geschiedenis verwijst naar de eindtijd van de christenheid, is te vinden in de *brief van Judas*. Dathan en Abiram herkennen we in personen die de heerschappij (in Mozes) verwerpen (Jd :8). In *Judas :11* zijn drie fasen in de weg naar de afval te onderscheiden. Het begint met “*de weg van Kaïn*”. Dit stelt het beginsel voor van de mens die een eigen gerechtigheid voor God wil opbouwen, iemand die op grond van eigen werken door God aanvaard wil worden.

Vervolgens spreekt Judas over “*de dwaling van Bileam*”. Hierin zien we het beginsel van een mens die meent God en tegelijk de mammon te kunnen dienen. In de christelijke kerk komt dat neer op het binnenhalen van leringen van mensen. Dat is te herkennen in de oecumenische beweging en de charismatische beweging. Leringen van demonen hebben ingang gekregen (1Tm 4:1-3).

De weg van Kaïn en de dwaling van Bileam zijn de voorbereiders voor wat Judas als derde noemt “*de tegenspreking van Korach*” of de openlijke, rechtstreekse opstand tegen God. Waar Dathan en Abiram zich uitstrekken naar het leiderschap van Mozes, daar strekt Korach zich uit naar het priesterschap van Aäron. Korach is een Kahathiet. De Kahathieten hebben de heerlijkste taak in verbinding met de tabernakel. Zij mogen de heilige voorwerpen dragen. Maar dat is voor Korach niet voldoende. Hij wil de positie van Aäron.

Wat Korach in feite wil, is een positie die hem verheft boven het volk waardoor hij als middelaar tussen het volk en God komt te staan. Die zonde, de zonde van een aparte priesterklasse, is in de christenheid algemeen geworden. Het is het innemen van de plaats die alleen de Heer Jezus toekomt. Wie dat begeert, valt in de tegenspreking van Korach en zal daardoor omkomen. Heel sterk is dat te zien in de paus. Het pausdom is de afschuwelijke aanmatiging de plaatsvervanger van Christus op aarde te zijn. Een aparte priesterklasse is volkomen vreemd aan het bijbelse christendom.

Evenzo inderdaad verontreinigen ook deze dromers [het] vlees en verwerpen [de] heerschappij en lasteren [de] heerlijkheden. (Jd :8)

Wee hun, omdat zij de weg van Kaïn gegaan zijn en voor loon zich aan de dwaling van Bileam overgegeven hebben en in de tegenspreking van Korach omgekomen zijn. (Jd :11)

De Geest nu zegt uitdrukkelijk, dat in [de] latere tijden sommigen van het geloof zullen afvallen, terwijl zij zich zullen bezighouden met verleidende geesten en leringen van demonen die in huichelarij leugen spreken en hun eigen geweten hebben dichtgeschroeid. Zij verbieden te trouwen [en gebieden] zich van voedsel te onthouden, dat God geschapen heeft om met dankzegging te worden genuttigd door hen die geloven en de waarheid kennen. (1Tm 4:1-3)

Bij Korach, Dathan en Abiram sluiten zich ook nog tweehonderdvijftig mannen van naam aan. Het is moeilijk om nederig te blijven als je iemand “*van naam*” bent. Hoogmoed en eerzucht liggen op de loer om die naam te laten spreken. Vaak zijn “*mannen van naam*” er niet tevreden mee bekend te zijn, maar willen ze meer. In het leven van zulke mannen is voor God en Zijn Woord geen plaats. Zij vulden in de oudheid de aarde met hun gewelddadigheden en waren de aanleiding voor de zondvloed (zie Gn 6:4-7).

De opstandelingen vleien eerst het volk door te zeggen dat het als geheel heilig is. Heilig zijn zit echter niet in een verklaring door mensen, maar in het houden van de geboden van de HEERE. Een dergelijke verklaring gaat er bij het volk wel in. Democratie wordt gezien als een grote winst. In de kerk wil niemand zich dat laten ontnemen. Niet een paar man aan de top, maar iedereen moet zijn zegje mogen doen. Waar men blind voor is, is dat de macht toch ligt bij een paar autoritaire figuren onder het volk.

Korach wil de macht naar zich trekken. Als hij zich als middelaar kan opwerpen, heeft hij het hele volk in zijn greep. De macht van de geestelijke klasse is enorm. De mens onderwerpt zich graag aan leiders die hun godsdienstige gevoelens strelen (2Tm 4:3). Mozes doorziet wat Korach wil (vers 10). Wij zullen bewaard blijven voor deze misleiders en hun vleiende, verleidelijke taal, als we naar ‘Mozes’, luisteren (vgl. Lk 16:29), dat wil zeggen als we luisteren naar wat God in Zijn Woord tot ons zegt.

Want er zal een tijd zijn dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar naar hun eigen begeerten voor zichzelf leraars zullen verzamelen, om zich het gehoor te laten strelen; ... (2Tm 4:3)

Abraham echter zei: Zij hebben Mozes en de profeten; laten zij naar hen luisteren. (Lk 16:29)

Dathan en Abiram zijn Rubenieten. Ruben was de oudste zoon van Jakob. Als behorend tot zijn nageslacht eisen Dathan en Abiram de voornaamste plaats onder het volk. Hun gedrag maakt hun ware aard openbaar. Zij weigeren Mozes te gehoorzamen en beschuldigen hem ervan dat hij over hen heerst (vers 13). Maar Mozes en Aäron matigen zich hun positie in het volk van God niet aan. God heeft hun die positie gegeven (Hb 5:4). Dat te erkennen is ware wijsheid. Wie daar bewust tegen ingaat door gaven voor zichzelf op te eisen zonder te kijken naar wat God heeft gegeven,

En iemand neemt niet voor zichzelf de eer, maar wordt door God geroepen, evenals ook Aäron. (Hb 5:4)

kan niet anders dan Gods oordeel over zich afroepen. Dathan en Abiram willen een plaats op grond van natuurlijke kwaliteiten.

Zo gebeurt het in de christenheid. We zien dat als mensen met een goed verstand en een vlotte babbel een vooraanstaande plaats opeisen of gegeven wordt.

Mozes laat de HEERE beslissen | verzen 4-7

*4 Toen Mozes dat hoorde, wierp hij zich met zijn gezicht [ter aarde].
5 En hij sprak tot Korach en tot heel diens aanhang: Morgenochtend zal de HEERE bekendmaken wie van Hem is, en wie de heilige is die Hij in Zijn nabijheid zal laten komen. Wie Hij kiest, zal Hij in Zijn nabijheid laten komen. 6 Korach en heel uw aanhang, doe dit: neem voor uzelf vuurschalen, 7 doe er morgen vuur in en leg er reukwerk op voor het aangezicht van de HEERE. En het zal gebeuren dat de man die de HEERE kiest, die zal de heilige zijn. U [trekt] te veel naar u [toe], zonen van Levi!*

Mozes valt op zijn gezicht, hij verdedigt zich niet tegen de kritiek. Hij verdaagt de zaak tot morgen. Daarmee geeft hij zijn tegenstanders tijd om na te denken. Zelf heeft hij er het volste vertrouwen in dat de HEERE alles duidelijk zal maken. Hij legt de beslissing bij Hem neer, gerust over de uitkomst.

Voor de beslissing zal gebruik worden gemaakt van vuurschalen met reukwerk. Mogelijk wordt dit middel gebruikt omdat het brengen van reukwerk de heiligste handeling van de priester was, die de priester het dichtst bij God bracht. De HEERE heeft in verbinding daarmee al een keer aan de hele gemeente van Israël laten zien hoe Hij Zich door oordeel de Heilige betoonde aan hen die met reukwerk tot Hem naderden (zie Lv 10:1-3).

De aanklacht | verzen 8-11

8 En Mozes zei tegen Korach: Luister toch, zonen van Levi! 9 Is het u niet genoeg dat de God van Israël u heeft afgezonderd van de gemeenschap^o van Israël om u tot Hem te laten naderen, om de dienst van de tabernakel van de HEERE te verrichten en voor de gemeenschap^o te staan om hen te dienen? 10 Hij heeft u en al uw broeders,

de zonen van Levi, met u laten naderen; wilt u nu ook het priester-ambt? 11 Daarom u, en uw hele aanhang, u spant samen tegen de HEERE. Immers, Aäron, wat is hij dat u tegen hem mort?

Mozes wijst Korach op zijn bevoorrechte positie en taak. Wie trots wordt op wat hij van de Heer heeft ontvangen, verheft zich boven anderen. Het uitoefenen van een ambt in de gemeente mag nooit aanleiding worden voor het zich aanmatigen van een speciale functie als middelaar, die alleen de Heer Jezus heeft.

Dathan en Abiram weigeren te komen | *verzen 12-15*

12 En Mozes stuurde [een bode] om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te roepen. Maar zij zeiden: Wij komen niet! 13 Is het niet genoeg dat u ons geleid hebt uit een land dat overvloedt van melk en honing, om ons te laten sterven in de woestijn, dat u zich ook zonodig tot heerser over ons moet verheffen? 14 Bovendien hebt u ons niet gebracht naar een land dat overvloedt van melk en honing, evenmin hebt u ons akkers en wijngaarden gegeven als erfelijk bezit. Wilt u de ogen van deze mannen uitsteken? Wij komen niet! 15 Toen ontstak Mozes [in] hevige [woede], en hij zei tegen de HEERE: Zie hun offer niet aan! [Nog] geen ezel heb ik van hen afgenomen en niet één van hen heb ik kwaad gedaan.

Dathan en Abiram verwerpen Mozes als leider. Zij beschuldigen hem ervan een onbekwaam leider te zijn. Hij heeft hen immers niet gebracht in een land dat overvloedt van melk en honing. Integendeel, zij stellen dat hij hen uit een land dat overvloedt van melk en honing heeft weggehaald. Zij beschuldigen Mozes er ook van de ogen van het volk te verblinden met mooie beloften, maar waar niets van terecht komt. Maar het is precies andersom: mensen die Egypte in hun gedachten hebben als een land dat overvloedt van melk en honing, zijn zelf totaal blind voor Gods plan en zijn ook totaal blind voor hun eigen falen. Zij verblinden de ogen van anderen met hun leugenachtige praatjes.

Hier verliest Mozes zijn geduld. Hij uit zich echter niet tegenover zijn tegenstanders maar tegenover de HEERE. Hij neemt het recht niet in eigen hand. Recht doen laat hij over aan de HEERE. Hij vraagt de HEERE hun spijsoffer niet aan te zien. Hiermee stelt hij hen op één lijn

met Kaïn die met een eigenwillig spijsoffer kwam en wiens offer ook niet door de HEERE werd aangenomen (Gn 4:3,5a).

En het gebeurde na verloop van dagen dat Kaïn van de opbrengst van de aardbodem aan de HEERE een offer bracht. ... maar op Kaïn en op zijn offer sloeg Hij geen acht. (Gn 4:3,5a)

Tevens bepleit hij bij God het onbaatzuchtige van zijn gedrag. Hij heeft zich nooit ten koste van hen verrijkt. Ook heeft hij hen nooit benadeeld. Hij heeft zich nooit als heerser gedragen die van zijn onderdanen eist en hen onderdrukt. Samuël en Nehemia hebben op dezelfde manier als Mozes gehandeld (zie 1Sm 12:3-5; Ne 5:17-18).

Vuurschalen met reukwerk | verzen 16-18

16 En Mozes zei tegen Korach: U en heel uw aanhang, verschijn morgen voor het aangezicht van de HEERE, u en zij, en [ook] Aäron. 17 En ieder moet zijn vuurschaal meenemen en er reukwerk op leggen, en ieder moet zijn vuurschaal voor het aangezicht van de HEERE brengen, tweehonderdvijftig vuurschalen, ook u en Aäron, ieder zijn vuurschaal. 18 Zo nam ieder zijn vuurschaal, deed er vuur in en legde er reukwerk op en zij stelden zich op [bij] de ingang van de tent van ontmoeting°, ook Mozes en Aäron.

De HEERE zal duidelijk maken wie tot Hem mogen naderen aan de hand van het reukwerk. De plaats waar dat gebeurt, is bij de ingang van de tent der samenkomst.

De heerlijkheid van de HEERE verschijnt | verzen 19-22

19 Korach liet heel zijn aanhang vanwege hen bijeenkomen, bij de ingang van de tent van ontmoeting°. Toen verscheen de heerlijkheid van de HEERE aan heel de gemeenschap°. 20 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron: 21 Zonder u af uit het midden van deze gemeenschap°, [want] Ik zal hen in een ogenblik vernietigen! 22 Maar zij wierpen zich met hun gezicht [ter aarde] en zeiden: O God! God van de geesten van alle vlees! Als één man zondigt, zult U dan zeer toornig worden op heel de gemeenschap°?

Allemaal komen ze de volgende dag bij de ingang van de tent der samenkomst. Weer spreekt God erover dat Hij het hele volk wil uitdelgen. Maar weer openbaart de ware herder zich, die het volk van God ter harte gaat. Mozes neemt de gelegenheid niet te baat om zich van

zijn tegenstanders te ontdoen. Dat is een groot contrast met Korach, Dathan en Abiram. Die hebben geen hart voor het volk, want zij slepen het mee in het verderf. Op grond van de voorbede van Mozes spaart God het volk (Ps 106:23).

*Hij zei dat Hij hen zou wegvagen.
Als Mozes, Zijn uitverkorene,
niet voor Zijn aangezicht in de bres had gestaan
om Zijn grimmigheid af te wenden,
dan zou Hij hen te gronde gericht hebben.
(Ps 106:23)*

God wordt hier genoemd: “God van de geesten van alle vlees”. Deze Naam komt verder nog voor in hoofdstuk 27:16. Deze Naam geeft aan dat God alwetend is, dat Hij het hart, het denken en willen van de mens doorgrondt.

Korach en zijn aanhang geoordeeld | *verzen 23-35*

23 En de HEERE sprak tot Mozes: 24 Spreek tot de gemeenschap^o en zeg: Trek u terug van rondom de woning van Korach, Dathan en Abiram. 25 Toen stond Mozes op en hij ging naar Dathan en Abiram, en de oudsten van Israël gingen achter hem aan. 26 En hij sprak tot de gemeenschap^o: Ga toch bij de tenten van deze goddeloze mannen vandaan, raak niets aan van alles wat van hen is, anders zult u door al hun zonden weggevaagd worden. 27 En zij trokken zich terug van rondom de woning van Korach, Dathan en Abiram, maar Dathan en Abiram kwamen naar buiten en bleven [bij] de ingang van hun tenten staan, met hun vrouwen, en hun zonen en hun kleine kinderen. 28 Toen zei Mozes: Hierdoor zult u weten dat de HEERE mij gezonden heeft om al deze daden te doen, dat zij niet uit mijn [eigen] hart voortgekomen zijn. 29 Als dezen zullen sterven zoals elk mens sterft, en hun vergolden zal worden zoals elk mens vergolden wordt, [dan] heeft de HEERE mij niet gezonden. 30 Maar als de HEERE iets nieuws zal scheppen, zodat de aardbodem zijn mond zal opensperren, en hen en alles wat van hen is, zal verzwelgen en zij levend naar het graf zullen afdalen, dan zult u weten dat deze mannen de HEERE verworpen hebben. 31 En het gebeurde, toen hij geëindigd had al deze woorden te spreken, dat de aardbodem die onder hen was, gespleten werd. 32 De aarde opende haar mond en verzwolg hen, met hun gezinnen, en alle mensen die Korach toebehoorden, en al [hun] bezittingen. 33 En zij daalden levend af naar het graf, zij en alles wat van hen was. En de aarde overdekte hen, en zij waren verdwenen uit het midden van de gemeente. 34 En heel

Israël dat rondom hen stond, vluchtte weg voor hun gejammer, want zij zeiden: Als de aarde ons ook maar niet verzwelgt! 35 En vuur kwam bij de HEERE vandaan en verteerde de tweehonderdviijftig mannen die het reukwerk aangeboden hadden.

De zonde van deze mannen is een zonde tot de dood. In het verloop van dit hoofdstuk zien we een beeld van de ontwikkelingen in de christenheid. Er is sprake van drie dagen. De eerste dag is de dag van de opstand. Dat zien we in de eerste tijd van de christenheid, als er een priesterklasse ontstaat. De tweede dag is die van de voorbede door Mozes. Op grond daarvan geeft God een weg om aan het oordeel te ontkomen. Die weg is de weg van afzondering van het kwaad (Op 18:4; 2Tm 2:19b).

En ik hoorde een andere stem uit de hemel zeggen: Gaat uit van haar, mijn volk, opdat u met haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat u van haar plagen niet ontvangt; ... (Op 18:4)

Evenwel, het vaste fundament van God staat en heeft dit zegel: [De] Heer kent hen die de zijnen zijn; en: Laat ieder die de naam van [de] Heer noemt, zich onttrekken aan onge-rechtigheid. (2Tm 2:19b)

God heeft na al die eeuwen van ontrouw van de gemeente die gemeente niet verdelgd, maar een nieuw beginsel gegeven. Dat is het beginsel van afzondering van het kwaad van alle menselijke instellingen. In de kerkgeschiedenis zien we dat vooral gebeuren in het begin van de negentiende eeuw. In de sabbatschender (Nm 15:32-36) zien we het beeld dat het kwaad uit de gemeente wordt weggedaan. In deze geschiedenis zien we, dat als het kwaad niet uit de gemeente wordt weggedaan, de getrouwen daar zelf moeten weggaan.

Nooit eerder is het ge-beurd dat mensen levend het dodenrijk ingingen (Ps 55:16). Het is de twijfelach-

Laat de dood hen als een schuldeiser overvallen, laat hen levend in het graf neerdalen; want kwaad [heerst] in hun woning, in hun binnenste. (Ps 55:16)

tige eer die het beest en de valse profeet te beurt zal vallen om als eerste levende wezens in de hel te worden geworpen (zie Op 19:20). Wat met het beest en de valse profeet zal gebeuren, is weer een duidelijke aanwijzing dat deze geschiedenis verwijst naar de eindtijd van het christelijk getuigenis op aarde.

De koperen vuurschalen | verzen 36-40

36 En de HEERE sprak tot Mozes: 37 Zeg tegen Eleazar, de zoon van de priester Aäron, dat hij de vuurschalen uit de vlammen moet

halen en het vuur weg moet strooien, ver weg; want ze zijn heilig, 38 [te weten] de vuurschalen van deze [mensen] die ten koste van hun leven gezondigd hebben. En maak er platgeslagen platen van, als een beslag voor het altaar. Zij hebben ze immers voor het aangezicht van de HEERE gebracht, daarom zijn ze heilig. Zo zullen ze voor de Israëlieten tot een teken zijn. 39 Eleazar, de priester, nam de koperen vuurschalen waarmee zij die verbrand waren, geofferd hadden, en zij pletten ze [om] als beslag van het altaar [te dienen], 40 ter gedachtenis voor de Israëlieten, opdat geen onbevoegde man, die niet uit het nageslacht van Aäron is, naar voren zal komen om reukwerk voor het aangezicht van de HEERE in rook te laten opgaan, en het hem zal vergaan als Korach en zijn aanhang, zoals de HEERE door de hand van Mozes tot hem gesproken had.

Hier begint een bijzonder deel van het boek *Numeri*, waarin het priesterschap in zijn heerlijkheid wordt getoond, als de grondslag voor het ingaan van het volk in het land. Dat hier een nieuw gedeelte begint, is in sommige bijbelvertalingen te zien. Die vertalingen beginnen hier met *hoofdstuk 17 vers 1*.

Eleazar is de derde zoon van Aäron. Het getal drie spreekt van de opstanding. Hij is de zoon van het nieuwe leven, hij zal hogepriester worden na de dood van Aäron. Hij krijgt de opdracht de koperen vuurschalen uit het vuur te halen en ze te gebruiken tot een overtrek voor het altaar.

Het koper was niet door het vuur verteerd. We kunnen dan ook zeggen dat het koper spreekt van de gerechtigheid die de kracht van het oordeel kan weerstaan. Hierin zien we een beeld van de Heer Jezus, Die niet werd verteerd door Gods oordeel. Wie het koperen altaar zag, werd herinnerd aan het oordeel over de benden én aan wat bestand was tegen het oordeel. Het was een gedurig getuigenis, evenals de bloeiende staf, van het priesterschap.

Oordeel en verzoening | *verzen 41-50*

41 Maar de volgende dag morde heel de gemeenschap^o van de Israëlieten tegen Mozes en tegen Aäron: Ú hebt het volk van de HEERE gedood! 42 En het gebeurde, toen de gemeenschap^o tegen Mozes en tegen Aäron bijeenkwam, en men zich naar de tent van ontmoeting^o keerde, dat zie, de wolk deze bedekte en de heerlijkheid

van de HEERE verscheen. 43 Mozes en Aäron kwamen tot voor de tent van ontmoeting°. 44 En de HEERE sprak tot Mozes: 45 Trek u terug uit het midden van deze gemeenschap°, en Ik zal hen vernietigen, in een ogenblik! Toen wierpen zij zich met hun gezicht [ter aarde]. 46 En Mozes zei tegen Aäron: Neem de vuurschaal en doe er vuur in van het altaar, en leg er reukwerk op, en ga onmiddellijk naar de gemeenschap° en doe verzoening voor hen, want grote toorn is uitgegaan van voor het aangezicht van de HEERE; de plaag is [al] begonnen. 47 Aäron nam de [vuurschaal], zoals Mozes had gesproken, en liep snel naar het midden van de gemeente, en zie, de plaag was onder het volk begonnen. En hij legde er reukwerk in en deed verzoening voor het volk. 48 Hij bleef tussen de doden en de levenden in staan, en de plaag werd tot stilstand gebracht. 49 Het waren er veertien duizend zevenhonderd, die aan die plaag gestorven zijn, naast hen die gestorven waren om de zaak van Korach. 50 Aäron keerde terug naar Mozes bij de ingang van de tent van ontmoeting°, en de plaag werd tot stilstand gebracht.

Op de derde dag komt het volk weer tot Mozes en Aäron. Gisteren waren de leiders geoordeeld. Het volk was nog niet geoordeeld. Gisteren was het volk weggevlucht, maar wat er was gebeurd, had hun gezindheid niet veranderd. Nu wordt het kwaad van het volk openbaar. Ze spreken over de opstandelingen als "het volk van de HEERE" en geven Mozes en Aäron de schuld van hun dood! En dat, terwijl Mozes juist voor het volk gebeden had dat de HEERE het zou sparen (vers 22). Ze hebben zich niet laten waarschuwen door het oordeel dat ze hebben gezien.

Vanwege deze houding oordeelt God onmiddellijk. Mozes ziet hoe de menigte begint te vallen. En weer zien we de liefde van Mozes voor zijn volk en nog meer hoezeer hij weet wat in Gods hart is aan plannen met Zijn volk. Hij beveelt Aäron zijn vuurschaal te nemen waarmee hij het heiligdom inging op de grote verzoendag. Het reukwerk erin spreekt van de Heer Jezus. Als God dat ruikt, is dat voor Hem de aanleiding de plaag te stoppen. Als God aan de Heer Jezus wordt herinnerd, kan Hij genade bewijzen.

Verzoening geschiedt hier door reukwerk en niet door bloed. Dat is uitzonderlijk. Mozes heeft inzicht in het hart van God. De Heer Jezus

heeft eenmaal op het kruis verzoening tot stand gebracht door het storten van Zijn bloed. Als we als gelovigen zondigen, moeten we onze zonden belijden en is daar Jezus Christus de Rechtvaardige als onze Voorspraak (1Jh 2:1-2). Reukwerk stelt het gebed voor (Ps 141:2; zie ook Op 5:8; 8:3-4). Op grond van de voorbede van de Heer Jezus komt niet het hele volk om. Hij

Mijn kinderen, ik schrijf u deze dingen opdat u niet zondigt. En als iemand zondigt, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, [de] Rechtvaardige; en Hij is [het] zoenoffer voor onze zonden; en niet voor onze [zonden] alleen, maar ook voor de hele wereld. (1Jh 2:1-2)

Laat mijn gebed als reukwerk voor Uw aangezicht staan, laat mijn opgeheven handen [als] het avondoffer zijn. (Ps 141:2)

kan God wijzen op wat Hij heeft gedaan op het kruis en op Wie Hij is in de volmaaktheid van Zijn Persoon.

We zijn aangekomen in de geschiedenis van de christenheid op de derde dag. Het kenmerk van die dag is dat het hele volk meegesleept wordt door nieuwe leringen, oecumene en charismatische beweging, in navolging van wat de leiders verkondigen. Om ons heen vallen de mensen in groten getale ten prooi aan al die leerstellingen en praktijken. Om staande te blijven is daar de Voorspraak nodig, Die we zien te midden van de gemeente van God. Zien op Hem en Zijn lieflijkheid voor God is het enige waardoor we bewaard blijven voor gemor en opstand.

Numeri 17

Twaalf staven vóór de ark | verzen 1-7

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Spreek tot de Israëlieten en neem van hen een staf voor elke familie, van al hun leiders, naar hun families, twaalf staven. Ieders naam moet u op zijn staf schrijven. 3 Maar de naam van Aäron moet u schrijven op de staf van Levi, want één staf moet er zijn voor het hoofd van hun families. 4 En u moet ze neerleggen in de tent van ontmoeting^o, vóór de getuigenis, waar Ik u ontmoeten zal. 5 En het zal gebeuren dat de staf van de man die Ik verkies, in bloei zal staan. En Ik zal het gemor van de Israëlieten over Mij, waarmee zij tegen u morden, tot zwijgen brengen. 6 Mozes sprak tot de Israëlieten en al hun leiders gaven hem een staf, voor elke leider één staf, naar hun families, twaalf staven. De staf van Aäron was ook onder hun staven. 7 En Mozes legde de staven neer voor het aangezicht van de HEERE, in de tent van de getuigenis.

In het ombrengen van de tweehonderdvijftig opstandelingen heeft de HEERE in oordeel laten zien wie Hij voor het priesterschap heeft bestemd. Aäron is als enige met zijn reukwerkschaal aanvaard. Nu volgt een andere test, niet door het uitoefenen van oordeel, maar door het voortbrengen van leven.

Mozes moet niet zijn eigen staf, maar die van Aäron nemen. Een staf spreekt van gezag, van heersen (*zie en vgl. Gn 49:10*). Als de staf van Mozes daar had gelegen, waren we herinnerd aan tucht en oordeel. De staf van Aäron spreekt ook van gezag, maar dan in het betonen van genade, medelijden en zwakheid.

God wil de staven in Zijn heiligdom hebben, dicht bij de bron van alle gezag, en buiten de tegenwoordigheid van de mens. God zal laten zien wie Hij heeft verkoren. Dat wordt vastgesteld in het heiligdom. Hij laat ook zien wat het karakter is van de hogepriester, dat Deze een grote priester is over het huis van God en dat het van Zijn trouw afhangt.

De staf van Aäron bloeit | verzen 8-9

8 De volgende dag gebeurde het, toen Mozes in de tent van de getuigenis kwam, dat, zie, de staf van Aäron voor het huis van Levi

in bloei stond. Hij bracht bloesem voort en bloeiende bloemen, en droeg amandelen. 9 Toen bracht Mozes al deze staven van voor het aangezicht van de HEERE naar buiten, naar al de Israëlieten. En zij zagen [het], en namen elk hun staf.

Leven uit een dode staf tevoorschijn brengen is iets wat alleen God kan. Dat de staf van Aäron heeft gebloeid, wijst op een priesterschap in de kracht van een onvergankelijk leven (*Hb 7:16*). Het is opstandingsleven, leven dat voortkomt uit het dode hout van de staf. Het is daarom ook overwinningseven, want het leven heeft de dood overwonnen. Het leven dat uit de dode staf van Aäron komt, is niet alleen een niet tegen te spreken teken van de keus voor Aäron als priester, maar ook een veelzeggend teken van de ware plaats van het priesterschap dat hier in type gegrond is op de dood en de opstanding.

..., die het niet geworden is naar [de] wet van een vleselijk gebod, maar naar [de] kracht van een onvergankelijk leven; ... (Hb 7:16)

Er is niet alleen leven gekomen, maar ook vrucht. Dat wijst erop dat er alleen vrucht tevoorschijn komt in verbinding met het priesterschap dat de HEERE heeft verkoren. De vrucht is voor het heiligmaken. Het leven uit zich in bloesem en amandelen. De amandelboom is de boom die na de winter bloeit, die het eerst uit de winterslaap ontwaakt. De Hebreeuwse naam voor amandel betekent 'de waakzame' (*vgl. Jr 1:11-12*). Deze boom is als het ware de heraut die het ontwaken van overvloedig, aanstaand leven aankondigt.

Het woord van de HEERE kwam tot mij: Wat ziet u, Jeremia? Ik zei: Ik zie een amandeltak. Toen zei de HEERE tegen mij: Dat hebt u goed gezien, want Ik waak over Mijn woord om dat te doen. (Jr 1:11-12)

Zo is Christus uit de doden opgestaan als Eersteling, met in Zijn gevolg allen die Hem als hun leven bezitten (*1 Ko 15:23*). Door Zijn leven zijn zij in staat vrucht voort te brengen. Allen die hun staf hadden gebracht, kregen hun staf terug, maar daaraan zat geen leven. Alleen in de Heer Jezus is leven, Hij is verklaard "als Gods Zoon in kracht naar de Geest van de heiligheid, door dodenopstanding" (*Rm 1:4*). Van onszelf zijn we dood, maar in Hem is het leven. In verbinding met Hem leven we en zullen we het leven ingaan.

Maar ieder in zijn eigen orde: Christus als eersteling, daarna die van Christus zijn, bij zijn komst. (1 Ko 15:23)

De staf van Aäron bewaard | verzen 10-13

10 Toen zei de HEERE tegen Mozes: *Breng de staf van Aäron terug vóór de getuigenis, om [hem] te bewaren, als teken voor de opstandigen. En u zult een einde maken aan hun gemor over Mij, opdat zij niet sterven.* 11 Mozes deed het. Zoals de HEERE hem geboden had, zo deed hij. 12 En de Israëlieten spraken tot Mozes: *Zie, wij geven de geest, wij komen om, wij komen allen om!* 13 *Al wie ook maar naderbij komt tot de tabernakel van de HEERE, zal sterven; moeten wij soms allemaal de geest geven?*

De staf moet in de ark worden gelegd, bij de kruik met manna (Hb 9:4). We hebben zowel het manna als de staf nodig voor onze reis door de woestijn. Het manna stelt het leven van de Heer Jezus voor. Als we ons met Hem bezighouden, ons met

... en de ark van het verbond, rondom geheel met goud overdekt, waarin een gouden kruik was die het manna bevatte, en de staf van Aäron die gebloeid had, en de tafelen van het verbond; ... (Hb 9:4)

Hem voeden, geeft dat kracht voor onze wandel. De staf stelt Hem voor als Degene Die dood geweest is en nu leeft als de Hogepriester om voor ons te bidden. De staf herinnert ons op onze reis door de woestijn eraan dat de bron van het leven alleen in Christus te vinden is.

Het volk begrijpt niet wat er met de staf is gebeurd. Ze zijn bang. Het tekent de mens die niets van de genade van God begrijpt.

Numeri 18

Dragen van ongerechtigheid | vers 1

1 De HEERE zei tegen Aäron: U, uw zonen en uw familie met u, moeten de [gevolgen] dragen [van] ongerechtigheid in het heiligdom. En u, en uw zonen met u, moeten de [gevolgen] dragen [van] ongerechtigheid binnen uw priesterambt.

Het thema is nog steeds dat wij afhankelijk zijn van het priesterschap van de Heer Jezus. Het is een priesterschap in de kracht van de opstanding. Meer dan ooit zijn wij in onze tijd afhankelijk van dat priesterschap. Op grond van de voorbede van de Heer Jezus zijn er ook vandaag in de christenheid gelovigen die ervoor bewaard worden meegeslept te worden in de algemene afval die zich steeds duidelijker aftekent.

Dit hoofdstuk is het antwoord op de vraag van het volk jegens het priesterschap aan het eind van het vorige hoofdstuk. Voor de eerste en enige keer richt de HEERE zich rechtstreeks tot Aäron. Hij doet dat om Aäron de voorrechten van het priesterschap te laten zien en dat niet alleen die van de hogepriester, maar ook van zijn zonen. Het gaat er om dat in de gelovigen als priesters op aarde vrucht voor God voortkomt, bewerkt door de Hogepriester. Daarnaast verlangt God. Daartoe heeft Hij ons tot een heilig priesterschap gevormd (1Pt 2:5; Op 1:6).

..., en u wordt ook zelf als levende stenen gebouwd, als een geestelijk huis tot een heilig priesterschap, om geestelijke offeranden te offeren, die voor God aangenaam zijn door Jezus Christus. (1Pt 2:5)

..., en ons gemaakt heeft tot een koninkrijk, tot priesters voor zijn God en Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in <alle> eeuwigheid! Amen. (Op 1:6)

Maar dan moet Hij ook spreken over ongerechtigheid. Priester zijn geeft behalve voorrechten ook een grote verantwoordelijkheid. Elke ongerechtigheid van het volk, waar het volk ongevoelig voor is, zullen zij opmerken en voor Gods aangezicht dragen. Zij moeten daarmee handelen naar de heiligheid van God en die ongerechtigheid volgens Zijn aanwijzingen uit Zijn tegenwoordigheid verwijderen. Zo zullen gelovigen die het priesterschap als voorrecht kennen en het ook daadwerkelijk uitoefenen, zich medeverantwoordelijk voelen voor wat er in de christenheid gebeurt. Zij zullen de schuld ervan voor God erkennen,

terwijl zij ook weten dat op grond van de voorbede van de Heer Jezus en hun eigen voorbede God de christenheid nog verdraagt.

De Leviëten dienen de priesters | *verzen 2-4*

2 En u moet ook uw broeders, de stam Levi, de stam van uw vader, met u naar voren doen komen, zodat zij zich bij u aansluiten en u dienen. U echter, en uw zonen met u, moeten vóór de tent van de getuigenis zijn. 3 Zij zullen uw taak vervullen en de taak ten behoeve van heel de tent. Alleen mogen zij niet in de nabijheid komen van de voorwerpen van het heiligdom, en van het altaar, opdat zij niet sterven, zij niet en u ook niet. 4 Maar zij moeten zich bij u aansluiten en de taak ten behoeve van de tent van ontmoeting^o vervullen, heel de dienst van de tent. Een onbevoegde mag echter niet in uw nabijheid komen.

Er is niet alleen verantwoordelijkheid, er zijn ook voorrechten. Het uitoefenen van de priesterdienst is zo'n voorrecht. De Leviëten hebben niets te maken met het heiligdom en het altaar, dat wil zeggen ze hebben daar geen rechtstreekse taak. Maar hun dienst is om de priesters te helpen in hun priesterlijke taak. Zo is de dienst van het Woord bedoeld om de priesterlijke dienst van de gelovigen te bevorderen. Als het Woord van God wordt uitgelegd, zal dat bij de gelovigen het verlangen wekken om God te loven en te prijzen, dat wil zeggen dat zij als priester God naderen met geestelijke offers.

De nauwe verbinding tussen priesterschap en Leviëtdienst wordt hier benadrukt. De Leviëten moet zich aansluiten bij de priester, niet andersom (Levi betekent 'toegevoegd', zie Gn 29:34). Elke dienst van de Leviëten moet erop gericht zijn dat de priester zijn werk (het brengen van offers) beter kan doen. De Leviëtdienst buiten het heiligdom kan niet worden losgemaakt van het priesterschap dat bij God naar binnen gaat. God wil dat de verbinding tussen wat buiten en wat binnen de voorhang gebeurt, blijft bestaan.

Een geschenk voor de priester | *verzen 5-7*

5 U moet [dus] de taak ten behoeve van het heiligdom en de taak ten behoeve van het altaar vervullen, opdat er geen grote toorn meer zal zijn tegen de Israëliëten. 6 Want Ik, zie, Ik heb uw broeders, de

Leviëten, uit het midden van de Israëliëten genomen: zij zijn een geschenk voor u, gegeven aan de HEERE, om de dienst van de tent van ontmoeting^o te verrichten. 7 U echter, en uw zonen met u, moeten uw priesterambt waarnemen, met betrekking tot alle zaken van het altaar en met betrekking tot wat achter het voorhangsel is, en u moet [daarbij] dienen. Uw priesterambt geef Ik [u] als een dienst, een geschenk. De onbevoegde echter die nadert, moet ter dood gebracht worden.

Van het priesterschap is in de vorige hoofdstukken gebleken dat dit niet door de Israëliëten werd gewaardeerd. God laat nu zien dat Zijn houding ten opzichte van Israël juist van dat door hen verachte priesterschap afhankelijk is. We kunnen dit toepassen op de situatie in de christenheid. Er is weinig of geen aanbidding in geest en waarheid in de christenheid. Waar het gevonden wordt, neemt God dat aan voor het geheel en kan Hij het geheel laten bestaan.

We lezen dat de Leviëten een geschenk zijn en dat het priesterschap een geschenk is. Beide geschenken zijn aan de priester gegeven. Dat wil zeggen dat het genade is en geen verdienste. Wat ons betreft zullen we moeten erkennen dat we slechts onnutte slaven zijn (Lk 17:10). Gelovigen die zich dat bewust zijn, zullen de Heer met vreugde als Leviëten dienen en met grote dankbaarheid als priesters handelen, wat weer ten gunste van het geheel zal zijn.

Zo ook u, wanneer u alles hebt gedaan wat u is bevolen, zegt dan: Wij zijn nutteloze slaven; wat wij behoorden te doen, hebben wij gedaan. (Lk 17:10)

De inkomsten van de priesters | verzen 8-19

8 De HEERE sprak tot Aäron: En Ik, zie, Ik heb u gegeven de taak van Mijn heoffers. Met alle heilige [gaven] van de Israëliëten heb Ik ze aan u gegeven, omwille van de zalving, en aan uw zonen, als een eeuwige verordening. 9 Van de allerheiligste dingen die van het vuuroffer [zijn overgebleven], zal dit voor u zijn: al hun offergaven, met al hun graanoffers^o, en met al hun zondoffers, en met al hun schuldoffers, waarmee zij Mij [hun schuld] vergoeden. Dat is het allerheiligste voor u en uw zonen. 10 Op een allerheiligste [plaats] moet u het eten. Al wie mannelijk is, mag het eten, het moet een heilige zaak voor u zijn. 11 En dit zal voor u zijn: het heoffer van hun gave, met alle beweegoffers van de Israëliëten. Ik geef ze u, en

uw zonen, en uw dochters met u, als een eeuwige verordening. Ieder die in uw huis rein is, mag dat eten.

12 Al het beste van de olie, en al het beste van de nieuwe wijn en het koren, hun eerstelingen, die zij de HEERE zullen geven, Ik geef het u. 13 De eerste vruchten van alles wat op hun land is, die zij de HEERE zullen brengen, zullen voor u zijn. Ieder die in uw huis rein is, mag dat eten. 14 Alles in Israël waarop de ban rust, zal voor u zijn.

15 Alles wat de baarmoeder opent, van alle vlees dat zij de HEERE zullen aanbieden, onder de mensen en onder de dieren, zal voor u zijn. Alleen moet u de eerstgeborenen van de mensen zeker vrijkopen. Ook de eerstgeborenen van de onreine dieren moet u vrijkopen.

16 Wat betreft de [dieren] die vrijgekocht worden, u moet [die] vanaf een maand oud vrijkopen, tegen een door u bepaalde waarde, voor het bedrag van vijf sikkil, [gerekend] volgens de sikkil van het heiligdom; die is twintig gera [waard]. 17 Maar het eerstgeborene van een rund, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgeborene van een geit mag u niet vrijkopen: ze zijn heilig. Hun bloed moet u op het altaar sprenkelen en hun vet moet u in rook laten opgaan, [als] een vuuroffer, [als] een aangename geur voor de HEERE. 18 Hun vlees is voor u. Zowel het borststuk van het beweegoffer als de rechterachterbout is voor u.

19 Alle hefoffers van de geheiligde [gaven] die de Israëlieten de HEERE moeten brengen, geef Ik u, en uw zonen, en uw dochters met u, als een eeuwige verordening. Het is een eeuwig, [met] zout [betrachtigd] verbond, voor het aangezicht van de HEERE, voor u en voor uw nageslacht met u.

De priesters worden onderscheiden in Aäron en zijn zonen en in Aäron en zijn hele familie, zonen en dochters. Er is voedsel dat alleen voor Aäron en zijn zonen is, dat zijn de allerheiligste dingen. Er is ook voedsel waarvan zijn hele familie mag eten, dat wil zeggen allen die rein zijn van zijn zonen en dochters. In de beelden van de Bijbel zien we in de zonen gelovigen die hun priesterschap waarmaken. Zij zijn er niet tevreden mee dat ze weten dat ze priester zijn, maar ze oefenen hun priesterschap ook werkelijk uit. De dochters stellen gelovigen voor die in beginsel wel priester zijn, maar daar in de praktijk niets mee doen.

Dit verschil komt tot uiting in het voedsel dat genuttigd wordt. De spijsoffers, schuldoffers en zondoffers zijn alleen voor de zonen. De vredeoffers zijn zowel voor de zonen als de dochters. Alle offers spreken van de Heer Jezus. Maar er is geestelijke rijpheid nodig om zich te voeden met de Heer Jezus in wat Hij was in Zijn leven op aarde, en inzicht te hebben in wat Hij was als Degene Die de schuld op Zich nam en de zonde heeft gedragen.

Bij het vredeoffer of dankoffer is dat inzicht niet nodig. Als iemand pas tot bekering is gekomen, kan hij direct de Heer Jezus danken voor zijn verlossing. Hij kan genieten van het borststuk van het beweegofer en de achterbout als een beeld van de liefde en de kracht van de Heer Jezus. Dat is het eten van het vredeoffer.

Om in te dringen in wat die verlossing Hem heeft gekost, is het nodig met de betekenis van het werk van de Heer Jezus bezig te zijn geweest. Dochters stellen gelovigen voor (zowel mannen als vrouwen!) die niet de geestelijke energie hebben om met offeranden het heiligdom binnen te gaan, doordat ze lui geweest zijn en niet bezig zijn geweest met de geestelijke dingen. Zonen (zowel mannen als vrouwen!) zijn actief geweest in het onderzoek van de Schriften naar de betekenis van het werk van de Heer Jezus. Het heeft hun hart geraakt en zij verlangen ernaar in het heiligdom God te prijzen voor wat ze hebben gezien van Zijn Zoon.

Het zondoffer wordt geslacht in geval iemand heeft gezondigd. De priester die het brengt, moet ervan eten. Eten van het zondoffer stelt voor het indringen in wat het de Heer Jezus heeft gekost om voor die zonde het oordeel te ondergaan. Als iemand gezondigd heeft, kan een priesterlijke gelovige zo iemand helpen dit te belijden. Dat kan alleen door na te denken over de Heer Jezus als zondoffer en te laten zien dat Hij voor die zonde heeft geleden. Door belijdenis wordt de zonde vergeven. Iemand helpen om hersteld te worden in de gemeenschap met de Vader en de medegelovigen kan niet gebeuren door een 'dochter van Aäron'. Dat moet gebeuren door een 'zoon van Aäron'. Dat kan een pas bekeerde niet. Daar is priesterlijke rijpheid voor nodig.

De inkomsten van de priesters bestaan uit (delen van) verschillende offers en het beste van het land (dat kunnen zij natuurlijk pas krijgen als het volk in het land woont). Het behoort tot de verantwoordelijk-

heid van het volk om het beste van hun inkomsten aan de HEERE te geven (Lv 27:30). Ook wat onder de ban ligt en het eerstgeborene is voor de HEERE en Hij bestemt dat voor de priesters. Wat voor de HEERE is, is ook voor de priesters.

Alle tienden van het land, [zowel] van het zaaigoed van het land [als] van de vruchten aan de bomen, zijn voor de HEERE [bestemd]. Ze zijn heilig voor de HEERE. (Lv 27:30)

Deze regeling is door de HEERE gegeven om de saamhorigheid van het volk te vergroten. Het volk moet dus ook bezig zijn met de zegen van het land. Volk, priesters en Levieten, alles hangt met elkaar samen. Als gelovigen vormen we het volk en zijn we ook priesters en Levieten. Ons leven van elke dag levert als het goed is de bijdrage aan onze dienst als priesters en Levieten. Ons leven levert ook een bijdrage aan de priesterdienst en Levietendienst van de anderen.

Een zoutverbond wijst op de duurzaamheid van deze inzetting als een onverbrekelijk verbond. God houdt altijd vast aan wat Hij tot zegen voor Zijn volk aan voorschriften heeft gegeven.

Het erfdeel van de Levieten | verzen 20-24

20 Ook zei de HEERE tegen Aäron: U zult in hun land geen erfelijk bezit nemen, en u zult geen aandeel in het midden van hen hebben. Ik ben uw deel en erfelijk bezit, in het midden van de Israëlieten. 21 En zie, aan de nakomelingen van Levi heb Ik alle tienden in Israël als erfelijk bezit gegeven, als vergoeding voor hun dienst, die zij verrichten, de dienst in de tent van ontmoeting°. 22 De Israëlieten mogen niet meer in de nabijheid van de tent van ontmoeting° komen, en zonde op zich laden en [daardoor] sterven. 23 Maar de Levieten, zij moeten de dienst van de tent van ontmoeting° verrichten, en zij moeten zelf hun ongerechtigheid dragen. Dat zal een eeuwige verordening zijn, [al] uw generaties door, en in het midden van de Israëlieten mogen zij geen erfelijk bezit ontvangen, 24 want de tienden van de Israëlieten, die zij voor de HEERE als hefoffer moeten brengen, heb Ik de Levieten als erfelijk bezit gegeven. Daarom heb Ik tegen hen gezegd: Zij mogen in het midden van de Israëlieten geen erfelijk bezit ontvangen.

Deze verzen verwijzen ook naar het land waarheen het volk op weg is. In de woestijn al maakt de HEERE bekend wat het deel en erfdeel van

de priesters en de Levieten zal zijn. Zij krijgen geen bezit, geen stuk van het land. Maar dat zal voor hen geen verlies betekenen. Zij krijgen de HEERE als hun deel (Dt 10:9; zie ook Dt 18:1; Ps 16:5; 73:26; Kl 3:24). Aan Hem behoort alles toe. Wie Hem als erfdeel heeft, heeft veel meer dan een deel van het land. Hij heeft alles. De christen bezit alles in Christus Die zijn deel is, want alle zegeningen zijn in Hem samengevat (Ko 2:3).

Daarom heeft Levi geen aandeel of erfelijk bezit met zijn broeders; de HEERE Zelf is zijn erfelijk bezit, zoals de HEERE, uw God, tot hem gesproken heeft. (Dt 10:9)

..., <Christus>, in Wie al de schatten van de wijsheid en kennis verborgen zijn. (Ko 2:3)

De tienden van de Levieten | verzen 25-32

25 De HEERE sprak tot Mozes: 26 U moet ook tot de Levieten spreken en tegen hen zeggen: Wanneer u van de Israëlieten de tienden ontvangt, die Ik u gegeven heb als uw erfelijk bezit onder hen, dan moet u daarvan voor de HEERE een hefoffer brengen, de tienden van die tienden. 27 Het zal u toegerekend worden als uw hefoffer, als het koren van de dorsvloer en de inhoud van de perskuip. 28 Zo moet ook u een hefoffer voor de HEERE brengen van al uw tienden, die u van de Israëlieten ontvangt, en u moet het hefoffer daarvan voor de HEERE aan de priester Aäron geven. 29 Van alles wat u geschonken wordt, moet u elk hefoffer voor de HEERE brengen, van al het beste ervan, als heilige [gave] daarvan. 30 U moet tegen hen zeggen: Wanneer u het beste ervan brengt, zal het de Levieten toegerekend worden als de opbrengst van de dorsvloer en de opbrengst van de perskuip. 31 U mag dat op elke plaats eten, u en uw huis, want dat is uw loon als vergoeding voor uw dienst in de tent van ontmoeting°. 32 U zult daardoor geen zonde op u laden, als u [maar] het beste ervan brengt. Zo zult u de geheiligde [gaven] van de Israëlieten niet ontheiligen, opdat u niet sterft.

De tienden van de Levieten komen van het volk van God. Onze geestelijke tienden die wij geven als leden van het volk van God bestaan uit het voorkomen van zondigen door de Levieten. Een toepassing is dat wij op een dienst geen afbrekende, maar juist opbouwende kritiek leveren. Allen die een dienst mogen doen, moeten wij ondersteunen door bemoediging, door iets door te geven dat wij van de Heer Jezus

hebben ontvangen. Dan krijgen we een gezonde Levietendienst. Zo kunnen wij ook voor elkaar bidden.

Zij voor wie het leven bestaat uit het leveren van bijdragen aan het werk van de Heer zijn net zo goed verantwoordelijk om van hun inkomsten aan de Heer te geven. De Levieten moeten zelf ook de tienden betalen, een inzetting die ook na de ballingschap werd gehouden (zie Ne 10:38-39). Zij betalen hun tienden van wat zij van het beste van het volk ontvangen. Zij geven dus het beste van het beste. Het niet voldoen aan deze inzetting betekent dat de dienstknecht zonde op zich laadt. Het voldoen aan deze inzetting maakt ons nooit armer, maar juist rijker:

Breng al de tienden

naar het voorraadhuis, zodat er voedsel in Mijn huis is.

Beproof Mij toch hierin,

zegt de HEERE van de legermachten,

of Ik niet de vensters van de hemel voor u zal openen,

en zegen over u zal uitgieten, zodat er geen [schuren] genoeg zullen zijn.

(Ml 3:10)

Numeri 19

Dit hoofdstuk vormt het hart van het boek *Numeri*, zoals hoofdstuk 16 van het boek *Leviticus* dat is voor dat boek. De zondoffers in *Leviticus* hebben tot doel om een betrekking te herstellen. Het gaat daar om dingen die uit onszelf voortkomen. In *Numeri* gaat het om wat wij ontmoeten in ons gaan door de woestijn. Daar lopen wij gevaar van buitenaf verontreinigd te worden. We worden opgeroepen onszelf “onbesmet van de wereld te bewaren” (Jk 1:27) en onszelf te “reinigen van alle bevlekking van het vlees en van de geest” (2Ko 7:1). Besmetting, bevlekking, verontreiniging gebeurt als wij met de dood in aanraking komen. Hoe dat gebeurt, is niet belangrijk.

We kunnen verontreiniging niet altijd voorkomen, maar we zijn er wel verantwoordelijk voor dat wij ons laten reinigen. Daarvoor geeft God het reinigingswater. De toebereiding van dat water wordt in dit hoofdstuk beschreven om ons ervan onder de indruk te brengen wat er allemaal nodig is om gereinigd te worden.

De rode koe zonder enig gebrek | *verzen 1-2*

1 De HEERE sprak tot Mozes en tot Aäron: 2 Dit is de wetsverordening die de HEERE geboden heeft: Spreek tot de Israëlieten [en zeg] dat zij een rode koe zonder enig gebrek bij u moeten brengen, waaraan geen onvolkomenheid is, waarop nog geen juk gekomen is.

De inzetting wordt niet alleen aan Mozes gegeven, maar aan Mozes en Aäron samen. Dat geeft al aan hoe belangrijk deze inzetting is. De Israëlieten moeten een koe brengen. Zij moeten die koe uitzoeken. Zij moeten zich er dus ook mee bezighouden. Voor hen is de koe ook bedoeld, in voorkomende gevallen hebben zij die nodig. De uitvoering wordt in *vers 3* aan Eleazar gegeven. Iedereen is erbij betrokken.

Het moet een rode koe zijn. Het gaat om een vrouwelijk dier, mogelijk omdat het vrouwelijk geslacht het leven baart, of vrucht draagt. Bij andere offers wordt nooit een kleur vermeld. Een rode koe is zeldzaam. De rode koe spreekt, net als de offers in *Leviticus*, van de Heer Jezus. De Heer Jezus is als Mens de zoon “van Adam” (Lk 3:38). Adam betekent ‘aarde’, of ‘rode aarde’. De rode kleur ziet dus op Zijn Mensheid. Rood is ook de kleur van het bloed. De Heer Jezus is Mens geworden, Hij

heeft bloed en vlees aangenomen (Hb 2:14) om Zijn bloed te kunnen storten (vgl. Hl 5:10). Alleen door Zijn bloedstorting kan er vergeving zijn (Hb 9:22).

Het moet ook een volkomen koe zijn, een koe waaraan geen gebrek is. Alles aan en in de Heer

*Mijn Liefste is blank en rood,
Hij steekt als een vaandel boven tienduizend uit.
(Hl 5:10)*

Jezus was en is volmaakt. Hij heeft de zonde niet gekend, niet gedaan en in Hem was en is geen zonde (2Ko 5:21; 1Pt 2:22; 1Jh 3:5). Hij heeft niet alleen niet gezondigd, maar ook was alles in Hem volmaakt op God gericht. Daardoor was Hij een volkomen welgevallen voor God. Zijn wandel was volmaakt. Alleen Hij kon zeggen: "Wie van u overtuigt Mij van zonde?" (Jh 8:46a) Dat staat tegenover onze zo vaak onvolkomen wandel.

Daar nu de kinderen aan bloed en vlees deel hebben, heeft ook Hij op gelijke wijze daaraan deelgenomen, opdat Hij door de dood te niet zou doen hem die de macht over de dood had, dat is de duivel, ... (Hb 2:14)

*En met bloed wordt bijna alles naar de wet gereinigd, en zonder bloedstorting is er geen vergeving.
(Hb 9:22)*

*Hem die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons [tot] zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem.
(2Ko 5:21)*

Hij 'die geen zonde heeft gedaan en geen bedrog werd in zijn mond gevonden', ... (1Pt 2:22)

*En u weet dat Hij geopenbaard is, opdat Hij <onze> zonden zou wegnemen; en in Hem is geen zonde.
(1Jh 3:5)*

Ook mag er nooit een juk op de koe geweest zijn. Dat spreekt ervan dat de Heer

Jezus Zich in Zijn leven nooit door iets of iemand anders liet leiden dan alleen door de wil van Zijn Vader. Het beginsel van Zijn leven was: "Zie, Ik kom om uw wil te doen" (Hb 10:7,9). Nooit liet Hij Zich beïnvloeden door vleierijen of dreigementen van enig mens of de duivel. Het juk dat de Heer Jezus "mijn juk" noemt (Mt 11:29) spreekt van Zijn volkomen vrijwillige overgave aan de wil van de Vader.

De koe buiten het kamp | verzen 3-5

3 U moet die aan de priester Eleazar geven, en men moet haar buiten brengen, tot buiten het kamp, en haar voor zijn [ogen] slachten. 4 En de priester Eleazar moet met zijn vinger [een deel] van haar bloed nemen, en hij moet [een deel] van haar bloed zeven keer in de richting van de voorkant van de tent van ontmoeting° sprenkelen. 5 Men moet de koe voor zijn ogen verbranden. Haar huid, haar vlees en haar bloed, met haar mest, moet men verbranden.

De koe wordt niet geofferd en komt ook niet op het altaar. Ze wordt geslacht en verbrand. Eleazar zelf slacht de koe niet. Het gaat ook niet om plaatsvervangend, niet om het verzoeningswerk dat op het kruis werd gebracht ten behoeve van de zondaar. Het gaat bij de rode koe niet om het wegdoen van de zonde, maar om het wegdoen van de verontreiniging als gevolg van aanraking van de dood als symbool van de zonde.

Het slachten en verbranden van de rode koe wordt niet herhaald en staat daarmee symbool voor de eeuwige kracht van het werk van de Heer Jezus. Dat het niet wordt herhaald, is een groot verschil met alle andere offers. Dat komt, omdat het hier gaat om het reinigingswater in geval van verontreiniging.

Niet voor iedere verontreiniging moest een nieuwe rode koe worden geslacht. Het gaat om het onderhouden van de betrekking met God en het herstel als er aanraking met de zonde is geweest. Het reinigingswater is er voor iedere Israëliet en voor elke verontreiniging die kan worden opgelopen tijdens de hele woestijnreis.

Net als het zondoffer moet de rode koe buiten het kamp worden gebracht, weg van Gods tegenwoordigheid. Het benadrukt de afschuw die God van de zonde heeft. Vervolgens wordt de waarde van het bloed benadrukt. We worden bij de waarde van het bloed bepaald als we zien hoe het zevenmaal gesprenkeld wordt in de richting van de tent der samenkomst. De richting waarin het bloed wordt gesprenkeld, wijst erop dat verontreiniging niet alleen een persoonlijke zaak is, maar het geheel raakt.

De volkomen vertering van het offer, het tot as verbranden, wijst op het totale oordeel van God over de zonde. Als het om de zonde gaat, is er niets dat God kan sparen, niets dat enige aantrekkelijkheid voor Hem heeft. As spreekt van een volkomen uitgewoed oordeel.

Cederhout, hysop, karmozijn | *vers 6*

6 De priester moet cederhout, hysop en karmozijn nemen, en moet dat midden in de brandende koe werpen.

Terwijl het offer door het vuur wordt verteerd, worden er nog enkele voorwerpen in het vuur bij gegooid. Ook die worden door het vuur verteerd, ze komen in het oordeel om. Cederhout staat voor natuurlijke

grootheid van de mens en hysop voor zijn natuurlijke geringheid (1Kn 4:33a). Beide zijn ze ten onder gegaan in het oordeel dat over Christus is gebracht. Karmozijn (of: scharlaken) spreekt van aardse heerlijkheid (2Sm 1:24). Ook die heerlijkheid kan voor God niet bestaan. Deze drie voorwerpen komen we ook tegen bij de reiniging van de melaatse (Lv 14:4).

Hij sprak ook over de bomen, van de ceder, die op de Libanon groeit, tot de hysop, die uit de muur komt. (1Kn 4:33a)

Dochters van Israël, ween over Saul, die u kleedde met scharlaken, met met weelde, ... (2Sm 1:24a)

..., dan moet de priester opdracht geven dat men voor hem die gereinigd wordt, twee levende reine vogels neemt, cederhout, karmozijn en hysop. (Lv 14:4)

Als we ons verontreinigd hebben, is dat omdat wij in aanraking zijn gekomen met de geest en het gedrag van de wereld. We zijn onder de invloed gekomen van het grootse of het geringe dat in de wereld bewondering wekt. Maar alles waarvoor de wereld bewondering heeft, is voor God verwerpelijk. Als wij er bewondering voor of mogelijk zelfs verlangen naar hebben gekregen, moeten we ervan worden gereinigd. We moeten ons bewust worden dat deze dingen in het oordeel dat over de Heer Jezus is heengegaan hun einde hebben gevonden. Dit bewust worden gebeurt als het reinigingswater wordt toegepast.

Reiniging | verzen 7-8

7 Dan moet de priester zijn kleding wassen, en zijn lichaam in het water wassen, en daarna het kamp in gaan, en de priester is tot de avond onrein. 8 Ook hij die haar verbrand heeft, moet zijn kleren met water wassen en zijn lichaam met water wassen, en hij is tot de avond onrein.

Het bezig zijn met het werk van de Heer Jezus met het oog op het afschuwelijke van de zonde voor God, vraagt om reiniging. Ieder die zich ermee bezighoudt, zal zijn eigen onreinheid voelen. Er zal verlangen zijn om het gedrag (waarvan de kleding spreekt) en zijn hele bestaan (zijn lichaam) in overeenstemming te brengen met Gods aanwezigheid in het kamp.

Na zijn reiniging gaat de priester terug naar het kamp. Maar ook dan is hij nog onrein tot de avond. Het besef van wie we in onszelf zijn in het licht van het volkomen oordeel dat de Heer Jezus daarvoor moest

ondergaan, is niet van het ene op het andere moment weg. Dat zou van lichtvaardigheid getuigen. Het gaat hier niet om onze positie in Christus voor God. In Christus zijn we een nieuwe schepping en volmaakt, zonder enig gebrek. Het gaat hier om onze praktijk. Dan is het noodzakelijk te beseffen wie we in onszelf zijn, opdat we dicht bij de Heer Jezus zullen leven om bewaard te worden voor verontreiniging en Hem geen oneer aandoen.

De priester heeft niet zelf de koe geslacht en verbrand. Hij heeft daarop toezicht gehouden, terwijl een ander de handelingen verrichtte. De man die met de koe is bezig geweest, moet ook zijn kleren en zichzelf wassen en is ook onrein tot aan de avond. Voor hem geldt hetzelfde als voor de priester.

De as van de koe | *verzen 9-10*

9 En iemand die rein is, moet de as van de koe verzamelen en buiten het kamp op een reine plaats wegleggen. Die [as] is voor de gemeenschap^o van de Israëlieten om te bewaren, [bestemd] voor reinigingswater. Het is [een middel tot] ontzondiging. 10 Hij die de as van de koe verzameld heeft, moet zijn kleren wassen, en hij is tot de avond onrein. Dit is voor de Israëlieten, en voor de vreemdeling die in hun midden verblijft, tot een eeuwige verordening.

Weer iemand anders houdt zich bezig met de as van de koe. De as wordt wel buiten het kamp gebracht, maar dan op een reine plaats bewaard, om te worden gebruikt voor de bereiding van het reinigingswater. Alleen de dood kan de verontreiniging door de dood wegnemen. De as spreekt van de dood van Christus waardoor het geweten gereinigt wordt (*Hb 9:13-14*).

*Want als het bloed van bokken en stieren en [de] as van een jonge koe, gesprenkeld op de onheiligen, heilig tot de reinheid van het vlees, hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door [de] eeuwige Geest Zichzelf vlekkeloos aan God heeft geofferd, ons geweten reinigen van dode werken, om [de] levende God te dienen. (*Hb 9:13-14*)*

De man die zich speciaal met de as heeft beziggehouden, moet ook zijn kleren wassen en is ook tot de avond onrein. Wie zich ook maar bezighoudt met het werk van de Heer Jezus voor de zonde in welk aspect er ook maar van, moet zich reinigen. Bezig zijn met de zonde houdt namelijk per definitie in dat men zich verontreinigt.

De mogelijkheid van ontzondiging is er niet alleen voor de Israëliet, maar ook voor de vreemdeling. Het offer van de Heer Jezus is in zijn waarde en toepassing niet te beperken tot één natie.

Verontreiniging en ontzondiging | *verzen 11-13*

11 Wie een dode, welk dood lichaam van een mens ook, aanraakt, die is zeven dagen onrein. 12 Op de derde dag moet hij zichzelf met [water] ontzondigen, dan is hij op de zevende dag rein. Als hij zich echter op de derde dag niet ontzondigt, is hij op de zevende dag niet rein. 13 Ieder die een dode, het dode lichaam van een mens die gestorven is, aanraakt, en zich niet ontzondigd heeft, die verontreinigt de tabernakel van de HEERE. Daarom moet die persoon uit Israël uitgeroeid worden. Omdat het reinigingswater niet op hem gesprenkeld is, is hij onrein en zijn onreinheid is nog in hem.

Aanraking van een lijk veroorzaakt voor de Israëliet een verontreiniging van minstens zeven dagen. Een lijk staat voor de dood die door de zonde van de mens in de wereld is gekomen. Aanraking van de dood moet een lid van Gods volk eraan doen denken dat hij zelf de oorzaak van de dood in de wereld is. Dood en zonde horen bij elkaar, ze zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden (*Rm 6:23a*). Beide horen ze niet bij God. God kan ze niet in Zijn tegenwoordigheid dulden.

Want het loon van de zonde is [de] dood; ... (Rm 6:23a)

Wie ermee in aanraking is gekomen, moet gereinigd worden om bij God te kunnen zijn en gemeenschap met Hem te kunnen hebben. Daarin voorziet het reinigingswater waarvan we de voorbereiding zojuist hebben gezien.

In de reiniging zijn twee fasen. Daarbij moeten we bedenken dat het in het christendom niet gaat om letterlijke dagen, maar om een zekere periode die nodig is voor het geestelijk werk in de ziel. Op de derde dag moet het reinigingswater worden toegepast. Drie volle dagen zijn nodig voor het besef van de verontreiniging. Het vraagt vaak tijd, voordat tot ons doordringt dat wij ons hebben verontreinigd. Een snelle belijdenis is geen bewijs van een diepgaand werk in de ziel. Soms is er wel een direct inzien ervan, maar duurt het nog even, voordat we de diepte ervan beseffen en we inzien dat reiniging en vergeving nodig zijn.

God wil dat we ons bezinnen op wat er is gebeurd. Ons hart zal er zich smartelijk van bewust worden dat het, ondanks de verlossing en de verzoening, weer door zonden verontreinigd en bezoedeld kon worden, door zonden waarvoor Christus heeft geleden. We hebben, al was het maar voor één ogenblik, welbehagen gehad in dingen die de oorzaak waren van Zijn lijden. Dat kunnen kleinigheden zijn, die ons misschien wel in de verte herinneren aan de dood (zoals een bot, *vers 16*), maar die voor God aan de dood verbonden zijn. We waren dit lijden voor de zonden vergeten en zijn lichtzinnig met de zonde omgegaan. Ik heb Hem als gelovige weer onteerd en heb het lijden van de Heer Jezus verergerd door deze zonde.

Hoe belangrijk is het om naar de dood te kijken zoals God ernaar kijkt. Dat zal ons waakzaam maken om niet met de dood in aanraking te komen. Helaas ontkomen we er niet altijd aan en zijn we wel eens onwaakzaam. Dat maakt de zaak voor God niet anders. De onmogelijkheid voor ons om zonder verontreinigd te worden door de wereld te gaan, maakt de zonde niet minder verontreinigend. De wereld is voor God één groot kerkhof (*Ef 2:1; 1Jh 5:19*).

En u [heeft God opgewekt], toen u dood was in uw overtredingen en zonden, ... (Ef 2:1)

Moet dat ons moedeloos maken? Nee! Het maakt Gods genade des te groter als we zien dat Hij voor elke verontreiniging, hoe groot of hoe klein ook, in het offer van Christus het middel tot reiniging heeft gegeven (*1Jh 2:1-2*). Wat God ons wil leren, is dat wij niet alleen op dezelfde wijze als Hij naar de zonde kijken, maar ook op dezelfde wijze als Hij naar het offer van Christus kijken.

Wij weten dat wij uit God zijn en de hele wereld in het boze ligt. (1Jh 5:19)

Mijn kinderen, ik schrijf u deze dingen opdat u niet zondigt. En als iemand zondigt, wij hebben een voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, [de] Rechtvaardige; en Hij is [het] zoenoffer voor onze zonden; en niet voor onze [zonden] alleen, maar ook voor de hele wereld. (1Jh 2:1-2)

Het eerste gevoel dat een verontreinigde ziel smaakt, is de bitterheid dat hij zowel tegen de liefde als tegen de heiligheid van God heeft gezondigd. Dat zal de uitwerking van de toepassing van het reinigingswater zijn. Bij het besef van de zonde komt ook het besef van wat de Heer Jezus voor die zonde van Gods kant is overkomen. Daarna zal dit bittere gevoel – en dit is waarschijnlijk de betekenis van de tweede besprenkeling op de zevende dag (*zie vers 19*) – overgaan in een diepe

blijdschap door het bewustzijn van de liefde en de grote genade van de Heer Jezus. Op de zevende dag (d.w.z. na een volkomen periode, waarvan het getal zeven spreekt) is er dan weer “de vreugde over Uw heil” (Ps 51:14) en het herstel van het genot van de gemeenschap.

Een duidelijk voorbeeld van de derde en de zevende dag van de reiniging zien we bij Petrus als hij de Heer Jezus heeft verloochend. Petrus ervoer de derde dag, toen het bittere van zijn verloochening tot hem doordrong (Lk 22:61-62). Hij ervoer ook de zevende dag, het herstel van de gemeenschap door en met de Heer bij het kolenvuur bij de zee van Tibérias (zie Jh 21:15-17).

En de Heer keerde Zich om en keek Petrus aan; en Petrus herinnerde zich het woord van de Heer, hoe Hij tot hem gezegd had: Voordat [de] haan vandaag kraait, zul je Mij drie-maal verloochenen. En hij ging naar buiten en weende bitter. (Lk 22:61-62)

Diverse vormen van verontreiniging | verzen 14-22

14 Dit is de wet [die geldt] wanneer een mens in een tent gestorven is: ieder die deze tent in gaat en ieder die in deze tent aanwezig is, is zeven dagen onrein. 15 Ook elk open vat, waaraan geen bedekking met een koord is [vastgemaakt], is onrein. 16 En ieder die in het open veld iemand die door het zwaard gevallen is, een dode, de beenderen van een mens of een graf aanraakt, is zeven dagen onrein.

17 Voor zo'n onreine moet men wat van de as van [het dier dat] voor de ontzondiging verbrand [is], nemen, en daarop in een vat bronwater gieten. 18 En iemand die rein is, moet hysop nemen en [die] in dat water dopen, en [dat] moet hij op de tent sprenkelen, en op al de voorwerpen, en op de personen die daar aanwezig waren, ook op hem die de beenderen, de vermoorde, de dode of het graf aangeraakt heeft. 19 Degene die rein is, moet degene die onrein is, op de derde dag en op de zevende dag besprenkelen, en op de zevende dag moet hij hem ontzondigen. Dan moet hij zijn kleren wassen en zich met water wassen en is hij 's avonds rein.

20 Wie daarentegen onrein is en zich niet ontzondigt, die persoon moet uit het midden van de gemeente uitgeroeid worden, want hij heeft het heiligdom van de HEERE verontreinigd, het reinigingswater is niet op hem gesprenkeld: hij is onrein.

21 Het is voor hen een eeuwige verordening. Hij die het reinigingswater sprenkelt, moet zijn kleren wassen. Ook hij die het reinigings-

---

water aanraakt, is tot de avond onrein. 22 Ja, alles wat een onreine aanraakt, is onrein. Ook de persoon die [dat] aanraakt, is tot de avond onrein.

In dit gedeelte worden verschillende vormen van verontreiniging genoemd. De eerste is door een sterfgeval in een tent. Een tent ziet op de privésfeer, op wat er gebeurt in ons huis. Daarin kan de dood zomaar plotseling zijn intrede doen. Dat kan bijvoorbeeld door een uiting van het vlees in iets wat gezegd of gedaan wordt. We zeggen of doen daar soms dingen die door onze kinderen worden gehoord en gezien en waardoor ze negatief worden beïnvloed. Of we halen dingen in huis (tijdschriften, boeken, tv, internet) waarbij wij wel, maar onze kinderen niet kunnen onderscheiden wat verontreinigt.

Een tent kan ook worden toegepast op een plaatselijke gemeente. Ook daarin kan ineens de dood zijn intrede doen door een uiting van het vlees in iets wat gezegd of gedaan wordt. Allen worden erdoor verontreinigd.

Een open vat staat open voor verontreiniging. Als de dood is binnengekomen, in welke vorm dan ook, zullen open vaten hierdoor worden aangetast. Als voorbeelden in de toepassing van open vaten kunnen we denken aan kinderen, jongbekeerden, zwakke gelovigen, die allen ontvankelijk zijn voor het verkeerde.

Het veld ziet op de openbare sfeer, onze bezigheden in de wereld. Met het zwaard gedood ziet op gewelddadigheid. Die geest van gewelddadigheid kan ook ons soms kenmerken. Denk aan boze taal, geweld bedrijven met onze tong. Dit taalgebruik verontreinigt ons. Als we agressief reageren, hebben we een lijk of iets dat daaraan herinnert aangeraakt.

Het gebeente van een mens, een bot, stelt iets voor wat in de verte aan de dood herinnert. Het is het beeld van een algemeen aanvaard gedrag, waarbij de gedachte aan zonde helemaal op de achtergrond is verdwenen. Een leugentje om bestwil moet kunnen, de cijfers iets anders invullen om een rooskleuriger beeld te geven dan de werkelijkheid is, daar moeten we niet moeilijk over doen.

Zonder ons zelf schuldig te maken aan het bezigen van vuile of gewelddadige taal, kunnen we ook taal horen die ons verontreinigt. We kunnen ook zomaar verzeild raken in een manier van denken waarvan

we niet meer door hebben dat het met de dood verbonden is. In beide gevallen moeten we ons reinigen. We moeten ons bezighouden met de Heer Jezus en Zijn werk door het lezen van Gods Woord. Dan zien we in, waarin we ons verontreinigd hebben en zullen we onze zonde belijden en de zekerheid van de vergeving ontvangen (1Jh 1:9).

Ook de aanraking van een graf verontreinigt. Een graf kan er fraai uitzien, maar van binnen is het dood en koud. De Heer Jezus beschrijft zo de farizeeën (Mt 23:27). In ieder van ons zit een farizeeër. We kunnen ons gemakkelijk mooier voordoen dan we zijn. We gebruiken vleiende taal als we met iemand spreken, maar in ons hart wensen we die persoon alle slechts toe. Als we dit herkennen, moeten we gereinigd worden. Soms komen we zonder het te weten met zulke mensen in aanraking (Lk 11:44). Dan zijn we toch verontreinigd en moeten we gereinigd worden (Ps 19:13).

Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. (1Jh 1:9)

Wee u, schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars, want u lijkt op witgepleisterde graven, die van buiten wel fraai schijnen, maar van binnen vol doodsbeenderen en allerlei onreinheid zijn. (Mt 23:27)

Wee u, want u bent als de graftomben die verborgen zijn: de mensen die daarover wandelen, weten het niet. (Lk 11:44)

Wie zou [al zijn] afdwalingen opmerken? Reinig mij van verborgen [afdwalingen]. (Ps 19:13)

Voor de reiniging moet van de as van de verbrande koe worden genomen. De as moet in een vat worden gedaan. Dan moet er levend water op worden gegoten. Dit stelt in beeld het volgende voor. De Geest van God past door middel van het levende Woord van God het lijden van Christus op de ziel toe. Hierdoor herkrijgt de ziel de zekerheid dat de zonde en alles wat van de oude mens en de wereld is, door het verzoenend sterven van Christus is weggedaan.

Een rein man moet het water toepassen. Dit is er een beeld van dat we als broeders en zusters elkaar mogen helpen dit water toe te passen. Om tot hulp voor een ander te kunnen zijn mag er in ons leven geen zonde aanwezig zijn. Onreinheid in ons leven kunnen we niet altijd zelf oplossen. Soms is het gewenst, soms zelfs geboden, om zonden aan anderen te belijden (Jk 5:16). Het is een voorrecht te profiteren van de geestelijke dienst van anderen.

Belijd dus elkaar de zonden en bidt voor elkaar, opdat u gezond wordt. Een krachtig gebed van een rechtvaardige vermag veel. (Jk 5:16)

Wie weigert dit water op zich te laten sprengen, wie er niet om vraagt, blijft onrein en moet worden buitengesloten. Elke zonde, ook de geringste, waarvan we ons niet (laten) reinigen, zal ons naar het verderf voeren. Op de weg naar het verderf zullen we ook anderen meeslepen. Vandaar dat iemand die zich niet van zijn zonde bekeert, uit het midden van de gemeente moet worden weggedaan (1Ko 5:13b). Niet de zonde wordt ons noodlottig, maar het niet toepassen van het middel dat God ons heeft gegeven.

Doet de boze uit uw midden weg. (1Ko 5:13b)

De reine man is niet beter. Hij moet hysop gebruiken om het water toe te passen (zie en vgl. Ex 12:22). Dat wil zeggen dat hij zich in nederigheid en ootmoed met de onreine moet bezighouden (Gl 6:1). David vroeg om zo iemand (Ps 51:9). Het levende water (het Woord van God) en de as (het bewijs dat het offer verterd is) zijn de middelen van reiniging en niet de kennis of het inzicht van de reine man. De reine man moet het Woord van God kennen om de juiste tekst te gebruiken en hij moet het werk van de Heer Jezus kennen om op het juiste aspect te wijzen.

Broeders, zelfs als iemand door een overtreding overvallen wordt, brengt u die geestelijk bent zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf, opdat ook u niet in verzoeking komt. (Gl 6:1)

Ontzondig mij met hysop, dan zal ik rein zijn, was mij, dan zal ik witter zijn dan sneeuw. (Ps 51:9)

Het water moet ook worden toegepast op de tent en allen die daarin zijn. Als er verontreiniging heeft plaatsgevonden, moet ook iedereen die erbij betrokken is, bewust of onbewust, onder de kracht van het reinigingswater worden gebracht. Laten we blij zijn als iemand komt met het Woord van God en ons de as van de rode koe, dat wil zeggen de volkomen vertering van de Heer Jezus voor de zonde, voorstelt, opdat wij gereinigd worden van opgelopen verontreiniging.

De reine man moet zich ook reinigen. Anderen tot belijdenis brengen, de zonden van anderen aanhoren, verontreinigt. Iedere aanraking met de zonde en wat voor de reiniging ervan nodig is, maakt onrein. Daarom moet hij zijn kleren wassen, dat wil zeggen zijn gedrag in het licht van Gods Woord plaatsen, opdat niets van de zonde waarmee hij moest bezig zijn, zich aan hem zal hechten.

Numeri 20

De dood van Mirjam | vers 1

1 De Israëlieten kwamen in de woestijn Zin, heel de gemeenschap°, in de eerste maand, en het volk bleef in Kades. Daar stierf Mirjam, en zij werd er begraven.

De woestijnreis nadert zijn einde. De dood van Aäron, aan het eind van dit hoofdstuk, vindt plaats in het veertigste jaar na de uittocht uit Egypte (Nm 33:38). Ze komen aan in Kades, aan de grens van Edom. Daar sterft Mirjam in de eerste maand van, naar wordt aangenomen, het veertigste jaar. Zij hoort ook bij hen die vallen in de woestijn. Dat zal ook met Aäron en Mozes gebeuren.

Door dit uitnemende trio heeft God Zijn volk uit Egypte gevoerd (Mi 6:4). Maar geen van hen zou met het volk het land binnentrekken.

Ik heb u immers uit het land Egypte geleid, u verlost uit het slavenhuis.

Ik heb Mozes, Aäron en Mirjam vóór u uit gezonden. (Mi 6:4)

De dood van Mirjam, vlak voor het eind van de reis, geeft de toon van de afgelopen veertig jaar, waarover nauwelijks iets is opgetekend. De Schrift hult zich hierover in stilzwijgen. Maar het is een dodenmars geweest. Iedere dag zijn er mensen gestorven, tot het hele ongelovige geslacht in de woestijn is gevallen. Met de dood van Mirjam verstomt als het ware de vreugde van de verlossing, een vreugde waaraan zij uiting heeft gegeven, toen het volk door de Rode Zee heengetrokken was (Ex 15:20-21). Die vreugde heeft plaats moeten maken voor de droefheid van de alom aanwezige dood.

Mirjam, de profetes, de zuster van Aäron, nam een tamboerijn in haar hand, en al de vrouwen gingen achter haar aan, met tamboerijnen en in reidans. Toen [zong] Mirjam hun ten antwoord:

Zing voor de HEERE, want Hij is hoogverheven!

Het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen. (Ex 15:20-21)

Het lijkt erop dat Mirjam na haar aanval op het gezag van Mozes, samen met haar broer Aäron (zie hoofdstuk 12), volledig van het toneel is verdwenen. Mogelijk heeft ze nooit de bevoorrechte positie teruggekregen die zij voor haar opstand had. Het kan de les inhouden dat, al wordt iemand een grote zonde vergeven, hij of zij niet meer de invloed of positie terugkrijgt in het werk van God die er was voordat die zonde werd begaan.

Nieuwe opstand van het volk | *verzen 2-6*

2 Maar er was voor de gemeenschap° geen water. Toen kwamen zij bijeen vanwege Mozes en vanwege Aäron. 3 En het volk kreeg onenigheid met Mozes. Zij zeiden: Hadden wij maar de geest gegeven, toen onze broeders voor het aangezicht van de HEERE de geest gaven! 4 En waarom hebt u de gemeente van de HEERE in deze woestijn gebracht? Om hier te sterven, wij en ons vee? 5 En waarom hebt u ons uit Egypte laten vertrekken? Om ons op deze ellendige plaats te brengen? Het is geen plaats voor zaaigoed, evenmin voor vijgenbomen, wijnstokken en granaatappels. Ook is er geen water om te drinken. 6 Toen gingen Mozes en Aäron van de gemeente weg naar de ingang van de tent van ontmoeting°, en zij wierpen zich met hun gezicht [ter aarde]. En de heerlijkheid van de HEERE verscheen hun.

Het volk komt opnieuw in opstand. In plaats van het gemis van Mirjam te voelen en extra dankbaar te zijn voor de leiders die ze nog hebben, keren ze zich tegen Mozes en Aäron. De aanleiding is het gebrek aan water. Het ontbreken van water is een beproeving waardoor God hen wil testen. Hij wil zien of ze iets begrepen hebben van het hogepriesterschap. In de vorige hoofdstukken heeft Hij Zijn waardering ervan laten zien. Nu wil Hij hun waardering ervan zien.

Een volk dat of een persoon die zich tekortgedaan voelt, mist dankbaarheid en wordt onredelijk. Het volk wenst opnieuw dat ze maar gestorven waren, net als hun broeders. Ze doen het voorkomen alsof die een natuurlijke dood zijn gestorven. Maar ze vergeten dat hun broeders omgekomen zijn door het oordeel over hun zonden. Door hun verkeerde kijk op wat er is gebeurd, vergeten ze ook dankbaar te zijn dat zij zelf gespaard zijn gebleven.

Het is een volk dat leeft bij het hier en nu en niet bij de beloften van God. Hun gezindheid komt tot uiting in de "waarom"-vragen, waarmee ze hun gebrek aan vertrouwen op God bekendmaken (*verzen 4 en 5*). Ze hebben gebrek aan water, maar dat niet alleen. Ze beginnen ook te klagen over het gebrek aan nog meer levensmiddelen. Hier en nu ontbreekt er van alles. Daarom hebben ze er geen zin meer in om verder te leven. Hun grootste gebrek is geloof in wat God hun heeft toegezegd.

Dit volk, dat nu nagenoeg bestaat uit personen die aan het begin van de reis jonger dan twintig jaar waren of in de woestijn zijn geboren, is niet beter dan zij die in de woestijn zijn omgekomen. Zoals zo vaak herhaalt zich de geschiedenis omdat het wezen van de mens niet verandert.

De “*waarom*”-vragen worden niet beantwoord omdat ze voortkomen uit ongeloof en opstand. Mozes en Aäron reageren dan ook niet op de klachten van het volk, maar gaan naar de enig juiste plaats, naar de woonplaats van de HEERE. Daar werpen ze zich weer neer en daar verschijnt de heerlijkheid van de HEERE aan hen.

Mozes slaat de rots | *verzen 7-13*

7 De HEERE sprak tot Mozes: 8 Neem de staf en roep de gemeenschap° bijeen, u en Aäron, uw broer, en spreek voor hun ogen tot de rots, en die zal zijn water geven. Zo zult u water voor hen voortbrengen uit de rots, en u zult de gemeenschap° en hun vee laten drinken.

9 Toen nam Mozes de staf van voor het aangezicht van de HEERE, zoals Hij hem geboden had. 10 En Mozes en Aäron riepen de gemeente voor de rots bijeen, en hij zei tegen hen: Luister toch, ongehoorzamen, zullen wij voor u uit deze rots water voortbrengen? 11 Toen hief Mozes zijn hand op en hij sloeg de rots twee keer met zijn staf, en er kwam veel water uit, zodat de gemeenschap° en hun vee konden drinken.

12 Maar de HEERE zei tegen Mozes en tegen Aäron: Omdat u niet in Mij geloofd hebt, en Mij voor de ogen van de Israëlieten [niet] geheiligd hebt, zult u deze gemeente niet in het land brengen dat Ik hun gegeven heb. 13 Dit is het water van Meriba, waar de Israëlieten de HEERE ter verantwoording riepen, en waar Hij onder hen geheiligd werd.

De staf die Mozes moet nemen is die van Aäron, de staf die gebloeid heeft. Die neemt Mozes ook, want die lag voor het aangezicht des HEEREN en daar neemt hij hem weg (*vers*

9). Ook de rots heeft een betekenis. Hij spreekt van Christus (1Ko 10:4). Mozes had

(Want zij dronken uit een geestelijke steenrots die volgde; de steenrots nu was Christus.) (1Ko 10:4)

die rots een keer geslagen (*Ex 17:6*). Toen was er water uitgekomen. Die stroom water volgde het volk tijdens de hele woestijnreis. Maar waarschijnlijk droogde de stroom op vanwege het ongeloof van het volk. Daarom zijn ze nu zonder water. Ze zijn echter niet zonder hogepriester.

Zie, Ik zal daar vóór u op de rots bij de Horeb staan. Dan moet u op de rots slaan, en er zal water uitkomen, zodat het volk kan drinken. En Mozes deed dit voor de ogen van de oudsten van Israël. (Ex 17:6)

De HEERE geeft Mozes instructies. De HEERE verschijnt niet om Zijn volk te tuchtigen door een plaag, zoals Hij eerder heeft gedaan (*zie hoofdstuk 16*). Er is geen oordeel, geen boosheid. Uit wat Hij Mozes geeft, zal een nieuw bewijs van Zijn genade en zorg voortkomen voor Zijn ondankbaar en tegensprekend volk. Mozes moet nu tot de rots spreken en niet erop slaan.

De rots is eens geslagen, door de staf van Mozes, de staf die water in bloed heeft veranderd en de Rode Zee heeft gekliefd. Het is een oordeelsstaf. Toen Christus door de slaande hand van God werd getroffen, kwamen er stromen van water tevoorschijn. Dat eerste slaan is gebeurd aan het begin van de woestijnreis. Christus is eenmaal geslagen, Hij heeft eenmaal geleden als de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen (*1Pt 3:18*). Nu leeft Hij altijd om voor ons tussenbeide te treden (*Hb 7:25*).

Want ook Christus heeft eenmaal voor [de] zonden geleden, [de] Rechtvaardige voor [de] onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Hij die wel gedood is in [het] vlees, maar levend gemaakt in [de] Geest. (1Pt 3:18)

Daarom kan Hij ook volledig behouden wie door Hem tot God naderen, daar Hij altijd leeft om voor hen tussenbeide te treden. (Hb 7:25)

Elk nieuw beroep dat op Hem moet worden gedaan, moet niet gebeuren door, in beeld, opnieuw op de rots te slaan, maar door ertegen te spreken. De bron van zegen staat ons ter beschikking. We hoeven daarvoor alleen de Hogepriester aan te spreken, Hem in het gebed te naderen, en Hij zal zegen en verkwikking geven.

Waren Mozes en Aäron niet bedacht op dit betoon van genade van Gods zijde ten opzichte van een voor de zoveelste keer opstandig volk? In elk geval handelen ze niet in de lijn van genade die de HEERE hier uitzet. Ze krijgen van de HEERE het verwijt dat ze in ongeloof handelen (*vers 12*) en uit verzet tegen Zijn bevel (*Nm 27:14*). In plaats van tegen de rots te spreken, spreken ze tot het volk. De houding van het volk heeft Mozes geprikkeld, hij verliest zijn geduld en spreekt onbezonnen

woorden (Ps 106:32-33). Zij maakten [Hem] zeer toornig bij het water van Meriba, het verging Mozes slecht omwille van hen. Maar de HEERE heeft niet gezegd dat ze iets tot het volk moeten zeggen. Want zij tergden zijn geest, zodat hij met zijn lippen ondoordachte [woorden] sprak. (Ps 106:32-33)

Toch zegt hij tegen hen: "Zullen wij ...?" Hij vergeet dat het om de HEERE gaat.

Mozes slaat en God antwoordt met ... water, veel water. Deze zegen is geen bewijs dat Mozes juist gehandeld heeft. God kan gelovigen die samenkomen op een plaats die niet naar Zijn gedachten is toch veel zegen geven. Hij kan zelfs zegen geven door een ongelovige predikant. Zegen zegt niets over de plaats of over de persoon, het zegt iets over de goedheid en soevereiniteit van God.

Mozes slaat de rots met zijn eigen staf, geheel tegen het bevel van de HEERE. Hij slaat met de staf van het oordeel, terwijl God Zich als de God van de genade aan Zijn volk wilde laten zien. Veel mensen spreken tot Gods volk alleen over een oordelend God. Dat is Hij ook, maar niet alleen. God heeft geoordeeld. Daarom kan Hij worden voorgesteld als een genadig God.

Mozes en Aäron krijgen het oordeel aangezegd. Zij hebben een zonde tot de dood begaan (1Jh 5:16) en zullen niet in het land komen. Deze straf tekent de ernst van de zonde, begaan door de meest verantwoordelijken van het volk. Als wij God niet heiligen, heiligt God Zichzelf.

Als iemand zijn broeder ziet zondigen, een zonde niet tot [de] dood, dan zal hij bidden en Hij zal hem [het] leven geven, hun die niet tot [de] dood zondigen. Er is zonde tot [de] dood; daarvoor zeg ik niet dat hij zal vragen. (1Jh 5:16)

De plaats waar dit gebeurt, is Meriba, dat 'een plaats van strijd' betekent. Het is dezelfde naam die veertig jaar eerder gebruikt werd bij eenzelfde gelegenheid (zie Ex 17:7).

Het gebeuren daar spreekt enerzijds van de opstandigheid van het volk (Ps 95:8) en anderzijds van de genade van God (Ps 114:8).

...,
verhard uw hart niet, zoals te Meriba, zoals in de dagen van Massa in de woestijn: ... (Ps 95:8)

...,
Die de rots veranderde in een waterplas, hard gesteente in een waterbron. (Ps 114:8)

Edom weigert Israël de doortocht | *verzen 14-21*

14 En Mozes stuurde uit Kades boden naar de koning van Edom, [met de boodschap]: Dit zegt uw broeder Israël: U weet zelf van al de moeite die ons getroffen heeft, 15 dat onze vaders naar Egypte vertrokken zijn, en dat wij vele dagen in Egypte gewoond hebben, en dat de Egyptenaren ons en onze vaders kwaad gedaan hebben.

16 Toen riepen wij tot de HEERE. Hij hoorde onze stem, en Hij zond een Engel, en Hij leidde ons uit Egypte. En zie, wij zijn in Kades, een stad aan het uiterste van uw grens. 17 Laat ons toch door uw land trekken. Wij zullen niet door akkers of wijngaarden trekken, en wij zullen geen water uit een put drinken. Wij zullen de koninklijke weg nemen, wij zullen niet naar rechts of naar links afwijken, totdat wij door uw gebied getrokken zijn.

18 Maar Edom zei tegen hem: U mag niet door mijn [land] trekken, anders ga ik u met het zwaard tegemoet!

19 Toen zeiden de Israëlieten tegen hem: Wij zullen langs de hoofdweg trekken, en als wij van uw water drinken, ik en mijn vee, dan zal ik daarvoor de prijs betalen. Ik wil alleen maar te voet doortrekken, meer niet.

20 Maar hij zei: U mag er niet doortrekken! En Edom trok eropuit, hem tegemoet, met een zwaar [bewapend] volk, en met sterke hand.

21 Zo weigerde Edom [toestemming] aan Israël om door zijn gebied te trekken [en] daarom week Israël van hem af.

Edom is niet zomaar een volk, maar een broedervolk. Dat bepaalt de houding van Israël bij de weigering om het volk door te laten trekken. Ze mogen er niet tegen strijden. Dat mogen en moeten ze wel tegen vijandige volken. Het verzoek van Mozes maakt de ingebakken haat van Edom tegen het volk van God openbaar.

De naam Edom is verwant met Adam. In Adam zien we wat we in onze oude natuur zijn. Edom stelt ons 'broedervolk' voor, ons vlees. Het vlees is vijandig tegen God (Rm 8:7a). We worden niet opgeroepen ertegen te strijden, maar ons door de Geest te laten leiden. Dan zullen we ervoor bewaard blijven tegen het vlees te strijden (Gl 5:16-17). Gaan we er wel tegen strijden, dan

...; omdat wat het vlees bedenkt, vijandschap is tegen God, ...
(Rm 8:7a)

Maar ik zeg: wandelt door [de] Geest, en u zult [de] begeerte van [het] vlees geenszins volbrengen. Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees; want deze staan tegenover elkaar, opdat u niet doet wat u wilt.
(Gl 5:16-17)

komen we in de situatie van Romeinen 7 terecht en wordt ons leven een leven van nederlagen. Ons ervoor dood houden (Rm 6:11) wil niet zeggen het negeren of ertegen

Zo ook u, rekt het ervoor ten opzichte van de zonde dood te zijn, maar voor God levend in Christus Jezus. (Rm 6:11)

vechten, maar er omheen trekken. Dat houdt erkenning van de vijandschap in, terwijl we er de juiste houding tegenover innemen.

God gebruikt de weigering van Edom om Zijn volk te laten afbuigen en op de weg naar de Jordaan te brengen. Door ten opzichte van ons vlees de juiste houding aan te nemen, dat is het vlees de plaats te geven die Gods Woord het geeft, komen we in de juiste positie om de zegeningen van het land te gaan innemen.

Deze afwijzing van Edom doet denken aan de afwijzing van “een dorp van de Samaritanen” om de Heer Jezus te ontvangen. De Heer had daar ook boden heengezonden, zoals Mozes hier doet naar de koning van Edom. Door op de afwijzing te reageren zoals Israël hier doet, handelt het volk in de geest van de Heer Jezus (zie Lk 9:52-53,56).

De dood van Aäron | verzen 22-29

22 Toen braken de Israëlieten van Kades op en zij kwamen, heel de gemeenschap°, bij de berg Hor. 23 En de HEERE zei tegen Mozes en tegen Aäron, bij de berg Hor, aan de grens van het land van Edom: 24 Aäron zal met zijn voorgeslacht verenigd worden, want hij zal niet in het land komen dat Ik aan de Israëlieten gegeven heb, omdat u bij het water van Meriba ongehoorzaam bent geweest aan Mijn bevel. 25 Neem Aäron en Eleazar, zijn zoon, en laat hen de berg Hor opklimmen. 26 En trek Aäron zijn kleding uit en trek ze Eleazar, zijn zoon, aan, want Aäron zal [met zijn voorgeslacht] verenigd worden en daar sterven. 27 Mozes deed zoals de HEERE geboden had: zij klommen de berg Hor op, voor de ogen van heel de gemeenschap°.

28 En Mozes trok Aäron zijn kleding uit, en hij trok ze zijn zoon Eleazar aan. En Aäron stierf daar, op de top van de berg. Mozes daalde van de berg af, met Eleazar.

29 Toen heel de gemeenschap° zag dat Aäron de geest gegeven had, beweenden zij Aäron dertig dagen, heel het huis van Israël.

De HEERE geeft Mozes bevel ten aanzien van de dood van Aäron. Hij geeft de reden van zijn dood. Maar Hij zorgt ook voor een opvolger. Eleazar wordt hogepriester in de plaats van zijn vader Aäron. Eleazar brengt het volk in het land. Aäron is hogepriester van een volk dat door de woestijn reist. Deze wisseling ziet op de verschillende facetten in het hogepriesterschap van de Heer Jezus.

Mozes doet zoals de HEERE geboden heeft. Zijn gehoorzaamheid aan de HEERE is ongebroken, ondanks alle tegenslagen die hij in dit hoofdstuk te verwerken heeft gekregen. Eerst de dood van zijn zuster Mirjam, dan de opstand van het volk, vervolgens zijn eigen falen en de straf daarvoor, de weigering en vijandigheid van Edom wat een omweg betekent en dus uitstel van het te bereiken doel inhoudt, en ten slotte de dood van zijn broer Aäron, die hij met eigen ogen ziet sterven. Mozes is een groot voorbeeld voor ons als wij tegenslagen te verwerken krijgen. Laten we ook altijd blijven openstaan voor de wil van de Heer.

Eleazar is de derde zoon van Aäron. Hij is een type van de Heer Jezus als hogepriester, maar dan in verbinding met het land. Het getal drie spreekt van de opstanding van de Heer Jezus, Die op de derde dag uit de dood is opgestaan. Eleazar stelt de Heer Jezus voor als hogepriester Die dood geweest is en nu leeft. Door Zijn dood heeft Hij de hemel en alle zegeningen die daar zijn, geopend voor allen die met Hem verbonden zijn. Daarvan spreekt het beloofde land.

Voordat Aäron sterft, heeft hij gezien dat Eleazar met zijn kleren wordt bekleed (*zie en vgl. Js 22:20-21*). Hij zou hebben kunnen nazeggen wat Simeon zegt in *Lukas 2:29-30*. Eleazar ontleent alles aan Aäron. Hij zet het werk van Aäron in een nieuwe vorm voort. Aäron onderwerpt zich zwigend aan wat de HEERE zegt. Hij sterft op honderddrieëntwintigjarige leeftijd in waardigheid en vrede, niet als iemand die uit het volk wordt uitgeroeid. Daarna is hij begraven (*Dt 10:6*), we mogen wel aannemen door zijn broer en zijn zoon.

Nu laat U, Heer, uw slaaf in vrede heengaan naar uw woord, want mijn ogen hebben uw behoudenis gezien, ... (Lk 2:29-30)

(Toen braken de Israëlieten op uit Beëroth-Bene-Jaäkan naar Mosera. Daar stierf Aäron en daar werd hij begraven; en zijn zoon Eleazar diende als priester in zijn plaats. (Dt 10:6)

Het volk beweent hem dertig dagen. Ze treuren over het verlies van hem, tegen wie zij tijdens zijn leven zo vaak hebben gemurmureerd. Zo

wordt er ook vaak getreurd over het verlies van zegeningen die we niet waardeerden toen we ze hadden. Aan Godvruchtige mensen wordt na hun dood vaak meer eer gegeven dan tijdens hun leven. Zo werden profeten tijdens hun leven vervolgd en gedood, maar toen ze eenmaal gedood waren, werden hun graven als een soort eerbetoon versierd (Mt 23:29-31).

Wee u, schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars, want u bouwt de graven van de profeten en versiert de graftomben van de rechtvaardigen en zegt: Als wij in de dagen van onze vaderen waren geweest, zouden wij niet hun deelgenoten geweest zijn in het bloed van de profeten. U getuigt dus van uzelf, dat u zonen bent van hen die de profeten hebben vermoord. (Mt 23:29-31)

Numeri 21

Strijd tegen de Kanaäniet | verzen 1-3

1 Toen de Kanaäniet, de koning van Harad, die in het Zuiderland woonde, hoorde dat Israël langs de weg van Atharim kwam, bond hij de strijd aan met Israël, en hij voerde enigen uit hen als gevangenen weg. 2 Toen deed Israël de HEERE een gelofte en zei: Als U dit volk helemaal in mijn hand geeft, zal ik hun steden met de ban slaan. 3 En de HEERE luisterde naar de stem van Israël en gaf de Kanaänieten [in zijn hand]. Hij sloeg hen en hun steden met de ban, en hij gaf die plaats de naam Horma.

Nog voordat het volk het land binnengaat, melden zich vijanden om dat te verhinderen. De Kanaäniet valt aan en lijkt Israël te verrassen. Ze nemen enkele Israëlieten gevangen. Ook wij zullen ervaren dat, als we ‘ons land’ willen binnengaan, dat wil zeggen als we ons willen bezighouden met de hemelse zegeningen, de vijand met alle mogelijke middelen zal trachten dat te verhinderen. We zullen op onze hoede moeten zijn dat de vijand niet onverhoeds iets van onze kracht afhandig maakt.

Het volk vraagt een belofte van de HEERE. De HEERE verwijt deze vorm van ongeloof niet, maar helpt en geeft een grote overwinning. Horma betekent ‘banvloek’, ‘gebannen’. Dat houdt in dat zij de buit helemaal aan de HEERE wijden en Hem daarmee de eer van de overwinning geven. Maar grote overwinningen worden wel eens gevolgd door grote nederlagen, zoals ook uit de volgende geschiedenis blijkt.

De koperen slang | verzen 4-9

4 Toen trokken zij van de berg Hor in de richting van de Schelfzee. Ze moesten namelijk om het land van Edom heen trekken, maar onderweg kon de ziel van het volk het niet langer verdragen. 5 Het volk sprak tot God en tot Mozes: Waarom hebt u ons uit Egypte laten vertrekken om te sterven in de woestijn? Want [hier] is geen brood, ook geen water, en onze ziel heeft een afkeer van dit waardeloze brood. 6 Toen zond de HEERE gifslangen onder het volk; die beten het volk, en er stierf veel volk uit Israël. 7 En het volk kwam naar

Mozes toe. Zij zeiden: Wij hebben gezondigd, want wij hebben tegen de HEERE en tegen u gesproken. Bid tot de HEERE dat Hij de slangen van ons wegneemt. Toen bad Mozes voor het volk. 8 En de HEERE zei tegen Mozes: Maak u een gifslang en zet hem op een staak. Het zal gebeuren dat ieder die gebeten is, in leven zal blijven, als hij daarnaar kijkt. 9 Toen maakte Mozes een koperen slang en zette hem op de staak. En het gebeurde als de slang iemand beet dat hij naar de koperen slang keek en in leven bleef.

Het volk moet eerst weer in de richting van de Schelfzee. Aan het eind van de woestijnreis is het nuttig om nog eens te kijken en goed te laten doordringen dat dat de plaats is waar we van de macht van de vijand zijn verlost. Het beeld van het kruis moet weer levendig voor ons komen. Als we dat niet kunnen waarderen, komt er gemopper. Het volk wordt ongeduldig vanwege de omweg die ze moeten maken. Weer is de aanleiding voor hun gemopper dat ze geen water en brood hebben. Hoe kunnen ze het zeggen! Ze hebben het wel, maar ze zijn het zat. Het kan hen niet meer bekoren.

Als het volk het brood van het leven versmaadt, komen de slangen en daarmee de dood. Tijdens hun hele weg door de woestijn zijn ze omgeven geweest door vurige slangen (Dt 8:14-15), maar de HEERE heeft hen steeds bewaard. Maar hun afkeer van het hemelbrood maakt het noodzakelijk hun (en ons!) een indringende les te leren.

..., [pas ervoor op] dat uw hart zich dan niet verheft en u de HEERE, uw God, vergeet, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heeft; Die u geleid heeft in die grote en vreselijke woestijn, met gifslangen, schorpioenen en droogte, waar geen water was; Die uit hard gesteente water voor u liet komen, ... (Dt 8:14-15)

Door de plaag van de slangen komt het volk tot bezinning. Door de slangen moet het volk ontdekken dat de zonde nog in hen woont. Het betreft hier het volk van God dat moet leren welke uitwerking de beet van een gifslang heeft. Dan horen we het volk voor de eerste keer in Numeri zeggen: "Wij hebben gezondigd." Dit is de eerste keer dat ze schuld bekennen.

Ze doen een beroep op de voorbede van Mozes. Ze zeggen er ook bij wat hij moet bidden. Daarmee geven ze aan wat naar hun mening het beste is voor hun herstel. Maar God heeft altijd bij verhoring van een gebed de heerlijkheid van de Heer Jezus op het oog. Daarom neemt hij de slangen niet weg, zoals het volk voorstelt. Vergelijk Naäman die ook

zelf voorstelde hoe hij van zijn melaatsheid kon worden gereinigd (zie 2Kn 5:11).

De HEERE geeft uitkomst, maar op een manier dat de uitredding verbonden wordt aan het geloof van het volk. Eén enkele blik op de verhoogde koperen slang is voldoende om genezen te worden. Het 'kijken' naar de koperen slang heeft wel de betekenis van intens kijken naar. De Heer Jezus verklaart in zijn onderhoud met Nicodémus de geestelijke betekenis van deze gebeurtenis (Jh 3:14-15; zie ook Rm 8:3; 2Ko 5:21; 1Pt 2:22; Ko 2:14-15).

En zoals Mozes de slang in de woestijn heeft verhoogd, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft, <niet verloren gaat maar> eeuwig leven heeft. (Jh 3:14-15)

God geneest het volk niet door de slangen weg te nemen, maar door er iets bij te geven. Mozes moet het middel nemen waardoor het volk geplaatst wordt. Zo moest de Heer Jezus intreden in onze omstandigheden. Hij kon ons niet verlossen door het spreken van een machtswoord of door de duivel te oordelen. Dan zouden wij in onze zonden gebleven zijn. Alleen doordat Hij tot zonde werd gemaakt voor ons aan het kruis, konden wij uit de macht van de zonde bevrijd worden (Jh 3:15).

De Zoon des mensen moest verhoogd worden. Dat was niet zozeer om zonden te vergeven, hoewel dat erin begrepen is, maar Hij moest verhoogd worden om eeuwig leven te geven aan allen die in Hem geloven. De verhoging aan het kruis opent de rijkste, hemelse, eeuwige zegeningen voor ieder die gelooft. De koperen slang spreekt van eeuwig leven, niet alleen van behoudenis van de beet van de slang, niet alleen om niet te sterven. Aan het eind van de woestijnreis worden we daaraan door deze geschiedenis herinnerd.

Het eeuwige leven kennen we in de Vader en de Zoon (Jh 17:3). Het eeuwige leven is het kennen van de Heer Jezus, want Hij is "de waarachtige God en het eeuwige leven" (1Jh

En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus die U hebt gezonden. (Jh 17:3)

5:20). Wat het eeuwige leven inhoudt, weten we nog niet aan het begin van onze reis door de woestijn, als we pas bekeerd zijn. Dat leren we naarmate we door de lessen van de woestijn steeds meer van onszelf afzien. Dan zien we ook steeds beter dat het eeuwige leven veel meer betekent dan vergeving van zonden en van de hel bevrijd te zijn.

De koperen slang werd door de Israëlieten meegenomen naar Kanaän. Daar werd het een afgodisch voorwerp dat door Hizkia werd vernietigd (2Kn 18:4b). Zo kan het kruis van zijn ware betekenis worden beroofd en worden gemaakt tot een soort mascotte. Een kruisje kan als een sieraad worden gedragen en er kan een beschermende werking aan worden toegekend.

Hij verbrijzelde ook de koperen slang, die Mozes gemaakt had, omdat de Israëlieten er tot die tijd toe reukoffers aan gebracht hadden; men noemde hem Nehustan. (2Kn 18:4b)

Naar het veld van Moab | *verzen 10-20*

10 Toen braken de Israëlieten op en zij sloegen hun kamp op in Oboth. 11 Daarna braken zij op vanuit Oboth en sloegen hun kamp op bij de ruïnes van Abarim, in de woestijn die ten oosten van Moab ligt, waar de zon opkomt. 12 Vandaar braken zij op en sloegen hun kamp op in het beekdal van Zered. 13 Vandaar braken zij op en sloegen hun kamp op aan deze kant van de Arnon, die in de woestijn [stroomt] en uit het gebied van de Amorieten komt, want de Arnon is de grens van Moab, tussen Moab en de Amorieten. 14 Daarom wordt er gezegd in het boek van de oorlogen van de HEERE:

Waheb in Sufa, en de dalen van de Arnon,

*15 en de helling van de dalen,
die zich uitstrekt tot de nederzetting Ar
en aan het gebied van Moab grenst.*

16 Vandaar [reisden] zij naar Beër. Dat is de bron waarvan de HEERE tegen Mozes zei: Verzamel het volk en Ik zal hun water geven. 17 Toen zong Israël dit lied:

*Spring op, put,
zing ervan in beurtzang!*

*18 Put, die de vorsten gegraven hebben,
die de edelen van het volk gedolven hebben,
met een scepter, met hun staven.*

Van de woestijn [reisden zij] naar Mattana, 19 van Mattana naar Nahaliël, van Nahaliël naar Bamoth, 20 en van Bamoth naar het dal dat in het veld van Moab ligt, bij de top van de Pisga, en dat uitziet over de wildernis.

De voortgang van het volk langs de verschillende plaatsen naar het veld van Moab is een beeld van de geestelijke vooruitgang die ons als

christenen moet kenmerken. Ze komen eerst bij Oboth, dat ‘holten’ betekent. Vervolgens trekken ze naar Abarim (‘doorgangen’). Deze plaats wordt verbonden met enerzijds puinhopen, woestijn en Moab en anderzijds met het oosten en de opgang van de zon. Het geeft een duidelijk beeld van ons gaan door deze wereld, waar we enerzijds de puinhopen in alle geledingen van de samenleving zien, aangericht door de zonde, de dood en het vlees en anderzijds mogen we uitzien naar de komst van de Heer Jezus als de in het oosten opgaande *“Zon der gerechtigheid”* (Mt 4:2).

De volgende plaats is het dal Zered (‘wilg’). Hier worden we herinnerd aan verdriet, dat we ook in ons leven tegenkomen. Vandaar gaan we naar Arnon, dat mogelijk ‘voortdurende stroom’ betekent. Het laat zien dat er naast het verdriet ook vertroosting is. Tevens vormt de Arnon de grens tussen Moab en de Amoriëten. We leven in een gebied waarin we omgeven zijn door vijanden. Hoe wij ons daar in de strijd van het geloof verweren (het volk verblijft in het veld van Moab en de Amorieëten moeten worden verslagen), wordt bijgehouden in *“het boek van de oorlogen van de HEERE”*.

Alles wat God ons wil geven, zullen we slechts door strijd in bezit kunnen nemen. God neemt daarvan nota en houdt dat bij in een boek. Uit de naam van het boek blijkt dat Hij onze strijd als de Zijne aanmerkt. Hij neemt het land in bezit door middel van Zijn volk. Het is Zijn erfenis die Hij in Zijn heiligen in bezit neemt (Ef 1:18c). Hij geeft de grens ervan aan.

..., wat de rijkdom is van de heerlijkheid van zijn erfenis in de heiligen, ... (Ef 1:18c)

Na de Arnon komt het volk bij Beër, dat ‘bron’ betekent. God geeft niet alleen water om onze dorst te lessen, maar Hij wil ons ook overvloedig verkwikken. Van de bron wordt het een en ander gezegd. In de eerste plaats dat op bevel van de HEERE het volk daar wordt vergaderd. Genieten van het water uit de bron, een beeld van het Woord van God dat onder de leiding van de Heilige Geest wordt gesproken, is vooral iets wat gebeurt in de samenkomst van de gemeente. Juist samenkomsten zijn gelegenheden om persoonlijk verkwikt te worden.

Het tweede dat wordt gezegd, is dat het water is dat Hij geeft. Als we daarvan drinken, zal dat ons in het genot van het eeuwige leven

brengen (Jh 4:14). Door het Woord zullen we steeds meer ontdekken van de Bron Zelf. Het resultaat (het derde aspect) is dat we tot aanbidding komen en gaan zingen tot eer van Hem uit Wie alles voortkomt (Rm 11:36). Ze zingen voor de tweede keer in de woestijn na de uittocht uit Egypte. Tijdens de reis werd niet gezongen, alleen geklaagd. Er is nog wel een keer gezongen. Dat was echter geen lied tot eer van God, maar tot eer van het gouden kalf (zie Ex 32:18).

...; maar ieder die drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst hebben; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een bron van water dat springt tot in [het] eeuwige leven. (Jh 4:14)

Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen! Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen. (Rm 11:36)

Het vierde aspect heeft te maken met de manier waarop het water tevoorschijn komt. Het water uit de rots vloeide van Godswege, uit pure genade. Het water uit de bron komt tevoorschijn als gevolg van de inspanning van de leiders van het volk. Dit heerlijke resultaat laat het belang van de aanwezigheid zien van 'vorsten' die putten graven. De 'vorsten' van Gods volk zijn zij die zich bewust zijn van de hun door God gegeven positie en daar ook naar leven. Zij houden zich bezig met het Woord van God, ze graven daarin.

Het is te wensen dat er meer broeders zijn die zich met het Woord van God gaan bezighouden, daarin gaan graven. Het is ook te wensen dat zij dat in de samenkomsten van de gemeente doorgeven. Wat zou het geweldig zijn als elke verkondiging van het Woord een 'beurtzang' tot gevolg zou hebben!

De "edelen van het volk" boren de bron aan "met de scepter, met hun staven". Het is geen zwaar werk. In geestelijk opzicht zijn vorsten of edelen gelovigen die zich onderwerpen aan Gods Woord. Van deze onderwerping spreekt de scepter, een woord dat ook met 'wetgever' kan worden vertaald. Bij dit laatste kunnen we eraan denken dat het boren gebeurde op aanwijzing van Mozes, een beeld van Christus. Beide uitdrukkingen zeggen iets over gezag, en dat berust bij God en Zijn Woord. Als we het gezag van Gods Woord erkennen en alleen handelen in overeenstemming met wat God daarin zegt, zullen we overvloedig verkwikt worden.

Als ze in Beër zijn aangekomen, wordt er niet meer geklaagd over gebrek aan water. *U zult met vreugde water scheppen uit de bronnen van het heil. (Js 12:3)*

Daar breekt het gejubel uit (Js 12:3). God wordt groot gemaakt vanwege Zijn overvloed aan verkwikking en zegen. Daar zijn de leiders van het volk bezig om het volk te dienen. Daar erkent het volk dat ze een bron ter beschikking hebben waaruit ze onbegrensd kunnen drinken.

Na Beër reizen ze naar Mattana ('gave') en vervolgens naar Nahaliël ('de erfenis van God') en Bamoth ('hoogten') om ten slotte aan te komen in het veld van Moab, bij de top van de Pisga ('overzicht').

Strijd tegen Sihon | *verzen 21-30*

21 Toen stuurde Israël boden naar Sihon, de koning van de Amorieten, [met het verzoek]: 22 Laat mij door uw land trekken. Wij zullen niet afwijken door akkers of wijngaarden. Wij zullen het water uit de putten niet drinken. Wij zullen langs de koninklijke weg gaan, totdat wij uw gebied doorgetrokken zijn.

23 Sihon stond Israël echter niet toe door zijn gebied te trekken, maar Sihon verzamelde al zijn volk en trok uit, Israël tegemoet, naar de woestijn. Toen kwam hij in Jahza en bond de strijd aan met Israël.

24 Maar Israël sloeg hem met de scherpte van het zwaard en nam zijn land in bezit, van de Arnon tot de Jabbok, tot aan [het gebied] van de Ammonieten, want het gebied van de Ammonieten was versterkt. 25 Zo nam Israël al deze steden in, en Israël woonde in al de steden van de Amorieten, in Hesbon en in al de bijbehorende [plaatsen].

26 Want Hesbon was de hoofdstad van Sihon, de koning van de Amorieten. Hij had de strijd aangeboden met de vorige koning van Moab en had al zijn land uit zijn hand genomen, tot aan de Arnon.

27 Daarom zeggen de dichters:

*Kom naar Hesbon, bouw
en versterk de stad van Sihon.*

*28 Want er is een vuur uitgegaan uit Hesbon,
een vlam uit de stad van Sihon;
het heeft Ar van Moab verteerd,
de bezitters van Arnons hoogten.*

- 29 *Wee u, Moab,
u bent verloren, volk van Kamos!
Hij moest zijn zonen [als] vluchtelingen,
en zijn dochters in gevangenschap overgeven
aan Sihon, de koning van de Amoriëten.*
- 30 *Wij hebben hen neergeveld.
Verloren is Hesbon, tot aan Dibon toe;
wij hebben [hen] verwoest tot aan Nofat,
dat tot aan Medeba [reikt].*

Met de strijd tegen Sihon begint het derde deel van het boek *Numeri* (deel 1 is *hoofdstuk 1-10:10* de voorbereiding van de reis; deel 2 is *hoofdstuk 10:11-21:20* de reis zelf). Dit derde deel (de rest van het boek) speelt zich af in het veld van Moab. De geestelijke betekenis van de reis is dat we tijdens ons gaan door de wereld aan onszelf worden ontdekt en dat we leren over de trouw van God door middel van de hogepriester, voor ons de Heer Jezus. Hij wil dat we leren wandelen in de kracht van de Heilige Geest en niet meer naar het vlees.

Het veld van Moab heeft ook een geestelijke betekenis. Het bijzondere van het veld van Moab is dat het volk niet meer in de woestijn is, maar dat het ook nog niet in het land is. Het betekent dat de Jordaan nog steeds niet is overgestoken. Geestelijk gezien worden we nog niet gezien als in de *brief aan de Efeziërs*, waar we zien hoe we gezegend zijn met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten. Dat is voor ons het land. Maar daar zijn we nog niet. Maar we zijn ook niet meer in de woestijn. Geestelijk gezien hebben we begrepen wat de *brief aan de Romeinen* ons leert. Er is "geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn." We wandelen niet meer naar het vlees, "maar naar [de] Geest" (zie *Rm 8:1-4*).

Het veld van Moab geeft het beeld van de christen dat we in de *brief aan de Filippiërs* hebben. Die christen is nog op aarde (om zo te zeggen nog niet door de Jordaan gegaan), maar zijn hele hart gaat uit naar de hemel, daarnaar jaagt hij. Dat leren we in de rest van *Numeri* en het hele boek *Deuteronomium*. Het hart van het volk wordt helemaal gericht op het land dat ze binnenkort zullen binnengaan, zodat ze er graag binnen zullen gaan.

Het eerste wat we tegenkomen in het veld van Moab, is strijd. De eerste vijanden zijn Sihon en Og. Het is hier dus nog niet de strijd in het land. Er zijn verschillende soorten strijd. In de woestijn is er een verdedigende strijd, waaraan niet is te ontkomen. Het is een strijd waar het volk wel te strijden heeft, maar die de HEERE voor Zijn rekening neemt (Ex 17:8,16b). In het land is er aanvallende strijd, om het land te veroveren. In het veld van Moab gaat het om een strijd die ze niet zoeken en proberen te vermijden, maar waaraan ze ook niet kunnen ontkomen. En vervolgens nemen ze ook de steden van de Amorieten in bezit, iets wat bij hun strijd in de woestijn nooit het geval was.

Toen kwam Amalek en bond de strijd aan met Israël in Rafidim. ... De strijd van de HEERE zal tegen Amalek zijn, van generatie op generatie! (Ex 17:8,16b)

De steden in het Overjordanse worden in bezit genomen. Dat is nog niet het eigenlijke land, want dat ligt aan de andere kant van de Jordaan. Later zullen in dit gebied twee en een halve stam hun erfdeel krijgen. Het blijkt dat zij geen prijs stellen op een erfdeel in het land. Mozes maakt hun daarover later verwijten. Zoals het land Kanaän spreekt van de hemelse gewesten en de geestelijke zegeningen daarin, zo spreekt het Overjordanse gebied, het veld van Moab, van de aardse zegeningen.

De zegen van de christen bestaat uit de geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten en niet de aardse zegeningen. Maar om de geestelijke zegeningen werkelijk te kunnen genieten, zullen we eerst de aardse zegeningen moeten veroveren. Dat wil enerzijds zeggen dat we de aardse zegeningen dankbaar uit Gods hand mogen aannemen. Het betekent anderzijds ook dat wij erover heersen en niet dat wij ons door de aardse zegeningen laten overheersen. Pas als we de aardse zegeningen hun ware plaats geven, kunnen we ons met de hemelse bezighouden.

Veel christenen, en eigenlijk de christenheid in zijn geheel, zijn als de twee en een halve stam. Zij zijn met de aardse zegeningen zo tevreden, dat ze de geestelijke zegeningen maar laten zitten, zich daarover niet druk maken. Ze richten zich op het aardse alsof dat hun eigenlijke thuis is. Daardoor ontstaan ook politieke inspanningen om zich van een lang en aangenaam verblijf op aarde te verzekeren. Maar dat is niet Gods bedoeling van de aardse zegeningen. Als dat het enige was, zouden we ons niet onderscheiden van zoveel ongelovigen die deze zegeningen

ook (willen) hebben, zonder daar overigens God voor te danken of Hem er ook maar bij te betrekken. God ziet graag dat wij, kinderen van God, ons uitstrekken naar ons werkelijke erfdeel: de geestelijke zegen in de hemelse gewesten, het eeuwige leven in Christus.

Sihon en Og zijn ongelovigen. Zij stellen mensen voor die zegeningen bezitten in de kracht van het vlees. Bij hen is er geen enkele dankbaarheid tegenover God. Het kenmerkende van Sihon is zijn eer, zijn roem. Hij heeft het land niet op de Ammonieten veroverd tot eer van God, maar tot zijn eigen eer. Dat komt tot uiting in het lied van de spreukendichters dat Mozes hier vermeldt. Og gebruikt het land tot eigen genot. Dat komt tot uiting in het enige kenmerk dat van hem gegeven wordt: het bezit van een reusachtig bed (*Dt 3:11*).

Want alleen Og, de koning van Basan, was van de rest van de Re-faïeten overgebleven. Zie, zijn bed was een bed van ijzer. Bevindt het zich niet in Rabba van de Ammonieten? De lengte ervan is negen el, en de breedte vier el, [gemeten] naar de elleboog van een man. (Dt 3:11)

In Sihon en Og zien wij de gevaren die de aardse zegeningen voor ons inhouden. Als wij het vlees niet houden op de plaats van de dood en door de Geest wandelen, zullen we onze eigenlijke geestelijke zegeningen vergeten. Het gevolg is dat we op zoek gaan naar eigen eer en genot die verbonden zijn aan de aardse zegeningen.

Na deze uitweiding over de geestelijke betekenis gaan we weer terug naar de tekst. Israël heeft zich verkwikt en verheugd bij Beër. Een volk dat blij is, is sterk (*Ne 8:11b*). Door de vreugde van de bron kan er met succes gestreden worden tegen vijanden. Maar eerst zenden zij boden tot Sihon, net als bij Edom (*Nm 20:14*). Sihon reageert net als Edom. Israël krijgt, anders dan bij Edom, nu het bevel om tegen de vijand te strijden en zijn land in te nemen. Al in *Genesis 15:16* heeft God het oordeel over de Amorieten voorzegd, maar het zou pas worden uitgevoerd als hun ongerechtigheid vol zou zijn. Dat moment is nu aangebroken.

..., want de vreugde van de HEERE, dat is uw kracht. (Ne 8:11b)

De vierde generatie zal hier terugkeren, want [de maat] van de ongerechtigheid van de Amorieten is tot nu toe niet vol. (Gn 15:16)

In de *verzen 27-30* worden spreukendichters aangehaald om te bewijzen dat dit gebied eerst heeft toebehoord aan de Ammonieten en is veroverd door de Amorieten. Sommigen zeggen dat het spreukendichters

van Israël zijn, anderen menen dat ze tot de Amorieten behoren. In elk geval is het een overwinningslied. In het eerste geval worden de Ammonieten, en in het tweede geval de Amorieten uitgedaagd hun veroverde en door vuur verwoeste hoofdstad weer op te bouwen. Het lied bezingt een totale overwinning.

Over Moab wordt het “wee u” uitgeroepen. Kamos, de hoofdgod zowel van de Ammonieten (zie Jr 48:7) als van de Amorieten (zie Ri 11:24), is een waardeloze god die niet in staat is gebleken het volk dat hem tot god heeft genomen te beschermen. De Ammonieten zijn door de Amorieten overmeesterd en de Amorieten zijn door de Israëlieten verdelgd.

Als het gebied waar Sihon heerst nog van de Ammonieten was geweest, had Israël het niet mogen innemen. Nu wel en ze mogen er zelfs wonen. Jefta was goed op de hoogte van deze historische gegevens. Hij kon hiermee de claim van de koning van de Ammonieten weerleggen (zie Ri 11:13-23).

Strijd tegen Og | verzen 31-35

31 Zo woonde Israël in het land van de Amoriet. 32 Daarna stuurde Mozes [mannen] om Jaëzer te verkennen. Zij namen de bijbehorende [plaatsen] in, en hij verdreef de Amorieten die er [woonden]. 33 Toen keerden zij zich om en vertrokken in de richting van Basan. En Og, de koning van Basan, trok uit hun tegemoet, hij en al zijn volk, tot de strijd, in Edreï. 34 Maar de HEERE zei tegen Mozes: Wees niet bevreesd voor hem, want Ik heb hem in uw hand gegeven, en al zijn volk, ook zijn land. U moet met hem doen zoals u gedaan hebt met Sihon, de koning van de Amorieten, die in Hesbon woonde. 35 En zij versloegen hem, zijn zonen, en al zijn volk, zodat van hem niemand overbleef. En zij namen zijn land in bezit.

Naar Og, die over de noordelijke helft van Gilead en over Basan regeert, worden geen boden gestuurd. Og heeft zich niet laten waarschuwen door wat met Sihon is gebeurd. Hij neemt het initiatief en valt Israël aan. De HEERE verzekert Israël van de overwinning. Met die toezegging gaat het volk de strijd aan en verslaat Og volkomen. Ook zijn land nemen ze in bezit.

De overwinning op Sihon en Og wordt later in de Bijbel meerdere keren aangehaald (Ne 9:22; zie ook Ps 135:10-11; 136:18-20).

U hebt hun koninkrijken en volken gegeven en U hebt die [hun] toebedeeld als rand[gebied]: zij hebben het land van Sihon, te weten het land van de koning van Hesbon, en het land van Og, de koning van Basan, in bezit gekregen. (Ne 9:22)

Numeri 22

Israël in de vlakten van Moab | vers 1

1 Daarna braken de Israëlieten op en sloegen hun kamp op in de vlakten van Moab, aan deze zijde van de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho.

Nadat Israël het hele gebied op de Amoriëten heeft veroverd, trekken ze naar de vlakten van Moab om zich daar op de verovering van Kanaän voor te bereiden. Vanaf hier zullen zij, na de dood van Mozes, onder aanvoering van Jozua de Jordaan doortrekken om het land Kanaän binnen te trekken.

Voordat het zover is, laat God in het overleg tussen Balak en Bileam iets zien waarvan Israël zich op dat moment niets bewust is. Het is een aanval op Gods volk in een vorm die we nog niet eerder hebben gezien. We worden er deelgenoot van gemaakt, net als van het gesprek van God met de satan over Job (zie Jb 1:6-12). En net als in het geval van Job wordt deze aanval van de satan op Gods volk door God gebruikt om Zijn volk te zegenen.

Als we de gebeurtenissen van de komende drie hoofdstukken diep op ons laten inwerken, zullen we aan het slot met Paulus uitroepen: *“Wie zal beschuldiging inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt?”* (Rm 8:33).

Moab is ook een van de verstokte vijanden van Israël. Het kenmerk van Moab is zijn trots (Js 16:6; Jr 48:29). De trots zal altijd proberen Gods volk te overheersen. Dit volk is een groot gevaar voor het volk van God. Omgekeerd ziet Balak in Gods volk een enorm gevaar voor zijn eigen bestaan. Hij voelt zich bedreigd in zijn eer. Toch was er geen reden voor die angst, omdat God Zijn volk verboden had Moab uit zijn gebied te verdrijven (Dt 2:9). Maar goddeloze mensen

*Wij hebben gehoord van de trots van Moab,
[dat zeer] hoogmoedig is,
van zijn hoogmoed, zijn trots en zijn overmoed;
zijn holle praat is niet gepast! (Js 16:6)*

*Wij hebben gehoord van de trots van Moab,
[dat] zeer hoogmoedig is,
van zijn hoogheid, zijn trots, zijn hoogmoed,
en zijn hooghartigheid. (Jr 48:29)*

*Toen zei de HEERE tegen mij:
Breng Moab niet in het nauw en ga
niet de strijd met hen aan, want van
hun land zal Ik u niets in bezit ge-
ven. Ik heb Ar namelijk aan de kin-
deren van Lot in bezit gegeven.
(Dt 2:9)*

zien altijd gevaren waar ze niet zijn, omdat ze een slecht geweten hebben.

Gewaarschuwd door de nederlaag van Sihon en Og, ziet hij niets in een militaire confrontatie. Dat zou voor hem een gewisse nederlaag inhouden. Ook weet hij dat het volk zijn overwinningen te danken heeft aan zijn God, zoals alle volken om Israël heen dat weten (Jz 2:10). Hij zoekt zijn heil in een heel andere richting. Hij zoekt de zwakke plek van het volk en die vindt hij in de ontrouw van het volk jegens hun God.

Want wij hebben gehoord dat de HEERE het water van de Schelfzee voor uw ogen heeft doen opdrogen, toen u uit Egypte ging. En [ook] wat u hebt gedaan met de twee koningen van de Amoriëten, Sihon en Og, die aan de andere zijde van de Jordaan waren, die u met de ban geslagen hebt. (Jz 2:10)

Wat hij wil proberen, is een wig te drijven tussen God en Zijn volk. Hij doet dat op een uiterst tactisch moment, aan het eind van de woestijnreis, als alle ontrouw van het volk openbaar is geworden. Maar dan laat Balak zien dat hij van de God van Israël niets begrijpt. Hij ziet de God van Israël als een nationale afgod, zoals elk volk zijn god of goden heeft. Zo zag bijvoorbeeld ook Sanherib, de koning van Assyrië, de God van Israël (zie 2Kr 32:10-19).

Balak zendt boden naar Bileam | verzen 2-7

2 Balak, de zoon van Zippor, zag alles wat Israël met de Amoriëten gedaan had. 3 Daarom was Moab zeer bevreesd voor dit volk, want het was talrijk. Moab verkeerde in angst voor de Israëliëten. 4 Toen zei Moab tegen de oudsten van Midian: Nu zal deze menigte alles wat rondom ons is, afgrazen, zoals een rund het groen van het veld afgraast. Balak, de zoon van Zippor, was in die tijd koning van Moab.

5 Hij stuurde boden naar Bileam, de zoon van Beor, in Pethor, aan de rivier [de Eufraat], in het land van zijn volksgenoten, om hem bij zich te laten roepen: Zie, er is een volk uit Egypte getrokken; zie, het heeft het oppervlak van het land bedekt, en het blijft recht tegenover mij liggen. 6 Nu dan, kom toch, vervloek dit volk voor mij, want het is machtiger dan ik. Misschien kan ik het verslaan en kan ik het uit het land verdrijven, want ik weet: wie u zegent, is gezegend, en wie u vervloekt, is vervloekt.

7 Toen gingen de oudsten van Moab en de oudsten van Midian op

weg, en zij hadden het waarzeggers[loon] in hun hand. En zij kwamen bij Bileam en spraken tot hem de woorden van Balak.

Balak stuurt boden naar Bileam, omdat hij in Bileam een profeet van de HEERE ziet. Maar Bileam is geen profeet van de HEERE. Een echte profeet van de HEERE zou zeker tot het volk spreken over hun ontrouw. Tevens zou hij zeker op de zegen wijzen die aan de bekering verbonden is. Balak en Bileam samen vormen een duivels span dat we herkennen in het duivelse span van de toekomst: het beest en de valse profeet (zie *Op 13:1,11-12*), die zich onder aansturing van de satan tegen Christus en Zijn volk keren.

De Schrift laat er geen misverstand over bestaan dat Bileam een valse profeet is, een dienstknecht van de satan, die zich uitgeeft voor een profeet van de God van Israël. Daarom wil Balak hem inhuren. Als Bileam zegen over Gods volk uitspreekt, doet hij dat gedwongen.

Zijn naam komt in acht bijbelboeken voor en altijd in negatieve zin (zie *Nm 22-24; 31:8,16; Dt 23:3-5; Jz 13:22; 24:9-10; Ne 13:1-2; Mi 6:5; 2Pt 2:15-16; Jd :11; Op 2:14*).

Aan het eind van Israëls geschiedenis haalt de profeet Micha nog eens aan wat Balak en Bileam wilden doen, om door hun voorbeeld Israël het recht van God voor ogen te stellen (*Mi 6:5*).

Mijn volk, denk toch aan wat Balak, de koning van Moab, beraamde, en wat Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde, [aan wat er gebeurd is] van Sittim tot Gilgal, opdat u de gerechtigheid van de HEERE kent. (Mi 6:5)

De drie aanhalingen van Bileam in het Nieuwe Testament zijn veelzeggend. We lezen over “*de weg van Bileam*” (*2Pt 2:15*), over “*de dwaling van Bileam*” (*Jd :11*) en over “*de leer van Bileam*” (*Op 2:14*). Uit deze aanhalingen en het verband waarin ze staan, zien we dat zijn geschiedenis ons als gemeente belangrijke lessen leert.

Zal de satan, na zijn mislukkingen om het volk om te brengen door middel van strijd, nu wel slagen in zijn pogingen om het volk te verdelgen? De pogingen van de vijand maken duidelijk dat God tegenover de vijand Zijn betrekkingen met Zijn volk handhaaft en niet toelaat dat Zijn volk vervloekt wordt. Balak denkt alleen aan God als een heilig God. Hij weet niets van de genade van God. Als vijand van God krijgt hij van God niet het recht God tegen Zijn volk op te zetten. De ontrouw van het volk is altijd alleen een zaak tussen God en Zijn volk.

Balak zoekt overigens niet alleen steun bij Bileam. Hij heeft ook overleg met de oudsten van Midian. Maar zijn hoop is toch vooral op Bileam gevestigd.

Gesprek tussen God en Bileam | *verzen 8-14*

8 Toen zei hij tegen hen: Overnacht hier deze nacht en ik zal verslag aan u uitbrengen zoals de HEERE tot mij spreken zal. Toen bleven de vorsten van Moab bij Bileam. 9 En God kwam tot Bileam en zei: Wie zijn die mannen die bij u zijn? 10 Toen zei Bileam tegen God: Balak, de zoon van Zippor, de koning van Moab, heeft hen naar mij toe gestuurd [met het verzoek]: 11 Zie, het volk dat uit Egypte getrokken is, heeft het oppervlak van het land bedekt. Kom nu, vervloek het voor mij. Misschien kan ik ertegen strijden en het verdrijven. 12 Toen zei God tegen Bileam: U mag niet met hen meegaan, u mag dat volk niet vervloeken, want het is gezegend.

13 De [volgende] morgen stond Bileam op en zei tegen de vorsten van Balak: Ga naar uw land, want de HEERE weigert mij toe te laten met u mee te gaan. 14 Toen stonden de vorsten van Moab op en kwamen [terug] bij Balak. En zij zeiden: Bileam heeft geweigerd met ons mee te gaan.

God opent het gesprek met Bileam. Deze schijnt er niet van te schrikken, gewend als hij is aan de omgang met de geestenwereld, waarbij hij tot nog toe alleen met boze geesten te maken heeft gehad. Hij weet niet beter of ook nu betreft het een waarzeggende geest. Zo vangt God de sluwe profeet in zijn eigen net (1Ko 3:19).

Want de wijsheid van deze wereld is dwaasheid voor God. Want er staat geschreven: 'Die de wijzen vangt in hun sluwheid'; ... (1Ko 3:19)

God stelt nooit vragen omdat Hij Zelf het antwoord niet zou weten, maar om de mens ertoe te dwingen na te denken over wat er in zijn hart is. In dit geval zou het Bileam moeten bepalen bij het feit dat men hem is komen vragen om Gods volk te vervloeken. Bileam legt God uit waar het om gaat. Uit wat hij zegt, blijkt dat hij er geen flauw besef van heeft dat het gaat om het volk van de God met Wie hij spreekt.

God doet de zaak af met het bevel aan Bileam niet mee te gaan om het volk te vervloeken omdat het een gezegend volk is. Dat Bileam het later nog eens probeert, toont aan dat hij door geldzucht wordt geleid en niet door wat God zegt. God heeft vaker tot goddeloze mensen gesproken,

zoals Abimelech en Laban, met het bevel zich niet aan zijn uitverkorenen te vergrijpen (Gn 20:3; 31:24).

In zijn antwoord aan de boden van Balak spreekt Bileam alleen over de weigering van de HEERE om hem mee te laten gaan. Er klinkt de teleurstelling in door van een man die geen gemeenschap heeft met

God. Hij had graag meegegaan, maar helaas het werd hem niet toegestaan. Hij rept er met geen woord over dat het een gezegend volk is. Ook de boden brengen geen getrouw verslag uit van wat Bileam heeft gezegd. Zij spreken alleen van de weigering door Bileam.

Maar God kwam in een nachtelijke droom bij Abimelech en zei tegen hem: Zie, u gaat sterven vanwege de vrouw die u genomen hebt, want zij is met een man getrouwd! (Gn 20:3)

Maar God kwam 's nachts in een droom bij Laban, de Syriër, en zei tegen hem: Wees op uw hoede dat u met Jakob niet goedwillend of kwaadwillend spreekt. (Gn 31:24)

Balak zendt opnieuw boden naar Bileam | *verzen 15-19*

15 Maar Balak ging door met het sturen van vorsten, meer en aanzienlijker dan de [eerste]. 16 Die kwamen bij Bileam en zeiden tegen hem: Dit zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat u er toch niet van weerhouden naar mij toe te komen. 17 Ja, ik zal u met grote eer overladen, en alles wat u tegen mij zegt, zal ik doen. Maar kom toch, vervloek dit volk voor mij!

18 Toen antwoordde Bileam en zei tegen de dienaren van Balak: Al zou Balak mij zijn huis vol zilver en goud geven, ik ben niet in staat het bevel van de HEERE, mijn God, te overtreden om iets te doen, klein of groot. 19 Nu dan, blijft u toch ook deze nacht hier, opdat ik weet wat de HEERE verder tot mij spreken zal.

Balak zendt opnieuw boden naar Bileam. Hij doet nu niet alleen een beroep op de hebzucht van Bileam, maar ook op zijn eerezucht. Een voornaam gezantschap met veel geld is toch wat anders dan een onbetekenende bode met veel geld. Daarbij geeft hij ook nog de toezegging dat Bileam maar hoeft te vragen wat hij wil, en Balak zal eraan voldoen. Mensen van de wereld geven alles om de gunst van een medium te verkrijgen. Ze menen door het bezit van het medium zichzelf te verzekeren van de toekomst, zonder te beseffen dat ze daardoor in de macht van het medium komen.

Bileam spreekt over “*de HEERE, mijn God*”. Slechte mensen kunnen heel vrome taal gebruiken. Maar God kent het hart van de mens. Bileam

gebruikt deze woorden als formule. Van een relatie is geen sprake. Degene die hij “de HEERE, mijn God” noemt, is voor hem niet meer dan een waarzeggende geest, aan wie hij zich onderworpen heeft en aan wie hij zich ook niet onttrekken kan.

Dat hij zich niet bewust is van Gods autoriteit en dat hij aan Hem volledige gehoorzaamheid verschuldigd is, blijkt eens te meer uit zijn verdere handelen. God heeft duidelijk gezegd dat hij niet mee moest gaan. Waarom moet hij het dan toch nog een keer proberen? Hij meent met een geest te doen te hebben die gemakkelijk tot aanpassing bereid is.

God spreekt weer tot Bileam | vers 20

20 God kwam 's nachts tot Bileam en zei tegen hem: Kwamen die mannen soms om u te ontbieden? Sta op, ga met hen mee, maar u mag alleen dat doen, wat Ik tot u spreken zal.

God spreekt weer tot Bileam. God kent zijn hart en geeft hem de opdracht mee te gaan. God geeft wel vaker opdrachten die aansluiten bij verlangens van mensen. Zo gaf hij Israël een koning als Saul. Hij gaat Bileam gebruiken om een geweldig getuigenis aangaande Zijn volk uit te spreken.

Bileam ontmoet God als tegenstander | verzen 21-35

21 De [volgende] morgen stond Bileam op, zadelde zijn ezelin en ging met de vorsten van Moab mee.

22 De toorn van God ontbrandde echter, omdat hij op weg ging, en een engel van de HEERE ging hem in de weg staan als [zijn] tegenstander. [Bileam] reed op zijn ezelin, en twee van zijn knechten waren bij hem. 23 Toen de ezelin de engel van de HEERE op de weg zag staan, met het getrokken zwaard in zijn hand, week de ezelin van de weg af en ging het veld in. Toen sloeg Bileam de ezelin om haar [weer] naar de weg terug te drijven. 24 Maar de engel van de HEERE ging [nu] op een nauw pad tussen de wijngaarden staan, [met] een muur aan de ene en een muur aan de andere [kant]. 25 Toen de ezelin de engel van de HEERE zag, drukte ze zich tegen de muur aan en drukte Bileams voet tegen de muur; daarom ging hij door met haar te slaan. 26 De engel van de HEERE ging nog verder en ging op een

nauwe plaats staan, waar geen weg was om naar rechts of links af te wijken. 27 Toen de ezelin de engel van de HEERE zag, ging ze liggen, onder Bileam. Toen ontstak Bileam in woede en hij sloeg de ezelin met een stok.

28 Toen opende de HEERE de mond van de ezelin en ze zei tegen Bileam: Wat heb ik u misdaan, dat u mij nu driemaal geslagen hebt?

29 Toen zei Bileam tegen de ezelin: Omdat jij de spot met me drijft. Had ik maar een zwaard in mijn hand, dan zou ik je nu doden! 30 De ezelin zei tegen Bileam: Ben ik niet uw ezelin, waarop u gereden hebt sinds u [mijn heer] werd, tot op deze dag? Was ik ooit gewend u zo te behandelen? Hij zei: Nee!

31 Toen ontsloot de HEERE de ogen van Bileam, zodat hij de engel van de HEERE zag staan op de weg, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand. En hij knielde en boog zich neer met zijn gezicht [ter aarde]. 32 De engel van de HEERE zei tegen hem: Waarom hebt u uw ezelin nu driemaal geslagen? Zie, ik ben zelf uitgegaan als [uw] tegenstander, want deze weg wijkt van mij af. 33 Maar de ezelin heeft mij gezien en driemaal is ze voor mij uitgeweken. Als ze niet voor mij was uitgeweken, zou ik u nu zeker hebben gedood, maar haar zou ik hebben laten leven.

34 Toen zei Bileam tegen de engel van de HEERE: Ik heb gezondigd, want ik wist niet dat u hier stond om mij onderweg te ontmoeten; nu dan, als het slecht is in uw ogen, zal ik wel terugkeren. 35 En de engel van de HEERE zei tegen Bileam: Ga met deze mannen mee, maar alleen het woord dat ik tot u spreken zal, mag u spreken. Daarop ging Bileam met de vorsten van Balak mee.

Bileam ontmoet God als zijn tegenstander. Bileam gaat, omdat God het gezegd heeft, en omdat hij gaat, ontbrandt de toorn van God. Dat lijkt een tegenstrijdigheid. Bileam wist dat het tegen de wil van God was, maar hij ging, gedreven door liefde voor het geld.

In de geschiedenis met de ezelin laat God zien dat Bileam nog dommer is dan een ezel. Verblind als hij is door de geldzucht, weet hij niet in welk gevaar hij verkeert. De ezelin heeft daar wel oog voor. Dieren hebben vaak meer oog voor hun Eigenaar dan mensen (Jl 1:3). Een dier ziet hier meer dan iemand die naar Gods beeld geschapen is. Wat een dwaasheid

*Een rund kent zijn bezitter
en een ezel de kribbe van zijn eigenaar,
[maar] Israël heeft geen kennis,
Mijn volk heeft geen inzicht. (Jl 1:3)*

om voort te gaan op een boze weg waarop het zwaard van de HEERE tegen de boze uitgetrokken is. De ezelin redt hem van die dwaasheid (2Pt 2:15-16).

Bileam schijnt het ongewone van het spreken van de ezelin niet op te merken. Hij gaat met haar in gesprek. Er is wel geopperd dat hij misschien door zijn contacten met demonen gewend was aan sprekende dieren. Misschien ook was hij door zijn woede zo buiten zichzelf dat het vreemde ervan hem niet opviel.

Dat de HEERE de ezelin laat spreken, laat zien hoe uitzonderlijk dit gebeuren met Bileam is. De inzet is dan ook heel hoog. Het gaat om zegen of vloek voor het volk van God en alle daarmee samenhangende beloften. God kan alles gebruiken en een stem geven om een getuigenis te geven van Zijn almacht en daardoor te waarschuwen (zie en vgl. Lk 19:40; Hk 2:11). Hij kan ook, als dat past in de uitvoering van Zijn plan, ingrijpen in een door Hemzelf ingestelde wetmatigheid (zie bijv. 2Kn 6:6; Jz 10:13; 2Kn 20:11).

Het ongeloof spreekt spottend over de drie 'zaligmakende dieren': de sprekende slang (zie Gn 3:1), de sprekende ezelin (hier) en de vis waarin Jona zat (zie Jn 2). Toch is het inderdaad zo, dat wie niet gelooft dat dit echt gebeurd is, niet behouden kan worden, want zo iemand maakt God tot een leugenaar. De gebeurtenissen waarbij dieren door God voor een bijzonder doel boven hun natuur worden gebruikt, hebben te maken met de zondeval (de slang), de verbinding tussen God en Zijn volk met de daaraan verbonden beloften (de ezelin) en de Heer Jezus (de vis). Alle drie worden ze in het Nieuwe Testament aangehaald (zie 2Ko 11:3; 2Pt 2:16; Mt 12:40).

In plaats van zich af te vragen waarom de ezelin, die hem nog nooit in de steek had gelaten, zo doet, ranselt hij haar af en wil hij haar zelfs doden. Omdat Bileam geen zwaard heeft, wordt hij verhinderd die dwaasheid te begaan. Wat zou hij daar nu mee opgeschoten zijn? Hij zou er alleen maar bij verloren hebben. Zo doen veel mensen in hun dwaasheid dingen die hun geen winst, maar slechts verlies opleveren. Ook door de wrede behandeling van zijn trouwe rijdier bewijst Bileam dat hij een onrechtvaardige is. De rechtvaardige weet immers wat zijn

Door [de] rechte weg te verlaten zijn zij afgedwaald en volgen de weg van Bileam, [de zoon] van Bosor, die [het] loon van [de] ongerechtigheid liefhad, maar een berisping voor zijn eigen wetteloosheid kreeg: [het] stomme lastdier dat met mensenstem sprak, verhinderde de dwaasheid van de profeet. (2Pt 2:15-16)

vee nodig heeft (*Sp 12:10a*). Overigens is er wel een zwaard in de buurt, dat van de Engel van de HEERE! Maar daarvoor is Bileam blind. Daarbij komt dat het niet gericht is tegen de ezelin, maar tegen Bileam.

De reactie van de ezelin is niet alleen wonderlijk door het spreken, maar ook in wat zij zegt. Zij spreekt met meer verstand dan Bileam. In haar woorden, in de vorm van vragen, gaan wijze lessen schuil voor Bileam en ieder mens in hun verhouding tot God. In de eerste plaats erkent zij het eigendomsrecht van Bileam op haar ("*ben ik niet uw ezelin*"). In de tweede plaats kan zij zeggen dat zij er altijd voor hem in trouwe dienst is geweest ("*waarop u gereden hebt sinds u mijn heer werd, tot op deze dag*"). In de derde plaats dat dit uitzonderlijk handelen niet voortkomt uit onwilligheid bij haar ("*was ik ooit gewend u zo te behandelen?*"), waarmee ze indirect zegt dat de onwilligheid bij hem zit.

De vragen van de ezelin hebben geen profetische lading. Het zijn geen vragen die van God komen en een bijzondere betekenis hebben. Ze zegt ook niets over de Engel van de HEERE. Het zijn eenvoudig de vragen die elk dier, dat mishandeld wordt, zou stellen als het daartoe de gelegenheid kreeg. Ze gaan niet buiten het terrein van het gevoelen van een dier, maar blijven binnen de sfeer van het dierlijke zielenleven. Het enige antwoord dat hij op de gestelde vragen kan en moet geven, is: "*Nee.*" Maar van enige reactie in zijn geweten is geen sprake.

Er is een heel praktische toepassing te maken. Als wij onderweg zijn en er komt een verhindering, waardoor we niet verder kunnen reizen, hoe reageren we dan? De Heer wil dat zo'n verhindering ons ertoe brengt dat we nagaan wat onze motieven zijn om die reis (of het nu een korte of een lange is) te ondernemen. Het hoeft niet verkeerd te zijn, maar Hij wil dat we indringen in Zijn gedachten en dat we ons bewust worden dat alles alleen tot Zijn eer kan zijn als Hij met ons meegaat. Het voorgaande geldt in nog sterkere mate voor de levensweg die we bij onze levensreis volgen, de keuzes die we daarop maken, bijvoorbeeld welke opleiding, welk beroep, welke man of vrouw we moeten kiezen. Vanuit welk motief kiezen we de weg die we gaan?

Zoals de HEERE de mond van de ezelin opende (*vers 28*), zo opent Hij de ogen van Bileam (*vers 31*). Dat brengt hem op de knieën. De HEERE spreekt hem in vragende zin aan op zijn gedrag tegen zijn ezelin.

Vervolgens maakt Hij Bileam duidelijk dat Hij en Bileam lijnrecht tegenover elkaar staan. Bileam is niet in de weg van de HEERE, maar op een weg waarvan Hij zegt: *“Want deze weg wijkt van mij af”*, wat betekent dat deze weg naar de ondergang voert. De Engel benadrukt dat Bileam maar liefst driemaal zijn ezelin mishandeld heeft om haar te dwingen de weg te gaan die hij wil dat ze gaat, maar dat de ezelin hem driemaal voor de ondergang heeft bewaard, door voor de Engel uit te wijken.

Nadat de HEERE Bileam de les met de ezelin heeft verklaard, spreekt Bileam het uit: *“Ik heb gezondigd.”* Maar het is op dezelfde manier als de farao, Saul en Judas (zie Ex 9:27; 10:16; 1Sm 15:24; 26:21; Mt 27:4). Van echt berouw is geen sprake. God ontslaat hem dan ook niet van zijn opdracht, maar verplicht hem verder te gaan, met de mededeling dat hij alleen zal spreken wat Hij tot hem zegt. Het zal tot meerdere eer van God strekken, als Hij Bileam niet alleen verhindert het volk te vervloeken, maar Bileam juist tot een instrument maakt door wie Hij Zijn volk zegent.

Balak met Bileam naar de Baälshoogten | verzen 36-41

36 Toen Balak hoorde dat Bileam kwam, ging hij hem tegemoet, tot aan de stad van Moab die in het gebied van de Arnon ligt, en wel aan de uiterste rand van het gebied. 37 Balak zei tegen Bileam: Heb ik niet dringend [boden] naar u toe gestuurd om u te roepen? Waarom bent u niet naar mij toe gekomen? Ben ik werkelijk niet in staat u te eren? 38 Toen zei Bileam tegen Balak: Zie, ik ben nu naar u toe gekomen; zal ik nu echter ook maar iets kunnen spreken? Het woord dat God mij in de mond legt, zal ik spreken.

39 Bileam ging met Balak mee, en zij kwamen in Kirjath-Huzoth.

40 Toen slachtte Balak runderen en schapen, en hij stuurde [ervan] naar Bileam en naar de vorsten die bij hem waren.

41 De [volgende] morgen gebeurde het dat Balak Bileam meenam en hem op de Baälshoogten liet klimmen, zodat hij vandaar het uiterste [deel] van het volk kon zien.

Bij het eerste contact dat Balak met Bileam heeft, kan hij hem alleen nog verwijten dat hij niet eerder is gekomen. Zijn verwachtingen zijn hooggespannen. Bileam tempert die verwachtingen door erop te wijzen dat

hij alleen dat kan spreken wat God hem in de mond legt. Hij weet zich een gevangene van Hem.

Balak neemt Bileam mee naar de hoogten van Baäl. Dit is de eerste vermelding van Baäl in de Bijbel. Vanaf deze plaats zal de eerste poging tot vervloeking plaatsvinden. Het is een plaats die geheel gewijd is aan de aanbidding van de satan die zich hier verschuilt achter de naam 'Baäl'.

Baäl was de mannelijke hoofdgod van de Foeniciërs en de Kanaänieten, terwijl Astarte de vrouwelijke hoofdgod was. Deze vorm van afgoderij kreeg een vaste plaats in Israël in de tijd van de richters. In de eerste dagen van het optreden van Samuël werd deze afgod uit het land verwijderd. Maar hij kwam terug. Tijdens de regering van de goddeloze Achab over het tien stammenrijk maakte zijn nog goddelozere vrouw Izebel de Baälsdienst tot officiële godsdienst in Israël.

Vanaf de plaats die Balak heeft uitgekozen, kan Bileam niet het hele volk zien, maar slechts een gedeelte ervan. Het moet Bileam de indruk geven dat hij maar met een klein volk te maken heeft, het moet hem tot geringschatting van dat volk brengen. Maar zie tot welke uitspraak God Bileam brengt als hij onder de indruk komt van wat hij ziet: *"Moge mijn ziel de dood van de oprechten sterven en mijn einde zijn als dat van hem"* (Nm 23:10).

Elke volgende poging tot vervloeking vindt steeds vanaf een andere locatie plaats, naar het schijnt steeds dichterbij het volk. Het is de bedoeling van Balak dat Bileam datgene ziet wat hem een negatieve indruk van dat volk zal geven, zodat hij 'materiaal' in handen krijgt, waarmee hij het volk kan vervloeken.

Numeri 23

Voorbereidingen op de vervloeking | verzen 1-6

1 Bileam zei tegen Balak: Bouw hier voor mij zeven altaren en bereid hier voor mij zeven jonge stieren en zeven rammen. 2 Balak deed zoals Bileam gesproken had, en Balak en Bileam offerden een jonge stier en een ram, op elk altaar. 3 Toen zei Bileam tegen Balak: Ga bij uw brandoffer staan. Ik zal weggaan, misschien zal de HEERE mij tegemoetkomen, en wat Hij mij tonen zal, zal ik u bekendmaken. Toen ging hij [naar] een kale hoogte. 4 God ontmoette Bileam en die zei tegen Hem: Zeven altaren heb ik opgesteld en ik heb op elk altaar een jonge stier en een ram geofferd. 5 Toen legde de HEERE het woord in de mond van Bileam, en zei: Keer terug naar Balak, en aldus moet u spreken. 6 En hij keerde naar hem terug en zie, hij stond bij zijn brandoffer, hij en al de vorsten van Moab.

Als uitgangspunt voor de vervloeking worden brandoffers gebracht. Misschien heeft Balak van de offers gehoord die Israël brengt aan hun God. Hij wil dat imiteren en daarmee God gunstig stemmen ten aanzien van zijn wens Gods volk te vervloeken. Hij is volkomen blind voor wat het brandoffer voorstelt. Het herinnert God er als het ware juist aan dat het volk niet in zichzelf voor Hem aangenaam is, maar dat Hij het aanvaardt op grond van de waarde van het brandoffer.

Het brandoffer spreekt van de Heer Jezus in Zijn volkomen overgave tot eer van God. Op grond daarvan ziet God de gelovigen niet aan in hun falen, maar ziet Hij hen aan in de Heer Jezus. Ze zijn "aangenaam gemaakt in de Geliefde" (Ef 1:6). Zo denkt God aan Zijn volk aan het eind van de woestijnreis. Dat blijkt ook uit de zegen die Hij Bileam laat uitspreken.

Voordat Bileam zijn woorden uitspreekt, wil hij eerst een ontmoeting met de HEERE. Dat wil zeggen dat hij, zoals gewoonlijk, een demon wil ontmoeten om die te raadplegen. Voor hem is de HEERE niet meer dan een van de demonen met wie hij gebruikelijk in verbinding staat om hen te raadplegen (Nm 24:1). We lezen dan ook niet dat hij God ontmoet, maar dat God hem ontmoet. Het initiatief gaat weer van God uit (Nm 22:9,20). Er vindt ook geen discussie plaats. God gaat niet in op

wat Bileam over de offers zegt, maar geeft hem een woord in de mond en stuurt hem terug naar Balak.

Eerste zegenspreuk | verzen 7-10

- 7 Toen hief hij zijn spreuk aan en zei:
 Uit Syrië heeft Balak, de koning van Moab, mij laten halen,
 vanuit het bergland van het oosten:
 Kom, vervloek mij Jakob,
 kom, verwens Israël!
- 8 Hoe kan ik vervloeken
 wie God niet vervloekt,
 hoe kan ik verwensen
 wie de HEERE niet verwenst?
- 9 Want vanaf de top van de rotsen zie ik hem,
 vanaf de heuvels neem ik hem waar;
 zie, dat volk woont afgezonderd,
 onder de heidenvolken rekent het zich niet.
- 10 Wie heeft het stof van Jakob geteld,
 en het aantal, het vierde deel van Israël?
 Moge mijn ziel de dood van de oprechten sterven
 en mijn einde zijn als dat van hem.

Bileam spreekt vier, of eigenlijk zeven zegenspreuken uit, want de vierde zegenspreuk bevat vier spreuken. In elk van de vier is sprake zowel van Jakob als van Israël. Elke profetie heeft weer een andere inhoud. Elke keer wordt iets meer naar voren gebracht van wat God in Zijn hart heeft als zegen voor Zijn volk. In elke spreuk wordt ook op een bepaalde Naam van God de nadruk gelegd: God en de HEERE (Nm 23:8), God en de HEERE, zijn God (Nm 23:21), God, de Almachtige (Nm 24:4), God, de Allerhoogste en de Almachtige (Nm 24:16).

De zegenspreuken die Bileam gaat uitspreken, zijn de eerste grote profetische uitingen in de Bijbel. De profetieën worden uitgesproken door een valse profeet, maar die gedwongen wordt waarachtige profetie te verkondigen. Bileam spreekt niet tot het volk. Mozes heeft het niet gehoord. Toch schrijft hij alles op wat Bileam heeft uitgesproken, omdat hij daartoe door de Geest werd geïnspireerd. God kan een mens dingen laten opschrijven die waarheid zijn, zonder dat deze mens er zelf bij is

geweest. Zo is het bijvoorbeeld ook gegaan met het verslag van de schepping in *Genesis 1 en 2*.

Het volk weet niets van alles wat Bileam aan schitterende dingen over hen vermeldt. Misschien zit het op dit zelfde moment wel te mopperen in hun tenten. De praktijk van dit volk staat in elk geval in schril contrast met wat we achtereenvolgens in de vier profetieën zien: voor God is Israël een afgezonderd volk (*Nm 23:9*), een gerechtvaardigd volk (*Nm 23:21*), vol schoonheid en frisheid (*Nm 24:5-7*), aan wie de komst van Christus in Zijn heerlijkheid in het vooruitzicht wordt gesteld (*Nm 24:17*).

Het gaat in deze zegenspreuken in de eerste plaats om Gods aardse volk, Israël. Maar ze zijn ook heel leerzaam voor de gemeente van God. Net als Israël stelt de Schrift ons de gemeente van God op twee manieren voor. Enerzijds zien we de gemeente in haar 'woestijnleven' en anderzijds als het voorwerp van de raadsbesluiten van God. We zien in de gemeente gemopper en ongeloof, afwijking en falen. Maar als we de gemeente van bovenaf zien, vanuit Gods gezichtshoek, zien we de kostbaarheid ervan voor Hem. Daarom stond Bileam steeds op een hoge plaats (*Nm 23:9,14,28*).

In de eerste spreuk komt tot uiting wat Bileam opmerkt als hij vanaf de top van de rotsen naar dat volk kijkt. Als hij tussen de tenten door was gelopen, zou hij heel wat anders gezien en gehoord hebben. Hij begint ermee te vermelden waar hij vandaan komt, wie hem heeft laten komen en wat zijn opdracht was. Hem is verteld dat hij moest komen om Jakob te vervloeken en Israël te verwensen. En hij is gekomen.

Onder de macht van God komt er echter geen vloek uit zijn mond, maar zegen. Eerst verantwoordt hij zich dat hij niet kan vervloeken wie God niet vervloekt en niet kan verwensen wie de HEERE niet verwenst. Daardoor verbindt hij de naam van "God" aan Jakob en de naam "HEERE" aan Israël. De almachtige God staat aan de kant van de zwakke, struikelende, eigenwillige Jakob. God noemt Zichzelf de God van Jakob. Nooit zal Hij Zich van Jakob losmaken. HEERE is de naam die herinnert aan het verbond tussen Hem en Zijn volk. Nooit zal Hij de beloften opgeven die in het verbond besloten liggen en waarvan Israël, het volk van Gods raad, het middelpunt is.

Het eerste kenmerk van het volk is dat het een volk is dat afgezonderd tussen alle volken woont. Dat geldt ook voor de christenen. Zij zijn wel

in de wereld, maar niet van de wereld (Jh 17:16). God heeft een volk genomen uit de volken voor Zichzelf, voor Zijn Naam (Hd 15:14). Afzondering is niet negatief, het gaat er niet om slechts afgezonderd van iets te zijn, maar afzondering is positief, afgezonderd met een doel, namelijk om er te zijn voor God.

Zij zijn niet van de wereld, zoals Ik niet van de wereld ben. (Jh 17:16)

Simeon heeft verhaald hoe God in het eerst erop heeft toegezien uit [de] volken een volk aan te nemen voor zijn naam. (Hd 15:14)

Dat God Zijn volk, Israël vroeger, de gemeente nu, niet tot de volken rekent, is Zijn kant. In de praktijk is de gemeente niet afgezonderd gebleven. Toch doet dat niets af van de waarheid dat God Zijn volk niet bij de volken rekent. Zo kan ook de gelovige ontrouw zijn en zich met de wereld verbinden, iets wat uitdrukkelijk tegen de wil van God is (2Ko 6:14). Maar het nieuwe leven van de gelovige heeft geen enkel deel aan de wereld.

Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want welk deelgenootschap hebben gerechtigheid en weteloosheid? Of welke gemeenschap heeft licht met duisternis? (2Ko 6:14)

Terwijl Balak zijn best heeft gedaan om het volk van God zo gering mogelijk onder de aandacht van Bileam te brengen (Nm 22:41), spreekt deze over een volk dat net zo min als het stof van de aarde te tellen is (vers 10; zie ook Gn 13:16; 28:14). Bileam zag er maar een gedeelte van, "het vierde deel", waarmee een van de vier vaandels waarin het volk verdeeld was (Nm 2), bedoeld zou kunnen zijn. Toch spreekt hij ervan dat dit vierde deel niet te berekenen is. Hoe groot moet dan het hele volk wel niet zijn?

Als hij dat volk ziet, denkt hij aan de toekomst ervan. Hij ziet als het ware het einde, het einddoel ervan. Dan denkt hij aan zijn eigen einde. Hij wil wel de dood van een rechtvaardige sterven, maar tevens als een goddeloze leven. Hij zal de dood van de goddeloze sterven, omdat hij niet als een rechtvaardige wilde leven en niet wilde horen bij een volk dat God voor Zichzelf heeft afgezonderd.

Reactie Balak - antwoord Bileam | verzen 11-12

11 Toen zei Balak tegen Bileam: Wat doet u mij [nu] aan? Ik heb u [hierheen] laten halen om mijn vijanden te vervloeken, maar zie, u hebt [hen] juist gezegend! 12 Hij antwoordde en zei: Zou ik dat wat de HEERE mij in de mond legt, niet nauwlettend uitspreken?

In zijn reactie zegt Balak niet: ‘Wat heb je nou gedaan?’, maar: ‘*Wat doet U mij [nu] aan?*’ Hij voelt zich persoonlijk verraden. Bileam heeft zijn persoonlijke vijanden gezegend in plaats van vervloekt. Balak spreekt over het volk van God als ‘*mijn vijanden*’. Bileam antwoordt dat hij onder de macht van een hoger Iemand staat.

Vorbereiding tweede poging | *verzen 13-17*

13 Toen zei Balak tegen hem: Kom toch met mij mee naar een andere plaats, vanwaar u het [volk] kunt zien; slechts de uitlopers ervan kunt u zien, u kunt het niet helemaal zien. Vervloek het mij daarvandaan! 14 Hij nam hem mee [naar] de vlakte van Zofim, naar de top van de Pisga. En hij bouwde zeven altaren, en hij offerde op elk altaar een jonge stier en een ram. 15 Toen zei hij tegen Balak: Ga hier bij uw brandoffer staan, en ikzelf zal verderop [God] ontmoeten. 16 De HEERE ontmoette Bileam en legde hem een woord in zijn mond. En Hij zei: Keer naar Balak terug, en aldus moet u spreken. 17 Hij kwam bij hem, en zie, hij stond bij zijn brandoffer, met de vorsten van Moab bij hem. En Balak zei tegen hem: Wat heeft de HEERE gesproken?

Balak wil Bileam meenemen naar een plaats waar hij weer slechts een deel van het volk te zien zal krijgen. Het gaat weer om het uiterste deel ervan (zie Nm 22:41), maar hier blijkbaar in de zin van de mensen die aan de rand wonen. Balak denkt dat God wel tot vervloeking toestemming zal geven als Zijn aandacht op die randfiguren wordt gewezen die ver van Zijn woonplaats wonen, ver verwijderd van de tabernakel die in het centrum van het volk staat.

Weer worden zeven altaren gebouwd en worden een stier en een ram op elk altaar geslacht. Balak handelt zoals Bileam hem beveelt. Hij spaart kosten noch moeite. Als wij even vurig verlangden naar de zegen van God als Balak de vloek begeerde, zouden ook wij kosten noch moeite sparen om God te dienen en te eren.

Bileam gaat weer eerst heen om een demon te ontmoeten. Het is veelzeggend dat hij in *vers 15* geen naam noemt. Uit Numeri 24:1 blijkt dat hij zijn inspiratie wil opdoen bij boze geesten. Weer komt de HEERE hem tegen. Weer legt Hij Bileam het woord in de mond dat hij zal spreken.

De vraag van Balak aan Bileam: “Wat heeft de HEERE gesproken?” zou ons steeds moeten kenmerken. Balak hoopt natuurlijk op een vervloeking. Zijn vraag heeft een vals uitgangspunt. Maar wie de Heer werkelijk liefheeft, zal dezelfde vraag stellen, omdat hij graag de wil van de Heer wil leren kennen (Jr 23:35).

Dit moet u, ieder tegen zijn naaste en ieder tegen zijn broeder zeggen: Wat heeft de HEERE geantwoord? En: Wat heeft de HEERE gesproken? (Jr 23:35)

Tweede zegenspreuk | verzen 18-24

- 18 Toen hief hij zijn spreuk aan en zei:
*Sta op, Balak, luister;
 hoor mij aan, zoon van Zippor.*
- 19 *God is geen man, dat Hij liegen zou,
 of een mensenkind, dat Hij [ergens] berouw over hebben zou.
 Zou Hij [iets] zeggen en [het] dan niet doen?
 Zou Hij spreken en het niet gestand doen?*
- 20 *Zie, ik kreeg [opdracht] om te zegenen:
 als Hij zegent, kan ik het niet keren.*
- 21 *Hij aanschouwt geen onrecht in Jakob;
 ook ziet Hij geen kwaad in Israël aan.
 De HEERE, zijn God, is met hem,
 en de [jubel]klank van de Koning is bij hem.*
- 22 *God heeft hen uit Egypte geleid;
 Hij is hem als de horens van een wilde os.*
- 23 *Want er bestaat geen bezwering tegen Jakob
 of waarzeggerij tegen Israël.
 Er wordt in deze tijd over Jakob gezegd,
 en over Israël, wat God gedaan heeft.*
- 24 *Zie, een volk, het staat op als een leeuw,
 als een leeuw richt het zichzelf op;
 het gaat niet liggen, voordat het [zijn] prooi opgegeten heeft
 en het bloed van [zijn] slachtoffers gedronken heeft.*

Balak wil graag weten wat de HEERE gesproken heeft. Daarom richt Bileam het woord nu bijzonder tot hem. Het is een boodschap van God en daarom roept Bileam Balak op om, al is hij een koning, uit eerbied voor God te gaan staan en te horen (zie ook Ri 3:20). Hij roept Balak ook op hem het oor te lenen, want hij is het middel door wie God gaat spreken.

De tweede zegenspreuk is geen herroeping van de eerste. Het is ook geen herhaling. Het is een bevestiging van de eerste en een uitbreiding ervan. De eerste woorden van deze tweede spreuk rechtvaardigen God, Die niet kan worden vergeleken met een veranderlijk en wispelturig mens. Hij breekt Zijn woord niet. Hij is niet tot andere gedachten te bewegen als het gaat om Zijn voor-nemen om te zegenen (1Sm 15:29; Rm 11:29).

Ook liegt de Onveranderlijke van Israël niet, en Hij heeft er geen berouw over; want Hij is geen mens, dat Hij ergens berouw over hebben zou. (1Sm 15:29)

Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. (Rm 11:29)

Bileam ziet de mensen die het verst bij God vandaan wonen. In die omgeving brandde het vuur van Gods oordeel toen het volk aan het klagen was (Nm 11:1). Als wij denken aan de zwakste gelovigen, zien wij redenen om hen aan te klagen bij God. Maar de taal van God uit de mond van Bileam is anders. God ziet geen onheil bij Jakob, die zwakke, falende gelovige (vers 21). Hij ziet geen boosheid of verderf in Israël, dat zo vaak een handelwijze heeft getoond die in strijd is met die naam die spreekt van hun bevoorrechte plaats. In Numeri is er zoveel onheil en rampspoed als gevolg van de zonde bij het volk openbaar geworden, maar hier gaat God daaraan voorbij.

In geen enkele profetie van Bileam is sprake van zonde of schuld. Hoe kan dat? God kan dat doen vanwege het werk dat de Heer Jezus heeft volbracht. Door dat werk is ieder die dat werk wordt toegerekend, rechtvaardig verklaard. Wat voor God niet kon bestaan, is door het werk van Christus voor God weggedaan. Wat alleen voor God kan bestaan, is door het werk van Christus ontstaan. Waardoor de schuld is komen vast te staan, dat is in de noodzakelijkheid van het werk van Christus, daardoor is de schuld ook weggedaan. *“Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn” (Rm 8:1).*

Rechtvaardiging gaat verder dan vergeving. Een rechtvaardige is iemand van wie God verklaart dat hij nooit gezondigd heeft. Zo groot is de waarde van het werk van de Heer Jezus. De waarheid van het rechtvaardig verklaard zijn wordt in de *brief aan de Romeinen* uitvoerig uiteen gezet. Daarom is het zo belangrijk die brief telkens weer te bestuderen.

Met dit gerechtvaardigde volk kan *“de HEERE, zijn God”* zijn. Zonder Hem zou dit volk geen bestaan kunnen hebben. Een nul is niets, zes

nullen is ook niets. Maar plaats je er een één voor, dan heb je ineens een miljoen. Zo is het met het volk van God. Zonder God is er geen volk, maar met God is er een talrijk volk. Over dat volk kan de Koning naar Gods hart regeren onder het gejubel van Zijn volk. Dat is tevens zijn bescherming.

God leidde door Zijn kracht Zijn volk uit de slavernij van Egypte (*vers 22*). Daar ligt het begin van het rechtvaardig zijn. Die rechtvaardiging is tegen elke aanval bestand die kan komen tijdens de reis door de woestijn.

Tegen Jakob en Israël is geen enkele boze macht in staat iets in te brengen (*vers 23a*). God heeft Zijn volk gezegend. Wie zal daaraan iets kunnen veranderen? We horen de taal van de *briefaan de Romeinen*: “*Wie zal beschuldiging inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt?*” (*Rm 8:33*). Elke poging om een scheiding te brengen tussen God en hen die Hij heeft gerechtvaardigd, loopt op niets uit. Niets en niemand is in staat van God te scheiden wat door het werk van Christus met Hem verbonden is (*Rm 8:38-39*).

Als we dit kunnen zeggen, is daar niets van ons bij. Het is Gods werk in Zijn volk waarover “*in deze tijd*”, dat is aan het eind van de woestijnreis, kan worden gesproken (*vers 23b*). Nu zien we wat God gedaan heeft, evenals we eraan zijn herinnerd wat God gedaan heeft aan het begin van de reis: de verlossing van Zijn volk uit Egypte.

God heeft niet alleen gedachten van zegen over Zijn volk gehad, Hij heeft die zegen door het werk van Christus ook aan Zijn volk gegeven. Wat God Zich voorneemt, werkt Hij ook uit (*Rm 8:29-30*). Zijn werk zien we nu in het behouden van zielen, het vormen van de Zijnen naar het beeld van Zijn Zoon en hen te helpen bij hun gaan door de wereld. Ook in het vrede-rijk zullen heerlijke resultaten worden gezien en zal Hij worden geëerd voor wat

Want hen die Hij tevoren heeft gekend, heeft Hij ook tevoren bestemd om aan het beeld van zijn Zoon gelijkvormig te zijn, opdat Hij [de] eerstgeborene zou zijn onder vele broeders. En hen die Hij tevoren heeft bestemd, die heeft Hij ook geroepen; en die Hij heeft geroepen, die heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij heeft gerechtvaardigd, die heeft Hij ook verheerlijkt. (Rm 8:29-30)

Zij zullen komen en Zijn gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan. (Ps 22:32)

Hij heeft gedaan (*Ps 22:32*). Bij het begin van de eeuwigheid zal van alles wat God Zich had voorgenomen om te doen, gezegd kunnen worden:

“Het is gebeurd” (Op 21:6a). Het resultaat daarvan blijft eeuwig: “Ik weet dat alles wat God doet, voor eeuwig blijft” (Pr 3:14).

Het volk is niet alleen gezegend, maar is ook een overwinnend volk (vers 24). Dit door God gerechtvaardigde volk kan voortgaan in Zijn kracht. De *brief aan de Romeinen* geeft niet alleen aan hoe iemand een rechtvaardige kan worden, maar ook hoe hij als een rechtvaardige kan leven. De rechtvaardige is door geen vijand te overwinnen. In Christus zijn we “meer dan overwinnaars” (Rm 8:37). Dit overwinningsleven dat zichtbaar wordt in de woestijn van deze wereld, zal ten volle zichtbaar worden als God alle vijanden onder de voeten van de Heer Jezus heeft gelegd (1Ko 15:25; zie ook Rm 16:20).

Want Hij moet regeren, totdat Hij al zijn vijanden onder zijn voeten heeft gelegd. (1Ko 15:25)

Reactie Balak - antwoord Bileam | verzen 25-26

25 Toen zei Balak tegen Bileam: Als u het [volk] beslist niet wilt vervloeken, zegen het dan in ieder geval ook niet. 26 Bileam antwoordde en zei tegen Balak: Heb ik niet tot u gesproken: Alles wat de HEERE zal spreken, dat zal ik doen?

Balak reageert op deze tweede zegen met te stellen dat, als er dan geen vervloeking in zit, Bileam dan toch in elk geval ook geen zegen over dat volk zal uitspreken. Maar Bileam verwijst naar wat hij al eerder heeft gezegd. Hij kon niet anders dan zegenen.

Voorbereidingen derde poging | verzen 27-30

27 Daarop zei Balak tegen Bileam: Kom toch, ik zal u naar een andere plaats meenemen. Misschien is het goed in de ogen van die God dat u het daarvandaan voor mij vervloekt. 28 Toen nam Balak Bileam mee [naar] de top van de Peor, die uitzicht heeft over de woestijn. 29 En Bileam zei tegen Balak: Bouw hier voor mij zeven altaren en bereid hier voor mij zeven jonge stieren en zeven rammen. 30 Balak deed wat Bileam gezegd had. Hij offerde op elk altaar een jonge stier en een ram.

Toch onderneemt Balak nog een derde poging tot vervloeking. Daarvoor neemt Balak Bileam mee naar een plek die uitziet over de woestijn. Hij wil dat Bileam dat volk ziet in zijn woestijnomstandigheden. Wij zien er in onze dagelijkse omstandigheden vaak anders uit dan op de zondag. We vertonen dan vaak meer onze zonden en zwakheden.

Numeri 24

De Geest van God komt over Bileam | verzen 1-2

1 Toen Bileam zag dat het in de ogen van de HEERE goed was dat hij Israël zegende, ging hij niet, zoals de andere keren, over op bezweringen, maar richtte hij zijn gezicht naar de woestijn. 2 Toen Bileam zijn ogen opsloeg en Israël zag, gelegerd volgens zijn stammen, kwam de Geest van God over hem.

Bileam maakt zich op voor zijn derde spreuk. Voor het eerst lezen we dat de Geest van God over hem komt. We zien iets dergelijks bij de ongelovige Saul gebeuren (1Sm 19:23). In de woestijn ziet hij een volk, niet in wanorde en opstandigheid, maar gelegerd volgens zijn stammen. Hij ziet het volk in de orde die het voor God heeft.

Toen ging hij daarheen, naar Najoth bij Rama; en dezelfde Geest van God kwam ook op hem. En al profeterend ging hij [verder], totdat hij in Najoth bij Rama kwam. (1Sm 19:23)

Derde zegenspreuk | verzen 3-9

- 3 Hij hief zijn spreuk aan en zei:
Bileam, de zoon van Beor, spreekt,
de man van wie de ogen geopend zijn, spreekt,
4 hij die de woorden van God hoort, spreekt;
die het visioen van de Almachtige ziet,
terwijl hij neervalt met ontsloten ogen.
5 Hoe goed zijn uw tenten, Jakob!
uw woningen, Israël!
6 Als beekdalen strekken ze zich uit,
als tuinen aan een rivier;
de HEERE plantte ze als aloë's,
als ceders aan het water.
7 Water stroomt uit zijn emmers,
zijn zaad krijgt veel water;
zijn koning wordt boven Agag verheven
en zijn koningschap verheft zich.
8 God heeft hem uit Egypte geleid;
Hij is hem als de horens van een wilde os.
Hij zal heidenvolken, zijn tegenstanders, verslinden;

*hun beenderen zal hij breken,
en [met] zijn pijlen doorboren.*

- 9 *Hij kromt zich, hij legt zich neer
als een leeuw, als een leeuwin; wie zal hem doen opstaan?
Wie u zegent, is gezegend,
wie u vervloekt, is vervloekt!*

In zijn derde zegenspreuk spreekt hij over zichzelf op vergelijkbare wijze als later David doet (zie 2Sm 23:1-3). Hij is “*de man van wie de ogen geopend zijn*”. Hij ziet heel veel, meer dan menig lid van het volk van God. Dat zegt echter niets over zijn persoonlijk geloof. Je kunt veel weten door alles wat je hebt gehoord in de samenkomsten en je kunt er misschien veel over vertellen, maar hoe tragisch als het is op de manier van Bileam, voor wie het geen zaak van zijn hart was.

Is er in de vorige zegenspreuk sprake van wat God *niet* ziet in Jakob en Israël (Nm 23:21), in deze derde zegenspreuk spreekt Bileam erover wat God *allemaal wel* ziet in Zijn volk. Waar de rechtvaardiging van het volk is uitgesproken, kan nu het volle getuigenis over Israël worden gegeven en blijft het niet meer tot Gods plannen en gedachten over hen beperkt.

In de *verzen* 5-6 lezen we hoe God Zich verheugt over hun woningen en dat niet in het land, maar in de woestijn. Hij ziet hen uitbreiden als valleien. Hiermee worden valleien bedoeld waardoor beken stromen die deze valleien van water voorzien. Maar de beeldspraak gaat nog verder. Hun woningen zijn nog lieflijker dan de beekdalen met hun overvloedig gras en bloemenweelde: ze zijn als tuinen met heerlijk geurende aloëbomen (Ps 45:9a; zie ook Jh 19:39-40), door de HEE- *Al Uw kleding geurt van mirre en aloë en kaneel, ... (Ps 45:9a)*

RE Zelf geplant, en als de stamige cederbomen (HI 5:15b) waarvan het hout een lange levensduur heeft. *Zijn gedaante is als de Libanon, uitgelezen als de ceders. (HI 5:15b)*

Om zoveel verkwikking en schoonheid in Gods volk te zien moeten we op een hoge plaats staan (Nm 23:28), dat wil zeggen naast God. We moeten ons hart opheffen tot Hem. Dan zullen we Gods gedachten beter begrijpen en deel krijgen aan Zijn gedachten van genade dat Hij de schoonheid van Zijn volk, Zijn gemeente, door alles heen ziet. Door deze visie van God op de gemeente worden we bemoedigd en onuit-

sprekelijk gelukkig. Ook zien we dan het hele volk van God en niet slechts de paar leden ervan die wij kennen. Daarvoor moet de Heer ons de ogen openen.

Bileam spreekt niet over wat er allemaal in die tenten aan de hand is. In die tenten is wat afgemopperd, maar daarover heeft hij het niet. Het zijn woonplaatsen die iets weerspiegelen van de woonplaats van God. God woont in een tent te midden van Zijn volk. De tenten waarin Zijn volk woont, zijn daarvan een afbeelding. Zo ziet God onze woningen en zo zouden we dat aan de wereld moeten laten zien.

Tent en woning zijn beide een ruimte waarin men verblijft om er te rusten en bescherming te zoeken tegen de hitte. Het is ook de ruimte waar we contact hebben met familieleden. Een 'tent' legt nadruk op het tijdelijke aspect van het verblijf. We trekken door de wereld, op reis naar onze eeuwige bestemming. Bij 'woning' is de gedachte meer wat men in dit verblijf doet, waar de bewoner allemaal van kan genieten. Het zijn de tenten van "Jakob", tenten met mensen vol van zwakheid. Het zijn de woningen van "Israël", woningen waarin het volk van God woont.

God wil dat Zijn volk als valleien is, als tuinen, waarin Hij rust en genot kan vinden. Zijn wij zo'n vallei en tuin voor Hem? Aloë geeft een heerlijke geur, een ceder spreekt van kracht. Als de Heilige Geest in ons kan werken, zal dit allemaal door God bij ons gevonden worden omdat de vrucht van de Geest dan zichtbaar wordt (Gl 5:22).

Maar de vrucht van de Geest is: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. (Gl 5:22)

We zullen dan een zegen voor anderen worden, wat wordt uitgebeeld door water dat uit ons naar anderen toe zal vloeien (vers 7; Jh 7:38). 'Emmers' veronderstelt arbeid, want er is inspanning nodig om de emmers te vullen. Vanuit wat we zelf hebben ontdekt in het Woord, kunnen we anderen geven tot hun verkwikking. Die verkwikking zal niet alleen het deel zijn van hen die ons omringen, maar ook van onze nakomelingen. Nog een gevolg is dat de Heer Jezus in ons leven alle gezag in handen zal hebben, Hij zal in ons leven heerschappij hebben. Agag, de koning van de Amalekieten, beeld van het vlees, zal ten onder worden

Wie in Mij gelooft, zoals de Schrift zegt: Stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien. (Jh 7:38)

gehouden. Het koninkrijk van God zal, nu nog in verborgenheid, in onze gezinnen, in onze tenten, zichtbaar worden.

Weer wordt teruggedacht aan de oorsprong van Gods volk, aan het uitleiden uit Egypte (*verzen 8-9*). God is vóór Zijn volk, ook daarna en tegen Zijn vijanden. Hij zal Zijn volk de kracht geven alle vijanden te verslaan. Daarna zal het zich als een leeuw neerleggen en rust vinden. Niemand zal het in die rust durven storen, zodat het weer zou moeten opstaan om te strijden. Er wordt van leeuwen gezegd dat zij om te gaan slapen geen schuilplaats opzoeken. Zij kunnen overal gaan liggen om te gaan slapen, omdat toch niemand hen durft aan te vallen. Zo veilig, gerust en zeker woonde het volk in Kanaän tijdens de regering van Salomo; zo zeker en gerust zal het in het vrede-rijk wonen.

Bileam besluit zijn derde zegenspreuk met een vaststelling die een herhaling is van de belofte van God aan Abraham en zijn nageslacht (*Gn 12:3; zie ook Gn 27:29*).

Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden. (Gn 12:3)

Reactie Balak – antwoord Bileam | *verzen 10-14*

10 Toen ontstak Balak in woede tegen Bileam, en hij sloeg zich in de handen. En Balak zei tegen Bileam: Ik heb u geroepen om mijn vijanden te vervloeken, maar zie, u hebt hen deze drie keer juist gezegend! 11 Nu dan, maak dat u wekomt, naar uw [woon]plaats! Ik had gezegd dat ik u met eer zou overladen, maar zie, de HEERE heeft de eer aan u onthouden. 12 Toen zei Bileam tegen Balak: Heb ik zelfs niet tot uw boden, die u naar mij toe stuurde, gesproken: 13 Al zou Balak mij zijn huis vol zilver en goud geven, ik zal het bevel van de HEERE niet kunnen overtreden door uit eigen hart goed of kwaad te doen; wat de HEERE spreken zal, dat zal ik spreken. 14 Nu dan, zie, ik ga [terug] naar mijn volk. Kom, ik zal u raad geven, [en zeggen] wat dit volk in later tijd uw volk zal aandoen.

Balak is wanhopig. In woorden en gebaren vaart hij uit tegen Bileam. Het in de handen slaan is een gebaar van ontzetting, van hevige verontrusting (*Jb 27:23*).

Hij ontslaat Bileam, die niets krijgt van wat hij hem heeft beloofd om-

Men zal over hem zijn handen ineenslaan, en [van afschuw] over hem sissen vanuit zijn [woon]plaats. (Jb 27:23)

dat deze zich niet aan de afspraak heeft gehouden. Balak zegt dat het

de schuld van de HEERE is dat Bileam geen beloning krijgt. Dat is ook waar, maar Balak bedoelt dit spottend, om aan te geven waar de gehoorzaamheid van Bileam aan de HEERE toe had geleid.

Bileam is daarvan niet onder de indruk. Hij houdt de eer aan zichzelf. Hij kan ook niet anders. Hij is tegen wil en dank een instrument in Gods hand. Hij is zozeer onder de indruk van de macht van God, dat al het goud en zilver van Balak hem niet konden en kunnen bewegen tegen God in te gaan. Onder de macht van God gaat hij in tegen zijn hebzuchtige natuur. Helaas gaat dit alles buiten zijn geweten om. Hij verliest de beloning van Balak, maar hij kiest ook niet voor de HEERE.

Als hij voortgaat met het uitspreken van nog een profetie, is dat weer vanwege dezelfde macht die hem tot het uitspreken van de eerdere profetieën heeft gebracht. Hij nodigt Balak uit nog een keer te komen en te luisteren naar een aankondiging van toekomstige gebeurtenissen. Ze gaan onder andere over wat *"dit volk"*, dat is Israël, *"uw volk"*, dat is Moab, zal aandoen. Dat betekent dat de vrees die Balak voor *"dit volk"* koestert (Nm 22:3), terecht is. Alleen zal die vrees pas bewaarheid worden in de toekomst. Hoe dan ook, omdat het ook over zijn volk gaat, zullen die gebeurtenissen Balak dus moeten interesseren.

Vierde zegenspreuk | verzen 15-24

- 15 Toen hief hij zijn spreuk aan, en zei:
*Bileam, de zoon van Beor, spreekt,
 de man van wie de ogen geopend zijn, spreekt,*
- 16 *hij die de woorden van God hoort, spreekt
 en die de kennis van de Allerhoogste weet;
 die het visioen van de Almachtige ziet,
 terwijl hij neervoalt met ontsloten ogen.*
- 17 *Ik zal hem zien, maar niet nu;
 ik zal hem aanschouwen, maar niet van nabij.
 Er zal een ster uit Jakob voortkomen,
 er zal een scepter uit Israël opkomen;
 hij zal de flanken van Moab verbrijzelen
 en alle zonen van Seth vernietigen.*
- 18 *Edom zal bezit zijn
 en Seïr zal bezit van zijn vijanden zijn,
 maar Israël zal kracht uitoefenen.*

- 19 *Uit Jakob zal hij heersen;
wie ontkomt uit de stad, zal hij ombrengen.*
- 20 *Toen [Bileam] Amalek zag, hief hij zijn spreuk aan, en zei:
Amalek is de voornaamste van de heidenvolken,
maar zijn einde is dat hij ten onder gaat.*
- 21 *Toen hij de Kenieten zag, hief hij zijn spreuk aan, en zei:
Uw woongebied staat vast,
uw nest is in de rots vastgezet.*
- 22 *Toch zal Kaïn weggevaagd worden,
doordat Assur u als gevangenen wegvoert.*
- 23 *En hij hief zijn spreuk aan, en zei:
Och, wie zal leven, als God dit doet!*
- 24 *Van de kust van de Kittiiërs komen schepen;
zij zullen Assur onderdrukken, ook Heber zullen zij onderdruk-
ken,
maar ook zij zullen ten onder gaan.*

De vierde profetie gaat uitsluitend over de toekomst. Door het viermaal herhaalde woord "spreuk" (verzen 15,20,21,23) valt deze vierde profetie in vier delen uiteen. De eerste spreuk gaat over Moab en Edom (verzen 17-19), de tweede over de aartsvijand Amalek (vers 20), de derde over de Kenieten (verzen 21-22) en de vierde over de ondergang van de grote wereldmachten (verzen 23-24).

Bileam spreekt over zichzelf als de man die de woorden Gods hoort, die de wetenschap van de Allerhoogste kent en die het visioen van de Almachtige ziet. Hij heeft veel van God gehoord en gezien. Dat is ook te zien in de verschillende namen waarmee hij God noemt. Het heeft hem helaas geen stap dichterbij die God, de God van Israël, gebracht. De oorzaak is dat al zijn kennis over God geen uitwerking op zijn geweten heeft gehad.

Hier gebruikt Bileam een nieuwe Naam van God: de Allerhoogste. Dat is de Naam van God in het duizendjarig rijk (vgl. Gn 14:18-20). Hij is dan boven alle volken verheven, alle vijanden zijn onderworpen en Zijn volk heeft alles gekregen wat Hij heeft beloofd. In Zijn

*En Melchizedek, de koning van Salem, bracht brood en wijn; hij was een priester van God, de Allerhoogste. En hij zegende hem en zei:
Gezegend zij Abram
door God, de Allerhoogste,
Die hemel en aarde bezit!
En geloofd zij God, de Allerhoogste,
Die overgeleverd heeft
uw tegenstanders in uw hand! (Gn 14:18-20)*

almacht heeft Hij Zijn volk door alle woestijnmoeilijkheden heen gedragen en hen in de zegen van het vrederijk gebracht.

Met het voorgaande is de komst van de Messias verbonden (*vers 17b*). Bileam zal Hem zien, *“maar niet nu”*, dat wil zeggen als nog niet aanwezig; hij zal Hem aanschouwen, *“maar niet van nabij”* dat wil zeggen in de verte, niet de nabije toekomst. In *hoofdstuk 23:9* heeft Bileam ook gezegd dat hij hem zag en aanschouwde. Daar bedoelde hij het volk. Hier zegt hij het weer, maar nu bedoelt hij een Persoon.

De ster die hier door Bileam wordt genoemd, zal later de wijzen uit het oosten leiden naar de Messias (*zie Mt 2:1-11*). Er staat hier dat het gaat om een ster die uit Jakob voortkomt, niet om een ster die tot Jakob komt vanuit de hemel. Dat ziet erop dat de Messias uit dat volk voortkomt.

Zo komt ook de Verlosser uit Sion, niet tot Sion (*zie Rm 11:26*).

De scepter rijst op uit Israël (*Gn 49:10*). Voor ons, de gemeente, is Hij de *“blinkende morgenster”*, die opgaat in onze harten (*Op 22:16; zie ook 2Pt 1:19; Op 2:28*).

De scepter zal van Juda niet wijken en evenmin de heersersstaf van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Hem zullen de volken gehoorzamen. (Gn 49:10)

Ik, Jezus, heb mijn engel gezonden om u deze dingen te betuigen voor de gemeenten. Ik ben de wortel en het geslacht van David, de blinkende morgenster. (Op 22:16)

Wat straks voor Israël werkelijkheid zal zijn – dat met de komst van de Messias de dag zal aanbreeken (*2Sm 23:3-4*) –, is nu al waar voor ons. Wij zijn *“zonen van [de] dag”* (*1Th 5:5*). Wij hebben al deel

De God van Israël heeft gezegd, de rots van Israël heeft tot mij gesproken: Er [komt] een Heerser over de mensen, een Rechvaardige, een Heerser [in] de vreze Gods. Hij is als het licht van de morgen, [wanneer] de zon opgaat, een morgen zonder wolken; [als] de glans na de regen, [die] groen [laat opkomen] uit de aarde. (2Sm 23:3-4)

aan de zegeningen die straks het deel van de hele schepping zullen zijn. Christus regeert al in ons leven, straks zal Hij het over de hele schepping doen.

De *“flanken van Moab”* wil zeggen de grenzen van Moab. Moab en Edom zullen de kracht van Israël, die zij ontlenen aan hun Messias, niet kunnen weerstaan. Het zwakke Jakob zal worden tot het machtige Israël. Alle vijanden zullen de rekening van hun houding ten opzichte van Israël gepresenteerd krijgen.

“Amalek” was de ergste, de voornaamste vijand. Die vijand is een beeld van de kracht van het vlees. Maar hij zal ten onder gaan. “Käin” stelt de mens voor die zijn vaste verblijf in de wereld heeft en steden bouwt om het leven er zo aangenaam en veilig mogelijk te maken. “Assur” wordt gebruikt om Käin weg te voeren. Maar Assur zal op zijn beurt onderworpen worden door de “Kittiërs”. Veel uitleggers gaan ervan uit dat met de Kittiërs niet alleen de bewoners van het eiland Cyprus worden bedoeld, maar alle machten aan de westzijde van de Middellandse Zee, inclusief Rome (zie Jr 2:10; Dn 11:30).

Even zeker als de zegen is voor Israël, is ook het oordeel voor de vijanden (vers 23). Niemand is in staat de zegen te keren, niemand is in staat het oordeel te keren of eraan te ontkomen. Leven is alleen mogelijk in verbinding met God. Voor wie buiten Hem staat, geldt: “Och, wie zal leven?” Met deze woorden begint Bileam zijn laatste spreuk, alsof hij door de voorgaande spreuken heeft begrepen dat wat God zegt, gaat gebeuren.

Bileam en Balak gaan uit elkaar | vers 25

25 Toen stond Bileam op, ging op weg en keerde terug naar zijn [woon]plaats. Ook Balak ging zijns weegs.

Met de schildering van de onderwerping van alle vijanden van Israël en de zegen van Israël onder de heerschappij van de Messias zijn de zegenspreuken van Bileam tot een einde gekomen. Balak heeft geen perspectief meer. Hij heeft zijn einde gezien. Er is niets meer aan te veranderen of toe te voegen. Bileam en Balak hebben elkaar niets meer te vertellen en gaan uit elkaar. Arme mensen! Even zijn ze onder de invloed van Gods Woord geweest. Het heeft hun geweten echter niet geraakt. Zij gaan ieder hun weg, een weg die in volslagen duisternis zal eindigen. Raakt wat God zegt ons geweten wel?

Numeri 25

Israël koppelt zich aan Baäl-Peor | verzen 1-5

1 Israël verbleef in Sittim, en het volk begon hoererij te bedrijven met de dochters van Moab. 2 Die nodigden het volk uit bij de offers aan hun goden, en het volk at en boog zich voor hun goden neer. 3 Toen Israël zich zo aan Baäl-Peor koppelde, ontbrandde de toorn van de HEERE tegen Israël. 4 De HEERE zei tegen Mozes: Neem alle hoofden van het volk en laat hen voor de HEERE in de volle zon ophangen, zodat de brandende toorn van de HEERE van Israël afgekeerd wordt. 5 Toen zei Mozes tegen de rechters van Israël: Ieder moet zijn mannen doden die zich aan Baäl-Peor gekoppeld hebben.

In de vorige hoofdstukken zien we hoe God over Zijn volk denkt: als voorwerpen van Zijn genade en zorg. Het contrast met dit hoofdstuk is groot. Dit grote contrast zien we ook vaak in ons leven. Aan de ene kant mogen we weten dat God ons in Christus aanziet. Aan de andere kant laten wij het vlees nogal eens werken in ons praktisch leven.

Het was Bileam in de vorige hoofdstukken niet gelukt God ontrouw aan Zijn volk te laten worden. God is trouw gebleven aan Zijn zicht op het volk. Nu probeert de vijand het aan de kant van het volk. Bileam weet door een list het volk van God af te trekken, het ontrouw te laten worden aan God (*zie Nm 31:16*). Dat lukt hem bij een volk dat alle ervaringen van de woestijnreis achter de rug heeft. Ze hebben zichzelf leren kennen en ze hebben Gods trouw leren kennen. Hier leren we dat er nooit een tijd in ons leven komt waarvan we kunnen zeggen dat de vijand daarin geen vat meer op ons kan krijgen.

Het volk “*verbleef*” in Sittim, terwijl het eerder in de vlakten van Moab hun kamp opsloeg (*Nm 22:1*). ‘Het kamp opslaan’ gebeurt met het oog op het dadelijk weer verder trekken, terwijl ‘verblijven’ een meer permanent karakter heeft. Zou het kunnen betekenen dat Israël het doel van de reis uit het oog begon te verliezen en dat ze zich gingen inrichten op een meer permanent verblijf in Sittim? In elk geval is het veelzeggend dat het de vijand lukt hen daar met zich te verbinden. Als we uit het oog verliezen dat we pelgrims zijn, op reis naar onze uiteindelijke bestemming en ons gaan richten op ons verblijf op aarde, staan we open voor verkeerde verbindingen.

Uit Sittim kwam ook het hout van de tabernakel. De ark en de tafel waren van sittim- of acaciahout gemaakt. Het is duurzaam hout. Het spreekt van de Heer Jezus (*zie toelichting bij Ex 25*). Maar in Sittim verblijven wil niet zeggen aan de Heer Jezus denken. Juist daar worden ze een prooi van de vijand. Je kunt op een plaats van voorrechten zijn, maar als je hart er niet bij betrokken is, zul je in de val lopen die de vijand opzet.

Het volk wordt uitgenodigd om te komen eten van de slachtoffers die aan de afgoden worden gebracht. Het lijkt een vriendelijke uitnodiging. Zo kunnen mensen van de wereld ons uitnodigen bij hen te komen eten en dat kan worden overwogen. Het hoeft niet afgewezen te worden (*1Ko 10:27*). Maar in zulke gevallen kan het ook gaan om vriendelijkheden van de wereld, die meer te vrezen zijn dan haar vijandschap.

Als iemand van de ongelovigen u uitnodigt en u wilt er heengaan, eet dan alles wat u wordt voorgezet, zonder te onderzoeken om het geweten. (1Ko 10:27)

Het blijft in dit geval niet bij eten. Het volk buigt zich ook neer voor de afgoden van de Moabieten. Hoewel ze al een keer een afgod hebben gehad in het gouden kalf (*zie Ex 32*), vinden we hier een nieuw aspect in de ontrouw van het volk jegens God. Ze hebben gemopperd over eten en drinken en ook over het leiderschap van Mozes. Steeds zijn ze in opstand gekomen tegen God en Mozes en Aäron. Maar nu gaan ze een stap verder. In deze afgoderij zetten ze niet alleen de HEERE aan de kant, maar vervangen ze Hem door een afgod. De hardnekkigheid van dit kwaad zal in de geschiedenis van Israël blijken. Het zal een van de voornaamste aanklachten van God tegen het volk zijn.

De toepassing van deze geschiedenis voor ons staat in *Openbaring 2:14*. We lezen daar over de leer van Bileam, niet over zijn list. De list die hij hier gebruikt, is tot een leer geworden. De vermenging van het volk van God met de wereld wordt niet afgekeurd, maar aangemoedigd. Daarmee wordt de blik van de Heer afgewend en gericht op de wereld. Hij staat niet meer op de eerste plaats, maar de wereld.

Maar Ik heb enkele dingen tegen u: dat u daar hebt die aan de leer van Bileam vasthouden, die Balak leerde de zonen van Israël een strik te spannen, om afgodenoffers te eten en te hoereren. (Op 2:14)

Van de gemeente te Pérgamus staat dat zij woont "*waar de troon van de satan is*". De satan is de overste van de wereld. 'Wonen' wil zeggen je

er thuis voelen. De gemeente woont in het hart van de wereld, waar de regering wordt uitgeoefend. De leer is dat de christenen niet gescheiden moeten zijn van de wereld. De wereldraad van kerken is daarvan een voorbeeld. De christenen worden opgeroepen zich met de wereld te verbinden en hun invloed te laten gelden om op te gaan naar een betere wereld.

Maar de Heer zegt: *“Ik heb enkele dingen tegen u”* en dan spreekt Hij over de leer van Bileam en de uitwerking daarvan op het volk van God. De houding die tegenover deze leer past, is niet een zachtjes tegenstribbelen. De Heer Jezus staat tegenover deze gemeente met een scherp, tweesnijdend zwaard (Op 2:12). Het gebruik van het zwaard zien we in deze geschiedenis bij Pinehas.

En schrijf aan de engel van de gemeente in Pergamus:

Dit zegt Hij die het scherpe, tweesnijdende zwaard heeft: Ik weet waar u woont, daar waar de troon van de satan is; ... (Op 2:12,13a)

De toorn van God ontbrandt tegen Israël, omdat Zijn volk zich aan Baäl-Peor gekoppeld heeft. Het woord ‘koppelen’ heeft de kracht van ‘het samen onder één juk gaan met’. Israël begeeft zich onder één juk met een heidens volk in de aanbidding van de afgoden (2Ko 6:14-15). Baäl-Peor, of heer van Peor, was de plaatselijke god die op de berg Peor werd aanbeden (Nm 23:28). Er komt een plaag en een oordeel. God tuchtigt wat Zijn Naam draagt, opdat Zijn volk niet van Hem zal vervreemden. Met dat doel heeft de brand van Gods toorn ook de christenheid vele malen getroffen.

Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk. Want welk deelgenootschap hebben gerechtigheid en weteloosheid? Of welke gemeenschap heeft licht met duisternis? En welke overeenstemming heeft Christus met Belial? en welk deel heeft een gelovige met een ongelovige? (2Ko 6:14-15)

De meest verantwoordelijken zijn in deze ontrouw voorgegaan. Daarom moeten zij geoordeeld worden. De ernst van de zonde vereist een speciale straf: *“Laat hen voor de HEERE in de volle zon ophangen.”* Zij moeten in het openbaar voor de HEERE worden opgehangen. Het volk moet het zien en vrezen, want het oordeel is uitgevoerd in opdracht van de HEERE. Gods toorn over de zonde moet de mens afschrikken een zonde te begaan. En Gods toorn over de zonde is het bewijs van Zijn gerechtigheid. Zo wil Hij dat het kwaad wordt gestraft.

Het volk is ontrouw op alle punten die God in zegen over Zijn volk heeft vermeld:

- het is een volk dat alleen woont (Nm 23:9), maar hier vermengt het zich met de volken;
- het is een volk waarin God geen ongerechtigheid ziet (Nm 23:21), maar hier begaat het ongerechtigheid;
- het is een volk waarin Hij schoonheid ziet (Nm 24:5), maar hier begaat het hoererij in zijn tenten;
- het is een volk dat zijn vijanden zal onderwerpen (Nm 24:19), maar hier onderwerpt het zich aan zijn vijanden.

We vinden hier geen Mozes die voorbede voor het volk doet. Dat zegt wel iets van de ernst van de zonde. Hier past geen voorbede, maar oordeel. De herinnering aan deze zonde wordt met kracht levend gehouden gedurende de hele geschiedenis van Israël (Jz 22:17; zie ook Ps 106:28-31; Hs 9:10).

Was de ongerechtigheid van Peor, waarvan wij ons tot op deze dag niet gereinigd hebben, voor ons nog niet genoeg, hoewel [daardoor] de plaag in de gemeenschap° van de HEERE kwam? (Jz 22:17)

Pinehas ijvert voor de HEERE | verzen 6-15

6 En zie, een man uit de Israëlieten kwam en bracht een Midianitische [vrouw] bij zijn broeders, voor de ogen van Mozes en voor de ogen van heel de gemeenschap° van de Israëlieten, terwijl zij huilden [bij] de ingang van de tent van ontmoeting°. 7 Toen Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van de priester Aäron, [dat] zag, stond hij op uit het midden van de gemeenschap°, nam een speer in zijn hand, 8 ging achter de Israëlitische man aan het slaapvertrek in, en doorstak hen beiden, zowel de Israëlitische man als de vrouw, door hun buik. Toen werd de plaag over de Israëlieten tot stilstand gebracht. 9 [Het aantal van] hen die aan de plaag stierven, was vierentwintigduizend.

10 Toen sprak de HEERE tot Mozes: 11 Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van de priester Aäron, heeft Mijn grimmigheid over de Israëlieten afgewend, doordat hij zich in hun midden met ijver voor Mij heeft ingezet, zodat Ik de Israëlieten niet in Mijn na-ijver vernietigd heb. 12 Zeg daarom: Zie, Ik geef hem Mijn verbond van vrede: 13 hij, en zijn nageslacht na hem, zullen het verbond van het eeuwige priesterschap hebben, omdat hij zich voor zijn God heeft ingezet en verzoening voor de Israëlieten heeft gedaan.

14 De naam nu van de gedode Israëlitische man, die samen met de

Midianitische [vrouw] gedood was, was Zimri, de zoon van Salu, een leider van een familie van de Simeonieten. 15 En de naam van de gedode Midianitische vrouw was Kozbi, dochter van Zur; hij was stamhoofd van een familie in Midian.

Er is een man, een Israëliet, die het oordeel dat is voltrokken, trotseert. Hij trekt zich niets aan van Gods oordeel en brengt in ongelooflijke overmoed een Midianietische vrouw bij zijn broeders. Hier is niet sprake van zomaar een zonde. Het is een frontale aanval op de ware, hoge en zuivere dienst aan God. Hij geeft met zijn daad God een klap in het gezicht en ook interesseert het hem niets wat hij zijn broeders met zijn daad aandoet. Zijn broeders treuren over de situatie en hij geeft met zijn daad aan dat zij zich aanstellen. Zo tart hij God en veracht hij het huilende volk.

De Israëlieten huilen (is het alleen vanwege de plaag of ook om de begane ontrouw jegens God?) en kijken toe, terwijl deze grote zonde plaatsvindt. Maar er moet niet alleen gehuild worden, er moet hier ook gehandeld worden. Pinehas begrijpt wat er gebeurt. Voor de oppervlakkige lezer lijkt zijn actie onbarmhartig. Maar in zijn actie toont hij juist ware liefde voor God en voor Zijn volk. Echte liefde *“verblijdt zich niet over de ongerechtigheid”* (1Ko 13:6a). Niet handelen zou zonde zijn. Met een dergelijke onbeschaamde zonde kan slechts op één manier worden gehandeld: zonder pardon doodt hij hen die zonder schaamte zondigen en de plaag veroorzaken.

Als hij het oordeel heeft voltrokken, stopt de plaag. Met het voltrekken van het oordeel bewerkt Pinehas verzoening. Aan de plaag zijn vierentwintigduizend personen gestorven. Dit lijkt in strijd met de drieëntwintigduizend die in 1 Korinthiërs 10:8 worden genoemd. Maar daar staat *“op één dag”*. Dat kan betekenen dat er op een andere dag nog duizend personen aan de plaag zijn bezweken. Het kan ook zijn dat in het getal van vierentwintigduizend ook de dood van de oversten van het volk is meegerekend die zijn opgehangen. Het zou dan dus om zo'n duizend oversten gaan. In dat geval laat het wel zien hoe algemeen deze ontrouw was.

Laten wij ook niet hoereren, zoals sommigen van hen hoereerden, en er vielen er op één dag drieëntwintigduizend. (1Ko 10:8)

Pinehas is de zoon van Eleazar, de hogepriester, en de kleinzoon van Aäron. Alle drie zijn zij een beeld van de Heer Jezus, de ware hoge-

priester. Aäron was gestorven. Hij is een beeld van de Heer Jezus die verzoening heeft gedaan en Zijn bloed in het heiligdom heeft gedragen. Eleazar is als hogepriester een beeld van de Heer Jezus in wat Hij nu voor ons doet, nadat Hij uit de doden is opgestaan. Pinehas is ook hogepriester en ook een beeld van de Heer Jezus, maar dan in oordeelende kracht. Aan de Heer Jezus is als de Zoon des mensen het oordeel gegeven. Het oordeel van Pinehas over de zonde heeft tot gevolg dat het hele volk gespaard blijft. De Heer Jezus oordeelt de gemeente, opdat de betrekkingen tussen Hem en Zijn volk in stand zullen blijven. Harde maatregelen zijn soms nodig om ons Zijn volk te laten blijven met wie Hij gemeenschap kan hebben.

Vanwege zijn doortastend optreden beloont God hem en zijn nakomelingen met het eeuwige priesterschap (Ri 20:28; zie ook 1Kr 6:4-15). Bij de opsomming van de poortwachters, wordt Pinehas met groot respect herdacht (1Kr 9:17-20). Hij heeft zich als een ware poortwachter gedragen en ervoor gezorgd dat het kwaad uit Gods tegenwoordigheid werd weggedaan. De geest van Pinehas zou ons allemaal moeten kenmerken. Het is de geest van priesterschap, geoefend in Gods tegenwoordigheid. Het gaat voor ons om de dienst in het heiligdom aan de tafel van de Heer, wanneer wij als gemeente samenkomen.

De man die het waagde een dergelijke zonde te begaan, is de zoon van een familievorst. Dit leert ons dat afkomst of positie geen enkele garantie is om niet in de vreselijkste zonde te vallen. Daarvoor worden we alleen bewaard als we ons vertrouwen niet op onszelf maar op de Heer stellen.

En Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van Aäron, stond in die dagen voor Zijn aangezicht en zei: Zal ik nog eens ten strijde trekken tegen mijn broeder, de Benjaminiten, of zal ik [ervan] afzien? En de HEERE zei: Trek op, want morgen zal Ik hem in uw hand geven. (Ri 20:28)

..., zoals hun vaderen in het kamp van de HEERE wachters bij de ingang geweest waren. Pinehas, de zoon van Eleazar, was vroeger de verantwoordelijke [leider] van hen; de HEERE was met hem. (1Kr 9:19b-20)

Midianieten als vijanden behandelen | verzen 16-18

16 Verder sprak de HEERE tot Mozes: 17 Behandel de Midianieten als vijanden en versla hen. 18 Want zij hebben u als vijanden behandeld, met hun listen, die zij listig tegen u beraamden, in het geval van Peor en in het geval van hun zuster Kozbi, de dochter van

*een leider van de Midianieten, die gedood is op de dag van de plaag,
in het geval van Peor.*

De houding van Israël tegenover de Midianieten wordt bepaald door de houding van Midian tegenover Israël. De Midianieten hadden zich met Moab verbonden in een poging het volk van God te vervloeken (Nm 22:4). Ze hebben er in deze geschiedenis ook de hand in gehad om Israël te verleiden tot het plegen van ontucht met de dochters van Moab. Het oordeel over Moab wordt in *Numeri 31* voltrokken. Alles wat ons tot zonde kan brengen, moeten wij als een vijand behandelen.

Numeri 26

Opdracht om te tellen | verzen 1-4

1 Het gebeurde nu na die plaag dat de HEERE tegen Mozes en tegen Eleazar, de zoon van de priester Aäron, zei: 2 Neem het aantal op van heel de gemeenschap^o van de Israëlieten, van twintig jaar oud en daarboven, naar hun families, ieder die in Israël met het leger uittrekt. 3 Mozes dan en de priester Eleazar zeiden tegen hen, in de vlakten van Moab, aan de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho: 4 [Neem het aantal op] van twintig jaar en daarboven, zoals de HEERE Mozes en de Israëlieten, die uit het land Egypte vertrokken waren, geboden had.

Mozes telt het volk in opdracht van de HEERE. Dat is net als in *hoofdstuk 1*. Het is zonde het volk te tellen zonder uitdrukkelijke opdracht van God. In deze zonde viel David (*zie 1Kr 21:1-7*). Hij wilde de kracht van zijn volk weten, alsof God niet zijn kracht was.

De opdracht om te tellen wordt gegeven “*na die plaag*”. De plaag van het vorige hoofdstuk is de laatste grote plaag die het volk als ‘woestijnvolk’ trof. De woestijnreis zit erop. Ze staan op het punt het land binnen te trekken. De ontrouw van het vorige hoofdstuk heeft laten zien dat alle woestijnervaringen het hart van de mens niet hebben veranderd. Ook Gods gerechtigheid is niet veranderd, zoals Hij door de plaag heeft getoond.

Toch heeft Hij niet allen verdeld, maar in genade hen in het leven behouden. Ze kunnen geteld worden. Maar er wordt een nieuw geslacht geteld. Tegelijk echter wordt het nieuwe geslacht verbonden aan het geslacht dat “*uit het land Egypte vertrokken*” was. Andere personen vormen het volk, maar het blijft hetzelfde volk.

De uitdrukking “*na die plaag*” vormt een keerpunt in de geschiedenis van het boek *Numeri*. Een nieuw geslacht wordt geteld. De grote vraag die daaruit voortvloeit, is: zal dit nieuwe volk God trouwer dienen dan het volk dat omgekomen is?

Aan het begin van de reis is het volk geteld. Het is een grote bemoediging te weten dat, voordat we aan onze ‘woestijnreis’ beginnen, God ons hoofd voor hoofd heeft geteld. God kent elk lid van Zijn volk bij

name. In de woestijn heeft elk lid zijn eigen oefeningen, maar ieder lid mag weten dat Hij de hele reis zal zorgen. De telling hier is de telling aan het eind van de reis. Niemand van hen die in *Numeri 1* werden geteld, is hier nog in leven, behalve Kaleb en Jozua (*vers 65*). Dat betekent dat een totaal ander volk geteld wordt dan in *Numeri 1*.

Zij worden geteld omdat hun het land zal worden gegeven (*vers 53*). Het grote verschil tussen beide tellingen is dus dat de telling van *Numeri 1* gebeurde met het oog op de aanstaande woestijnreis, terwijl de telling hier gebeurt met het oog op de aanstaande intocht in het beloofde land om de erfenis in bezit te nemen. Omdat er strijd mee gemoeid zal zijn de erfenis in bezit te nemen, wordt weer "*ieder die in Israël met het leger uittrekt*" geteld.

In beide gevallen gaat van de telling een grote bemoediging uit. Bij de telling komt ieder persoonlijk voor God te staan. Dat bewerkt bij elk lid de indruk dat God persoonlijke aandacht voor hem heeft. Dit bewustzijn geeft kracht voor de taak die aanstaande is, zowel voor de woestijn als voor het land.

De telling vindt niet alleen plaats van allen die met het leger uittrekken, maar ook "*naar hun families*" en dit laatste staat zelfs voorop. In de woestijn is strijd noodzakelijk om te overleven. In het land is strijd nodig om het erfdeel te veroveren. Is dat erfdeel eenmaal ingenomen, dan is het Gods bedoeling dat elke familie van het verkregen erfdeel geniet. De zegeningen van het land worden met name genoten als familie van God, dus samen met onze broeders en zusters, bij gelegenheden die daarvoor gegeven worden. De familie van God bestaat uit baby's, jongelingen en vaders (*zie 1Jh 2:12-18*).

We mogen genieten als we persoonlijk bijbelstudie doen, we mogen ook als ouderen of jongeren onder elkaar daarvan genieten. Maar naar Gods bedoeling wordt het meest genoten als de hele familie bij elkaar komt. Dat de nadruk bij de telling meer op de families dan op de strijdbare mannen ligt, blijkt bijvoorbeeld ook uit *vers 33*, waar ook over vrouwen wordt gesproken.

Een vergelijking tussen de tellingen van *hoofdstuk 1* en *hoofdstuk 26* ziet er als volgt uit:

Stam	Hoofdstuk 1	Hoofdstuk 26	Vershil
Ruben	46.500	43.730	- 2.270
Simeon	59.300	22.200	- 37.100
Gad	45.650	40.500	- 5.150
Juda	74.600	76.500	+ 1.900
Issaschar	54.400	64.300	+ 9.900
Zebulon	57.400	60.500	+ 3.100
Efraïm	40.500	32.500	- 8.000
Manasse	32.200	52.700	+ 20.500
Benjamin	35.400	45.600	+ 10.200
Dan	62.700	64.400	+ 1.700
Aser	41.500	53.400	+ 11.900
Naftali	53.400	45.400	- 8.000
Totaal	603.550	601.730	- 1.820
Levi	22.100	23.000	+ 900

Ruben geteld | *verzen 5-11*

5 Ruben was de eerstgeborene van Israël. De zonen van Ruben waren: Hanoch, [van wie] het geslacht van de Hanochieten [afstamde]; van Pallu het geslacht van de Palluïeten; 6 van Hezron het geslacht van de Hezronieten; van Karmi het geslacht van de Karmieten. 7 Dit waren de geslachten van de Rubenieten; en [het aantal] van hen die geteld waren, was drieënveertigduizend zevenhonderdertig. 8 De zoon nu van Pallu was Eliab. 9 De zonen van Eliab nu waren Nemuel, Dathan en Abiram. Deze Dathan en Abiram waren afgevaardigden van de gemeenschap°, die tegen Mozes en tegen Aäron in opstand waren gekomen, [samen] met de aanhang van Korach, toen die tegen de HEERE in opstand gekomen was. 10 Maar de aarde had haar mond geopend en hen samen met Korach verzwolgen, toen [zijn] aanhang stierf, doordat het vuur tweehonderdvijftig mannen verteerd had. Zo waren zij tot een teken geworden. 11 Maar de kinderen van Korach waren niet gestorven.

De telling begint met Ruben, die met nadruk “de eerstgeborene van Israël” wordt genoemd. De telling omvat vier geslachten (Gn 46:9). Onder hen wordt Pallu nader genoemd omdat uit zijn geslacht

De zonen van Ruben: Hanoch, Pallu, Hezron en Charmi. (Gn 46:9)

Dathan en Abiram zijn voortgekomen. Deze namen roepen de herinnering op aan de vreselijke opstand van Korach, Dathan en Abiram (zie Nm 16). We krijgen weer te horen wat de zonde van de opstandelingen was en het speciale oordeel dat hun daarvoor van Godswege trof. Er wordt bij vermeld dat zij “tot een teken geworden” waren. Zij zijn een teken dat waarschuwt tegen elke vorm van hoogmoed en opstand.

Maar hier lezen we ook dat de “kinderen (beter: zonen) van Korach” niet omkwamen. De reden is niet dat zij een bijzondere trouw aan de HEERE hebben laten zien. Zij horen bij een doemwaardige familie. Ze werden gespaard omdat God hen wilde sparen, daar zij niet de geest van hun vader hadden. Er is geen ander motief te ontdekken dan de genade van God. Van die genade zijn de zonen van Korach zich ook in latere geslachten bewust gebleven. We vinden de uitingen daarvan in meerdere psalmen (zie Ps 42-49; 84; 85; 87; 88).

Simeon geteld | verzen 12-14

12 De nakomelingen van Simeon, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Nemuel het geslacht van de Nemuelieten; van Jamin het geslacht van de Jaminieten; van Jachin het geslacht van de Jachinieten; 13 van Zerah het geslacht van de Zerahieten; van Saul het geslacht van de Saulieten. 14 Dit waren de geslachten van de Simeonieten: tweëntwintigduizend tweehonderd.

Simeon is de stam met het grootste verlies. Dat grote verlies kan mede veroorzaakt zijn door de plaag van het vorige hoofdstuk, waarbij ook op Simeon een grote schuld rustte (Nm 25:14). Bij zijn telling gaat het om vijf geslachten (Gn 46:10).

De zonen van Simeon: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar en Saul, de zoon van een Kanaänitische [vrouw]. (Gn 46:10)

Gad geteld | verzen 15-18

15 De nakomelingen van Gad, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Zefon het geslacht van de Zefonieten; van Haggi het geslacht van de Haggieten; van Suni het geslacht van de Sunieten; 16 van Ozni het

geslacht van de Oznieten; van Heri het geslacht van de Herieten; 17 van Arod het geslacht van de Arodieten; van Areli het geslacht van de Arelieten. 18 Dit waren de geslachten van de nakomelingen van Gad, overeenkomstig [het aantal] van hen die geteld waren: veertigduizend vijfhonderd

Bij de telling van Gad betreft het zeven geslachten (Gn 46:16). *De zonen van Gad: Zifjon, Haggi, Suni, Ezbon, Eri, Arodi en Areli. (Gn 46:16)*

Juda geteld | verzen 19-22

19 De zonen van Juda waren Er en Onan, maar Er en Onan waren in het land Kanaän gestorven. 20 En dit waren de nakomelingen van Juda, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Sela het geslacht van de Selanieten; van Perez het geslacht van de Perezieten; van Zerah het geslacht van de Zerahieten. 21 En de nakomelingen van Perez waren: van Hezron het geslacht van de Hezronieten; van Hamul het geslacht van de Hamulieten. 22 Dit waren de geslachten van Juda, overeenkomstig [het aantal] van hen die geteld waren: zesenzeventigduizend vijfhonderd.

Bij de telling van Juda wordt, evenals bij die van Ruben, aan een donkere gebeurtenis in het verleden herinnerd: de dood van Er en Onan (zie Gn 38:6-10). Zij stierven zonder nageslacht.

De telling van Juda omvat vijf geslachten (Gn 46:12).

De zonen van Juda: Er, Onan, Sela, Perez en Zerah. Er en Onan waren echter in het land Kanaän gestorven. (Gn 46:12)

Issaschar geteld | verzen 23-25

23 De nakomelingen van Issaschar, [ingedeeld] naar hun geslachten, waren: van Tola het geslacht van de Tolaïeten; van Pua het geslacht van de Puniëten; 24 van Jasub het geslacht van de Jasubieten; van Simron het geslacht van de Simronieten. 25 Dit waren de geslachten van Issaschar, overeenkomstig [het aantal] van hen die geteld waren: vierenzestigduizend driehonderd.

Bij de telling van Issaschar betreft het vier geslachten (Gn 46:13).

De zonen van Issaschar: Tola, Pua, Job en Simron. (Gn 46:13)

Zebulon geteld | verzen 26-27

26 De nakomelingen van Zebulon, [ingedeeld] naar hun geslachten, waren: van Sered het geslacht van de Seredieten; van Elon het geslacht van de Elonieten; van Jahleël het geslacht van de Jahleëlieten. 27 Dit waren de geslachten van de Zebulonieten, overeenkomstig [het aantal] van hen die geteld waren: zestigduizend vijfhonderd.

Bij de telling van Zebulon betreft het drie geslachten (Gn 46:14).

De zonen van Zebulon: Sered, Elon en Jahleël. (Gn 46:14)

Manasse geteld | verzen 28-34

28 De zonen van Jozef, [ingedeeld] naar hun geslachten, waren Manasse en Efraïm. 29 De nakomelingen van Manasse waren: van Machir het geslacht van de Machirieten; en Machir verwekte Gilead; van Gilead was het geslacht van de Gileadieten. 30 Dit zijn de nakomelingen van Gilead: [van] Jezer het geslacht van de Jezerieten; van Helek het geslacht van de Helekieten; 31 [van] Asriël het geslacht van de Asriëlieten; en [van] Sechem het geslacht van de Sechemieten; 32 en [van] Semida het geslacht van de Semidaieten; en [van] Hefer het geslacht van de Heferieten. 33 Zelafead, de zoon van Hefer, had echter geen zonen, alleen dochters. De namen van de dochters van Zelafead waren: Machla, Noa, Hogle, Milka en Tirza. 34 Dit waren de geslachten van Manasse en [het aantal] van hen die geteld waren: tweënvijftigduizend zeventienhonderd.

De telling van de stam van Jozef gebeurt door de telling van zijn twee zonen, Manasse en Efraïm. De telling van Manasse, de eerstgeboren zoon van Jozef (Gn 41:51), omvat acht geslachten. Manasse is in aantal toegenomen. Dat heeft te maken met de dochters van Zelafead. Zij hebben een bijzondere belangstelling voor het erfdeel. Zij zijn niet onder de getelden in *hoofdstuk 1*. Maar hier, met het oog op het land, geven zij blijk van hun interesse voor het land. God waardeert dat en telt dat mee. In het volgende hoofdstuk zien we wat hen bezielt.

Jozef gaf de eerstgeborene de naam Manasse. Want, [zei hij,] God heeft mij al mijn moeite en heel mijn familie doen vergeten. (Gn 41:51)

Efraïm geteld | verzen 35-37

35 Dit zijn de nakomelingen van Efraïm, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Sutelah het geslacht van de Sutelahieten; van Becher het geslacht van de Becherieten; van Tahan het geslacht van de Tahanieten. 36 En dit zijn de nakomelingen van Sutelah: van Eran het geslacht van de Eranieten. 37 Dit waren de geslachten van de nakomelingen van Efraïm, overeenkomstig [het aantal] van hen die geteld waren: tweeëndertigduizend vijfhonderd. Dit waren de nakomelingen van Jozef, naar hun geslachten.

De telling van Efraïm, de tweede zoon van Jozef (Gn 41:52), omvat vier geslachten.

De tweede gaf hij de naam Efraïm. Want, [zei hij,] God heeft mij vruchtbaar doen worden in het land van mijn verdrukking. (Gn 41:52)

Benjamin geteld | verzen 38-41

38 De nakomelingen van Benjamin, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Bela het geslacht van de Beläieten; van Asbel het geslacht van de Asbelieten; van Ahiram het geslacht van de Ahiramieten; 39 van Sefufam het geslacht van de Sufamieten; van Hufam het geslacht van de Hufamieten. 40 En de zonen van Bela waren Ard en Naäman; [van Ard] het geslacht van de Ardieten; van Naäman het geslacht van de Naämieten. 41 Dit waren de nakomelingen van Benjamin, [ingedeeld] naar hun geslachten, en [het aantal] van hen die geteld waren: vijfenveertigduizend zeshonderd.

De telling van Benjamin omvat zeven geslachten.

Dan geteld | verzen 42-43

42 Dit zijn de nakomelingen van Dan, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Suham het geslacht van de Suhamieten; dat zijn de geslachten van Dan, [ingedeeld] naar hun geslachten. 43 Al de geslachten van de Suhamieten, overeenkomstig [het aantal] van hen die geteld waren, waren vierenzestigduizend vierhonderd [man].

De telling van Dan betreft één geslacht.

Aser geteld | verzen 44-47

44 De nakomelingen van Aser, [ingedeeld] naar hun geslachten, waren: van Imna het geslacht van de Imnaïeten; van Isvi het geslacht

van de Isoieten; van Beria het geslacht van de Beriëten. 45 De nakomelingen van Beria waren: van Heber het geslacht van de Heberieten; van Malchiël het geslacht van de Malchiëlieten. 46 De naam van de dochter van Aser was Serah. 47 Dit waren de geslachten van de nakomelingen van Aser, overeenkomstig [het aantal] van hen die geteld waren: drieënvijftigduizend vierhonderd.

De telling van Aser omvat vijf geslachten. Ook wordt er een dochter genoemd.

Naftali geteld | verzen 48-50

48 De nakomelingen van Naftali, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Jahzeël het geslacht van de Jahzeëlieten; van Guni het geslacht van de Guniëten; 49 van Jezer het geslacht van de Jezerieten; van Sillem het geslacht van de Sillemieten. 50 Dit waren de geslachten van Naftali, [ingedeeld] naar hun geslachten, en [het aantal] van hen die geteld waren: vijfenveertigduizend vierhonderd.

De telling van Naftali omvat vier geslachten.

Alle getelde Israëlieten | vers 51

51 Dit was [het aantal] van de nakomelingen van Israël die geteld waren: zeshonderdeenduizend zeshonderddertig.

In de woestijn zijn meer dan zeshonderdduizend leden van Gods volk omgekomen. Maar het volk telt nog steeds meer dan zeshonderdduizend leden, hoewel iets minder daar overheen (zie tabel bij verzen 1-4). Het is een groot wonder van God en een bewijs van Zijn genade, dat ondanks alle plagen het volk nauwelijks in aantal is afgenomen.

De grootte van het erfdeel | verzen 52-56

52 En de HEERE sprak tot Mozes: 53 Onder deze [stammen] moet het land als erfelijk bezit verdeeld worden, overeenkomstig het aantal namen. 54 Voor degenen die [met velen] zijn, moet u het erfelijk bezit groot maken en voor degenen die [met] weinig zijn, moet u het erfelijk bezit minder [groot] maken; aan ieder moet zijn erfelijk bezit gegeven worden overeenkomstig degenen van hen die geteld zijn. 55 Het land zal echter door het lot verdeeld worden; volgens de namen van de stammen van hun vadersen zullen zij [het] in erfelijk bezit

nemen. 56 Volgens het lot zal ieders erfelijk bezit tussen velen en weinigen [in aantal] verdeeld worden.

De grootte van het erfdeel hangt af van de grootte van de familie. Waar door ontrouw, zoals bijvoorbeeld bij Simeon, de familie kleiner is geworden, betekent dat ook een kleiner erfdeel, dus minder genot.

De familie van Gods kinderen is groot. Toch wordt het genot van het erfdeel alleen beleefd door hen die trouw zijn in hun leven met de Heer. Hoe meer dat er zijn, des te meer wordt er genoten van het erfdeel. Maar het gebeurt in stamverband. Elke familie blijft binnen de grenzen die de HEERE voor elke stam heeft bepaald. Een toepassing kan zijn dat we op de plaats, waar we als plaatselijke gemeente samenkomen, met elkaar genieten van de hemelse zegeningen. Een praktische toepassing is dat we niet naar een andere plaatselijke gemeente moeten gaan omdat we het daar prettiger vinden. Dergelijk gedrag geeft aan dat we met het eigen 'erfdeel' dat ons is gegeven, de plaats waar de Heer ons heeft gesteld, niet tevreden zijn. Het kan ook te maken hebben met het weglopen voor bepaalde verantwoordelijkheden.

Levi geteld | *verzen 57-62*

57 Dit zijn degenen van Levi die geteld zijn, [ingedeeld] naar hun geslachten: van Gerson het geslacht van de Gersonieten; van Kahath het geslacht van de Kahathieten; van Merari het geslacht van de Merarieten. 58 Dit zijn de geslachten van Levi: het geslacht van de Libnieten, het geslacht van de Hebronieten, het geslacht van de Mahelieten, het geslacht van de Musieten, het geslacht van de Korachieten. En Kahath verwekte Amram. 59 En de naam van de vrouw van Amram was Jochebed, de dochter van Levi, die [de vrouw] van Levi baarde in Egypte. [Jochebed] baarde aan Amram Aäron, en Mozes, en Mirjam, hun zuster. 60 En bij Aäron werden geboren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar. 61 Maar Nadab en Abihu waren gestorven, toen zij vreemd vuur voor het aangezicht van de HEERE gebracht hadden. 62 En [het aantal] van [de Levieten] die geteld waren, was drieëntwintigduizend, al wie mannelijk was, van een maand en daarboven. Dezen werden onder de Israëlieten niet meegeteld, omdat hun in het midden van de Israëlieten geen erfelijk bezit gegeven werd.

Ook bij de telling van de bevoorrechte stam Levi wordt herinnerd aan de donkere gebeurtenis uit het begin van hun geschiedenis als priesters. De ontrouw van Nadab en Abihu wordt niet verzwegen (zie Lv 10:1-2).

Herinnering aan de eerste telling | verzen 63-65

63 Dit zijn zij die door Mozes en de priester Eleazar geteld waren, die de Israëlieten telden in de vlakten van Moab, aan de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho. 64 Onder hen was niemand [meer] van hen die door Mozes en de priester Aäron geteld waren, toen zij de Israëlieten telden in de woestijn Sinäi. 65 Want de HEERE had tegen hen gezegd dat zij zeker in de woestijn zouden sterven; van hen was niemand overgebleven dan Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

Hier wordt herinnerd aan de telling in de woestijn Sinäi, van wie niemand, behalve Jozua en Kaleb, bij deze nieuwe telling hoorde. God heeft Zijn woord van oordeel waargemaakt, zoals Hij ook Zijn woord van zegen waarmaakt. God volvoert altijd wat Hij gezegd heeft.

Numeri 27

De dochters van Zelafead | verzen 1-4

1 Toen kwamen de dochters van Zelafead, de zoon van Hefer, de zoon van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse, van de geslachten van Manasse, de zoon van Jozef, naar voren. Dit zijn de namen van zijn dochters: Machla, Noa, en Hogla, Milka en Tirza. 2 Zij gingen staan voor Mozes en voor Eleazar, de priester, en voor de leiders en heel de gemeenschap°, [bij] de ingang van de tent van ontmoeting°, [met het verzoek]: 3 Onze vader is gestorven in de woestijn, hoewel hijzelf niet behoorde tot de aanhang van hen die tegen de HEERE hadden samengespannen, tot de aanhang van Korach; hij is om zijn [eigen] zonde gestorven. Hij had echter geen zonen. 4 Waarom zou de naam van onze vader uit het midden van zijn geslacht worden weggenomen, [alleen maar] omdat hij geen zoon had? Geef ons bezit te midden van de broers van onze vader.

De dochters van Zelafead zijn een illustratie van wat in het vorige hoofdstuk over het erfdeel staat. Zij behoren tot een familie die recht heeft op een stuk van het land. Hun vader is gestorven en ze hebben geen broer. Dat betekent dat het erfdeel van hun familie verloren zal gaan. Maar daar is het erfdeel hun te kostbaar voor. Ze gaan met dit probleem naar Mozes en leggen het hem en de anderen voor die voor de deur van de tent der samenkomst aanwezig zijn. De vrouwen lopen dwars door het kamp heen en verschijnen in het centrum van de godsdienst. Met hun vraag leggen ze op die plaats openlijk een helder getuigenis af van hun verlangens.

Met een vrijmoedigheid die het geloof eigen is, vragen ze om een oplossing. Ze rekenen daarbij op de goedheid van God. En niet tevergeefs. Als ze in het land zijn, vragen zij bij Eleazar hun erfdeel op met een beroep op wat de HEERE tot Mozes had gezegd (zie Jz 17:3-4). Het hele optreden van de vrouwen en het resultaat ervan bewijst dat vrouwen geen achtergestelde groep vormden. God beloont het geloof van vrouwen evenzeer als dat van mannen.

De vijf vrouwen vormen een groot contrast met de hele teneur van mopperen, klagen en opstand van het volk tijdens de woestijnreis.

Steeds heeft het volk een verlangen uitgesproken naar wat ze in Egypte hebben achtergelaten. Deze vrouwen kijken vooruit. Zij zijn de eersten die blijk geven van verlangen naar het beloofde land. Zij tonen een gezindheid waarmee de HEERE het volledig eens is (*vers 7*). Hij waardeert het ten zeerste als onze verlangens uitgaan naar de rijke zegeningen die Hij voor ons in de hemel bereid heeft.

In hen zien we behalve vertrouwen op de goedheid van God ook geloofskracht met het oog op het in bezit nemen van het erfdeel. Iets toegezegd krijgen is één ding, het ook daadwerkelijk je eigendom maken is iets anders. Maar deze vrouwen weten wat ze willen.

Daarnaast tonen zij ook eerbied voor hun overleden vader. Hij is wel gestorven, maar niet als een opstandeling. Tegelijk maakt hun genegeheid voor hem hen niet blind voor zijn falen. Ze stemmen in met Gods oordeel over hem. Hij is gestorven om zijn eigen zonde. Het is geen zonde geweest die God moest bezoeken aan zijn dochters. Hij heeft de gevolgen gedragen van zijn daden. Maar dat maakte hem niet verachtelijk in hun ogen. Hij zal een goede vader geweest zijn, met zijn tekortkomingen. Zij wensen niet dat zijn naam uitgewist zal worden, maar dat die zal blijven voortbestaan. Dit respect waardeert God.

Regeling als iemand geen zoon heeft | *verzen 5-11*

5 Mozes bracht hun rechtszaak voor het aangezicht van de HEERE. 6 En de HEERE sprak tot Mozes: 7 De dochters van Zelafead hebben gelijk; u moet hun inderdaad een eigen erfelijk bezit geven, te midden van de broers van hun vader, en u moet het erfelijk bezit van hun vader op hen doen overgaan. 8 En tegen de Israëlieten moet u zeggen: Wanneer iemand sterft en geen zoon heeft, dan moet u zijn erfelijk bezit op zijn dochter doen overgaan. 9 En als hij geen dochter heeft, moet u zijn erfelijk bezit aan zijn broers geven. 10 En als hij geen broers heeft, moet u zijn erfelijk bezit aan de broers van zijn vader geven. 11 Als ook zijn vader geen broers heeft, moet u zijn erfelijk bezit aan zijn bloedverwant geven die uit zijn geslacht het nauwst aan hem verwant is, zodat die het in bezit neemt. Dit is voor de Israëlieten een rechtsverordening, zoals de HEERE Mozes geboden heeft.

Als de vrouwen met hun vraag bij Mozes zijn gekomen, neemt hij hun vraag serieus. Dit is een geval dat nog niet eerder is voorgekomen. Mozes heeft geen pasklaar antwoord. Hij schaamt zich daar niet voor. Hij weet waar hij met zijn vraag heen moet. Hij gaat ermee naar de HEERE en krijgt antwoord. Wie Hem in vertrouwen nadert, krijgt altijd antwoord.

Wie rekt op de goedheid van God, krijgt daarbij ook altijd meer dan gevraagd is. Op de vraag van de vijf zussen komt een antwoord dat een zegen voor het hele volk betekent. De HEERE bepaalt wie het erfdeel krijgt als iemand geen zoon heeft. Als het mannelijk element ontbreekt, dat wil in de toepassing zeggen dat de geestelijke energie verdwenen is, wil dat nog niet zeggen dat er niets meer te genieten is. Dan geeft de Heer andere mogelijkheden.

We hoeven nooit bij de pakken neer te gaan zitten, als, geestelijk gesproken, de familie incompleet is. Al komen we maar met enkelen in alle zwakheid samen, toch mogen we als leden van de familie van God samen genieten van alles wat ons in Christus aan zegeningen is geschonken. We hoeven (het genot van) ons erfdeel niet kwijt te raken.

In het laatste hoofdstuk van dit boek, in *hoofdstuk 36*, wordt nog verder op deze regeling ingegaan. Daar wordt naar aanleiding van een nieuwe vraag bepaald dat dochters die recht hebben op een erfdeel, niet mogen trouwen buiten hun stam.

Mozes mag het land zien | *verzen 12-14*

12 Daarna sprak de HEERE tot Mozes: Klim deze berg Abarim op, en bezie het land dat Ik de Israëlieten gegeven heb. 13 Wanneer u het gezien hebt, zult ook u met uw voorgeslacht verenigd worden, net als uw broer Aäron [daarmee] verenigd is. 14 Dat is omdat u Mijn bevel ongehoorzaam bent geweest in de woestijn Zin, tijdens de twist van de gemeenschap°, door Mij voor hun ogen niet te heiligen bij het water. Dat is het water van Meriba, [ter hoogte] van Kades, in de woestijn Zin.

Mozes zal vanwege zijn zonde het land niet mogen ingaan. Hij zal binnenkort moeten sterven. De HEERE herinnert hem daaraan. Maar voordat de HEERE hem over zijn dood spreekt en de zonde die dat veroorzaakte, spreekt Hij er tot Mozes over dat hij het land mag zien

dat de Israëlieten in bezit zullen nemen. Zo verzacht Hij de pijn van het oordeel en maakt Hij het Mozes gemakkelijker zich te verzoenen met Gods beleid. Mozes krijgt de voldoening dat hij het land ziet. In *Deuteronomium 34* wordt verhaald dat hij het ziet en hoe hij sterft.

De HEERE zegt Mozes dat hij, net als zijn broer, tot zijn voorgelacht vergaderd zal worden. Mozes heeft Aäron zien sterven. Met welke woorden zal hij zijn broer bemoedigd hebben? Nu wordt hij eraan herinnerd. Hij zal samen met zijn voorgelacht in het graf wachten op de vervulling van het hele heilsplan van God.

Mozes vraagt om een opvolger | *verzen 15-17*

15 Toen sprak Mozes tot de HEERE: 16 Laat de HEERE, de God Die aan alle vlees de adem geeft, over deze gemeenschap° een man aanstellen 17 die voor hen uitgaat en die voor hen ingaat, en die hen doet uitgaan en die hen [weer] doet ingaan, opdat de gemeenschap° van de HEERE niet zal zijn als schapen die geen herder hebben.

Er is bij Mozes geen enkele bitterheid of jaloersheid. Hij vervalt niet in zelfmedelijden. Hij is niet bezig met zijn einde. Zijn hart blijft uitgaan naar Gods volk. Ten gunste van hen vraagt hij om een opvolger. Hij geeft er een 'profielschets' bij: het moet een herder zijn die zich om zijn schapen bekommert. Hiermee zien we bij Mozes hetzelfde als bij de Heer Jezus (Mt 9:36). Als wij de nood onder Gods volk zien, zullen we ervoor bidden dat de Heer voorziet in die nood door arbeiders te geven. De Heer Jezus spoort ons daartoe aan (Mt 9:38).

Toen Hij nu de menigten zag, werd Hij met ontferming over hen bewogen, want zij lagen afgemat termeer als schapen die geen herder hebben. Toen zei Hij tot zijn discipelen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinig; smeekt dan de Heer van de oogst dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstuurt. (Mt 9:36-38)

Mozes vraagt niet om iemand die alles goed weet, maar om iemand die het volk zichtbaar en betrouwbaar voorgaat. Hij richt zijn verzoek tot de "HEERE, de God Die aan alle vlees de adem geeft", een uitdrukking die hij al eerder gebruikte (Nm 16:22, waar "adem" is vertaald met "geest"). Hij, Die de God van het verbond met Zijn volk is, is ook Degene Die weet wat er in de geest van elk mens omgaat (vgl. Hd 1:24a). Mozes geeft met deze uitdrukking de soevereiniteit van God aan. Hij wenst

En zij baden aldus: U, Heer, kenner van aller harten, ... (Hd 1:24a)

dat God Zijn soevereiniteit gebruikt om Zijn volk de herder te geven die het volk nodig heeft.

Jozua volgt Mozes op | verzen 18-23

18 Toen zei de HEERE tegen Mozes: Neem Jozua bij u, de zoon van Nun, een man in wie de Geest is, en leg uw hand op hem. 19 Plaats hem voor de priester Eleazar en voor heel de gemeenschap°, en draag voor hun ogen het bevel aan hem over. 20 Leg [een deel] van uw waardigheid op hem. Dan zal heel de gemeenschap° van de Israëlieten naar [hem] luisteren. 21 En hij moet voor Eleazar, de priester, gaan staan, en die zal voor hem vragen naar het oordeel van de urim, voor het aangezicht van de HEERE. Op zijn bevel zullen zij uitgaan en op zijn bevel zullen zij ingaan, hij, en al de Israëlieten met hem, heel de gemeenschap°.

22 Mozes deed zoals de HEERE hem geboden had: hij liet Jozua halen en plaatste hem voor Eleazar, de priester, en voor heel de gemeenschap°. 23 Hij legde hem zijn handen op en droeg hem het bevel over, zoals de HEERE door de dienst van Mozes gesproken had.

Mozes krijgt direct antwoord op zijn verzoek. Het antwoord laat zien dat wat hij heeft gevraagd, naar Gods gedachten is. Jozua wordt de opvolger van Mozes. Mozes moet hem de hand opleggen in tegenwoordigheid van Eleazar en het hele volk. Iedereen moet er getuige van zijn dat Jozua dezelfde positie zal hebben als Mozes en als gevolg daarvan ook hetzelfde gezag.

Gedurende de achtendertig jaar van de woestijnreis horen we niets van Jozua. Maar God kende hem en vormde hem. Hij weet welke geest in hem aanwezig is: in Jozua is de Geest van God aanwezig. Mozes heeft het volk door de woestijn geleid. Jozua zal het volk in het land brengen. Mozes is een beeld van de Heer Jezus als Degene Die Zijn volk, de gemeente, de weg wijst door de woestijn. Jozua is een beeld van de Heer Jezus Die Zijn hemelse volk in de Geest invoert in de hemelse zegeningen.

Mozes en Jozua vormen een eenheid. Dat maakt de handoplegging duidelijk. In hen zien we de Heer Jezus als *“de overste leidsman [Mozes] en voleinder [Jozua] van het geloof”* (Hb 12:2). Mozes verlostes Gods volk uit Egypte. De Heer Jezus verlostes Zijn volk uit de macht van de zonde.

Door Zijn dood, opstanding en hemelvaart maakte Hij plaats voor de Geest (Jh 16:7). Jozua voert het volk in het land. Dat doet de Heer Jezus nu door Zijn Geest. Door de Heilige Geest maakt Hij de gemeente bekend met alles van Hemzelf en de zegeningen van de hemelse gewesten (Jh 16:13-15).

Aäron wordt opgevolgd door Eleazar. Ook zij zijn beiden een beeld van de Heer Jezus. Aäron is het beeld van de Heer Jezus als Degene Die Zijn volk door de woestijn draagt op Zijn schouders (beeld van kracht) en op Zijn borst (beeld van liefde).

Eleazar stelt de Heer Jezus voor als de hogepriester Die Zijn volk in de hemel vertegenwoordigt.

Mozes en Aäron zijn aan elkaar verbonden voor de bevrijding uit Egypte. Jozua en Eleazar worden aan elkaar verbonden voor de intocht in het land. Jozua staat voor Eleazar, alsof hij aan hem ondergeschikt is. Het brengt tot uitdrukking dat leiderschap altijd onderworpen is aan priesterschap. Iemand kan nooit een goede leider zijn, als hij geen goede priester is.

Tevens brengt het feit dat Jozua voor Eleazar staat tot uitdrukking dat het in bezit nemen van het land onder aanvoering van Jozua, afhankelijk is van de hogepriester. We zien daarin het beeld dat alles wat wij door de Geest van de hemelse zegeningen kunnen genieten, gegrond is op de voorbede van de Heer Jezus als hogepriester. Jozua is in zijn optrekken afhankelijk van het priesterschap. Zo is de tegenwoordigheid en de werking van de Heilige Geest afhankelijk van de tegenwoordigheid van Christus in de heilige plaats.

Door middel van Eleazar kan de wil van God gekend worden. Bij hem berust de urim ('lichten'). Goddelijk licht over de wijze van het in bezit nemen van het land wordt bij de Heer Jezus als de hogepriester verkregen. Wat Hij duidelijk maakt, kan vervolgens in de kracht van de Geest worden gedaan.

Maar Ik zeg u de waarheid: het is nuttig voor u dat Ik wegga; want als Ik niet wegga, zal de Voorspraak niet tot u komen; maar als Ik heenga, zal Ik Hem tot u zenden. (Jh 16:7)

Maar wanneer Hij is gekomen, de Geest van de waarheid, zal Hij u in de hele waarheid leiden; want Hij zal vanuit Zichzelf niet spreken, maar alles wat Hij zal horen, zal Hij spreken en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het mijne nemen en het u verkondigen. Alles wat de Vader heeft, is het mijne; daarom heb Ik gezegd dat Hij uit het mijne neemt en het u zal verkondigen. (Jh 16:13-15)

Hoofdstuk 28

De hoofdstukken 28 en 29 zijn alleen goed te begrijpen als we zien dat we te doen hebben met een volk dat aan het eind van de woestijnreis is gekomen. De feesten die we in deze hoofdstukken vinden en in verbinding waarmee de offers worden gebracht, vinden we ook in *Exodus 23*, *Leviticus 23* en *Deuteronomium 16*.

In elk bijbelboek worden ze vanuit een ander gezichtspunt gezien. In *Exodus 23* staan de feesten in verbinding met de wet, de rechten van God. In *Leviticus 23* ligt de nadruk op de feesten zelf en de betekenis die ze voor de Israëlieten hebben; ze stellen profetisch de geschiedenis van Gods volk voor. In *Deuteronomium 16* gaat het om de tijd dat het volk in het land is en staan de feesten in een speciaal verband met 'de plaats die de HEERE zal uitkiezen om Zijn Naam daar te laten wonen'.

In *Numeri 28 en 29* ligt het accent op de offers die tijdens de feesten worden gebracht. Het zijn offers waarvan God zegt: "*Mijn offergave – Mijn voedsel voor Mijn vuuroffers, voor Mij een aangename geur*" (*Nm 28:1*). Deze twee hoofdstukken staan vol met offers. Allen stellen ze Christus voor in Zijn Persoon en Zijn werk. Christus en Zijn offer zijn alles voor Gods hart. Hij wenst dat het bij ons ook zo is. Daarom draagt Hij ons op met deze offers te komen, dat wil zeggen Hem te vertellen over de verschillende aspecten van het offer van Zijn Zoon die in de verschillende offers naar voren komen.

In de woestijn was het volk niet aan deze offers toe. Nu ze aan het eind van de woestijnreis zijn en vlak voor het land staan, zijn ze er geestelijk rijp voor. God gaat met het oog op het land Zijn volk vertellen wat Hij wil dat ze daar zullen doen: dat ze Hem daar offers zullen brengen. De oude generatie is in de woestijn omgekomen. Hij richt Zich tot een nieuw volk en spreekt met hen over de wensen van Zijn hart ten aanzien van de Heer Jezus, want van Hem spreken alle offers.

Numeri handelt over de woestijnreis. De betekenis daarvan is het leven van Gods volk op aarde als een plaats van beproeving. Maar de aarde zal niet altijd een plaats van beproeving blijven. Er zal namelijk een tijd komen dat de aarde de rustplaats voor Gods volk zal zijn. Naar die tijd verwijzen de offers waarover God hier met Zijn volk spreekt.

Gebod van de HEERE om Hem offers te brengen | *verzen 1-2*

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Gebied de Israëlieten en zeg tegen hen: U moet zorg dragen voor Mijn offergave – Mijn voedsel voor Mijn vuuroffers, voor Mij een aangename geur – door Mij [die] op de ervoor vastgestelde tijd aan te bieden.

Na de verandering van het leiderschap dat van Mozes is overgegaan op Jozua, maakt God duidelijk dat overdracht van het leiderschap geen verandering tot gevolg heeft voor het brengen van offers aan Hem. God maakt het volk duidelijk waarop Hij recht heeft. In *hoofdstuk 15* heeft de HEERE ook over offers gesproken. Daar gaat het om offers die een vrijwillig karakter hebben en staan ze in contrast met een afvallig volk. De afval van het volk doet echter niets af van de mogelijkheid voor de enkele getrouwe om de HEERE offers te brengen als ze in het land aangekomen zullen zijn. Maar ook dan verbindt Hij Zijn voorwaarden aan de wijze waarop Hij de offers gebracht wil zien.

Hier gaat God spreken over een veelheid van offers in verbinding met de verschillende feesten die het volk in het land zal vieren. Het betreft voorschriften voor het volk als geheel. God gaat de feesten in hun volle omvang en heerlijkheid voorstellen. Het gaat alles om Hem. Dat is te zien aan het telkens terugkerend woordje “Mijn” en “Mij”. Het volk moet weten wat Hem toekomt. Hebben wij daar besef van?

Het gaat er hier niet om dat we de waarheid over de feesten kennen. De waarheid daarover vinden we in *Leviticus 23*. Daar vinden we wat de feesten betekenen. Wat dan nog geleerd moet worden, is wat God toekomt op elk van die stappen, bij elk van die feesten. En wat komt God toe? Deze hoofdstukken beschrijven een grote hoeveelheid brandoffers. Geen vredeoffers, slechts enkele zondoffers, maar vooral brandoffers. Dat stelt het werk van de Heer Jezus voor in wat God daarvan genoten heeft, wat de Heer Jezus daarin aan God heeft gegeven. Wat we hier hebben, is dan ook het ‘materiaal’ voor een eeuwige aanbidding. We geven Hem in aanbidding wat Hij ons heeft gegeven in Zijn Zoon.

De veelheid van offers die in deze twee hoofdstukken voor onze aandacht wordt gebracht, geven een overweldigend getuigenis van het werk van de Heer Jezus. Al het handelen van God is daarop gegrond. En Hij wil dat wij daarvan steeds dieper onder de indruk komen en

daarover met Hem spreken. Vandaar Zijn voorschrift er zorg voor te dragen Hem “Mijn offergave – Mijn voedsel voor Mijn vuuroffers, voor Mij een aangename geur” (Nm 28:1) te brengen.

Zoals gezegd spreekt God met ons over het alles overtreffende offer van Zijn Zoon in zijn grote rijkdom als wij aan het eind van onze woestijnervaringen gekomen zijn. Het is namelijk zo dat hoe meer ervaring we in de woestijn hebben opgedaan over wie we zelf zijn en Wie Hij is, des te meer we er ook naar zullen verlangen Hem te eren en te aanbidden.

Het dagelijks brandoffer | verzen 3-8

3 U moet tegen hen zeggen: Dit is het vuuroffer dat u de HEERE moet aanbieden: elke dag twee lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, als een voortdurend brandoffer. 4 Het ene lam moet u 's morgens bereiden, het andere lam moet u tegen het vallen van de avond bereiden, 5 met een tiende efa meelbloem als graanoffer^o, gemengd met een kwart hin gestoten olie. 6 Het is het voortdurende brandoffer, dat op de berg Sinai werd ingesteld als een aangename geur, een vuuroffer voor de HEERE. 7 Het bijbehorende plengoffer moet een kwart hin zijn per lam; in het heiligdom moet u het plengoffer van sterkedrank voor de HEERE uitgieten. 8 En het andere lam moet u tegen het vallen van de avond bereiden. U moet het bereiden zoals het ochtendgraanoffer^o en als het bijbehorende plengoffer, een vuuroffer van aangename geur voor de HEERE.

Het eerste offer waarover God spreekt, is het dagelijks brandoffer. Dat bestaat uit een schaap of een lam. Elke dag wordt er een lam in de morgen en in de avond gebracht, dat wil zeggen “voortdurend” (vers 10; zie ook Ex 29:38). Het is de voortdurende voorstelling van de waarde van Christus. God wil graag dagelijks, dat wil zeggen onafgebroken, aan Christus herinnerd worden. Als we dat doen, verzekert ons dat er tevens van dat we Hem niet vergeten. We mogen daarin ook zien dat God ons, Zijn kinderen, aanziet in Zijn Zoon als het brandoffer.

Bij het brandoffer moet ook een spijsoffer gebracht worden. Dat spreekt van het leven van de Heer Jezus. We mogen vertellen aan God dat die Mens dat heerlijke werk volbracht. Het komt God toe. We mogen Hem

danken voor alle goede dingen in de schepping, maar bovenal wil Hij van ons horen Wie de Heer Jezus is voor Hem.

Het brandoffer op de sabbat | verzen 9-10

9 Maar op de sabbatdag twee lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, met twee tiende [efa] meelbloem als graanoffer°, met olie gemengd, en het bijbehorende plengoffer. 10 Het is het sabbatsbrandoffer voor elke sabbat, naast het voortdurende brandoffer en het bijbehorende plengoffer.

Op de sabbat moeten extra offers worden gebracht. Het is het dubbele van wat dagelijks wordt gebracht. De dagelijkse kostbaarheid van Christus blijft tot in eeuwigheid dezelfde. Het vreedrijk en de eeuwigheid bevestigen wat in de tijd elke dag door ons van Christus wordt (en dan: werd) gezien en wat altijd voor Gods aandacht heeft gestaan. Een toepassing kan zijn dat wij bij bepaalde gelegenheden, waarbij we bijzonder onder de indruk komen van Gods werk in Christus, Hem daarvoor des te krachtiger zullen eren.

Als de ware sabbat, dat wil zeggen de rust die het deel zal zijn van de schepping tijdens het duizendjarig vreedrijk, is aangebroken, zal de aangename geur van het brandoffer in dubbele mate opstijgen. De waardering van het offer zal veel voller en wijder verspreid, in de hele schepping, aanwezig zijn.

De sabbat in geestelijke zin spreekt van de rust die God in het werk van de Heer Jezus heeft gevonden en die ook de gelovige in dat werk heeft gevonden. In een lied¹ brengen we dat zo onder woorden:

*Hij in Wie God Zelf kan rusten,
is het rustpunt ook voor mij.*

Inleiding op de feestoffers

In de rest van het hoofdstuk en het hele volgende hoofdstuk (*Nm 28:11-29:40*) gaat het over de zes jaarlijkse feesten en de offers die daarop worden gebracht. Ze vallen in twee series van drie feesten uiteen. De

---

1 Lied 128 vers 2 uit de bundel 'Geestelijke liederen'

eerste serie kunnen we toepassen op de gemeente. Die feesten vinden een vervulling in de tegenwoordige tijd. De tweede serie kunnen we toepassen op Israël. Zij zullen hun vervulling vinden bij het herstel van Israël als Gods volk op aarde.

De eerste drie feesten horen bij elkaar. Dat kunnen we hieraan zien dat op deze feesten steeds dezelfde offers worden gebracht. Ze worden gebracht in de eerste helft van het jaar, twee in de eerste maand, het derde offer in de derde maand.

Op

- het Feest van nieuwe maan (*verzen 11-15*),
- het Feest van ongezuurde broden, direct volgend op het Pascha (*verzen 16-25*) en
- het Wekenfeest of Pinksterfeest (*verzen 26-31*)

worden als offers gebracht:

1. twee jonge stieren als brandoffer; per stier wordt daaraan toegevoegd
  - a. een spijsoffer van drie tiende meelbloem met olie gemengd en
  - b. een drankoffer van een halve hin wijn
2. één ram als brandoffer en
  - a. een spijsoffer van twee tiende meelbloem met olie gemengd en
  - b. een drankoffer van een derde hin wijn
3. zeven gave eenjarige schapen als brandoffer met per schaap
  - a. een spijsoffer van een tiende meelbloem met olie gemengd en
  - b. een drankoffer van een kwart hin wijn
4. een geitenbok als zondoffer

Hier zien we grotere brandoffers dan bij het dagelijks brandoffer en het brandoffer op de sabbat. Ter gelegenheid van de feesten worden geen lammeren of schapen als brandoffer gebracht, zoals wel gebeurde bij het dagelijks en wekelijks brandoffer, maar stieren. Het zijn ook grotere offers dan die welke bij de tweede serie worden gebracht. Daar is sprake van één stier, terwijl hier twee stieren worden gebracht. Bij deze drie feesten wordt tevens een ram als brandoffer gebracht. En telkens wordt er gesproken van zeven schapen of lammeren.

Al die offers spreken van de Heer Jezus. De stier stelt voor hoe Hij in onweerstaanbare kracht Zijn weg naar het kruis ging en Zich daar volkomen aan God opofferde. De ram stelt voor dat Hij dat deed in volmaakte toewijding aan God. Het schaap of het lam beeldt uit dat Hij het hele werk volbracht zonder enige klacht, zonder enige terughoudendheid, volkomen gewillig. Het getal zeven onderstreept dat Hij een volkomen verlossing heeft bewerkt door Zijn werk aan het kruis. Hij is het *“Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt”* (Jh 1:29).

God wil dat we Hem die offers brengen als bewijs ook van onze erkenning en instemming met Zijn waardering van het offer van Zijn Zoon. Er zijn dagelijks, wekelijks, maandelijks en jaarlijks speciale gelegenheden om Hem te eren voor het grote werk dat Zijn Zoon verrichtte en Hem te vertellen over de bijzondere Persoon Die Zijn Zoon is. Het roept ons, kinderen van God, op om elke omstandigheid waarin we verkeren te maken tot een gelegenheid om God te danken (1Th 5:18). Als Hij alles voor ons is, zal ons dat niet moeilijk vallen. We zullen ons dan uitputten in het vertellen aan de Vader Wie de Heer Jezus voor ons is. Om dat te kunnen, zullen we de Schrift willen onderzoeken om steeds meer van de heerlijkheid van de Zoon te leren kennen.

Dankt in alles, want dit is [de] wil van God in Christus Jezus jegens u. (1Th 5:18)

Offers bij het feest van nieuwe maan | verzen 11-15

11 Ook aan het begin van elke maand moet u de HEERE een brandoffer aanbieden: twee jonge stieren – de jongen van een rund – één ram en zeven lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek. 12 Verder drie tiende [efa] meelbloem per jonge stier als graanoffer°, met olie gemengd, en twee tiende [efa] meelbloem als graanoffer°, met olie gemengd, per ram, 13 en een tiende [efa] meelbloem per lam als graanoffer°, met olie gemengd. Het is een brandoffer, een aangename geur, een vuuroffer voor de HEERE. 14 En de bijbehorende plengoffers moeten zijn: een halve hin wijn bij de jonge stier, een derde hin bij de ram, en een kwart hin bij het lam. Dit is het maandelijkse brandoffer, voor elke maand van het jaar. 15 En één geitenbok moet als zondoffer voor de HEERE worden bereid, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende plengoffer.

De uitdrukking “het begin van elke maand” komt alleen hier in de vijf boeken van Mozes voor. Dat heeft mogelijk te doen met het feit dat het gaat om de ervaringen en veranderingen waaraan een volk in de woestijn onderhevig is. Steeds weer maakt God een nieuw begin mogelijk.

Het Feest van nieuwe maan spreekt van het nieuwe licht dat God op Zijn getuigenis op aarde laat schijnen, terwijl het nog nacht is. Dit getuigenis wordt nu met name gegeven door de gemeente op aarde terwijl het in de wereld nacht is.

Dit getuigenis kan alleen gegeven worden op grond van het werk van de Heer Jezus als het brandoffer, dat is Zijn verheerlijking van God. De ram spreekt van de toewijding van de Heer Jezus. Hij is ons voorbeeld voor toewijding. De mens getuigt op aarde, waar de zonde nog aanwezig is. Vandaar dat er ook sprake is van een zondoffer, waarmee aangegeven wordt dat de Heer Jezus de macht van de zonde heeft tenietgedaan.

Offers bij het Pascha | *verzen 16-25*

16 In de eerste maand, op de veertiende dag van de maand, is het Pascha voor de HEERE, 17 en op de vijftiende dag van deze maand is het feest; zeven dagen moeten er ongezuurde [broden] gegeten worden. 18 Op de eerste dag moet er een heilige samenkomst zijn; geen enkel dienstwerk mag u [dan] doen. 19 Maar u moet een vuuroffer als brandoffer aan de HEERE aanbieden: twee jonge stieren – de jongen van een rund – één ram en zeven lammeren van een jaar oud. Ze moeten zonder enig gebrek zijn. 20 En het bijbehorende graanoffer^o moet meelbloem zijn, met olie gemengd; drie tiende [efa] moet u bij de jonge stier doen, en twee tiende bij de ram. 21 Een tiende [efa] per lam moet u bij de zeven lammeren doen. 22 Vervolgens één bok als zondoffer om verzoening voor u te doen. 23 Naast het morgenbrandoffer, dat tot voortdurend brandoffer dient, moet u deze dingen doen.

24 Dienovereenkomstig moet u zeven dagen [lang] elke dag het voedsel van het vuuroffer bereiden als een aangename geur voor de HEERE; het moet bereid worden naast het voortdurende brandoffer, met het bijbehorende plengoffer. 25 Op de zevende dag moet u een

heilige samenkomst houden; geen enkel dienstwerk mag u [dan] doen.

Het Pascha is de gedachtenis aan de verlossing uit Egypte. Het paaslam herinnert aan de dood van de Heer Jezus die nodig was voor onze bevrijding uit de macht en slavernij van de satan, de zonde en de wereld, voorgesteld in de farao en Egypte. Het paaslam wordt hier niet genoemd. Het Pascha vloeit als het ware over in het Feest van de ongezuurde broden waarmee de nauwe verbinding tussen die twee wordt aangeduid.

In *Lukas 22:1* wordt het zo gezegd: *“Het feest van de ongezuurde broden nu, pascha geheten, was nabij.”* De nadruk ligt op het Feest van de ongezuurde broden, maar aan het uitgangspunt ervan kan niet worden voorbijgegaan. Het Pascha en het Feest van de ongezuurde broden vormen een eenheid en kunnen niet van elkaar gescheiden worden, hoewel ze wel van elkaar onderscheiden worden.

De verbinding tussen het Pascha en het Feest van de ongezuurde broden heeft voor ons een belangrijke betekenis. Het Pascha spreekt ons van Christus (*1Ko 5:7*). Het Feest van de ongezuurde broden betekent voor ons, voor wie Christus *“is geslacht”*, dat er in ons leven geen enkele plaats mag zijn voor de zonde (waarvan zuurdeeg onveranderlijk een beeld is). Ons leven mag integendeel een feest zijn waarin oprechtheid en waarheid de glans van dit feest bepalen (*1Ko 5:8*).

Zuivert het oude zuurdeeg uit, opdat u een nieuw deeg bent; u bent immers ongezuurd. Want ook ons pascha, Christus, is geslacht.
(*1Ko 5:7*)

Laten wij daarom feestvieren, niet met oud zuurdeeg, ook niet met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met ongezuurde [broden] van oprechtheid en waarheid.
(*1Ko 5:8*)

De offers die op dit feest worden gebracht, bepalen ons erbij dat we dit feest alleen kunnen vieren omdat Hij is geweest wat in deze offers wordt voorgesteld. Als we deze offers brengen – en God vraagt dat van ons! – worden we er zelf ook steeds aan herinnerd wat de Heer Jezus is geweest en heeft gedaan voor God en dat wij alleen daardoor dit feest kunnen vieren.

Offers bij het Wekenfeest | *verzen 26-31*

26 Ook op de dag van de eerstelingen, als u op uw Wekenfeest de HEERE een nieuw graanoffer^o aanbiedt, moet u een heilige samen-

komst houden; geen enkel dienstwerk mag u [dan] doen. 27 Dan moet u een brandoffer aanbieden, als een aangename geur voor de HEERE: twee jonge stieren – de jongen van een rund – één ram [en] zeven lammeren van een jaar oud, 28 en het bijbehorende graanoffer^o van meelbloem, met olie gemengd: drie tiende [efa] per jonge stier, twee tiende per ram, 29 [en] een tiende [efa] per lam bij de zeven lammeren. 30 [Vervolgens] één geitenbok om verzoening voor u te doen. 31 Naast het voortdurende brandoffer en het bijbehorende graanoffer^o moet u [deze dingen] doen. Ze moeten voor u zonder enig gebrek zijn, en [vergezeld gaan van] de bijbehorende plengoffers.

Het Wekenfeest of Pinksterfeest volgt vijftig dagen (of zeven weken) na het Pascha en valt dus in de derde maand. Op dit feest worden de eerstelingen van de oogst als een nieuw spijsoffer aan de HEERE gebracht.

Wat hier gebeurt moet onderscheiden worden van de eerstelingsgarve die na het Pascha werd gebracht (zie Lv 23:9-14). De eerstelingsgarve spreekt van de opstanding van Christus als de Eersteling uit de doden (1Ko 15:20). Het Feest van de eerstelingen of Pinksterfeest echter spreekt van wat er in *Handelingen* 2 plaatsvindt. Daar worden op het Pinksterfeest de gelovigen tot één lichaam gedoopt en ontstaat de gemeente (zie Hd 2:1-4). De gemeente is als lichaam verbonden aan Christus als het Hoofd en is “in zekere zin een eersteling van zijn schepselen” (Jk 1:18).

Maar nu, Christus is opgewekt uit [de] doden, als eersteling van hen die ontslapen zijn. (1Ko 15:20)

Hoofdstuk 29

De tweede serie van drie feesten valt in de tweede helft van het jaar. De offers ter gelegenheid van die feesten worden alle in de zevende maand gebracht. Evenals de feesten van de eerste serie op een speciale manier bij elkaar horen, horen ook de feesten van de tweede serie op een speciale manier bij elkaar. De eerste serie is vooral van toepassing op de gemeente, de tweede serie heeft vooral met het oog op Israël betekenis.

Op het Feest van het geklank op de eerste dag (*verzen 1-6*), en op de grote Verzoendag op de tiende dag (*verzen 7-11*) worden als offers gebracht boven de andere op die dag te brengen offers:

1. - één jonge stier als brandoffer en
  - een spijsoffer van drie tiende meelbloem met olie gemengd,
2. - één ram als brandoffer en
  - een spijsoffer van twee tiende meelbloem met olie gemengd,
3. - zeven gawe eenjarige schapen als brandoffer met per schaap
  - een spijsoffer van een tiende meelbloem met olie gemengd en
4. - een geitenbok als zondoffer

Op het Feest van loofhutten van de vijftiende tot de tweeëntwintigste dag (*verzen 12-38*) worden op de eerste dag gebracht, samen met de andere voor die dag voorgeschreven offers:

1. - dertien jonge stieren met per jonge stier
  - een spijsoffer van drie tiende fijn meel aangemaakt met olie
2. - twee rammen met per ram
  - een spijsoffer van twee tiende fijn meel aangemaakt met olie
3. - veertien eenjarige schapen met per schaap
  - een spijsoffer van een tiende fijn meel aangemaakt met olie
4. - een geitenbok als zondoffer

Deze offers worden ook gebracht op de tweede tot en met de zevende dag van het feest. Er is echter één uitzondering: elke dag wordt er een jonge stier minder geofferd.

Offers bij het Feest van het geklank | verzen 1-6

1 In de zevende maand nu, op de eerste dag van de maand, moet u een heilige samenkomst houden; geen enkel dienstwerk mag u [dan] doen. Het is voor u een dag [aangekondigd] door [bazuin]geschal. 2 Dan moet u een brandoffer bereiden, als een aangename geur voor de HEERE: één jonge stier – het jong van een rund – één ram [en] zeven lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, 3 en het bijbehorende graanoffer^o van meelbloem, met olie gemengd: drie tiende [efa] bij de jonge stier, twee tiende [efa] bij de ram, 4 en één tiende [efa] per lam bij de zeven lammeren; 5 en als zondoffer één geitenbok, om verzoening voor u te doen, 6 naast het maandelijkse brandoffer en het bijbehorende graanoffer^o, en het voortdurende brandoffer en het bijbehorende graanoffer^o, met de bijbehorende plengoffers, volgens de bepaling, als een aangename geur, een vuuroffer voor de HEERE.

De feesten van dit hoofdstuk spreken ons van wat God zal doen met Israël. Het begint met het Feest van het geklank. We leven in de eindtijd, waarin God weer met Israël gaat beginnen. We kunnen de tekenen waarnemen. Wij leven aan het eind van de woestijnreis van de christelijke gemeente. We kunnen misschien zeggen dat die periode is begonnen toen de roep weerklonk: “Zie, de Bruidegom! Gaat uit Hem tegemoet!” (Mt 25:6b). We kunnen dat zien als de voorbode van het Feest van het geklank. Als de Bruidegom, de Heer Jezus, voor de gemeente is gekomen en haar heeft opgenomen van de aarde, zal Hij Zich weer met Israël als Zijn volk op aarde gaan bezighouden.

Hij zal Zich weer met Israël kunnen bezighouden op grond van Zijn offer. Zijn offer is veelzijdig. Deze veelzijdigheid wordt weergegeven in de diverse soorten offers die hier worden gebracht. Het is goed om bij het vertellen aan de Vader over Wie de Heer Jezus voor Zijn hart is, ook te denken aan Zijn voornemens met betrekking tot Israël.

Offers op de grote Verzoendag | verzen 7-11

7 Ook op de tiende [dag] van deze zevende maand moet u een heilige samenkomst houden; u moet uzelf dan verootmoedigen, geen enkel werk mag u [dan] doen. 8 Maar u moet een brandoffer aanbieden, als een aangename geur voor de HEERE: één jonge stier – het jong

van een rund – één ram [en] zeven lammeren van een jaar oud. Ze moeten voor u zonder enig gebrek zijn. 9 En het bijbehorende graanoffer° van meelbloem, met olie gemengd: drie tiende [efa] per jonge stier, twee tiende [efa] per ram, 10 en een tiende [efa] per lam bij de zeven lammeren; 11 [en] als zondoffer één geitenbok, naast het zondoffer voor de verzoening en het voortdurende brandoffer, met het bijbehorende graanoffer° en de bijbehorende plengoffers.

De grote Verzoendag geeft uitdrukking aan de eerste uitwerking van Gods hernieuwde handelen met Zijn aardse volk. Er zal een grote verootmoediging plaatsvinden bij het volk, belijdenis van de zonden waarmee ze God hebben getergd. Het betreft de zonden van afgoderij en de verwerping van de Heer Jezus. Als ze zullen zien op Hem, zullen ze tot een grote en algemene rouwklacht komen (Op 1:7; zie ook Zc 12:10-14).

Zie, Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben; en alle stammen van het land zullen over Hem weklagen. Ja, Amen. (Op 1:7)

Dat zal leiden tot een overvloed aan offers die worden gebracht. De diepte van het zondebesef bewerkt een diepe en grote bewondering voor de Heer Jezus. Dat wordt in beeld hier gezien. Op de grote Verzoendag worden maar liefst dertien brandoffers gebracht. In *Leviticus 16* staat het zondoffer op de voorgrond, hier vooral het brandoffer.

Offers op het Loofhuttenfeest | *verzen 12-38*

12 Ook op de vijftiende dag van deze zevende maand moet u een heilige samenkomst houden; geen enkel dienstwerk mag u [dan] doen, maar zeven dagen [lang] moet u voor de HEERE een feest vieren. 13 U moet dan als vuuroffer een brandoffer aanbieden, [als] een aangename geur voor de HEERE: dertien jonge stieren – jongen van een rund – twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud. Ze moeten zonder enig gebrek zijn. 14 En het bijbehorende graanoffer° van meelbloem, met olie gemengd: drie tiende [efa] per jonge stier bij de dertien jonge stieren, twee tiende [efa] per ram bij de twee rammen, 15 en een tiende [efa] per lam bij de veertien lammeren; 16 en als zondoffer één geitenbok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer°, en het bijbehorende plengoffer.

17 Vervolgens op de tweede dag: twaalf jonge stieren – jongen van een rund – twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud,

zonder enig gebrek, 18 en het bijbehorende graanoffer^o, en de bijbehorende plengoffers bij de jonge stieren, bij de rammen en bij de lammeren, overeenkomstig hun aantal, volgens de bepaling; 19 en als zondoffer één geitenbok, naast het voortdurende brandoffer en het bijbehorende graanoffer^o, met de bijbehorende plengoffers.

20 Vervolgens op de derde dag: elf jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, 21 en de bijbehorende graanoffers^o en plengoffers bij de jonge stieren, bij de rammen en bij de lammeren, overeenkomstig hun aantal, volgens de bepaling; 22 en als zondoffer één bok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer^o en het bijbehorende plengoffer.

23 Vervolgens op de vierde dag: tien jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, 24 en het bijbehorende graanoffer^o en de bijbehorende plengoffers bij de jonge stieren, bij de rammen en bij de lammeren, overeenkomstig hun aantal, volgens de bepaling; 25 en als zondoffer één geitenbok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer^o en het bijbehorende plengoffer.

26 Vervolgens op de vijfde dag: negen jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, 27 en het bijbehorende graanoffer^o en de bijbehorende plengoffers bij de jonge stieren, bij de rammen en bij de lammeren, overeenkomstig hun aantal, volgens de bepaling; 28 en als zondoffer één bok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer^o en het bijbehorende plengoffer.

29 Vervolgens op de zesde dag: acht jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, 30 en het bijbehorende graanoffer^o en de bijbehorende plengoffers bij de jonge stieren, bij de rammen en bij de lammeren, overeenkomstig hun aantal, volgens de bepaling; 31 en als zondoffer één bok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer^o en de bijbehorende plengoffers.

32 Vervolgens op de zevende dag: zeven jonge stieren, twee rammen en veertien lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, 33 en het bijbehorende graanoffer^o en de bijbehorende plengoffers bij de jonge stieren, bij de rammen en bij de lammeren, overeenkomstig hun aantal, volgens de bepaling; 34 en als zondoffer één bok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer^o en het

bijbehorende plengoffer.

35 Op de achtste dag moet u een bijzondere samenkomst houden; geen enkel dienstwerk mag u [dan] doen. 36 U moet als vuuroffer een brandoffer offeren, [als] een aangename geur voor de HEERE: één jonge stier, één ram en zeven lammeren van een jaar oud, zonder enig gebrek, 37 en het bijbehorende graanoffer^o en de bijbehorende plengoffers bij de jonge stier, bij de ram en bij de lammeren, overeenkomstig hun aantal, volgens de bepaling;

38 en als zondoffer één bok, naast het voortdurende brandoffer, het bijbehorende graanoffer^o en het bijbehorende plengoffer.

De voorgaande offers getuigen al van overvloed. Daaraan wordt ter gelegenheid van dit laatste feest nog eens als het ware een vloedgolf van offers toegevoegd. Het stelt dan ook de uitbundige lofprijzing voor die God zal worden gebracht tijdens het vrederijk waarvan dit feest spreekt. We vinden die uitbundigheid bijvoorbeeld in de laatste psalmen van het boek *Psalmen*.

Het Loofhuttenfeest duurt zeven dagen, dat betekent een volmaakte periode. Evenals de sabbat verwijst dit feest naar het vrederijk. Het feest begint met dertien stieren. Het getal veertien zou van dubbele volmaaktheid spreken, maar de kennis van Christus bereikt ook in het vrederijk die volmaaktheid niet. We zien zelfs bij dit feest in het beeld van het afnemen van het aantal offers dat de waardering van het offer van Christus zal afnemen naarmate de tijd van het vrederijk verstrijkt. Maar het afnemen gaat niet verder dan tot “*op de zevende dag zeven stieren*” (vers 32). Bij het afnemen van de waardering blijft de volmaakte (waarvan het getal zeven spreekt) waarde van het werk zelf voor de aandacht staan.

We zien dit verschijnsel van afnemende waardering ook in de geschiedenis van de gemeente die in *Openbaring 2 en 3* profetisch aan ons wordt voorgesteld. Het begint met het verlaten van de eerste liefde in de zendbrief aan de gemeente te Efeze (*Op 2:4*) en eindigt met walgelijke lauwheid in de zendbrief aan de gemeente te Laodicéa (*Op 3:16*).

Maar Ik heb tegen u, dat u uw eerste liefde hebt verlaten. (Op 2:4)

Daarom omdat u lauw bent en niet heet of koud, zal Ik u uit mijn mond spuwen. (Op 3:16)

Maar er is sprake van een achtste dag. Dat spreekt van een nieuw begin en tevens van een begin zonder einde. Na de periode van het vrederijk

volgt de eeuwigheid. Daar is alles nieuw en zonder einde. Ook op die dag moeten de voorgeschreven offers worden gebracht. Alles wat van God is, hetzij in de tijd, hetzij voor de eeuwigheid, is uitsluitend gegrond op het werk van de Heer Jezus.

Op de achtste dag worden dezelfde offers gebracht als op de grote verzoendag. De grote Verzoening die door de Heer Jezus op het kruis is verricht, blijft tot in eeuwigheid de zekere basis van alles wat we daar voortdurend, zonder onderbreking en volmaakt mogen genieten (Hb 9:12; 10:14).

Bij alle volheid die bij alle feesten en vooral bij het Loofhuttenfeest aanwezig is, ontbreekt het zondoffer niet. Dat toont aan dat, hoezeer we ook gezegend zijn met alles wat het werk van Christus voor ons heeft bewerkt, we ook altijd zullen denken aan wat nodig was voor onze zonden. Nooit zullen we vergeten dat Zijn werk ook noodzakelijk was voor de reiniging van onze zonden (vgl. 2Pt 1:9).

..., ook niet door [het] bloed van bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed, is eens voor altijd ingegaan in het heiligdom na een eeuwige verlossing verworven te hebben. (Hb 9:12)

Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt die geheiligd worden. (Hb 10:14)

Want hij bij wie deze dingen niet zijn, is blind, kortzichtig, en is de reiniging van zijn vroegere zonden vergeten. (2Pt 1:9)

Bekrchtiging van het voorgaande | verzen 39-40

39 Deze dingen moet u voor de HEERE doen op uw feestdagen, naast uw geloften en de vrijwillige gaven bij uw brandoffers, bij uw graanoffers°, bij uw plengoffers en bij uw dankoffers°. 40 En Mozes zei [dit] tegen de Israëlieten, overeenkomstig alles wat de HEERE aan Mozes geboden had.

God geeft hier de bekrchtiging van het voorgaande. Tevens maakt Hij er melding van dat de gegeven voorschriften de vrijwilligheid van andere offers niet aantast. Hij heeft recht op onze aanbidding. Dat is terecht. Hij zoekt ook naar harten die Hem in vrijwillige aanbidding naderen (Jh 4:23). Een dergelijke gezindheid zien we in 2 Kronieken 30:23.

Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden. (Jh 4:23)

Nadat heel de gemeente overleg gepleegd had of [zij] nog zeven dagen [feest zouden] vieren, vierden zij [nog] zeven dagen [feest, met] blijdschap. (2Kr 30:23)

Na het verplichte vieren van het Loofhuttenfeest wordt er met een vrijwillig hart nog eens zeven dagen feest aan toegevoegd.

Schema van de offers van Numeri 28-29:

Tijd/periode	Tekst	Datum	Stier	Ram	Lam	Bok
Dagelijkse offers						
Morgen	28:3-8				1	
Avond	28:3-8				1	
Periodieke offers						
Wekelijks	28:9,10	Iedere sabbat			2	
Maandelijks	28:11-15	1e v.d. maand	2	1	7	1
Jaarlijkse offers (voor de feesten)						
Pascha	28:16	14.01				
Ongezuurde broden	28:17-25	15-21.01 p.d.	2	1	7	1
Pinksteren	28:26-31	In 3e maand	2	1	7	1
Geklank	29:1-6	01.07	1	1	7	1
Grote Verzoendag	29:7-11	10.07	1	1	7	1
Loofhutten 1e dag	29:12-16	15.07	13	2	14	1
2e t/m 6e dag	29:17-31	16.07 - 20.07	1 (p.d.)	2	14	1
7e dag	29:32-34	21.07	7	2	14	1
8e dag	29:35-38	22.07	1	1	7	1

Hoofdstuk 30

Het gaat nog steeds om een volk dat op het punt staat het beloofde land binnen te trekken. God bereidt Zijn volk daarop voor. Met het oog daarop heeft Hij in de vorige hoofdstukken gesproken over de offers, waarvan Hij verwacht dat Zijn volk die Hem zal brengen, met name op de feesten. Het betreft nationaal verplichte offers.

God verwacht nog iets van Zijn volk: hun toewijding. Dat komt in dit hoofdstuk aan de orde. Wij bieden Hem offers aan en wij bieden Hem onszelf aan. Het betreft hier persoonlijke vrijwillige beloften.

Niemand is verplicht een gelofte te doen. We moeten er goed over nadenken of we de gelofte kunnen nakomen, anders moeten we de gelofte niet doen. In algemene zin geldt deze regel: wie een gelofte doet aan de Heer, is gehouden die na te komen (*Pr 5:3-4*).

*Wanneer u aan God een gelofte doet,
stel [dan] niet uit die na te komen,
want Hij heeft geen welgevallen aan dwazen.
Kom na wat u belooft.
Het is beter dat u niet belooft,
dan dat u belooft maar niet nakomt.
(Pr 5:3-4)*

Mozes spreekt tot de stamhoofden | vers 1

1 Mozes sprak tot de hoofden van de stammen van de Israëlieten: Dit is de zaak die de HEERE geboden heeft:

De stamhoofden worden aangesproken omdat het om een familieaangelegenheid gaat. Zij moeten erop toezien dat in de voorkomende gevallen naar dit gebod van de HEERE wordt gehandeld in de familie die of het huwelijk dat het betreft.

Gelofte van een man | vers 2

2 Wanneer een man de HEERE een gelofte doet of een eed zwerft om een verplichting op zich te nemen, dan mag hij zijn woord niet schenden; overeenkomstig alles wat uit zijn mond komt, moet hij doen.

Er is verschil tussen een man en een vrouw die aanbieden iets voor de HEERE te doen of te laten. Een man is altijd verplicht de gelofte die hij doet, te houden. De gelofte kan zijn om iets van zijn eigendom aan de HEERE te geven of voor Hem te heiligen of om te vasten of zich van iets te onthouden.

De man is een beeld van Christus. Hij heeft gedaan “overeenkomstig alles wat uit zijn mond” is gekomen. De Heer Jezus heeft gezegd: “Zie, Ik kom om uw wil te doen, o God” (Hb 10:9; zie ook Ps 40:7-8). De verplichting die Hij daarin op Zich heeft genomen, is Hij ten volle nagekomen. Voor Hem was er geen weg terug of een ontslagen worden van Zijn gelofte. Toen Hij vroeg aan de Vader om de drinkbeker weg te nemen, bleek Zijn volmaakte toewijding uit de toevoeging: “Maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt” (Mk 14:36).

Gelofte van een vrouw in haar jeugd | verzen 3-5

3 Maar wanneer een vrouw de HEERE een gelofte doet, [en] in haar jeugd, terwijl ze [nog] in het huis van haar vader [woont], een verplichting [op zich] neemt, 4 en haar vader van haar gelofte hoort en van haar verplichting, die zij op zich genomen heeft, en haar vader tegen haar zwijgt, dan zijn al haar geloften en elke verplichting die zij op zich genomen heeft, van kracht. 5 Maar als haar vader haar [ervan] afhoudt, op de dag dat hij van al haar geloften hoort en van de verplichtingen die zij op zich genomen heeft, dan is het niet van kracht. De HEERE zal het haar vergeven, want haar vader heeft haar [ervan] afgehouden.

In deze verzen gaat het over de gelofte van een jeugdige, ongetrouwde vrouw die nog bij haar vader thuis woont. Als haar vader ervan hoort en zwijgt, stemt hij door zijn zwijgen ermee in en is de gelofte geldig. Als haar vader echter verbiedt dat zij die gelofte nakomt, dus weigert ermee in te stemmen, dan is de gelofte niet geldig. Ze heeft iets beloofd dat ze niet in staat is na te komen.

Dan schittert de genade van de HEERE: De HEERE zal haar te snel uitgesproken woorden vergeven (zie ook de verzen 8 en 12). Ze meende God een welgevallen te doen, maar was zich niet bewust van haar onbekwaamheid en haar onderdanige positie. Ze had eerst haar vader moeten raadplegen. Als haar gelofte iets nadeligs voor de familie inhoudt, zal haar vader haar van die belofte kunnen ontslaan. Alles wat zij zou kunnen beloven, behoort aan haar vader.

Haar gehoorzaamheid aan haar vader laat zij zien door af te zien van het houden van haar belofte. De gehoorzaamheid aan haar vader wordt door de HEERE zo hoog aangeslagen dat Hij haar vergeeft. Haar goede

bedoelingen waren toch niet naar de wil van God. Zij meende God een dienst te bewijzen, terwijl ze zich niet bewust was van de kwalijke gevolgen die haar gelofte had voor de familie.

In algemene zin geldt voor een vrouw die een gelofte doet, dat de geldigheid ervan afhankelijk is van wat de man onder wie zij staat, ermee doet. God geeft ieder mens een verantwoordelijkheid die in overeenstemming is met de positie die iemand heeft. God verwacht van de man die het hoofd is van de vrouw (1Ko 11:3) dat deze zijn verantwoordelijkheid kent.

Maar ik wil dat u weet, dat Christus het hoofd is van iedere man, en de man [het] hoofd van [de] vrouw, en God [het] hoofd van Christus. (1Ko 11:3)

De verhouding van de vrouw tot de man kan zijn die van een vader tot zijn dochter (verzen 3-5) en die van een man tot zijn echtgenote (verzen 6-8; 10-15). In de vrouw zien we een beeld van Israël. De HEERE staat met Israël in verbinding als een Vader (*"want Ik ben Israël tot een Vader"* Jr 31:9) en ook als Echtgenoot (Jr 31:32b, zie ook Jr 2:2).

... – Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE. (Jr 31:32)

Israël heeft God ook beloften gedaan. Het volk heeft tot driemaal toe uitgesproken: *"Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen"* (Ex 19:8; 24:3,7). En God heeft gezwegen. Hij heeft de belofte nooit tenietgedaan, maar die integendeel bekrachtigd door het volk de wet te geven. Israël is nog steeds verantwoordelijk voor de beloften waarmee het zich aan God heeft verbonden. God heeft in Zijn regering de beloften niet tenietgedaan, opdat het volk zou leren wat er in hun hart was.

Gelofte van een verloofde vrouw | verzen 6-8

6 Maar als zij een man heeft, en haar geloften of de onbezonnen uitspraak van haar lippen, waarmee zij een verplichting op zich genomen heeft, op haar rusten, 7 en haar man hoort [ervan], maar hij zwijgt tegen haar op de dag dat hij [ervan] hoort, dan zijn haar geloften van kracht, en zijn de verplichtingen die zij op zich genomen heeft, van kracht. 8 Maar als haar man op de dag dat hij [ervan] hoort, haar [ervan] afhoudt, dan verbreekt hij haar gelofte, die op haar rust, en de onbezonnen uitspraak van haar lippen, waarmee zij een verplichting op zich genomen heeft, en de HEERE zal het haar vergeven.

De *verzen 6-8* gaan waarschijnlijk over een verloofde vrouw die een gelofte heeft gedaan toen ze nog niet aan een man verbonden was en die gelofte nu meeneemt in het huwelijk. Haar man heeft nu over haar gelofte te beslissen op dezelfde wijze als eerst door de vader gebeurde. Als hij niet direct beslist dat de gelofte ongeldig is, moet zij die houden. Hij mag er later niet op terugkomen.

Ook deze situatie spreekt van Israël en de verhouding waarin het volk tot de HEERE staat. Israël heeft in de bruidstijd (Jr 2:2) geloften van trouw voor Gods aangezicht afgelegd.

Ga ten aanhoren van Jeruzalem prediken: Zo zegt de HEERE:

Ik denk aan u, aan de genegenheid van uw jeugd, aan de liefde van uw bruidsdagen, toen u achter Mij aan ging in de woestijn, in een land waarin niet wordt gezaaid. (Jr 2:2)

Gelofte van een weduwe of verstoten vrouw | vers 9

9 Wat betreft de gelofte van een weduwe of van een verstoten vrouw: alles waartoe zij zichzelf verplicht heeft, is voor haar van kracht.

Israël wordt ook voorgesteld in de weduwe en in de verstoten vrouw. Het zijn beelden van vrouwen die voor eigen rekening staan, ontdaan van de hulp van hun man. Ook die aspecten zijn herkenbaar in het volk Israël. Maar God zal hen niet in die staat laten. Hij zal Zich over Zijn volk ontfermen, omdat Zijn beloften onberouwelijk zijn (Rm 11:29). De Heer Jezus is voor eeuwig slaaf geworden en gekomen om de wil van God te doen. Hij heeft aan de geloften voldaan. Hij heeft volbracht wat het volk niet kon volbrengen.

Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. (Rm 11:29)

Gelofte van een getrouwde vrouw | verzen 10-15

10 Maar als zij in het huis van haar man een gelofte aflegt, of met een eed een verplichting op zich neemt, 11 en haar man [ervan] hoort, maar tegen haar zwiigt [en] haar [er] niet [van] afhoudt, dan zijn al haar geloften van kracht en is elke verplichting die zij op zich genomen heeft, van kracht. 12 Maar als haar man op de dag dat hij [ervan] hoort, deze nadrukkelijk verbreekt, dan is geen enkele uitspraak van haar lippen, van haar geloften en van de verplichting tegenover haarzelf van kracht; haar man heeft die verbroken en de HEERE zal het haar vergeven.

13 Elke gelofte en elke verplichting onder ede om zichzelf te verootmoedigen, kan haar man bekrachtigen of kan haar man verbreken. 14 Maar als haar man dag na dag nadrukkelijk tegen haar zwijgt, bekrachtigt hij al haar geloften of al de verplichtingen die op haar rusten; hij bekrachtigt ze, omdat hij op de dag dat hij [ervan] hoorde, tegen haar gezwegen heeft. 15 Maar als hij, nadat hij [ervan] gehoord heeft, ze [pas later] nadrukkelijk verbreekt, dan laadt hij haar onge-rechtigheid op zich.

Het ongeldig maken van de gelofte kan alleen gebeuren als die inlossing ervan wordt overgenomen door de man. Dat is wat de Heer Jezus heeft gedaan. Hij heeft de ongerechtigheid van Zijn volk (het overblijfsel) gedragen om Zijn volk van hun belofte te ontheffen (Ko 2:14).

...; de schuldbrief die tegen ons [getuigde] door zijn inzetten [en] die onze tegenstander was, heeft Hij uitgewist en die uit de weg geruimd door deze aan het kruis te nagelen. (Ko 2:14)

Wij, nieuwtestamentische gelovigen, zijn nu Gods volk dat de geestelijke zegeningen van het hemelse land in bezit mag nemen. Maar dan verwacht God ook van ons dat wij ons aan Hem zullen toewijden. Beloften zijn daarbij niet aan de orde. Wij zijn kinderen van God en als gemeente zijn wij de bruid van de Heer Jezus. Wij kunnen ons overtuigen van wat de wil van de Vader is door Gods Woord en de Geest Die in ons woont. Wij leven niet volgens beloften, maar in het kennen van Gods wil. Voor ons geldt het woord van de Heer Jezus in *Mattheüs 5:33-37*.

U hebt eveneens gehoord dat tot de ouden gezegd is: U zult geen valse eed zweren, maar de Heer uw eden houden. Maar Ik zeg u helemaal niet te zweren, niet bij de hemel, want hij is [de] troon van God; niet bij de aarde, want zij is [de] voetbank voor zijn voeten; niet bij Jeruzalem, want zij is [de] stad van de grote Koning; niet bij uw hoofd zult u zweren, want u kunt niet één haar wit of zwart maken. Laat uw woord ja echter ja zijn, [en uw] nee nee; en wat meer is dan dit, is uit de boze. (Mt 5:33-37)

Samenvatting | vers 16

16 Dit zijn de verordeningen die de HEE-RE Mozes geboden heeft met betrekking tot een man en zijn vrouw, met betrekking tot een vader en zijn dochter in haar jeugd, terwijl ze [nog] in het huis van haar vader [woont].

Dit slotvers is een bekrachtiging van het voorgaande gedeelte. Het geheel van wat in dit gedeelte over geloften wordt gezegd, wordt geopend (zie vers 1) en afgesloten met een nadrukkelijke mededeling dat het een gebod van de HEERE is.

Hoofdstuk 31

Opdracht wraak te nemen op de Midianieten | verzen 1-2

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Neem voor de Israëlieten wraak op de Midianieten; daarna zult u met uw voorgeslacht verenigd worden.

Mozes krijgt hier zijn laatste taak. Voordat het volk de zegeningen van het land in bezit kan gaan nemen, moet het volk de wraak van de HEERE over Midian voltrekken. De boze verbindingen met deze vijanden moeten worden verbroken, anders kan de zegen niet worden genoten. Die verbindingen zijn boos in Gods oog en vormen een verhindering voor Zijn zegen. God staat niet toe dat Zijn dienstknecht de wereld verlaat, voordat hij de volle verrekening heeft gezien. We zien hier ook dat een dienstknecht niet eerder wordt weggenomen dan nadat zijn taak volbracht is.

Midian is een broedervolk. Hij stamt ook af van Abraham, maar zijn moeder is Keturah (Gn 25:1-2). Zij zijn burens van Moab en hadden zich met hen verbonden om Israël

Abraham nam weer een vrouw, van wie de naam Keturah was. En zij baarde hem Zimran, Joksan, Medan, Midian, Jisbak en Suah. (Gn 25:1-2)

in het verderf te storten (Nm 22:4; 25:1-15). Op grond daarvan heeft God Zijn oordeel over hen uitgesproken (Nm 25:16-18) en laat dat nu door Zijn volk uitvoeren.

Het is goed nog eens te zeggen dat het volk van God verschillende soorten strijd heeft te voeren. Een van die soorten is de strijd tegen Amalek. Dat is een verdedigingsstrijd die zich afspeelt in de woestijn. Deze strijd stelt voor ons de dagelijkse strijd voor die er is tegen wat ons omringt in de wereld waarin we leven. Een andere soort strijd is die tegen de Kanaänieten. Dat is een aanvalsstrijd, die zich afspeelt in het land om het te veroveren. Die strijd stelt voor ons de strijd voor die we hebben te strijden om ons de geestelijke zegeningen die God ons heeft gegeven eigen te maken.

Hier gaat het om de strijd tegen Midian. Dat is een aanvalsstrijd, die zich afspeelt in de woestijn. Maar er is een verschil met de strijd tegen Amalek. Aan de strijd tegen Amalek is niet te ontkomen. Die tegen Midian had wel voorkomen kunnen worden, maar is nodig geworden

vanwege de eigen ontrouw van het volk. Het volk had zich met die vijand verbonden als gevolg van de leer van Bileam.

Het gebeurt wel dat we als vijanden tegenover de wereld komen te staan omdat we vriendschappelijke betrekkingen met haar hebben onderhouden. Die vriendschap is een valstrik voor ons geworden. Niettemin geeft God ons een volkomen overwinning, zodra we de wereld als vijandig gaan beschouwen. Alleen moet alles wat ons verleidde, totaal vernietigd worden, zonder compromis.

Dat is wat we ook in de christenheid vinden, bijvoorbeeld als een christen niet als vreemdeling in de wereld verblijft, maar zich ermee vermengt, vaak met fraaie, maar wel onbijbelse motieven. We kunnen pret maken met de mensen van de wereld. Maar waar is de grens? Als we ons bewust worden dat we te ver zijn gegaan, merken we hoeveel moeite het kost om ons ervan los te maken. Als we ons ergens in hebben begeven waar we niet hoorden, vraagt het strijd om er weer los van te komen. Dat had niet nodig hoeven te zijn als we trouw waren gebleven.

Wie ten strijde moeten trekken | *verzen 3-6*

3 En Mozes sprak tot het volk: Laten er mannen uit uw midden zich voor de strijd toerusten, en zich tegen Midian keren om de wraak van de HEERE aan Midian te voltrekken. 4 Van alle stammen van Israël moet u er duizend per stam ten strijde laten trekken. 5 Zo werden er uit de duizenden van Israël duizend per stam geleverd, twaalfduizend, toegerust voor de strijd. 6 Mozes liet hen ten strijde trekken, duizend per stam, hen en Pinehas, de zoon van Eleazar, de priester, ten strijde, met de heilige voorwerpen en de trompetten voor het geschal in zijn hand.

De HEERE spreekt over de wraak van de Israëlieten op de Midianieten (*vers 1*). Als Mozes erover spreekt, heeft hij het over de wraak van de HEERE. Met een klein deel van het volk moet er tegen de vijand worden gestreden, opdat duidelijk zal zijn dat God de overwinning heeft gegeven. Het hele volk, elk onderdeel ervan, moet een aandeel in die strijd hebben. Elke stam levert evenveel mannen.

De aanvoerder is niet Jozua maar Pinehas, de priester. Dat vereiste de omstandigheden van het falen van het volk. Een priester is aanvoerder van deze strijd, omdat deze strijd reiniging moet bewerken van de

besmetting die over Israël is gekomen door de verbinding met Midian. Pinehas leidt de strijd omdat hij zich al eerder heeft onderscheiden in de strijd tegen Midian (Nm 25:7-8). Hij heeft zijn zwaard al een keer ten oordeel over Midian gebruikt. Als wij ons laten meeslepen, weg van God, en we willen terug, dan moet Pinehas voorop, met het zwaard. Hij is de man die de heiligheid van God kent.

Pinehas weet dat de overwinning van de HEERE moet komen. Daarom heeft hij de trompetten bij zich, opdat de HEERE die zal horen (Nm 10:9). Priesters kunnen alarm blazen en Gods hulp inroepen in deze noodzakelijke strijd. Met “*de heilige voorwerpen*” worden waarschijnlijk de trompetten bedoeld. Dat ze daarna nog worden genoemd, betekent dan dat “*de trompetten*” een nadere omschrijving van die heilige voorwerpen zijn. Het lijkt niet waarschijnlijk dat met “*het heilige gerei*” bijvoorbeeld de urim en de tummim (zie Ex 28:30) worden bedoeld, omdat Pinehas nog geen hogepriester was.

De strijd en het resultaat daarvan | verzen 7-12

7 En zij stredden tegen Midian zoals de HEERE Mozes geboden had; zij doodden al wie mannelijk was. 8 Behalve hen die door hen verslagen werden, doodden zij ook de koningen van Midian: Evi, Rekem, Zur, Hur en Reba, de vijf koningen van Midian; ook doodden zij Bileam, de zoon van Beor, met het zwaard.

9 Maar de Israëlieten voerden de vrouwen van Midian en hun kleine kinderen als gevangenen weg en roofden al hun dieren, al hun vee en al hun vermogen. 10 Ook verbrandden zij al hun steden in hun woongebieden en al hun tentenkampen met vuur. 11 Zij namen heel de buit en alles wat meegenomen kon worden aan mensen en aan dieren, 12 en zij brachten de gevangenen en wat aan buit meegenomen was, bij Mozes, bij de priester Eleazar en bij de gemeenschap^o van de Israëlieten in het kamp, in de vlakten van Moab, aan de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho.

Maar de Israëlieten deden wat slecht was in de ogen van de HEERE. Toen gaf de HEERE hen over in de hand van Midian, zeven jaar. Toen Midian de overhand kreeg over Israël, maakten de Israëlieten vanwege Midian voor zichzelf de holen gereed die in de bergen zijn, en de grotten en de bergvestingen. Want het gebeurde, telkens als Israël gezaaid had, dat Midian optrok. Ook Amalek en de mensen van het oosten trokken tegen hen op. (Ri 6:1-3)

Alle mannen worden gedood. Dat niet het hele volk is uitgeroeid zien we later, als Midian weer een geduchte vijand van het volk is (Ri 6:1-3). De vijf koningen waren

hoofden van Midianietische stammen (zie *Numeri 25:15*, waar Zur 'stamhoofd' wordt genoemd, en *Jozua 13:21* waar over 'vorsten' wordt gesproken).

Ook Bileam ontkomt niet aan het oordeel. Zijn naam wordt verbonden aan die van de vijf koningen. Het lijkt erop dat hij hun adviseur is geweest. Hij valt met de vijanden van Gods volk met wie hij zich had verbonden. Hij had gewenst de dood van de oprechten te sterven (*Nm 23:10*), maar hij bleef in zijn boosheid leven. Tot het volk van de oprechten had hij niet willen toetreden. Waar hij in zijn leven van was gescheiden, was hij in zijn dood van gescheiden en dat zal hij tot in eeuwigheid blijven.

In Zijn genade geeft God een grote overwinning met veel buit. Hij strijdt voor Zijn volk, omdat Zijn eer ermee gemoeid is. Als wij door valse invloeden worden meegesleept, is daar ook Gods eer mee gemoeid.

Nadere bevelen van Mozes | *verzen 13-20*

13 Mozes, de priester Eleazar en alle leiders van de gemeenschap° gingen buiten het kamp, hun tegemoet. 14 Mozes werd erg kwaad op de aanvoerders van het leger, de bevelhebbers van duizend en de bevelhebbers van honderd die van de krijgsdienst [terug]kwamen. 15 En Mozes zei tegen hen: Hebt u alle vrouwen laten leven? 16 Zie, zij waren door de raad van Bileam voor de Israëlieten de aanleiding tot trouwbreuk tegen de HEERE, in het geval van Peor, waardoor de plaag kwam onder de gemeenschap° van de HEERE. 17 Nu dan, dood al wie mannelijk is onder de kleine kinderen, en dood elke vrouw die gemeenschap met een man heeft gehad door met een man te slapen. 18 Maar laat alle kinderen van het vrouwelijk geslacht die [nog] geen gemeenschap gehad hebben door met een man te slapen, voor u in leven.

19 En u, sla uw kamp op buiten het kamp, zeven dagen [lang]. Ieder die een persoon gedood en ieder die een verslagene aangeraakt heeft, moet zich op de derde dag en op de zevende dag ontzondigen, u en uw gevangenen. 20 Ook moet u alle kleding, alle leren voorwerpen, alles wat van geiten[haar] gemaakt is, en alle houten voorwerpen ontzondigen.

Aan de zijde van het volk is er geen enkel verlies (*vers 49*), een bewijs dat deze strijd van en voor God is. Maar nu moet het volk nog leren dat het kwaad radicaal moet worden uitgeroeid. Dat moeten wij ook leren. De mannen werden wel gedood, want zij vormden een groot gevaar door hun kracht. Maar ook de vrouwen moesten worden gedood, want hun gevaar was nog groter door hun verleiding. Juist zij waren het die het volk zoveel onheil hadden bezorgd. Maar de maagden van Midian hoefden niet te worden gedood. Zij hadden zich niet geleend voor de hoererij. Dat leert ons dat wij onderscheid moeten maken in het uitoefenen van het oordeel.

Verder leren we dat bezig zijn met kwaad, ook al is het in opdracht van de Heer, verontreinigt. Het is noodzakelijk zich ervan te reinigen, zich te ontzondigen, door gebruik te maken van het reinigingswater. Het lezen van Gods Woord bewerkt die reiniging.

Voorschriften voor ontzondiging | *verzen 21-24*

21 En de priester Eleazar zei tegen de krijgslieden die ten strijde getrokken waren: Dit is de wetsverordening die de HEERE Mozes geboden heeft. 22 Alleen het goud, het zilver, het koper, het ijzer, het tin en het lood, 23 elk ding dat vuurovast is, moet u door het vuur laten gaan, zodat het rein wordt; alleen moet het door het reinigingswater ontzondigd worden. Maar alles wat niet vuurovast is, moet u [alleen] door het water laten gaan. 24 Ook moet u op de zevende dag uw kleren wassen, zodat u rein wordt; daarna mag u [weer] in het kamp komen.

Alles wat Israël heeft buit gemaakt, moet worden gereinigd. De reiniging vindt plaats door het in het vuur te brengen en daarna met water te wassen. Wat het vuur niet kan verdragen moet alleen met water worden gereinigd. De uitvoering van de reiniging gebeurt onder verantwoording van Eleazar, die als hogepriester erop moet toezien dat de reiniging strikt naar het voorschrift van *hoofdstuk 19* gebeurt.

Niets kan door Israël worden gebruikt als het niet eerst door het vuur is gegaan. De buit die voortkomt uit onze ontrouw moet ook worden gereinigd, om zo geschikt te worden voor eigen gebruik. Alles wat in de handen van Midian is geweest en daardoor onrein is, moet worden gereinigd. Alle onbijbelse praktijken van doop en avondmaal zijn een

gevolg van onze ontrouw. Als doop en avondmaal weer teruggebracht worden op de grondslag van de Bijbel, als ze worden gereinigd van wat daarmee in strijd is, kunnen ze weer als zegen uit Gods hand worden aangenomen en worden gebruikt tot Zijn eer.

Het vuur en het water moeten zo worden toegepast op elke waarheid die wij belijden en elke praktijk die wij daaraan verbinden om het te gebruiken voor God. Het vuur spreekt van oordeel, het water spreekt van het Woord van God. Vuur verteert wat niet voor God kan bestaan, water verwijdert vuil en maakt schoon. Alles wat onder Gods oordeel is geweest en in overeenstemming is met Gods Woord, kan worden gebruikt tot Zijn verheerlijking. Als we zover komen, is dat het gevolg van het hogepriesterlijk werk van de Heer Jezus dat Hij als de ware Eleazar voor ons verricht. Hij brengt ons ertoe alles zo te zien en te doen dat God het kan aanvaarden.

Hoe de buit moet worden verdeeld | *verzen 25-31*

25 Verder sprak de HEERE tot Mozes: 26 Neem het aantal op van wat meegenomen is aan gevangenen, aan mensen en aan dieren, u en de priester Eleazar en de familiehoofden van de gemeenschap°. 27 En verdeel wat meegenomen is, in twee helften, tussen hen die aan de strijd deelgenomen hebben, die met het leger uitgetrokken zijn, en heel de gemeenschap°. 28 Daarna moet u de strijdbare mannen die met het leger uitgetrokken zijn, een heffing voor de HEERE opleggen, één op de vijfhonderd van de mensen, van de runderen, van de ezels en van de schapen. 29 Van de voor hen [bestemde] helft moet u [dat] nemen en [dat] aan de priester Eleazar geven als een hefoffer voor de HEERE. 30 Maar van de helft voor de Israëlieten moet u één gevangene op de vijftig nemen, van de mensen, van de runderen, van de ezels en van de schapen, van al de dieren, en ze aan de Levieten geven, die de taak ten behoeve van de tabernakel van de HEERE vervullen. 31 Mozes en de priester Eleazar deden zoals de HEERE Mozes geboden had.

De buit moet in twee delen verdeeld worden. De ene helft is voor de strijders, de andere helft is voor het volk. Naar verhouding krijgen de krijgslieden meer. Maar zij hebben dan ook de moeiten, inspanningen en gevaren van de strijd ondergaan. De buit is dus niet alleen voor de

krijgslieden. David handelt later op dezelfde manier (zie 1Sm 30:21-25; zie en vgl. Jz 22:8).

De HEERE zorgt ervoor dat elke Israëliet in de blijdschap van de overwinning kan delen. Hij kiest wie aan de strijd deelnemen en eert hen. Maar Hij wil ook hen eren die naar Zijn soevereine wil achtergebleven zijn en die op de hun aangewezen plaats getrouw hun taak naar Zijn wil hebben vervuld.

Niet iedereen is even geschikt om aan de strijd deel te nemen. Als gelovigen geestelijke overwinningen behalen, moet de buit met allen worden gedeeld. De geestelijke rijkdom die iemand verwerft, moet met andere gelovigen worden gedeeld.

Petrus heeft een keer een val gemaakt. Hij heeft de Heer Jezus verloochend. Dat kwam omdat hij zich met de wereld had verbonden. Hij was in hun midden gaan zitten (zie Lk 22:55). De Heer heeft die verloochening zelfs voorzegt. Maar Hij heeft erbij gezegd dat Petrus zich van die kwalijke weg zou bekeren. En Hij verbond er een opdracht aan voor Petrus. Na die bittere ervaring zou Petrus een instrument tot zegen voor anderen worden (zie Lk 22:31-34). Zijn brieven zijn er het bewijs van dat hij die opdracht heeft uitgevoerd.

De krijgslieden moeten ook een deel afstaan aan de HEERE. Dit deel komt ten goede aan de Levieten. Hun dienst staat ook in het teken van de priesterdienst. Levieten worden bemoedigd in hun taak als zij meedelen in de buit. Onze geestelijke overwinningen moeten bijdragen tot bevordering van de Levietendienst en via hen ook aan de priesterdienst.

Alles staat in verbinding met de tabernakel (verzen 30,47) waar uiteindelijk de geestelijke winst van elke overwinning terecht komt. Daar wordt God gediend en heeft Gods volk gemeenschap met Hem en met elkaar. De samenkomsten van de gelovigen worden dan plaatsen waar gelovigen rijker vandaan gaan dan ze er kwamen.

Hoe de buit wordt verdeeld | verzen 32-47

32 Wat meegenomen was, het overschot van de buit die het krijgsvolk geroofd had, waren zeshonderdvijfenzeventigduizend schapen, 33 en tweeënzeventigduizend runderen, 34 en eenenzestigduizend ezels; 35 en mensen, namelijk vrouwen die [nog] geen gemeenschap had-

den gehad door met een man te slapen, alles [bij elkaar] tweeënder-tigduizend personen.

36 De helft [daarvan, namelijk] het aandeel voor hen die met het leger uitgetrokken waren, was een aantal van driehonderdzevenendertig-duizend vijfhonderd schapen. 37 De heffing voor de HEERE van de schapen was zeshonderdvijfzeventig [schapen]. 38 En [er waren] zesendertigduizend runderen, en de heffing daarvan voor de HEERE was tweeënzeventig. 39 En [er waren] dertigduizend vijfhonderd ezels, en de heffing daarvan voor de HEERE was eenenzestig. 40 En [er waren] zestienduizend mensen, en de heffing daarvan voor de HEERE was tweeëndertig personen. 41 En Mozes gaf de schatting, het hefoffer voor de HEERE, aan de priester Eleazar, zoals de HEERE Mozes geboden had.

42 En van de helft voor de Israëlieten, die Mozes van de mannen die gestreden hadden, afgescheiden had 43 – de helft voor de gemeenschap^o bestond uit driehonderdzevenendertigduizend vijfhonderd schapen, 44 zesendertigduizend runderen, 45 dertigduizend vijfhonderd ezels, 46 en zestienduizend mensen – 47 van die helft voor de Israëlieten nam Mozes één gevangene uit vijftig, van de mensen en van de dieren; en hij gaf ze aan de Levieten, die de taak ten behoeve van de tabernakel van de HEERE vervulden, zoals de HEERE Mozes geboden had.

De buit en de verdeling ervan was als volgt:

Buit aan **schapen**: 675.000

- voor de soldaten: 337.500 waarvan 675 (=1/1000 v. 675.000) voor de HEERE
- voor het volk: 337.500 waarvan 6.750 (=1/100 v. 675.000) voor de Levieten

Buit aan **runderen**: 72.000

- voor de soldaten: 36.000 waarvan 72 voor de HEERE
- voor het volk: 36.000 waarvan 720 voor de Levieten

Buit aan **ezels**: 61.000

- voor de soldaten: 30.500 waarvan 61 voor de HEERE
- voor het volk: 30.500 waarvan 610 voor de Levieten

Buit aan **mensen**: 32.000

- voor de soldaten: 16.000 van wie 32 voor de HEERE
- voor het volk: 16.000 van wie 320 voor de Levieten

De vrijwillige gave van de buit | *verzen 48-54*

48 Toen kwamen de aanvoerders van de duizenden van het leger, de bevelhebbers van duizend en de bevelhebbers van honderd, naar voren, bij Mozes. 49 En zij zeiden tegen Mozes: Uw dienaren hebben het aantal opgenomen van de strijdbare mannen die onder ons bevel stonden; van ons ontbreekt niet één man. 50 Daarom zullen wij de HEERE een offergave brengen, ieder wat hij gevonden heeft: een gouden voorwerp, een ketting, een armband, een ring, een oorring of een halssieraad, om voor ons leven verzoening te doen voor het aangezicht van de HEERE.

51 Mozes en de priester Eleazar namen het goud van hen aan, allemaal kunstig gemaakte voorwerpen. 52 Al het goud van het heffoffer dat zij de HEERE brachten, van de bevelhebbers van duizend en de bevelhebbers van honderd, bedroeg zestienduizend zeventiendertig sikkels. 53 De krijgslieden hadden ieder voor zichzelf [het nodige] geroofd. 54 Zo namen Mozes en de priester Eleazar dat goud aan van de bevelhebbers van duizend en van honderd, en zij brachten het in de tent van ontmoeting^o, voor het aangezicht van de HEERE, tot gedachtenis voor de Israëlieten.

Er vindt een spontane actie van de oversten plaats en wel uit dankbaarheid. Ze zijn onder de indruk van het feit dat er niemand omgekomen is. Ze schrijven dat niet toe aan hun eigen bekwaamheid. Door hun ontrouw waren er in *hoofdstuk 25* velen omgekomen. Nu er niemand is omgekomen, geven ze God daarvoor de eer.

De Heer Jezus zal er ook voor zorgen dat niemand die bij Hem hoort, verloren gaat (*Jh 17:12*). Er zal in de eeuwige heerlijkheid niemand gemist worden van allen die op aarde voor de Heer gestreden hebben. Al-

Toen Ik bij hen was, bewaarde Ik hen in uw naam. Hen die U Mij hebt gegeven, heb Ik bewaakt en niemand van hen is verloren gegaan ... (Jh 17:12)

len bereiken de behoudenis die zich houden aan het Woord van God. Zie het beeld hiervan in *Handelingen 27*, dat besluit met: "En zo gebeurde het, dat allen behouden aan land kwamen" (*vers 44*). Hem zal daarvoor tot in

alle eeuwigheid de lof worden gebracht. Deze zekerheid zal ons er trouwens nu al toe brengen dat we Hem aanbidden in “*de tent der samenkomst*”.

Van geestelijke aanvoerders mag worden verwacht dat zij meer begrip hebben van Gods goedheid. Hier staat zelfs vermeld dat deze dingen worden gegeven om verzoening te doen. Het is uitzonderlijk dat aan materialen verzoening wordt toegeschreven. Dat is altijd aan het bloed voorbehouden.

Toch zijn er uitzonderingen. Verzoening gebeurde ook door reukwerk in *Numeri 16*, hoewel daar wel verbinding is met het altaar waar de kolen vandaan kwamen. In *Exodus 30* vindt verzoening plaats door zilver. Om voor God te kunnen bestaan moest een prijs worden betaald. Dan ging iemand tot de getelden behoren. Verzoening betekent bedekken.

Normaal is dat verzoening met zonden te maken heeft, dat die worden bedekt. Hier gaat het erom dat Gods heerlijkheid Zijn volk bedekt, nadat het gefaald heeft. Het gaat hier om de erkenning dat het alleen om Zijn heerlijkheid gaat en dat wij daarin willen schuilen, ook al betreft het oorzaken die we aan onszelf te wijten hebben.

Het goud wordt door Mozes en Eleazar gebracht in de tent der samenkomst (zie en vgl. *1Kr 18:11*; *2Kr 15:18*). Alle ervaringen zouden onze samenkomsten moeten verrijken. Elke samenkomst zou een afspiegeling moeten zijn van alle ervaringen die we de afgelopen week hebben opgedaan waardoor we onder de indruk van Gods goedheid en trouw en heerlijkheid zijn gekomen.

In de geschiedenis van dit hoofdstuk zien we een illustratie van het raadsel van Simson: hier gaat spijze uit van de eter en zoetigheid van de sterke (zie *Ri 14:14*). Wat de vijand (de eter, de sterke) tot verderf van het volk wilde doen zijn, werkt uit tot eer van God en zegen voor Zijn volk (spijze en zoetigheid).

Numeri 32

Om de les van dit hoofdstuk te begrijpen, moeten we weten wat het land voorstelt en wat het Overjordanse voorstelt. Het land Kanaän is het land waarin het volk de zegen van God mag genieten. Voor de christen is Kanaän een beeld van de hemelse gewesten, waarin God hem “gezegend heeft met alle geestelijke zegening” (Ef 1:3).

Om in het land te komen moet de Jordaan worden overgestoken. Die rivier is een beeld van de dood en de opstanding van de Heer Jezus. Alleen wie in Hem gelooft, is in Christus gezet in de hemelse gewesten. Hemelse zegeningen zijn de specifieke zegeningen van de gelovige. Alleen wie zich dat ook bewust is, zal de zegen daarvan genieten.

Het Overjordanse is het land aan de woestijnkant of oostkant van de Jordaan. Het Overjordanse spreekt van de aardse zegeningen. Bij aardse zegeningen kunnen we denken aan gezondheid, kleding, onderdak, werk, gezin. Voor deze zegeningen hoeft je de Jordaan niet over te steken. Van aardse zegeningen kunnen ook niet-christenen genieten.

Het verschil in genieten van de aardse zegeningen tussen de gelovige en de niet-gelovige is dat de gelovige voor die zegeningen de Heer zal danken (1Tm 4:3), terwijl de ongelovige zich die zegeningen toe-eigent als een door hemzelf verworven recht.

Zij verbieden te trouwen [en gebieden] zich van voedsel te onthouden, dat God geschapen heeft om met dankzegging te worden genuttigd door hen die geloven en de waarheid kennen. (1Tm 4:3)

Aardse zegeningen zijn dus niet specifiek voor de christen. De christen die tevreden is met alleen de aardse zegeningen, miskent het meerdere dat God gegeven heeft om samen met Hem te genieten.

Het Overjordanse is eerst in handen geweest van de Ammonieten en daarna veroverd door de Amorietische koningen Sihon en Og. Daarom mochten de Israëlieten het veroveren (Nm 21:21-35). Sihon had in het zuiden (Gilead) geheerst en Og in het noorden (Basan). Het is Gods bedoeling dat Zijn volk ook een stuk van het Overjordanse zal erven. In het vreedrijk krijgen alle stammen een deel toegewezen in het land en krijgt elke stam ook een stukje in het Overjordanse. Het was echter niet Gods bedoeling dat Zijn volk zich daar volledig zou vestigen, dat het daar alleen mee tevreden zou zijn, zonder belangstelling voor het

land waarvan Hij zegt: “Het land behoort Mij toe” (Lv 25:23), het is Zijn land.

Het Overjordaanse als bezit | verzen 1-5

1 Nu hadden de nakomelingen van Ruben veel vee; en de nakomelingen van Gad hadden geweldig veel [vee]. Zij bekeken het land Jaëzer en het land Gilead, en zie, die plaats was een [geschikte] plaats voor vee. 2 Daarom kwamen de nakomelingen van Gad en de nakomelingen van Ruben, en zeiden tegen Mozes en tegen de priester Eleazar en tegen de leiders van de gemeenschap°, 3 Ataroth, Dibon, Jaëzer, Nimra, Hesbon, Eleale, Sebam, Nebo, en Behon: 4 Het land dat de HEERE voor de gemeenschap° van Israël verslagen heeft, is een [geschikt] land voor vee; en uw dienaren hebben vee. 5 Verder zeiden zij: Indien wij genade in uw ogen gevonden hebben, laat dit land uw dienaren tot bezit gegeven worden; laat ons niet de Jordaan oversteken.

Ruben en Gad zijn onder hetzelfde vaandel gelegerd. Ze zullen met elkaar de situatie in ogenschouw hebben genomen en tot de conclusie zijn gekomen dat het veel voordeel oplevert als zij kunnen blijven waar ze zich nu bevinden: het veld van Moab.

Ze hebben namelijk een rijke veestapel. En het gebied waarin ze zich op dit moment bevinden, voorziet naar hun waarneming in wat hun vee nodig heeft. Ze laten zich leiden door hun ogen: het land is een lust voor hun ogen en goed voor hun vee (vgl.

Gn 13:10-11).

En Lot sloeg de ogen op en zag dat heel de Jordaanvlakte rijk aan water was; voordat de HEERE Sodom en Gomorra te gronde gericht had, was zij in de richting van Zoar als de hof van de HEERE, als het land Egypte. Daarom koos Lot voor zichzelf heel de Jordaanvlakte en Lot trok naar het oosten; en zij werden van elkaar gescheiden. (Gn 13:10-11)

Daarom vragen ze aan Mozes, Eleazar en de hoofden om hun dit Overjordaanse land als hun bezitting te geven. Daarbij vragen ze om ervan verschoond te blijven over de Jordaan te moeten meetrekken. Ze vragen als het ware als een gunst om niet het land in te hoeven trekken. Dat moet Mozes pijn gedaan hebben, die er zo naar verlangde het land te mogen ingaan, maar het niet mocht. En wat zal dit het hart van de HEERE pijn gedaan hebben. Dit land heeft Hij voor Zijn volk uitgezocht en deze stammen zeggen dat ze er niet in willen.

De Gadieten en Rubenieten hebben alle beproevingen van de woestijn meegemaakt, ze zijn gespaard gebleven en vlak voor de Jordaan weigeren ze over te trekken. Dat is tragisch. Zij voeren hun grote veestapel aan als excuus om niet mee het land in te hoeven. Hun bezit is hun alles. Als wij onze aardse zegeningen voor onszelf gebruiken, worden ze een excuus om ons niet met de hemelse zegeningen bezig te houden.

Er zit in de houding van de beide stammen ook iets van ongeduld. Waarom wachten op zegeningen waarvan je maar moet afwachten hoe ze je bevallen, als je hier en nu al kunt genieten? Eén vogel in de hand is toch altijd beter dan tien in de lucht. Die instelling is bij ons terug te vinden als wij leven voor wat we op aarde bezitten, wat we kunnen tasten en proeven met onze natuurlijke zintuigen.

De verontwaardiging van Mozes | *verzen 6-15*

6 Maar Mozes zei tegen de nakomelingen van Gad en de nakomelingen van Ruben: Uw broeders zullen ten strijde trekken, en u wilt zelf hier blijven? 7 Waarom zou u dan het hart van de Israëlieten onwillig maken om over te steken naar het land dat de HEERE hun gegeven heeft? 8 Zo deden uw vaders, toen ik hen van Kades-Barnea eropuit zond om dit land te bezien. 9 Zij trokken op tot aan het dal Eskol, en bezagen het land, maar zij maakten het hart van de Israëlieten onwillig om naar het land te gaan dat de HEERE hun gegeven had. 10 Op die dag ontbrandde de toorn van de HEERE, en Hij zwoer: 11 De mannen die uit Egypte zijn vertrokken, van twintig jaar en daarboven, zullen het land niet zien dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb [te geven]! Want zij hebben er niet in volhard Mij na [te volgen], 12 behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, de Keneziet, en Jozua, de zoon van Nun, want die hebben er [wél] in volhard de HEERE na [te volgen]. 13 Toen ontbrandde de toorn van de HEERE tegen Israël, en Hij liet hen veertig jaar in de woestijn rondzwerfen, totdat de hele generatie die gedaan had wat slecht was in de ogen van de HEERE, omgekomen was.

14 En zie, u bent opgestaan in de plaats van uw vaders, een menigte van zondige mensen, om nog toe te doen aan de brandende toorn van de HEERE tegen Israël. 15 Als u zich van achter Hem afkeert, zal Hij het volk nog langer in de woestijn achterlaten, en u zult heel dit volk te gronde richten.

Mozes wijst op de gevaren van hun wens. Hij wijst op de negatieve invloed die hun wens kan hebben op de rest van het volk. Mozes ziet weer een weigerachtig volk dat het land niet wil ingaan. Het herinnert hem eraan aan wat veertig jaar eerder is gebeurd en dat stelt hij de twee stammen voor. Toen wilde ook het hele volk niet ingaan, omdat een aantal verspieders een verkeerde voorstelling van zaken gaf. Die verkeerde voorstelling van zaken geven de twee stammen door aan te geven dat zij geen prijs stellen op het beloofde land.

Mozes is niet vleierend over hun voorgeslacht. Hij noemt hen *“een menigte van zondige mensen”* (vers 14). Hij spreekt uit de volheid van zijn hart zijn verontwaardiging uit over de onwil om het land binnen te gaan. Nu komen de kinderen van die ‘zondige mensen’ en die geven ook te kennen dat zij het land niet willen binnengaan. Hij is bang dat bij deze mannen, deze nieuwe generatie, eenzelfde onwil aanwezig is.

Belofte om te helpen in de strijd | verzen 16-19

16 Toen naderden zij tot hem en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen voor ons vee, en steden voor onze kinderen. 17 Maar wijzelf zullen ons toerusten [voor de strijd, ons] voor de Israëlieten uit haasten, totdat wij hen op hun plaats gebracht hebben. Onze kleine kinderen echter zullen in de versterkte steden blijven vanwege de inwoners van het land. 18 Wij zullen niet terugkeren naar onze huizen, voordat iedere Israëliet zijn erfelijk bezit ontvangen heeft. 19 Wij zullen immers niet met hen aan de overzijde van de Jordaan, en verderop, erfelijk bezit ontvangen, want ons erfelijk bezit valt ons ten deel aan deze zijde van de Jordaan, waar [de zon] opkomt.

De Rubenieten en Gadieten *“naderden ... tot hem”*. Om een misverstand te voorkomen of om iets uit te leggen, moeten we naar elkaar toe gaan. We moeten naar elkaar toegaan, om naar elkaar te luisteren en om daardoor elkaar te leren begrijpen. Dan zijn de verschillen misschien niet weg, maar het conflict is wel weg.

De beide stammen maken duidelijk dat het geen onwil is. Ze willen wel het land mee ingaan, maar geven de voorkeur aan het gebied waar ze nu in zijn. Dat ze niet bang zijn om het land in te gaan bewijzen ze door te beloven eerst mee te helpen het land te veroveren. Zij zijn gelovigen, geen weerspannigen. In plaats van hun broeders te ontmoedigen,

willen ze hen bemoedigen door te beloven zelfs in de voorste gelederen te gaan strijden.

Maar ze laten wel hun vrouwen en kinderen thuis. Die zullen nooit het land leren kennen en waarderen. Integendeel, zij zorgen ervoor dat hun kinderen van alle gemakken worden voorzien in het gebied van hun eigen keuze. Ze zullen er steden voor bouwen. Zo zetten ze hun krachten in om het leven in dat gebied zo aangenaam te maken dat hun kinderen niet eens op de gedachte komen dat er hogere dingen zijn. Ouders vormen een hindernis voor hun kinderen om de hemelse dingen te zoeken als zij al hun tijd en kracht geven aan de aardse dingen.

Ze weigeren een permanent verblijf in het land, zelfs nadat ze hebben meegeholpen het te veroveren. Als ze het in zijn volle lengte en breedte zijn doorgetrokken en alles hebben gezien wat het land te bieden heeft, keren ze toch terug naar de andere kant van de Jordaan. Ze zijn zozeer daaraan gebonden, ze hebben daar zo hun hart aan verbonden, dat ze het land daarvoor prijs geven.

Zo kunnen wij anderen vertellen over de hemelse zegeningen, hen helpen ervan te genieten, terwijl we er zelf niet in leven. Dat komt omdat we helemaal in beslag zijn genomen door de aardse dingen. Er zijn excuses om niet op de uitnodiging in te gaan om te genieten wat God wil geven. De excuses zijn geen verkeerde dingen op zich, maar ze maken duidelijk waar ons hart werkelijk naar uitgaat.

In *Lukas 14:18-20* worden allemaal geoorloofde dingen als excuus aangevoerd om niet op de uitnodiging in te gaan. Dat christenen vaak de aardse zegeningen als het hoogste genot zien, en het zich bezighouden met de hemelse zegeningen als een vermoeiende bezigheid, komt omdat ze niet weten wat hun werkelijke deel is. Ze eigenen zich toe wat van een Ander is en hun slechts is toevertrouwd om er rentmeester over te zijn en ze eigenen zich niet toe wat hun gegeven is als hun bezit (*Lk 16:12*).

En allen begonnen zich eenparig te verontschuldigen. De eerste zei tot hem: Ik heb een akker gekocht en ik moet die noodzakelijk gaan bezien; ik verzoek u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zei: Ik heb vijf span ossen gekocht en ik ga die proberen; ik verzoek u, houd mij voor verontschuldigd. En een ander zei: Ik heb een vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen.
(*Lk 14:18-20*)

En als u in dat van een ander niet trouw bent geweest, wie zal u het uwe geven? (Lk 16:12)

De Gadieten en Rubenieten hebben gekozen voor genot hier en nu, niet alleen voor henzelf, maar ook voor hun gezinnen. Maar later behoren zij tot de eersten die door de Assyriërs worden weggevoerd in ballingschap (1Kr 5:25-26; zie ook 2Kn 15:29).

Aardse zegeningen zijn geen bescherming voor geestelijke gevaren. Als ze die kwijtraken, hebben ze niets meer. Christenen die hun geloofsbeleving verbinden aan aardse zegeningen, gaan in die geloofsbeleving op en neer, als de schommelingen van de koersen op de beurs. En hun kinderen hebben geen enkel houvast. Vaak zien we dat zij in de wereld verdwijnen.

Zij waren de God van hun vaderen echter ontrouw en pleegden overspel met de goden van de volken van het land, die God voor hun [ogen] had weggevaagd. Toen wekte de God van Israël de geest van Pul, de koning van Assyrië op, en de geest van Tillegath-Pilneser, de koning van Assyrië. Deze voerde hen in ballingschap, te weten de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam van Manasse. Hij bracht hen in Halah, Habor, Hara en aan de rivier Gozan, tot op deze dag. (1Kr 5:25-26)

Mozes stemt in met de toezegging | verzen 20-24

20 Toen zei Mozes tegen hen: Als u deze zaak doen zult, als u uzelf voor het aangezicht van de HEERE voor de strijd zult toerusten, 21 en elke man van u die toegerust is [voor de strijd], de Jordaan zal oversteken voor het aangezicht van de HEERE, totdat Hij Zijn vijanden van voor Zijn aangezicht heeft verdreven, 22 en het land voor het aangezicht van de HEERE onderworpen is, dan zult u terugkeren en onschuldig zijn voor de HEERE en voor Israël; en dit land zal u tot bezit zijn voor het aangezicht van de HEERE. 23 Maar als u [dit] niet zo doet, zie, dan hebt u tegen de HEERE gezondigd; weet dan dat uw zonde u zal vinden! 24 Bouw steden voor uw kleine kinderen en kooien voor uw schapen, en doe wat over uw lippen gekomen is.

Mozes stemt in met de garantie dat zij eerst mee zullen helpen. Hij zal hen niet langer tegenhouden en geeft hun de ruimte om te handelen naar hun eigen verlangens. Wel waarschuwt hij hen er nog voor niet tegen de HEERE te zondigen door zich niet aan hun belofte te houden. Hij stelt de zonde niet alleen voor als iets dat ontdekt zal worden, maar als een actief iemand die hen zal ontdekken, die hen zal weten te vinden. Zij zullen zich niet van hun zonde kunnen scheiden en de straf die op de zonde ligt niet kunnen ontlopen.

Bevestiging van de afspraak | verzen 25-27

25 Toen zeiden de nakomelingen van Gad en de nakomelingen van Ruben tegen Mozes: Uw dienaren zullen doen zoals mijn heer gebiedt. 26 Onze kleine kinderen, onze vrouwen, onze bezittingen en al ons vee zullen in de steden van Gilead blijven, 27 maar uw dienaren zullen [de Jordaan] oversteken, ieder die toegerust is voor het aangezicht van de HEERE voor de strijd, zoals mijn heer gesproken heeft.

De Gadieten en Rubenieten bevestigen de afspraak. Ze zullen iedereen en alles achterlaten in Gilead en zelf ten strijde trekken.

De gemaakte afspraak doorgegeven | verzen 28-30

28 Toen gaf Mozes aangaande hen opdracht aan de priester Eleazar, aan Jozua, de zoon van Nun, en aan de familiehoofden van de stammen van de Israëlieten. 29 En Mozes zei tegen hen: Als de nakomelingen van Gad en de nakomelingen van Ruben met u de Jordaan oversteken, ieder die voor de strijd toegerust is, voor het aangezicht van de HEERE, en het land voor u onderworpen is, dan zult u hun het land Gilead tot bezit geven. 30 Maar als zij niet toegerust [voor de strijd] met u oversteken, dan moeten zij in uw midden in het land Kanaän bezit verwerven.

Mozes zal niet bij de inlossing van de belofte aanwezig kunnen zijn en er geen controle op kunnen uitoefenen. Maar hij heeft een bekwame opvolger. Hij geeft de gemaakte afspraak door aan Eleazar en Jozua om daarnaar te handelen. Jozua handelt er later naar (zie Jz 22:1-4).

Herhaling van de belofte | verzen 31-32

31 De nakomelingen van Gad en de nakomelingen van Ruben antwoordden: Wat de HEERE tot uw dienaren gesproken heeft, dat zullen wij doen. 32 Wij zullen zelf toegerust [voor de strijd] oversteken naar het land Kanaän, voor het aangezicht van de HEERE, maar ons eigen erfelijk bezit zullen wij aan deze kant van de Jordaan hebben.

De Gadieten en Rubenieten bevestigen in een samenvatting nog eens wat zij zullen doen en in ruil daarvoor zullen krijgen.

Verdeling van het Overjordanse | *verzen 33-42*

33 Toen gaf Mozes aan hen, aan de nakomelingen van Gad, aan de nakomelingen van Ruben en aan de halve stam Manasse, de zoon van Jozef, het koninkrijk van Sihon, de koning van de Amoriëten, en het koninkrijk van Og, de koning van Basan, het land met de steden in hun gebieden, de steden van het land rondom.

34 En de nakomelingen van Gad herbouwden Dibon, Ataroth, Aroër, 35 Atroth-Sofan, Jaëzer, Jogbeha, 36 Beth-Nimra en Beth-Haran, versterkte steden en schaapskooien.

37 En de nakomelingen van Ruben herbouwden Hesbon, Eleale, Kirjathaim, 38 Nebo, en Baäl-Meon, waarvan zij de naam hadden veranderd, en Sibma; en zij gaven de steden die zij herbouwd hadden, andere namen.

39 En de nakomelingen van Machir, de zoon van Manasse, gingen naar Gilead en namen dat in, en zij verdreven de Amoriëten die daar woonden. 40 Zo gaf Mozes Gilead aan Machir, de zoon van Manasse, en hij woonde daarin. 41 Jaïr nu, de zoon van Manasse, ging heen en nam hun dorpen in, en hij noemde die de dorpen van Jaïr. 42 En Nobah ging heen en nam Kenath in, met de bijbehorende [plaatsen], en noemde ze Nobah, naar zijn [eigen] naam.

Mozes verdeelt het Overjordanse tussen de Gadiëten, de Rubenieten en de halve stam Manasse. Dat gebeurt niet door het lot, zoals dat wel in het land zal gebeuren. Hij geeft hun het land van hun eigen keus. In het land krijgt iedere stam het deel van Gods keus.

Het lijkt erop dat, nadat de twee stammen de begeerde toezegging hebben gekregen, de helft van de stam Manasse zich bij hen voegt. Zij geven er ook de voorkeur aan hun erfdeel in het Overjordanse te hebben. Het kan zijn dat hun keus toch beïnvloed is geworden door het pleidooi van de twee stammen. Dit zou dan betekenen dat door de opstelling van de twee stammen er in een andere stam een scheuring is gekomen. Onze verlangens en het kenbaar maken daarvan en onze inzet daarvoor, heeft altijd invloed op anderen.

Numeri 33

Elke rustplaats wordt genoteerd | *verzen 1-2*

1 Dit zijn de rustplaatsen van de Israëlieten, die uit het land Egypte vertrokken zijn, [ingedeeld] naar hun legers, door de dienst van Mozes en Aäron. 2 Mozes schreef hun vertrekpunten op, van rustplaats tot rustplaats, op bevel van de HEERE. Dit nu zijn hun rustplaatsen, [ingedeeld] naar hun vertrekpunten.

Het is tijd voor een terugblik op de reis. Alle plaatsen waar het volk geweest is, worden opgesomd. Dat gebeurt niet op bevel van Mozes, maar de opdracht daartoe komt van de HEERE. Hij ziet terug op de reis van Zijn volk door de woestijn.

Als Hij terugkijkt op onze reis, is dat vaak anders dan zoals wij erop terugzien. Als wij erop terugkijken, valt ons op: onze grote ontrouw enerzijds en de grote trouw van God anderzijds (*Dt 8:2-3*). Veel zijn wij ook al vergeten. De woestijnwind heeft veel sporen van onze reis uitgewist. Maar God ziet nog iedere voetstap van ons in het woestijnzand.

Als GóD op de reis terugkijkt, is dat om te laten zien hoe Zijn volk voor Zijn aangezicht heeft gewandeld, hoe het telkens is opgebroken en zich gelegerd heeft. Hij spreekt in deze opsomming niet over opstand, maar over voortgang. Als we alleen deze lijst van plaatsen zouden hebben, zouden we kunnen concluderen dat Israël vanuit Egypte tot Moab in goede orde getrouw van de ene naar de andere plaats trok.

De situatie is dat de nieuwe generatie in de plaats van de oude is gekomen. Het verslag geeft echter de gedachte dat er nooit een eerdere generatie is geweest. Het volk dat in het veld van Moab aankomt, wordt gezien als het volk dat uit Egypte trok. Met dit verslag geeft God aan dat Zijn plannen en voornemens zullen worden gerealiseerd, ondanks het verlies en het verdwijnen van een hele generatie.

*Ook moet u heel de weg in gedachten houden waarop de HEERE, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft, opdat Hij u zou verootmoedigen, [en] u op de proef zou stellen om te weten wat er in uw hart was, of u Zijn geboden in acht zou nemen of niet. Hij verootmoedigde u, Hij liet u hongertijden en Hij liet u het manna eten, dat u niet kende en [ook] uw vaders niet gekend hadden, om u te laten weten dat de mens niet alleen van brood leeft, maar dat de mens leeft van alles wat uit de mond van de HEERE komt. (*Dt 8:2-3*)*

Er worden wel bepaalde gebeurtenissen genoemd, maar dat zijn geen gebeurtenissen die verwijzen naar zonden van het volk. Bij elke plaats kunnen we denken aan onze weg met Hem en Zijn weg met ons. Hij wil dat we daarover net zo gaan denken als Hij. Zulke herinneringen kunnen er alleen zijn, nadat we een weg zijn gegaan. Dan pas kunnen we terugkijken en God stelt hier voor dat te doen met Zijn ogen.

Het is goed om in verbinding met de aanstaande intrede in het land van de belofte nog een keer herinnerd te worden aan Gods visie op onze reis. We zien daarin Zijn belangstelling voor al ons doen en laten, voor elke stap die wij in de woestijn hebben gezet, voor elke ervaring die we daar hebben opgedaan.

Er is ook geen sprake van leiding door de wolkkolom. Bij het langsgaan van de plaatsen komt de gedachte naar boven aan de geestelijke energie die het volk steeds weer toonde door zo van plaats tot plaats te trekken. Het gebeurde natuurlijk wel onder leiding van de wolkkolom (*Nm 9:15-23*), maar vanuit dat gezichtspunt wordt de reis hier niet beschreven. Al het goede van het volk schrijft God hier als het ware aan henzelf toe. We kunnen dit ook toepassen op de reis van de christenheid door de eeuwen heen. Daarin ziet Hij ook een kern die voor Hem het ware christendom heeft vertolkt. Ook op die reis kijkt Hij op die manier terug. Voor Zijn aandacht staan dan de gelovigen die in geestelijke energie de weg zijn gegaan, met alle oefeningen die dat met zich meebracht. Zij hebben de fakkel van het getuigenis steeds doorgegeven.

De reis wordt beschreven van rustplaats tot rustplaats. Tegelijk wijst de beschrijving erop dat het telkens slechts een tijdelijke rust was. Elke plaats van rust was een ervaring. Na de opgedane ervaring moesten ze weer verder, op naar een volgende plaats, een nieuwe ervaring. God weet op elk moment op welke plaats we zijn.

Hoe de start van de reis was | *verzen 3-4*

3 Zij braken op van Rameses; in de eerste maand, op de vijftiende dag van de eerste maand, de dag na het Pascha, vertrokken de Israëlieten door een opgeheven hand, voor de ogen van alle Egyptenaren, 4 terwijl de Egyptenaren hen begroeven die de HEERE onder hen getroffen had, alle eerstgeborenen; ook had de HEERE strafgerichten voltrokken over hun goden.

Vanaf het begin van de beschrijving van de reis tot het eind ervan gaat het om hetzelfde volk, hoewel het feitelijk aan het eind van de reis uit heel andere personen bestaat. God ziet het volk niet in hen die zijn gevallen, maar in hen die staande zijn gebleven. Letterlijk zijn de 'zij' van *vers 3* omgekomen in de woestijn. Maar de HEERE ziet in het volk de ware kern.

Hun trektocht begon met de uittocht uit Egypte. Elke plaats die ze daarna aandeden, werd gevolgd door een nieuwe uittocht. Nergens was er in de woestijn een definitieve plaats van rust, net zomin als Egypte dat was (vgl. *Hb 11:13-14*). Zo is het gegaan met de christenheid. Altijd is daar de rode draad van het getuigenis van God. Hij heeft steeds tijden van rust en verkwikking gegeven. Daar zijn ervaringen opgedaan en zijn lessen geleerd, waarna opgebroken moest worden.

*In [het] geloof zijn deze allen gestorven, zonder de beloften te hebben ontvangen, maar zij zagen het in de verte en begroetten het, en beleden dat zij vreemdelingen en bijwoners op de aarde waren. Want wie zulke dingen zeggen, tonen duidelijk dat zij een vaderland zoeken.
(Hb 11:13-14)*

Dat geldt ook in toepassing op de plaatselijke gemeente. Het kan nodig zijn om op te breken om een nieuwe rustplaats te vinden. Als er moeilijkheden komen, moeten we ons afvragen hoe we daaruit kunnen optrekken. Zijn er oplossingen in het Woord, waardoor we als plaatselijke gemeente uit de moeilijkheden kunnen optrekken?

Bij het optrekken uit Egypte wordt nog vermeld dat het gebeurde "*de dag na het Pascha*". Dat veronderstelt de directe verbinding tussen wat het Pascha voorstelt en de verlossing uit de slavernij van Egypte. Ook is er sprake van "*een opgeheven hand*". Dat ziet op de hoge hand van de HEERE. Het stelt Zijn verheven en machtige daad in de verlossing voor. Alleen Hij is in staat tot zoiets geweldigs.

Wat God in de verlossing bewerkte, deed Hij niet in het geheim. Het gebeurde "*voor de ogen van alle Egyptenaren*", zij zijn er getuigen van geweest. En dat niet alleen. De "*opgeheven hand*" van de HEERE waardoor Hij zijn volk uitleidde, was een hand die in oordeel Egypte had geslagen. Terwijl Gods volk uittrok, moest Egypte zich bezighouden met de resultaten van Gods oordeel. Elke begrafenis was een tastbaar en voor hen noodlottig bewijs van Gods verhevenheid boven hun goden.

Plaatsen en voorvallen tijdens de reis | verzen 5-49

5 De Israëlieten braken op van Rameses en sloegen hun kamp op in Sukkoth. 6 Zij braken op van Sukkoth en sloegen hun kamp op in Etham, dat aan de rand van de woestijn ligt. 7 Zij braken op van Etham en keerden terug naar Pi-Hachiroth, dat tegenover Baäl-Se-fon ligt, en sloegen hun kamp op voor Migdol.

8 Zij braken op van Pi-Hachiroth en staken over, midden door de zee, naar de woestijn; zij gingen drie dagreizen de woestijn Etham in, en sloegen hun kamp op in Mara. 9 Zij braken op van Mara, en kwamen in Elim – in Elim waren twaalf waterbronnen en zeventig palmbomen – en zij sloegen daar hun kamp op. 10 Zij braken op van Elim en sloegen hun kamp op aan de Schelfzee. 11 Zij braken op van de Schelfzee en sloegen hun kamp op in de woestijn Sin. 12 Zij braken op uit de woestijn Sin en sloegen hun kamp op in Dofka. 13 Zij braken op van Dofka en sloegen hun kamp op in Aluz. 14 Zij braken op van Aluz en sloegen hun kamp op in Rafidim; maar daar was geen water voor het volk om te drinken.

15 Zij braken op van Rafidim en sloegen hun kamp op in de woestijn Sinaï. 16 Zij braken op uit de woestijn Sinaï en sloegen hun kamp op in Kibroth-Taäva. 17 Zij braken op van Kibroth-Taäva en sloegen hun kamp op in Hazeroth. 18 Zij braken op van Hazeroth en sloegen hun kamp op in Rithma. 19 Zij braken op van Rithma en sloegen hun kamp op in Rimmon-Perez. 20 Zij braken op van Rimmon-Perez en sloegen hun kamp op in Libna. 21 Zij braken op van Libna en sloegen hun kamp op in Rissa. 22 Zij braken op van Rissa en sloegen hun kamp op in Kehelatha. 23 Zij braken op van Kehelatha en sloegen hun kamp in het bergland van Safer. 24 Zij braken op van het bergland van Safer en sloegen hun kamp op in Harada. 25 Zij braken op van Harada en sloegen hun kamp op in Makheloth. 26 Zij braken op van Makheloth en sloegen hun kamp op in Tachath. 27 Zij braken op van Tachath en sloegen hun kamp op in Tarah. 28 Zij braken op van Tarah en sloegen hun kamp op in Mithka. 29 Zij braken op van Mithka en sloegen hun kamp op in Hasmona. 30 Zij braken op van Hasmona en sloegen hun kamp op in Moseroth. 31 Zij braken op van Moseroth en sloegen hun kamp op in Bene-Jaäkan. 32 Zij braken op van Bene-Jaäkan en sloegen hun kamp op in Hor-Haggidgad. 33 Zij braken op van Hor-Haggidgad en sloegen hun kamp op in Jotbatha.

34 Zij braken op van Jotbatha en sloegen hun kamp op in Abrona.

35 Zij braken op van Abrona en sloegen hun kamp op in Ezeon-Geber. 36 Zij braken op van Ezeon-Geber en sloegen hun kamp op in de woestijn Zin, dat is Kades. 37 Zij braken op van Kades en sloegen hun kamp op bij de berg Hor, aan de grens van het land Edom.

38 Toen beklom de priester Aäron de berg Hor, op bevel van de HEERE, en hij stierf daar, in het veertigste jaar nadat de Israëlieten uit het land Egypte vertrokken waren, in de vijfde maand, op de eerste van de maand. 39 En Aäron was honderddrieëntwintig jaar oud toen hij stierf op de berg Hor.

40 De koning van Harad, de Kanaäniet, die in het Zuiderland woonde, in het land Kanaän, hoorde dat de Israëlieten in aantocht waren.

41 Zij braken op van de berg Hor en sloegen hun kamp op in Zalmona. 42 Zij braken op van Zalmona en sloegen hun kamp op in Punon. 43 Zij braken op van Punon en sloegen hun kamp op in Oboth. 44 Zij braken op van Oboth en sloegen hun kamp op bij de ruïnes van Abarim, in het grensgebied van Moab. 45 Zij braken op van de ruïnes [van Abarim] en sloegen hun kamp op in Dibon-Gad. 46 Zij braken op van Dibon-Gad en sloegen hun kamp op in Almon-Diblathäim. 47 Zij braken op van Almon-Diblathäim en sloegen hun kamp op in de bergen van Abarim, voor Nebo. 48 Zij braken op van de bergen van Abarim en sloegen hun kamp op in de vlakten van Moab, aan de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho. 49 En zij sloegen hun kamp op aan de Jordaan, van Beth-Jesimoth tot aan Abel-Sittim, in de vlakten van Moab.

In deze opsomming van aangedane plaatsen en gebeurtenissen tijdens de tocht worden de veertig jaren van de woestijnreis weergegeven. Er worden plaatsen genoemd die we alleen in deze opsomming tegenkomen. Andere plaatsen roepen gebeurtenissen voor de geest die we in *Exodus* of *Numeri* opgetekend vinden.

Zo is het ook met ons leven. Sommige gebeurtenissen staan ons helder voor de geest, andere weten we niet meer. Maar God heeft het overzicht van ons hele leven vastgelegd (*Jb 31:4*). Uit de film van ons leven is geen fragment weggesneden. We zullen het in zijn ge-

Ziet Hij mijn wegen niet,
en telt Hij niet al mijn voetstappen?
(*Jb 31:4*)

heel voor ons krijgen als voor de rechterstoel van Christus ons leven geopenbaard zal worden (2Ko 5:10).

Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat ieder ontvangt wat in het lichaam is [gedaan], naardat hij heeft bedreven, hetzij goed hetzij kwaad. (2Ko 5:10)

Nr	Vers	Plaats	Bijzonderheid	Verwijzing
	3-5	Rameses	Oordeel over Egypte en uittocht uit Egypte	Ex 1:1
1		Sukkoth		Ex 12:37
2	6	Etham	Ligt aan de rand van de woestijn	Ex 13:20
3	7	Pi-Hachiroth	Door de Rode Zee en drie dagreizen door de woestijn van Etham	Ex 14:2
4	8	Mara		Ex 15:23
5	9	Elim	12 waterbronnen en 70 palmbomen	Ex 15:27
6	10	Schelfzee		
7	11	Woestijn Sin		Ex 16:1
8	12	Dofka		
9	13	Aluz		
10	14	Rafidim	Geen water te drinken voor het volk	Ex 17:1
11	15	Woestijn Sinai		Ex 19:1
12	16	Kibroth-Taäva		Nm 11:34
13	17	Hazeroth		Nm 11:35
14	18	Rithma		
15	19	Rimmon-Perez		
16	20	Libna		
17	21	Rissa		
18	22	Kehelatha		

Nr	Vers	Plaats	Bijzonderheid	Verwijzing
19	23	Bergland van Safer		
20	24	Harada		
21	25	Makheloth		
22	26	Tachath		
23	27	Tarah		
24	28	Mithka		
25	29	Hasmona		
26	30	Moseroth		
27	31	Bene-Jaäkan		
28	32	Hor- Haggidgad		
29	33	Jotbatha		
30	34	Abrona		
31	35	Ezeon-Geber		
32	36	Woestijn Zin		Nm 20:1
33	37	Berg Hor	Aäron sterft, 123 jaar, 40 jaar na uittocht, op 1-5; Kanaäniet hoort van nadering Israëlieten	Nm 20:22 en 24-29
34	41	Zalmona		
35	42	Punon		
36	43	Oboth		Nm 21:10
37	44	Puinhopen Abarim		Nm 21:11
38	45	Dibon-Gad		
39	46	Almon-Diblathaim		
40	47	Gebergte Abarim		Nm 27:12
	48	Vlakten van Moab (van Beth-Jesimoth tot Abel-Sittim)		Nm 22:1

Hoe het volk in het land kan wonen | *verzen 50-56*

50 En de HEERE sprak tot Mozes in de vlakten van Moab, aan de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho: 51 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer u de Jordaan oversteekt naar het land Kanaän, 52 dan moet u alle inwoners van het land van vóór uw [ogen] verdrijven, en al hun beeldhouwwerken vernielen; ook moet u al hun gegoten beelden vernielen en al hun hoogten wegvagen. 53 En u moet het land in bezit nemen en daarin wonen, want Ik heb u dat land gegeven om het in bezit te nemen.

54 En u moet het land in erfelijk bezit nemen door het lot, overeenkomstig uw geslachten: voor hen die [met] velen zijn, moet u hun erfelijk bezit groot maken, en voor hen die [met] weinig zijn, moet u hun erfelijk bezit minder [groot] maken. Waarop voor iemand het lot valt, dat zal hij hebben; overeenkomstig de stammen van uw vadersen zult u [het land] in erfbezit nemen.

55 Maar als u de inwoners van het land niet van voor uw [ogen] verdrijft, dan zal het gebeuren dat zij die u van hen liet overblijven, als doornen zullen worden in uw ogen en tot prikkels in uw zijden; zij zullen u benauwen in het land waar u woont. 56 En het zal gebeuren dat Ik met u zal doen zoals Ik met hen dacht te doen.

Na een terugblik krijgen we nu een vooruitblik. Na de beschrijving van de achter hen liggende woestijnreis wordt de blik van het volk op het land gericht. De woestijnreis leert ons dat we onderweg zijn naar onze eigenlijke bestemming. Maar het is veelzeggend dat, terwijl het volk nog niet in het land is, de gedachten van het volk toch al op het verblijf in het land worden gericht. In *hoofdstuk 15* is dat ook het geval. Daar gaat het om iets wat in het land gaat gebeuren. Hier is het anders. Hier gaat het om het land zelf.

We lezen in de Bijbel veel over ons verblijf als christenen op aarde, over de moeiten en oefeningen die dat met zich meebrengt. Dat herkennen we ook in de praktijk. Wat ons als christenen vaak minder voor de aandacht staat, is dat wij ons nu al mogen bezighouden met het hemelse land. Ook daarover kunnen we lezen in Gods Woord.

Hierin is een belangrijk onderscheid met Israël op te merken. Bij Israël was het een opeenvolging van gebeurtenissen: eerst de woestijnreis, daarna het land. Voor ons is zowel het een als het ander nu al waar: we

leven zowel in de woestijn als in het land. Niet, dat we beide op hetzelfde ogenblik beleven. Als we het moeilijk hebben door ziekte of problemen in het gezin of op het werk, ervaren we dat we in de woestijn zijn. Maar op een ander moment, als we Gods Woord lezen en nadenken over onze zegeningen in Christus, ervaren we dat we in het hemelse land zijn. Wat bij Israël letterlijk gebeurde, is voor ons geestelijk waar.

Israël is aangekomen in de vlakten van Moab. De ervaringen van de woestijn zijn achter de rug. Nu mogen ze zich richten op de zegeningen van het land. In het boek *Deuteronomium* wordt daarop uitvoerig ingegaan, in *Jozua* worden ze veroverd. We vinden hier in *Numeri* als het ware een stukje *Jozua*. In dit gedeelte spreekt de HEERE tot de Israëlieten over het uitroeien van de afgoden en de verdeling van het land (vgl. *Nm 26:53-56*).

Het hoort bij de voorbereiding van de verovering van het land. We moeten weten wat we gaan doen, we moeten de kosten berekenen. We moeten ons realiseren dat er vijanden zijn en afgoden.

In het land van de belofte vinden we afgoden. Zij stellen boosheden en machten in de hemelse gewesten voor. Daarmee hebben we te maken in de christenheid. Juist daar is de namaak van de dienst aan God aanwezig. Die namaak wordt gevoed door demonen die gebruik maken van naamchristenen. Het weer invoeren van de wet is afgoderij, een werk van demonen (*Gl 4:8-10*). Afgoderij is het stellen van dingen die niet van de Heer zijn in de plaats van de Heer.

Maar destijds, toen u God niet kende, hebt u hen gediend die van nature geen goden zijn; en thans, nu u God kent, ja nog meer, nu u door God gekend bent, hoe wendt u zich weer tot de zwakke en arme elementen, die u weer opnieuw wilt dienen? U onderhoudt dagen en maanden, tijden en jaren. (Gl 4:8-10)

Het gevolg van het in stand laten van afgoderij in welke vorm ook is dat de zegen van het land niet in bezit genomen wordt. Daarom moet afgoderij radicaal worden uitgeroeid. Dan zullen we als stammen, als afzonderlijke plaatselijke gemeenten, kunnen genieten van het erfdeel dat ons door de Heer gegeven is. Een voorbeeld dat elke plaatselijke gemeente een eigen erfdeel heeft gekregen, zien we in de brieven die aan afzonderlijke gemeenten zijn geschreven.

Het is voor Israël een gevaarlijke menslievendheid de vijanden van God te sparen. Het is eigenlijk een door ongeloof sparen van zichzelf in de strijd met deze vijanden. Het leidt maar al te dikwijls tot een

verbinding met hen. Het gevolg is dat men deelt in het oordeel dat op deze vijanden van God rust. Jozua waarschuwt in zijn afscheidsrede het volk met dezelfde woorden (*zie Jz 23:11-13*).

Numeri 34

We zien in dit hoofdstuk hoe God in alle opzichten voor Zijn volk zorgt. Hij stelt de grenzen van het land, dat ze zullen bezitten, vast. Hij regelt ook de wijze waarop de verdeling moet plaatsvinden. De hand die het volk leidde door de woestijn, is ook de hand die de grens vaststelt van het land waar Hij Zijn volk naartoe leidt.

Het erfelijk bezit van Israël | verzen 1-2

1 De HEERE sprak tot Mozes: 2 Gebied de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer u het land Kanaän binnenkomt, zal dit het land zijn dat u als erfelijk bezit toevalt, het land Kanaän wat zijn grenzen betreft: ...

De HEERE wijst Kanaän aan Israël als erfdeel toe. De grenzen die de HEERE vervolgens aangeeft, komen niet overeen met die, welke Hij aan Abraham heeft genoemd (*Gn 15:18*). Het gebied dat Hij aan Abraham heeft beloofd, is veel groter.

Op die dag sloot de HEERE een verbond met Abram, en zei: Aan uw nageslacht heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af tot aan de grote rivier, de rivier de Eufraat: ... (Gn 15:18)

De grens wordt hier al aangegeven. De grens brengt een scheiding aan tussen wat van God is en wat niet bij Hem hoort. Het is noodzakelijk dat we weten wat we moeten veroveren en wat niet. Een grens geeft een gebied aan, maar grenst het tegelijk af van wat er buiten valt. Als God de grenzen aangeeft van wat we moeten veroveren, moeten we dus niet de verkeerde stukken veroveren. We zien hier dat het Overjordaanse erbuiten valt. We moeten geen dingen tot ons eigendom maken die God ons niet heeft gegeven als erfdeel.

De grenzen van het land voor ons worden bijvoorbeeld aangegeven in de *brief aan de Kolossers*. Daar zien we dat we met Christus gestorven en opgewekt zijn. We worden opgeroepen de dingen te zoeken die boven zijn (*Ko 3:1*). We hebben een erfdeel met de heiligen in het licht (*Ko 1:12-13*). Het gaat om Christus in ons, Hij is ons leven.

Als u nu met Christus opgewekt bent, zoekt dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan Gods rechterhand. (Ko 3:1)

..., terwijl u de Vader dankt, die u bekwaam heeft gemaakt om deel te hebben aan het erfdeel van de heiligen in het licht; die ons gered heeft uit de macht van de duisternis en overgebracht in het koninkrijk van de Zoon van zijn liefde, ... (Ko 1:12-13)

De grens van het land is wat bij Christus hoort. Wat daarbuiten ligt, vinden we in *Kolossers 2:8*. Daar is sprake van wijsbegeerte en overlevering van de mensen. Dat ligt buiten de grenzen. We moeten ons daarmee niet inlaten. Wijsbegeerte en overlevering doen afbreuk aan de volheid van God in Christus in Wie wij tot volheid zijn gebracht.

Kijkt u uit, dat er niemand is die u tot prooi maakt door de wijsbegeerte en door ijdel bedrog volgens de overlevering van de mensen, volgens de elementen van de wereld, en niet volgens Christus. (Ko 2:8)

Kanaän zelf wordt "*het sieraad[land]*" genoemd (*Dn 8:9*). Het grenst aan woestijnen en zeeën en wordt omringd wordt door onaantrekkelijke landschappen. Het erfdeel dat de gemeente in Christus is gegeven, staat in verbinding met de Vader. Dat erfdeel staat in schril contrast met alles wat de wereld bevat en te bieden heeft (*1Jh 2:16; Hd 26:17-18*).

Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. (1Jh 2:16)

We moeten niet gaan buiten wat God ons heeft geopenbaard. De grenzen waarbinnen we alles kunnen genieten wat God ons heeft gegeven, worden door Gods Woord bepaald. Die grenzen zijn er, opdat we die zullen respecteren waardoor we zullen blijven in het genot van de zegen. Overschrijden van door God gestelde grenzen betekent verlies van de zegen.

..., terwijl Ik je wegneem uit het volk en uit de volken, tot welke Ik je zend om hun ogen te openen, opdat zij zich bekeren van [de] duisternis tot [het] licht, en van de macht van satan tot God, opdat zij vergeving van zonden en een erfdeel onder de geheiligden ontvangen door geloof in Mij. (Hd 26:17-18)

De zuidgrens van het land | *verzen 3-5*

... 3 de zuidzijde zal voor u vanaf de woestijn Zin langs Edom lopen en de zuidgrens zal voor u aan de oostkant vanaf het einde van de Zoutzee lopen. 4 Deze grens zal voor u van het zuiden naar de Schorpioenenpas ombuigen en doorlopen tot Zin, en haar uitlopers zullen vanuit het zuiden naar Kades-Barnea lopen en uitkomen [bij] Hazar-Addar en doorlopen tot Azmon. 5 Deze grens zal dan van Azmon naar de Beek van Egypte ombuigen en haar uitlopers zullen naar de zee lopen.

De eerste grens die wordt gegeven is die aan de zuidzijde. Zuidzijde is letterlijk 'de rechterzijde'. De rechterkant spreekt in de Schrift van

waardigheid van positie. Daar zit de Heer Jezus (Hb 1:3). In geestelijke zin spreekt dit ervan dat de gelovige die aan de zuidzijde woont, die positie van de Heer Jezus kent. Die gelovige weet ook dat het zijn eigen positie is, want hij is in Christus. We zijn binnen die grens aan het veroveren als we ons bezighouden met de plaats van eer die de Heer Jezus heeft gekregen aan Gods rechterhand.

Deze, die [de] uitstraling is van zijn heerlijkheid en [de] afdruk van zijn wezen en die alle dingen draagt door het woord van zijn kracht, is, nadat Hij <door Zichzelf> [de] reiniging van de zonden tot stand heeft gebracht, gaan zitten aan [de] rechterhand van de Majesteit in [de] hoge, ... (Hb 1:3)

De beschrijving van de grens begint in het zuiden bij de Zoutzee. De beschrijving eindigt daar ook weer mee (vers 12). De Zoutzee, of Dode Zee, is de voortdurende herinnering aan de verwoesting van Sodom en Gomorra. Het overschrijden van de grens bij de Zoutzee betekent zich openstellen voor de zonden die het verderf over Sodom hebben gebracht. De eens zo mooie en vruchtbare vallei, waarin deze steden lagen, houdt in zijn huidige toestand een waarschuwing voor het volk van God in. Helaas wordt de ongerechtigheid van Sodom later in Israël gevonden (Ez 16:49).

Zie, dit was de ongerechtigheid van uw zuster Sodom: trots, overvloed van voedsel en zorgeloze rust had zij met haar dochters. De hand van de arme en de behoeftige ondersteunde zij echter niet. (Ez 16:49)

De westgrens van het land | vers 6

6 Wat betreft de westgrens, dat zal voor u de Grote Zee zijn; dat zal voor u de westgrens zijn.

De westgrens wordt gevormd door de (Middellandse) zee. De zee is in de Bijbel meestal het beeld van de volkerenzee, de wereld buiten Israël, de wereld buiten God. Als gelovigen leven we te midden van een wereld die zich niet aan God stoort. Dat levert moeilijkheden en beproevingen op. We zijn binnen die grens aan het veroveren als we elke beproeving of moeilijkheid in de kracht van de Heer overwinnen. Het overschrijden van die grens stelt ons bloot aan het gevaar van wat de volken, waarvan de zee een beeld is, te zeggen hebben.

De noordgrens van het land | verzen 7-9

7 En dit zal voor u de noordgrens zijn: vanaf de Grote Zee moet u voor uzelf een lijn tekenen naar de berg Hor; 8 van de berg Hor moet

u een lijn tekenen naar Lebo-Hamath; de uitlopers van deze grens zullen naar Zedad lopen. 9 Deze grens zal uitkomen bij Zifron, en haar uitlopers zullen naar Hazar-Enan lopen; dit zal voor u de noordgrens zijn.

Als we aan het noorden denken, denken we aan kou en duisternis. We kunnen hierbij de toepassing maken dat het overschrijden van die grens ons bloot stelt aan het gevaar van het verduisterde denken van de mens (Ef 4:17-18).

Dit nu zeg en betuig ik in [de] Heer, dat u niet meer moet wandelen evenals de volken wandelen in [de] vruchteloosheid van hun denken, verduisterd in hun verstand, vreemd aan het leven van God, wegens de onwetendheid die in hen is, wegens de verharding van hun hart. (Ef 4:17-18)

De oostgrens van het land | verzen 10-12

10 Verder moet u voor uzelf voor de grens aan de oostkant een lijn trekken van Hazar-Enan naar Sefam. 11 Van Sefam zal deze grens naar beneden lopen naar Ribla, ten oosten van Aïn; vervolgens zal de grens [verder] naar beneden lopen en langs de oever van het Kinnerethmeer in oostelijke richting lopen. 12 Daarna zal de grens [nog verder], langs de Jordaan, naar beneden lopen en haar uitlopers zullen naar de Zoutzee lopen. Dit zal voor u het land zijn wat zijn grenzen rondom betreft.

De oostzijde is de zijde waar de zon opgaat. Aan de oostzijde wonen betekent leven in de verwachting van de komst van de Heer Jezus, Die is als de opgaande zon in haar kracht. Het overschrijden van die grens betekent blootstelling aan demonische en onreine invloeden. In de Schrift komen daar ook de boze machten vandaan (zie en vgl. Ri 6:3; Op 16:12-14).

Mozes bevestigt het gebod | vers 13

13 En Mozes gebood de Israëlieten: Dit is het land dat u door het lot in erfbezit moet nemen, dat de HEERE geboden heeft aan de negen en een halve stam te geven.

In vers 1 zegt de HEERE tegen Mozes welke grenzen van het land hij aan de Israëlieten moet gebieden. Daarna zegt de HEERE hoe de grens loopt. Nu handelt Mozes naar het gebod van de HEERE en vertelt hun dat dit hun erfdeel is. Hij zegt er nadrukkelijk bij dat dit voor de negenenhalve stam geldt. Dat is voor de HEERE het hele volk.

Het erfdeel van de tweeënhalve stam | *verzen 14-15*

14 Want de stam van de nakomelingen van de Rubenieten, naar hun families, en de stam van de nakomelingen van de Gadieten, naar hun families, hebben [hun erfelijk bezit al] ontvangen; ook de halve stam Manasse heeft zijn erfelijk bezit ontvangen. 15 Deze twee en een halve stam hebben hun erfelijk bezit ontvangen aan deze zijde van de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho, aan de oostkant, waar [de zon] opkomt.

De tweeënhalve stam wordt bij de verdeling van het land binnen de vastgestelde grenzen niet meegerekend. Zij hebben al een erfelijk bezit ontvangen, namelijk het erfdeel waaraan zij zelf de voorkeur hebben gegeven, boven de voorkeur van de HEERE.

Hun erfdeel wordt verbonden aan de stad Jericho en aan het oosten, waarbij nog extra wordt vermeld dat het de kant is waar de zon opkomt. Misschien wijst dit op de halfslachtige positie van deze stammen. Enerzijds zijn ze verbonden met de wereld, waarvan Jericho een beeld is. Ze leven op die hoogte, op het niveau van de wereld. Anderzijds hebben ze ook een zekere toekomstverwachting en zien ze uit naar de komst van Christus, maar dan wel om te oordelen en te regeren en niet zozeer naar Zijn komst voor de gemeente.

Wie het land als erfdeel toewijzen | *verzen 16-29*

16 De HEERE sprak tot Mozes: 17 Dit zijn de namen van de mannen die het land als erfbezit onder u moeten verdelen: de priester Eleazar en Jozua, de zoon van Nun. 18 En uit elke stam moet u een leider nemen om het land als erfbezit te verdelen.

19 Dit nu zijn de namen van deze mannen: uit de stam Juda: Kaleb, de zoon van Jefunne; 20 en uit de stam van de nakomelingen van Simeon: Semuel, zoon van Ammihud; 21 uit de stam Benjamin: Elidad, zoon van Chislon; 22 en uit de stam van de nakomelingen van Dan: de leider Bukki, zoon van Jogli; 23 van de nakomelingen van Jozef: uit de stam van de nakomelingen van Manasse: de leider Hanniël, zoon van Efod; 24 en uit de stam van de nakomelingen van Efraïm: de leider Kemuel, zoon van Siftan; 25 en uit de stam van de nakomelingen van Zebulon: de leider Elizafan, zoon van Parnach; 26 en uit de stam van de nakomelingen van Issaschar: de leider

*Paltiël, zoon van Azzan; 27 en uit de stam van de nakomelingen van Aser: de leider Achihud, zoon van Selomi; 28 en uit de stam van de nakomelingen van Naftali: de leider Pedaël, zoon van Ammihud.
29 Dit zijn zij aan wie de HEERE geboden heeft het erfbezit aan de Israëlieten in het land Kanaän toe te wijzen.*

De mannen die het land moeten verdelen en elke stam een erfdeel zullen toewijzen, behoren, behalve Jozua en Kaleb, tot de tweede generatie. De hoofden van de stammen, genoemd in *hoofdstuk 1*, zijn er niet meer. Hier hebben we te maken met nieuwe vorsten. God zorgt altijd weer voor alles wat nodig is voor Zijn volk.

De leiders of vorsten zijn een beeld van de gaven die de Heer Jezus aan de gemeente heeft gegeven om Gods volk in te leiden in de zegeningen van het land. Elke vorst van een stam krijgt een erfdeel en hij moet dat erfdeel verdelen onder de families waaruit die stam bestaat. Als toepassing kunnen we in een stam een lokale gemeenschap van broeders en zusters zien. Wij hebben in ons leven in de praktijk niet met de hele gemeente, het hele volk van God te maken, maar met de plaatselijke uitdrukking daarvan. Het is te wensen dat er in elke plaatselijke gemeente zulke vorsten zijn.

Het land is van het hele volk, maar het genot is voor ieder verschillend. Allen luisteren naar het Woord, maar ieder draagt daarvan een eigen zegen weg. Een vorst gaat vooraan in de strijd. Vorsten stellen het karakter van overwinnaar voor. Zij worden door de Heer gebruikt om de juiste beslissing te nemen in het uitdelen van de zegen en het vasthouden daarvan. Het zijn allen in de gemeente die ervoor zorgen dat de gelovigen in het bezit komen en blijven van de zegeningen waarmee ze in Christus gezegend zijn in de hemelse gewesten.

De vorsten zelf staan weer onder Eleazar en Jozua. Alle dienst van vorsten in het midden van de gelovigen is afhankelijk van de Heer Jezus als Hogepriester en Aanvoerder (*zie Hb 3:1; 12:1b-2*).

Numeri 35

Wat de Levieten van het land krijgen | verzen 1-3

1 De HEERE sprak tot Mozes, in de vlakten van Moab, aan de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho: 2 Gebied de Israëlieten dat zij van hun eigen erfelijk bezit steden aan de Levieten moeten geven om [erin] te wonen; ook moet u de Levieten de weidegrond geven die rondom die steden ligt. 3 Die steden moeten zij hebben om [erin] te wonen, maar de bijbehorende weidegronden zijn voor hun vee, hun bezittingen en voor al hun dieren.

Er zijn niet alleen vorsten, zoals in het vorige hoofdstuk, er zijn ook Levieten die een belangrijke rol spelen in het verdelen van het land. Levieten hebben geen eigen erfdeel (Nm 1:47-53). Zij krijgen hun eigen steden met weidegronden eromheen. Dat is voor het vee dat ze hebben.

De steden van de Levieten zullen over het hele land verspreid zijn. Ze zullen dus niet, zoals ze in de woestijn vlak bij de tabernakel gelegd zijn, in het land allemaal vlak bij de tempel wonen. Hun verspreiding over het land is een vervulling van de

profetie van Jakob (Gn 49:7). God maakt zo een zaak die in zichzelf een oordeel was (Levi had geweld gepleegd en oordeel verdiend), tot een zaak die tot zegen is. Door hun verspreiding door het land zijn ze namelijk in staat overal Gods inzetten aan het volk te leren, want dat is hun taak (Dt 17:9; 33:10a; zie ook Lv 10:10-11; 2Kr 19:8-10; Ml 2:4-7).

Vervloekt zij hun woede, want die is hevig, en hun vervolgenheid, want die is hard. Ik zal hen verdelen over Jakob en hen verspreiden in Israël. (Gn 49:7)

Dan moet u naar de Levitische priesters gaan, en naar de rechter die er in die dagen is, en [hen] raadplegen. Zij zullen dan een gerechtelijke uitspraak voor u doen. (Dt 17:9)

Zij zullen Jakob Uw bepalingen leren en Israël Uw wet, ... (Dt 33:10a)

We lezen hier voor het eerst over steden die het volk in het land zal bezitten. Een stad spreekt ook van de gemeente, maar dan als een afspiegeling van de stad van God (zie Op 21:10). Levietensteden zijn allemaal afspiegelingen van de stad van God waar Hij gediend wordt, dag en nacht. Zo zijn plaatselijke gemeenten afspiegelingen van de ene gemeente van God. In een Levietenstad zijn alle Levieten bezig om de priesterdienst te bevorderen. Het is te wensen dat elke gelovige in een plaatselijke gemeente zo bezig is.

Grootte van de weidegrond | verzen 4-5

4 De weidegronden die bij de steden horen, die u aan de Levieten moet geven, moeten vanaf de stadsmuur naar buiten aan alle kanten duizend el [meten]. 5 U moet buiten de stad aan de oostzijde tweeduizend el afmeten, aan de zuidzijde tweeduizend el, aan de westzijde tweeduizend el en aan de noordzijde tweeduizend el, met de stad in het midden. Dat moeten zij hebben [als] weidegronden die bij de steden horen.

De weidegrond is bestemd voor het vee van de Levieten en niet om te bebouwen. Ze hoeven niet te zaaien en te maaien en voorraadschuren te hebben. God voorziet in hun levensonderhoud door de tienden van de opbrengst van het werk van anderen. Daardoor kunnen zij zich toelleggen op de bestudering van de wet en het onderwijzen daarvan aan het volk van God.

De grootte van de weidegrond bepaalt tegelijk de grootte van hun bezit. Het zullen nooit grootgrondbezitters worden met een enorme veestapel. Dat heeft God ook niet bedoeld voor de Levieten. God geeft Zijn dienstknechten wat ze nodig hebben om te offeren en om hun werk te kunnen doen.

Zes vrijsteden | vers 6

6 Wat nu de steden betreft die u aan de Levieten moet geven, zes [daarvan] moeten de vrijsteden zijn, die u moet geven zodat degene die een doodslag begaan heeft, daarheen zou kunnen vluchten; bovendien moet u [hun nog] tweeënveertig steden geven.

In *Exodus 21* wordt voor de eerste keer over een vrijplaats gesproken (zie *Ex 21:12-14*). Daar betreft het nog geen stad, maar gaat het om het altaar. Eenmaal in het land zal de weg naar het altaar te Jeruzalem in veel gevallen te ver zijn om uit handen van de bloedwreker te blijven (zie *Dt 19:6*). Daarom heeft God vrijsteden gegeven. Dat zijn letterlijk toevluchtsteden.

In *Deuteronomium 4 en 19* wordt ook op de vrijsteden gewezen. In *Jozua 20* worden ze alle zes genoemd en als zodanig aangewezen. In *Jozua 21* volgt de verdeling van de achtenveertig Levietensteden, inclusief de vrijsteden.

De tijd die een doodslager in zo'n stad zou moeten doorbrengen, kon wel eens lang duren. Al die tijd was hij daar als vreemdeling onder het directe onderwijs van de Levieten.

Achtenveertig Levietensteden | verzen 7-8

7 Al de steden die u de Levieten moet geven, moeten [bij elkaar] achtenveertig steden zijn, te weten de [steden] met hun weidegronden. 8 En wat de steden betreft die u van het bezit van de Israëlieten moet geven, moet u van degene die er veel heeft, veel nemen, en van degene die er weinig heeft, weinig. Ieder moet afhankelijk van zijn erfelijk bezit, dat hij ontvangen zal hebben, [een aantal] van zijn steden aan de Levieten geven.

De achtenveertig steden die voor de Levieten zijn, moeten door de overige stammen naar verhouding van hun erfdeel aan de Levieten worden gegeven. Het getal achtenveertig kan gezien worden als het resultaat van de vermenigvuldiging van zes en acht. Het getal zes is het getal van de mens, die op de zesde dag geschapen werd. Het getal acht stelt een nieuw begin voor. We zien dit bij Levi, die om zijn zonde werd geoordeeld, maar bij wie het oordeel door God werd veranderd in iets nieuws.

Iedere stam die een stad als Levietenstad levert, zal daarmee zijn dankbaarheid bewijzen aan God voor een dergelijk voorrecht. Het is een voorrecht voor de gemeente om overal trouwe leraren te hebben die onderwijs over Gods Woord geven. De waardering van dit voorrecht zal blijken uit het geven aan die leraren wat nodig is, opdat zij hun tijd aan de bestudering van het Woord van God en het doorgeven ervan kunnen geven (Gl 6:6).

En laat hij die in het woord wordt onderwezen, hem die onderwijst van alle goede dingen meedelen. (Gl 6:6)

Vrijsteden zijn voor de doodslager | verzen 9-15

9 De HEERE sprak tot Mozes: 10 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer u de Jordaan oversteekt, het land Kanaän in, 11 dan moet u voor uzelf steden kiezen [die] u tot vrijsteden zullen dienen, zodat iemand die een doodslag begaan heeft, die zonder opzet iemand om het leven gebracht heeft, daarheen zou kunnen vluchten. 12 Deze steden moeten u dienen tot een wijkplaats voor de

[bloed]wreker, opdat degene die een doodslag begaan heeft, niet zal sterven, voordat hij voor de gemeenschap^o heeft terechtgestaan. 13 De steden nu die u moet geven, moeten u dienen tot zes vrijsteden. 14 Drie steden moet u aan deze kant van de Jordaan geven en drie steden moet u in het land Kanaän geven; vrijsteden zullen het zijn. 15 Die zes steden moeten voor de Israëlieten, voor de vreemdeling en voor de bijwoner in hun midden tot een wijkplaats dienen, zodat ieder daarheen kan vluchten die zonder opzet iemand om het leven gebracht heeft.

Vrijsteden zijn voor de doodslager. Bij doodslag hebben we met het volgende te maken:

- de daad, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen doodslag die per ongeluk plaatsvindt en doodslag met voorbedachten rade;
- de doodslager vlucht naar de dichtstbijzijnde vrijstad om uit handen van de bloedwreker te blijven (de bloedwreker is de naast bestaande van de gedode, die opkomt voor diens belangen);
- de oudsten van de vrijstad onderzoeken of de doodslag per ongeluk gebeurde of met voorbedachten rade;
- als het om doodslag met voorbedachten rade blijkt te gaan wordt de doodslager uitgeleverd aan de bloedwreker, die dan de doodslager doodt;
- als het om doodslag zonder opzet gaat, mag de doodslager in de vrijstad blijven en is hij vrij van de wraak van de bloedwreker; wel moet hij daar blijven tot de dood van de hogepriester; zodra hij zich tijdens het leven van de hogepriester buiten de stad begeeft, is de bloedwreker gerechtigd hem alsnog te doden; veiligheid is alleen in de stad gegarandeerd.

Er zijn drie vrijsteden in het land en drie in het Overjordaanse. De drie steden in het land liggen alle drie in de hoogte, zodat ze van verre al te zien zijn. *“Een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen zijn” (Mt 5:14b).*

Met de veronderstelling dat er in het land doodslagers kunnen zijn, wijst God op abnormale omstandigheden in het land. Het land betekent immers voor het volk leven in overvloed. Maar hier voorziet God het tegendeel. In de toepassing kunnen we denken aan Israël, maar ook aan de christenheid.

Israël heeft de Messias gedood, maar het is onwetend gedaan. Daarom is er hoop voor het volk. De doodslag van de Messias wordt het volk

niet toegerekend als zou die met voorbedachten rade zijn geschied. We horen dat in de woorden van de Heer Jezus aan het kruis (*Lk 23:34*) en later ook in wat Petrus zegt (*Hd 3:17*).

Petrus zet in *Handelingen 2* in zijn oproep tot bekering als het ware de poorten van de vrijstad open. Drieduizend geven aan zijn oproep gehoor en worden aan de gemeente toegevoegd (*Hd 2:41*). Op hen en allen die verder uit de Joden de Heer Jezus als Heiland hebben aangenomen, is *Hebreeën 6:18* van toepassing: "Wij, die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop aan te grijpen." Dit maakt Christus tot de ware vrijstad.

Niet alleen de Joden zijn schuldig aan de dood van de Heer Jezus. De heidenen zijn het ook, maar ook zij hebben het in onwetendheid gedaan (*1Ko 2:7-8*). Voor beiden fungeert de gemeente als vrijstad. De vrijstad is ook een type van de vrijstad voor de heidenen, want ook vreemdelingen en bijwoners kunnen van het voorrecht van deze vrijsteden gebruikmaken (*vers 15*). Zo wordt in Christus Jezus geen verschil gemaakt tussen Griek en Jood. Niet-Joden, die door het geloof de toevlucht nemen tot Christus, zullen in Hem veilig en behouden zijn (*Rm 8:1*).

Maar niet alleen de Joden en de heidenen zijn schuldig. Het beginsel van doodslag is ook op de gemeente als verantwoordelijk getuigenis op aarde van toepassing. In geestelijke zin is de gemeente, zeg maar de christenheid, ook een doodslager geworden. Ze heeft de Heer Jezus van Zijn Hoofdschap beroofd en dat zelf in handen genomen. De aanmatiging van het in de rechten treden van Christus is het duidelijkst in het pausdom te zien. Hetzelfde geldt voor alle menselijke inzetten die de werking van Gods Geest in de gemeente loochenen of inperken.

Wie zich daarvan bewust wordt, zal behoefte voelen aan een vrijplaats. Zij zullen zoeken naar een vrijplaats waar de rechten en het gezag van

<Jezus nu zei: Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen.> (Lk 23:34)

En nu, broeders, ik weet dat u het uit onwetendheid hebt gedaan, zoals ook uw oversten; ... (Hd 3:17)

Zij dan die zijn woord aannamen, werden gedoopt, en er werden op die dag ongeveer drieduizend zielen toegevoegd. (Hd 2:41)

...; maar wij spreken Gods [wijsheid] in verborgenheid, de bedekte wijsheid, die God vóór alle eeuwen heeft voorbestemd tot onze heerlijkheid, die geen van de oversten van deze wereld heeft gekend (want als zij haar hadden gekend, zouden zij de Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben); ... (1Ko 2:7-8)

Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn; ... (Rm 8:1)

de Heer Jezus door Zijn Woord en Geest wel worden erkend. In zo'n vrijplaats wordt de Geest niet uitgeblust *Blust de Geest niet uit. (1Th 5:19)* door menselijke regels en geboden. Die regels kunnen in belijdenisgeschriften zijn vastgelegd, maar ook ongeschreven regels van traditie zijn dodelijk voor het beleven van het werk van Gods Geest Die Christus wil verheerlijken.

Ook de gemeente heeft te maken met “*de bloedwreker*”, dat is God Zelf. Hij spaarde de takken van de olijfboom niet, dat is Israël. Hij heeft Zijn volk voor een tijd terzijde gesteld. Evenmin zal Hij de gemeente, gezien als de belijdende christenheid, sparen als zij niet blijft in het besef dat zij helemaal afhankelijk is van de goedertierenheid van God *(Rm 11:21-22)*.

...; want heeft God de natuurlijke takken niet gespaard, Hij mocht ook u niet sparen! Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God: strengheid over hen die gevallen zijn, maar goedertierenheid van God over u, als u in de goedertierenheid blijft; anders zult ook u worden afgehouden. (Rm 11:21-22)

Het gaat ten diepste om het volk van God dat woont in het erfdeel. Daar zijn de Levietensteden, die voor een deel ook toevluchtsteden zijn voor christenen die doodslagers zijn geworden. Doodslagers verstikken het ware leven van God. We herkennen hen in mensen die belijden christen te zijn, die het erfdeel claimen, terwijl hun ware aard is dat zij valse leer verkondigen aangaande de Heer Jezus. Zij loochenen de maagdelijke geboorte, Zijn kruisdood, Zijn opstanding. Daardoor doden zij het geloof van velen. Als zulke mensen tot inkeer komen, kunnen zij tot een vrijstad de toevlucht nemen.

Een plaatselijke gemeente behoort een zichtbare plaats te zijn, een stad op een berg die niet verborgen kan zijn. Dan zullen de velen die op de vlucht zijn er hun toevlucht toe kunnen nemen. Staan wij zo bekend?

Wanneer de doodslager moet sterven | *verzen 16-21*

16 Maar als hij hem met een ijzeren voorwerp geslagen heeft, zodat hij stierf, dan is hij een moordenaar; degene die een doodslag begaan heeft, moet zeker gedood worden. 17 Ook als hij hem geslagen heeft met een steen [in] de hand, waardoor hij zou kunnen sterven, en hij stierf, [dan] is hij een moordenaar; degene die een doodslag begaan heeft, moet zeker gedood worden. 18 Of als hij hem heeft geslagen met een houten voorwerp [in] de hand, waardoor hij zou kunnen

sterven, en hij stierf, [dan] is hij een moordenaar; hij die een doodslag begaan heeft, moet zeker gedood worden. 19 De bloedwreker, die moet hem die een doodslag begaan heeft, doden; als hij hem aantreft, mag hij hem doden. 20 Ook als hij hem uit haat een duw heeft gegeven, of met opzet [iets] naar hem toe heeft gegooid, zodat hij stierf; 21 of wanneer hij hem uit vijandschap met zijn hand zo geslagen heeft, dat hij stierf, moet degene die [hem] geslagen heeft, zeker gedood worden: hij is een moordenaar. De bloedwreker mag degene die een doodslag begaan heeft, doden als hij hem aantreft.

Voordat de doodslager asiel kan krijgen, moet worden vastgesteld of hij per ongeluk iemand heeft gedood of het met voorbedachten rade heeft gedaan. Als er opzet in het spel is, zal de bloedwreker de moordenaar doden. Vergoten bloed moet gewroken worden. De schuld die op het land is komen te liggen door het vergieten van bloed, kan alleen uitgewist worden door het bloed van de schuldige.

Er wordt opzet verondersteld als de doodslager de ander heeft geslagen met iets in de hand. Hij had moeten weten dat hij daarmee de ander een dodelijke slag zou kunnen toebrengen en had dat voorwerp dus nooit tegen de ander mogen gebruiken. Er is ook sprake van opzet bij haat en vijandschap. Dan komt een duw of een klap voort uit een moorddadige gezindheid.

De bloedwreker is iemand die opkomt voor de familierechten. Het woord voor 'bloedwreker' (in het Hebreeuws "goël"), wordt ook gebruikt voor 'losser' in het geval van lossing van een verloren gegaan familiebezit (zie Lv 25:48; Ru 3:2a; 3:9). Ook dan treedt hij op ten gunste van het familierecht.

De vrijstad als woonplaats | *verzen 22-25*

22 Maar als hij hem onverwachts zonder vijandschap een duw gegeven heeft, of zonder opzet welk voorwerp dan ook naar hem toe gegooid heeft, 23 of zonder het te zien een of andere steen, waardoor men zou kunnen sterven, op hem heeft laten vallen, zodat hij stierf, terwijl hij geen vijand van hem was en niet zijn onheil zocht, 24 dan moet de gemeenschap^o overeenkomstig deze bepalingen oordelen tussen hem die een doodslag begaan heeft, en de bloedwreker. 25 De gemeenschap^o moet hem die een doodslag begaan heeft, redden uit

de hand van de bloedwreker, en de gemeenschap^o moet hem laten terugkeren naar zijn vrijstad, waarheen hij gevlucht was. Dan moet hij daar blijven tot de dood van de hogepriester, die men met de heilige olie gezalfd heeft.

Er zijn gevallen dat de doodslager in de vrijstad mag wonen. Dat is het geval als de doodslager iemand per ongeluk een duw of een klap heeft gegeven of met een steen geraakt en de ander gedood heeft. Deze gebeurtenis heeft dan plaatsgevonden zonder het doel de ander kwaad te doen. Dan is er sprake van dood zonder opzet. Wie dat overkomt, mag in de vrijstad blijven, hij hoeft niet te sterven, de bloedwreker mag hem niet doden.

Al wordt hem genade bewezen dat hij niet hoeft te sterven, hij mag niet terugkeren naar zijn erfdeel. Pas na de dood van de hogepriester die er is ten tijde van de doodslag, is de doodslager helemaal vrij om weer terug te keren tot zijn erfdeel. Dit aspect wordt alleen in *Numeri* behandeld.

De dood van de hogepriester stelt in type het eind van het hogepriesterschap van de Heer Jezus voor zoals Hij dat nu uitoefent. Het priesterschap van Christus nu is een getuigenis dat Israël nog steeds verworpen is. Het is een hogepriesterschap in de hemel waarin Hij *“met onze zwakheden kan mee lijden”* (Hb 4:15). Dit hogepriesterschap zien we in beeld in Aäron. Als Hij ons, de gemeente, uit deze wereld heeft weggenomen, hebben we Hem als zodanig niet meer nodig. Maar dan zal Hij voor Israël verschijnen als de hogepriester naar de orde van Melchizédék om Zijn volk weer in het bezit van hun erfdeel te stellen.

Alleen veilig in de vrijstad | *verzen 26-29*

26 Maar als hij die een doodslag begaan heeft, de grens van zijn vrijstad, waarheen hij gevlucht was, ook maar even overschrijdt, 27 en de bloedwreker vindt hem buiten de grens van zijn vrijstad, dan mag de bloedwreker hem die een doodslag begaan heeft, doden; [dan] is het voor hem geen bloedschuld. 28 Want hij die een doodslag begaan heeft, had in zijn vrijstad moeten blijven tot de dood van de hogepriester; pas na de dood van de hogepriester mag hij terugkeren naar het land dat hij bezit. 29 Dit zal voor u als een rechtsverordening gelden, [al] uw generaties door, in al uw woongebieden.

De doodslager is alleen veilig in de vrijstad. Als hij zich buiten de vrijstad begeeft en hij valt in handen van de bloedwreker, wordt hij alsnog gedood. De vrijstad is een plaats van afzondering, met het karakter van een Levietenstad. Gelovigen die zich buiten de plaatselijke gemeente gaan begeven, daar niet meer hun heil zoeken, zullen het leven verliezen. We kunnen dit toepassen op het nalaten van het bezoeken van de samenkomsten tot opbouw van het geloof. Als er geen behoefte meer is aan geestelijk voedsel en geestelijke vorming en als gelegenheden waar Gods Woord wordt gebracht niet meer worden bezocht, heeft dat in het algemeen de geestelijke dood tot gevolg.

Twee getuigen | *vers 30*

30 [Wat betreft] allen die iemand om het leven gebracht hebben: op grond van de verklaring van [meerdere] getuigen moet men degene die een doodslag begaan heeft, doodslaan. Er mag echter niet [slechts] één getuige tegen een persoon getuigen, zodat die zou moeten sterven.

Om tot een afdoend getuigenis te komen in een zaak van een doodslager moeten minstens twee getuigen een verklaring afleggen. Eén getuige is niet voldoende. Het is naar Gods gedachten zo, en Paulus handelt daarnaar: *“In de mond van twee of drie getuigen zal elke zaak vast staan”* (2Ko 13:1; zie ook Mt 18:16; 1Tm 5:19). Zelfs de Heer Jezus zegt dat Zijn getuigenis niet waar is als Hij van Zichzelf getuigt (Jh 5:31), dat wil zeggen dat het niet aanvaard kan worden. Zo heeft Hij het Zelf in de wet laten vastleggen (zie Dt 19:15). Een getuigenis kan alleen aanvaard worden als er getuigen zijn die de zaak kunnen bevestigen.

Geen losgeld | *verzen 31-32*

31 U mag geen losgeld aannemen voor het leven van degene die een doodslag begaan heeft die des doods schuldig is. Ja, hij moet zeker gedood worden. 32 U mag ook geen losgeld aannemen voor degene die naar zijn vrijstad is gevlucht, zodat hij voor de dood van de [hoge]priester terug kan keren om in het land te wonen.

Geen bedrag, hoe hoog ook, geen enkele inspanning, hoe groot ook, kan een schuldige doodslager zijn straf doen ontlopen. Voor ons geldt

dat er alleen door geloof in de kracht van het bloed van de Heer Jezus redding is (1Pt 1:18-19; zie ook Rm 3:19,23-26).

Alleen de dood van de hogepriester geeft recht op terugkeer naar zijn land. Het volk dat nu is teruggekeerd naar het land doet

dat vóór de dood van de hogepriester. De Heer Jezus is nog steeds bezig als hogepriester in de hemel. Het volk dat is teruggekeerd, doet dat in ongelooft. Zij zullen onder de antichrist in opstand komen tegen God en onder de toorn van de terugkerende Messias omkomen.

..., daar u weet dat u niet door vergankelijke dingen zilver of goud, verlost bent van uw onvruchtbare, door de vaderen overgeleverde wandel, maar door kostbaar bloed, als van een vlekkeloos en onbesmet lam [het bloed] van Christus. (1Pt 1:18-19)

Het land mag niet worden ontheiligd | *verzen 33-34*

33 U mag het land waarin u woont niet ontheiligen, want het bloed ontheiligt het land. Voor het land kan geen verzoening gedaan worden over het bloed dat erin vergoten wordt, dan door het bloed van degene die dat vergoten heeft. 34 Verontreinig dus het land niet waarin u woont, in het midden waarvan Ik woon; immers Ik, de HEERE, woon in het midden van de Israëlieten.

Als God in Zijn land woont, mag het niet worden verontreinigd. Het bloed van iemand die met opzet is gedood, verontreinigt het land. Die verontreiniging kan alleen worden weggenomen door het bloed te vergieten van de doodslager. Dat zou betekenen dat het land alleen kon worden gereinigd door allen die er wonen te doden, want het hele volk staat schuldig aan de dood van de Heer Jezus. Het wonder van Gods genade is nu dat het bloed van de Onschuldige het land heeft gereinigd. De hele schepping zal op grond van Zijn vergoten bloed worden gereinigd. Allen die in het geloof Christus en Zijn werk hebben aanvaard, zijn nu al gereinigd en verzoend (Ko 1:19-22).

Want het behaagde de hele Volheid in Hem te wonen en door Hem alle dingen tot Zichzelf te verzoenen, na vrede gemaakt te hebben door het bloed van zijn kruis, <door Hem,> hetzij de dingen op de aarde, hetzij de dingen in de hemelen. En u, die er vroeger vreemd aan was en vijandig gezind was door uw boze werken, heeft Hij echter nu verzoend ... (Ko 1:19-22)

Numeri 36

De vorige opmerking over de dochters van Zelafead, in *hoofdstuk 27:1-11*, was een eerbewijs aan hun geloof. Hier gaat het om het bewaken van het oorspronkelijk erfdeel in handen van de stam waaraan het is gegeven. De heerlijkheid van God vereist het voorkomen van verarring over wat Hij aan Zijn volk heeft gegeven.

Kan een stam een erfdeel verliezen? | *verzen 1-4*

1 En de familiehoofden van het geslacht van de nakomelingen van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse, uit de geslachten van de nakomelingen van Jozef, kwamen naar voren en spraken ten overstaan van Mozes en ten overstaan van de leiders, de [andere] familiehoofden van de Israëlieten, 2 en zeiden: De HEERE heeft mijn heer geboden dit land door het lot aan de Israëlieten in erfelijk bezit te geven; en mijn heer werd door de HEERE geboden het erfelijk bezit van onze broeder Zelafead aan zijn dochters te geven. 3 Wanneer zij [nu] voor een van de zonen van de [andere] stammen van de Israëlieten tot vrouw zouden worden, dan zou hun erfelijk bezit afgenomen worden van het erfelijk bezit van onze vaders, en toegevoegd worden aan het erfelijk bezit van de stam waartoe zij zouden gaan behoren; zo zou ons erfelijk bezit, [dat] door het lot [is bepaald, ons] worden afgenomen. 4 En wanneer de Israëlieten [dan] het jubeljaar zouden hebben, dan zou hun erfelijk bezit [voorgoed] toegevoegd worden aan het erfelijk bezit van de stam waartoe zij zouden behoren, en zou hun erfelijk bezit afgenomen worden van het erfelijk bezit van de stam van onze vaders.

Naar aanleiding van de regeling van het erfelijk bezit van de dochters van Zelafead is er een vraag gerezen. Deze vraag is hoe het met het erfdeel zit als een van de dochters van Zelafead trouwt met iemand van een andere stam. De familiehoofden stellen de vraag niet om wat daar is gezegd aan te vechten. Ze hebben daarover nagedacht en komen ook met een vraag. Er is bij hen geen enkele twijfel aan de juistheid van de eerdere uitspraak.

Hier komt de kant van de verantwoordelijkheid, terwijl het in *hoofdstuk 27* om de positie gaat. Nu gaat het erom hoe we moeten omgaan met

wat we hebben gekregen. Alle kinderen van God mogen meegenieten van de zegeningen, dochters en zonen. Dat is *hoofdstuk 27*. Maar gelovigen die genieten, mogen nooit het stamverband vergeten.

Wat we met alle gelovigen gemeen hebben, beleven we toch vooral in de plaatselijke gemeente. Zo moeten we bijvoorbeeld niet grote conferenties of privébesprekingen als enige gelegenheden zien om daar van het erfdeel te genieten, maar juist wat gebeurt in de plaatselijke gemeente. Onze zorg moet zijn niet alleen dat we ons erfdeel in bezit nemen, maar ook dat we het in bezit houden.

De hoofden maken zich er zorgen over dat hun stam in geval van een huwelijk een deel van het erfdeel kwijt zou raken. Ook wij moeten plaatselijk ermee bezig zijn, dat we niets verliezen van wat ons is toevertrouwd. Heel licht glijden we af, bijvoorbeeld naar de andere kant van de Jordaan. We moeten er met z'n allen op toezien dat we bewaren wat we hebben. Daar zijn we allemaal bij betrokken.

Het erfdeel wordt door ieder persoonlijk genoten. Het bestaat uit het gedeelte van de kennis van de christelijke waarheid die de Heer ons heeft laten zien en die we in ons hart hebben opgenomen. Van belang is dat onze persoonlijke zegeningen, dat wat we ervan genieten, parallel loopt aan wat we gemeenschappelijk hebben gekregen en genieten.

We kiezen niet zelf onze broeders en zusters uit. Een gemeente met alleen geestelijke gelovigen is niet de gemeente van God. In de gemeente van God zijn geestelijke en vleselijke gelovigen, sterke en zwakke gelovigen. Zij die gevaar lopen hun erfdeel te verspelen, moeten juist betrokken worden bij het nadenken over wat we aan geestelijke zegeningen bezitten. Die zegeningen moeten hun juist levendig worden voorgesteld, opdat ook zij ernaar gaan verlangen te genieten van hun erfdeel.

Alleen trouwen binnen de eigen stam | *verzen 5-9*

5 Toen gebod Mozes de Israëlieten volgens het bevel van de HEERE: De stam van de nakomelingen van Jozef heeft gelijk. 6 Dit is het woord dat de HEERE met betrekking tot de dochters van Zelafead geboden heeft: Laten zij tot vrouw worden van wie goed is in hun ogen, als zij tenminste tot vrouw worden van [iemand uit] het geslacht van de stam van hun vader. 7 Dan zal het erfelijk bezit van

de Israëlieten niet van de [ene] stam op de [andere] stam overgaan, want de Israëlieten moeten ieder vasthouden aan het erfelijk bezit van de stam van zijn vaders. 8 Verder moet elke dochter die een erfelijk bezit uit de stammen van de Israëlieten erft, tot vrouw worden van iemand uit het geslacht van de stam van haar vader, opdat ieder van de Israëlieten het erfelijk bezit van zijn vader zal erven. 9 Zodoende zal het erfelijk bezit niet van de [ene] stam op de andere stam overgaan, want van de stammen van de Israëlieten moet ieder aan zijn erfelijk bezit vasthouden.

Zoals in *hoofdstuk 27* krijgen ook hier de vraagstellers gelijk. De dochters van Zelafead mogen alleen binnen de eigen stam trouwen. Als een extra aansporing wordt gezegd dat *“de Israëlieten moeten vasthouden, ieder aan het erfelijk bezit van de stam van zijn vaders”* (vers 7). Deze aansporing hebben ook wij nodig, omdat we snel toegeven aan de neiging tot afdwalen en veranderen. Deze geest van ongedurigheid, zich niet meer houden aan een toebedeeld werk of aangewezen plaats, kenmerkt de maatschappij.

De geest tot verandering heeft geen halt gehouden voor de deur van de gemeente. De hang en drang naar verandering in de gemeente is groot en breekt zich overal baan. Het lijkt voor ieder moeilijk om te *“blijven in de roeping waarin hij geroepen is”* (1Ko 7:20). We moeten er zeker van zijn dat we daar zijn waar God ons hebben wil. Als we dat kunnen zeggen, moeten we daar blijven in Zijn kracht en tot Zijn eer, totdat Hij ons een duidelijke aanwijzing geeft uit Zijn Woord dat we moeten veranderen, want *“Hij kiest voor ons ons erfelijk bezit uit”* (Ps 47:5). We moeten in het erfdeel zijn dat Hij voor ons heeft uitgekozen. Zijn Woord is daarvoor de toetssteen.

De oproep klinkt niet voor niets, juist met het oog op de laatste dagen van de gemeente op aarde: *“Houd wat u hebt”* (Op 3:11). En daar gaat het met name om het erkennen dat we kleine kracht hebben, om het bewaren van het woord van de Heer Jezus en om het niet verloochenen van Zijn Naam. Dat betekent dat we niet hoog van onszelf denken en Hem door Zijn Woord Zijn volle gezag over ons gemeentelven geven. Dan zullen we in staat zijn – persoonlijk en gemeenschappelijk – te blijven genieten van alle zegeningen die Hij ons heeft gegeven.

De dochters van Zelafead | verzen 10-12

10 Zoals de HEERE Mozes geboden had, zo deden de dochters van Zelafead; 11 en Machla, Tirza, en Hogla, Milka en Noa, de dochters van Zelafead, werden voor de zonen van hun oom tot vrouw. 12 Binnen de geslachten van de nakomelingen van Manasse, de zoon van Jozef, werden zij [een man] tot vrouw; zo bleef hun erfelijk bezit aan de stam van het geslacht van hun vader.

De dochters van Zelafead geven blijk van gehoorzaamheid aan de uitspraak van de HEERE. Zij trouwen binnen de eigen stam. Daarmee sluit dit boek, dat zo vol is van opstand van het volk, hoopvol af.

Slotwoord | vers 13

13 Dit zijn de geboden en de bepalingen die de HEERE de Israëlieten door de dienst van Mozes geboden heeft, in de vlakten van Moab, aan de Jordaan, [ter hoogte] van Jericho.

Het slotwoord is een samenvatting en onderstreping van wat de HEERE heeft gesproken. In Zijn goedheid benadrukt Hij nog eens dat niet Mozes, maar Hijzelf gesproken heeft. God weet waar we ons bevinden en waarheen we op weg zijn. Met het oog daarop geeft Hij ons in de vorm van geboden en bepalingen Zijn aanwijzingen. Hij onderwijst ons om ons geschikt te maken voor de weg die voor ons ligt.

Andere boeken van dezelfde schrijver te bestellen bij de uitgever van dit boek of bij de christelijke boekhandel:

Zie, uw Koning, een toelichting op het evangelie naar *Mattheüs* (Serie 'Zie' - deel 1/5).

Het doel van dit evangelie is dat we naar de Heer Jezus kijken als Koning. Om die reden is de oproep: 'Zie, uw Koning' (*Jh 19:14*) als titel voor dit boek gekozen. De leeuw, afgebeeld op de voorzijde van de omslag, is daarvoor het passende symbool.

391 pag. ISBN 978-90-5798-272-9

Zie, Mijn Knecht, een toelichting op het evangelie naar *Markus* (Serie 'Zie' - deel 2/5).

Het doel van dit evangelie is dat we naar de Heer Jezus kijken als Dienstknecht. Om die reden is de oproep: 'Zie, Mijn Knecht' (*Js 42:1*) als titel voor dit boek gekozen. Het kalf, afgebeeld op de voorzijde van de omslag, is daarvoor het passende symbool.

275 pag. ISBN 978-90-5798-273-6

Zie, de Mens, een toelichting op het evangelie naar *Lukas* (Serie 'Zie' - deel 3/5).

Het doel van dit evangelie is dat we naar de Heer Jezus kijken als Mens. Om die reden is de oproep: 'Zie, de Mens' (*Jh 19:5*) als titel voor dit boek gekozen. De figuur van een mens, afgebeeld op de voorzijde van de omslag, is daarvoor het passende symbool.

519 pag. ISBN 978-90-5798-274-3

Zie, uw God, een toelichting op het evangelie naar *Johannes* (Serie 'Zie' - deel 4/5).

Het doel van dit evangelie is dat we naar de Heer Jezus kijken als God. Om die reden is de oproep: 'Zie, uw God' (*Js 40:9*) als titel voor dit boek gekozen. De arend, afgebeeld op de voorzijde van de omslag, is daarvoor het passende symbool.

426 pag. ISBN 978-90-5798-275-0

Zie, een volk, *een toelichting op Handelingen* (Serie 'Zie'- deel 5/5).

Het boek Handelingen is het schitterende vervolg op de evangeliën. We vinden er de beschrijving van het ontstaan en de vorming van de gemeente, Gods hemelse volk, als het indrukwekkende resultaat van het werk van de Heer Jezus dat in de evangeliën wordt beschreven. De geschiedenis van dit hemelse volk wordt in dit bijbelboek door de Heilige Geest bepaald, en ontwikkelt zich op aarde. Vandaar de symbolen op de voorkant: een aardbol en de duif, het bekende symbool voor de Heilige Geest (*Mt* 3:16). Door Bileam is eens uitgeroepen: 'Zie, een volk, dat alleen woont en onder de natiën zich niet reket' (*Nm* 23:9). Dat betrof Gods aardse volk, Israël. Dit geldt echter ook voor de gemeente, die God uit de volken heeft genomen als een volk voor Zijn Naam (*Hd* 15:14). Om die reden is de oproep: 'Zie, een volk' als titel voor dit boek gekozen.

498 pag. ISBN 978-90-5798-276-7

De brief aan de Romeinen, *een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou* (Rotsvast 1). 2de druk,

198 pag. ISBN 978-90-8088-677-3

De eerste brief aan de Korinthiërs, *een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou* (Rotsvast 2).

288 pag. ISBN 978-90-6353-224-4

De tweede brief aan de Korinthiërs, *een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou* (Rotsvast 3).

166 pag. ISBN 978-90-6353-224-6

Vrij! *Een verklaring van Paulus' brief aan de Galaten*, (Rotsvast 4).

101 pag. ISBN 978-90-7431-941-6

De brief aan de Efeziërs, *een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou* (Rotsvast 5).

218 pag. ISBN 978-90-8088-673-5

De brieven aan de Filippiërs en de Kolossers, een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 6).

218 pag. ISBN 978-90-8088-674-2

De brieven aan de Thessaloniërs, een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 7).

164 pag. ISBN 978-90-8088-679-7

De brieven aan Timotheüs, Titus en Filémon, een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 8).

287 pag. ISBN 978-90-7971-803-0

De brief aan de Hebreëën, een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 9).

287 pag. ISBN 978-90-79718-05-4

Genesis, Toegelicht & toegepast 01, Bijbelverklaring.

224 pag. ISBN 978-90-5798-362-7

Exodus, Toegelicht & toegepast 02, Bijbelverklaring.

317 pag. ISBN 978-90-5798-363-4

Leviticus, Toegelicht & toegepast 03, Bijbelverklaring.

262 pag. ISBN 978-90-5798-364-1

Richteren Actueel, Bijbelverklaring.

336 pag. ISBN 90-74319-30-0

Daniël, Toegelicht & toegepast 27, Bijbelverklaring.

224 pag. ISBN 978-90-5798-376-4

Hosea Actueel, Bijbelverklaring.

270 pag. ISBN 978-90-6451-069-4

Joël Actueel, Bijbelverklaring.

98 pag. ISBN 978-90-6451-070-0

Amos Actueel, Bijbelverklaring.

98 pag. ISBN 978-90-6451-089-2

Begraven of cremen, Wat zegt de Bijbel,

72 pag. ISBN 90-64510-80-6

Europa herleeft, Droom of nachtmerrie?

80 pag. ISBN 90-77669-05-1

Bekering en doop,

60 pag. ISBN 90-808867-1-8

Zie voor meer commentaren en publicaties van deze schrijver de website www.oudesporen.nl onder 'Publicaties Ger de Koning'.